

MICHEL ZEVACO

pardayanlar serisi:9

PARDAYAN'IN KIZI

baskan yayınları

PARDAYAN'IN KIZI

Dünyanın en ünlü tarih, aşk,
macera ve kahramanlık romanı

BASKAN YAYINLARI

MICHEL ZEVACO

Çeviren :

CEMİL CAHİT CEM

SELCOEPUB

Güzel Sanatlar Matbaası A. Ş.
tesislerinde dizilmiş ve basılmıştır.
İktibas Hakkı Mahfuzdur.
İSTANBUL — 1972

Birinci Bölüm

SAINT - HONORÉ SOKAĞI

Louvre Sarayı bahçelerinin çiçeklenmiş ağaçlarından gelen kokularla dolu, berrak bir ilkbahar sabahıydı.

Grenelle Sokağı'nın ağzında, üstünde hiçbir arma görünmeyen basit bir tahtirevan durmuştu... Meşin perdeleri sımsıkı kapalıydı. Arkasında on kişilik, atlı ve tepeden tırnağa silâhlı bir muhafız grubu vardı. Hepsi de müthiş haydutlara benziyordu. Şık giyinmişlerdi ama, bu, görünüşlerinin korkunçluğunu azaltmıyordu. Hepsi de süslü eyerlerinin üstünde süvari heykelleri gibi hareketsiz ve dimdik duruyorlardı. Gözlerini, tahtirevanın sağında, yine heykel gibi kımıldamadan duran atlıya dikmişlerdi. Bu adamın,

her saldırıya dayanabileceği kolaylıkla anlaşılan geniş bir göğsü vardı. Sırtındaki mor kadifeden, sâde elbiseye rağmen, her hâliyle asîlzâde olduğunu anlatıyordu. Bakışlarını arabanın meşin perdesine dikmiş; oradan hiç ayırmıyordu. Herhalde bu perdeden sızacak bir emri bekliyordu.

Tahtirevanın solunda, fakir halktan kişiler gibi giyinmiş bir kadın duruyordu. Üstü başı temiz, yüzü soluk, gülüşü yılışıktı. Yaşını söylemek zordu. Belki kırkındaydı, belki de altmışında... Fakat bu kadın, yanındaki tahtirevanla hiç ilgilenmiyor, yarı kapalı, boyuna kırpışan gözlerini Saint-Honoré Sokağı'na dikmiş, oradaki kalabalığı kolaçan edip duruyordu. Birdenbire dudaklarını tahtirevanın meşin perdesine yapıştırıp yavaş sesle:

— «İşte, madam,» dedi. «*İnci Çiçeği* veya halkın tâbiriyle *Gonca* geliyor.»

Perdenin bir köşesi, belli belirsiz aralandı ve tatlı bakan iki iri, siyah göz belirdi. Kadının gösterdiği kişiye keskin bir dikkatle bakmaya başladı.

«*Gonca*», aşağı-yukarı onyediyedi yaşlarında, güzel bir kızdı. Zarif ayakkabıları, şık elbisesiyle gözalcıydı. Dantelli yakasının altında berrak bir gerdan farke-diliyordu. Bakışları çapkın, tebessümü kurnaz ve teninin rengi, elindeki sepette bulunan leylâkları bile gölgede bırakacak kadar beyazdı. Kendine güvenli, hafif adımlarla kalabalık arasında rahatça ilerliyor; zaman zaman, çekici, âhenkli bir sesle:

— «Çiçekleriniz, mösyöler!» Diyordu. «*Gonca*'nın güllerini ve leylâklarını alın! Çiçekleriniz, kibar madamlar ve mösyöler!..»

Halk, bu genç kızı sempatiyle karşılıyordu. Halkın kendisine sevinçle yol verdiği ve çiçeklerini hiç pazarlık etmeden kapıştığı da dikkate alınırsa, bu genç kızın, sokakların gözdesi ve herkesin sevgilisi olduğu

çabuk anlaşılıyordu. Gerçekten de hiç durmadan çiçek satıyordu.

Gonca'nın arkasında, fakat ondan uzakta, kendisini genç kıza farketmemek isteyen bir delikanlı, bütün olanı biteni takip ediyor ve ancak bir avcıda ya da bir âşıktaki bulunabilecek sabırla genç kıızı kolluyordu... Bu da, ancak yirmi yaşlarında, çevik bir delikanlıydı. Biraz yıpranmış olan gri renkli kadife kostümü, kendisine pek yakışmıştı. İnce bacaklarını, butlarının yarısına kadar yumuşak güderi çizmeleri sarıyor, uzun mahmuzları şıkırdayıp duruyordu.

İşıldayan yüzünde erkek cesaretiyle delikanlı mahçupluğu birbirine karışıyordu. Elinde bir ley-lâk demeti tutuyor; zaman zaman bu demeti koklamak bahanesiyle, tapınırcasına dudaklarına götürüyordu. Bu çiçeği, Paris sokaklarının dilber çiçekçisinden aldığı belliydi. Uzaktan uzağa, genç kıza diktiği sıcak bakışları görenlerin yanılmasına imkân yoktu: Bu delikanlı âşıktı. Hem de, henüz aşkını açmamış, bir âşık...

Tahtirevanın hafifçe kalkık perdeleri arkasından kadın, bu delikanlıyı görmemişti. İri siyah gözlerini genç kıza dikmiş, durmadan onu süzüyordu. Uzun süre çiçekçi kıza baktıktan sonra garip, insanın içine işleyen bir sesle:

— «Halk bu genç kıızı pek seviyor galiba...» Dedi.

Yaşlı kadın:

— «Sevmek de lâf mı?» Dedi. «Paris'e geleli onbeş gün oldu. Her yerde İnci Çiçeği veya Gonea'dan bahsediyorlar. Önce bunun, kızın adı olabileceğini aklıma bile getirmedim. Birkaç gün sonra ona sokakta rastlayınca öyle şaşladım ki... Kendimi toparlayıp da konuşmaya niyetlendiğimde ortadan kaybolup gitmişti.»

— «Peki, Landry Coquenard'ın sana getirdiği yeni doğmuş çocuğun bu kız olduğundan emin misin?»

— «Tabii eminim... Landry Coquenard, o zamanlar, Sinyor Concino Concini'nin sağ koluydu. Sinyor da o sırada henüz... Neyse, buraların gereği yok, madam... Bu kız odur. Concini'nin kızıdır!»

Bu sözler, hiçbir şeyin sarsamayacağı bir inançla söylenmişti. Bir anlık sessizlikten sonra, yüzü görünmeyen kadın yeniden sordu:

— «Peki, annesinin kim olduğunu da biliyor musun?»

Bu soru, sesin tonundan hemen anlaşılan bir kayıtsızlıkla sorulmuştu. Fakat siyah gözlerin kadının kırpışan bakışlarına inatla dikilmesinden, bu önemsemezliğin sahte olduğu hemen anlaşılıyordu. Kadın, bilmemenin verdiği sikkinlikle başını eğdi:

— «Kimin? İşte mesele burada. Bu kızın anasının kim olduğunu öğrenmek için elimden geleni ardıma koymadığımı siz de tahmin edersiniz, madam... Lânet olsun! O zamanlar, Sinyor Concini'nin o kadar da çok yavuklusu vardı ki kızı hangi birine mal edeceğimi ben de şaşırılmıştım. Böyle olmasına rağmen de bulabilirdim. Ne çâre ki İtalyan değilim. Bir budalalık yüzünden Floransa'nın en kibar ailelerinden birinin yanındaki yerimi kaybettim.»

Görünmeyen kadın:

— «Hanımını soyup soğana çevirmişsin. Budalalık dediğin bu mu?» Dedi.

İhtiyar kadın itiraz etti:

— «Soyup soğana mı çevirmişim? Lâf! Yüz düka altını bile etmeyen kötü bir mücevher için de bu kadar ağır konuşulmaz doğrusu... Neyse madam, o zaman bana olanlar oldu. Yalnız o evden kovulmakla kalmadım. İtalyan zindanlarını boyalamamak için

kaçmak zorunda kaldım. İşte, o zamanlardan ahbap olduğum Landry Coquenard, benim de Fransız olduğumu farketti ve küçük kızı bana verdi. Ben de aldım, götürdüm. O durumda anasını nasıl arardım? Hele cepte metelik de olmazsa...»

Büyük bir üzüntüyle içini çekerek:

— «Yazık ki anasının adını bilemiyorum, madam.» Dedi. «En yandığım şey de bu... sırrı bilmiş olsaydım, kimbilir ne paralar sızdıracaktım...»

Bu sözlerinde samimî olduğu belliydi. Görünmeyen kadın da gözlerini, kendisiyle bu kadar yakından ilgilendiğinden babersiz, yine barıl barıl çiçek satan Gonca'ya dikti. Biraz sonra da yaşlı kadına dönerek ısrarla sordu:

— «Bu kızın o olduğu kesin mi? Yanılmadığından eminsin ya?»

— «Elbette! Ayol, ben bu kızı ondört yaşına kadar büyüttüm. Benim yanımdan kaçalı ancak üç yıl oldu. Hem de bana bir oyun oynayıp kaçtı gitti ki aklima geldikçe bâlâ tepem atıyor... Neyse, zaten bunlar sizi ilgilendirmez. Değişen bir yanı yok... Biraz büyümüş, o kadar... Daba ilk görüşte, bemen tanıdım.»

Dudaklarını ısırды; gözlerinde bâin bir ışık yanarken, tebditkâr bir tavırla genç kızıdan yana döndü:

— «Bakın, ne çok satış yapıyor! Bu işi ona öğreten, kendini onun için fedâ eden de benim... Ne para sızdırıyor balktan, ne para sızdırıyor yarabbi!.. Aslına bakarsan, bütün bu paraların benim olması gerekirdi. Öyle parası var ki bırsız mendeburun... Beni soydu, çırılçıplak bıraktı, öldürdü beni... Şimdi gidip yakasına yapışmamak - yerlere dökülmesin diye - çantasındaki bütün paraları aldıktan sonra pataklaya pataklaya eve sürüklemem için kendimi yiyorum doğrusu!»

Yüzü bir türlü görünmeyen kadın:

— «Peki, git şunun yanına bakalım,» dedi, «seni tanıyıp tanımadığını anlayabilmem için tek çâre, bana kalırsa bu!..»

İhtiyar cadı, yüzünü ekşitmiş, saldırmaya hazırlanıyordu ki kadın:

— «Bir dakika,» deyip onu durdurdu. «Sakın gidip kıza küfür edeyim, döveyim, parasını alayım filân deme! Bundan sonra senin onunla uğraşmanı yasak ediyorum. Bu kız artık bana aittir. Sözümü dinlememezlik edersen, küstahlığını canınla ödersin!»

Bu sözleri de hiç sesini yükseltmeden, tatlı tatlı söylemişti. Fakat tavrında öyle karşı durulmaz bir otorite ve bakışlarında parıldayan öyle müthiş bir alev vardı ki ihtiyar cadının ensesinden soğuk ecel terleri boşandı. Yerlere yatacakmışçasına eğilirken, tir tir titreyen sesiyle:

— «Dediğinizi yapacağım, madam! İnanınız ki yapacağım!» Dedi.

Tahtırevandaki kadın devam etti:

— «Zaten bir kaybın olmayacak. Bu çocuk üstünde ne kadar hakkın olduğunu ileri sürüyorsan, bunların hepsini senden satın alıyorum... Sana, onun yüzünden kazanman ihtimali olan paranın yüz mislini veririm. Haydi şimdi git ve aksilik etme. Zorbalığa başvurmamaya da çalış!..»

Cadı, bu sefer de sonsuz bir sevinçle ikibüklüm eğildi ve iri bir solucan gibi kıvrıla büküle, sürünerek Saint-Honoré Sokağı'na doğru giderken: «*Artık paraya kondum demektir.*» Diye düşündü. «*Bu kadar zengin ve eliaçık bir kadına rastlamam da ne talih, değil mi?*» Fakat kadının doymak bilmez soyundan olduğu muhakkaktı. Çünkü hemen arkasından, acı acı mırıldandı:

«Ah, şu Gonca mıdır, nedir - mademki herkes öyle diyor, ben de artık öyle diyeyim - Allahın belâsı kıza, birlikte kaçırıp götürdüğü Loïse'yi ne yaptığını da söyletebilseydim, işte asıl o zaman, ceplerim altın dolacaktı. O yüzden az para kazanılmaz. Kendisi bilmiyor ama, ben biliyorum ki, bu Loïse, Saugis'de çok zengin olduğu söylenen Pardaïllan'ın biricik kızıdır. Şövalye, onu bulmak için gerekirse bütün servetini fedâ etmekten çekinmez. Şu mendebur kız, ağzındulci baklayı çıkarsa... Ah, ne para kazanacağım o zaman, ne para... Hele dur bakalım.»

ÇİÇEKÇİ KIZ

Bu sırada Gonca, zarif çiçeklerini satıp duruyordu. Sepeti aşağı-yukarı boşalmış, ancak birkaç çiçek demeti kalmıştı. Meşin kesesi de adamakıllı dolmuştu. Elinde kalan son çiçekleri de bir an önce satıp gitmeye uğraşıyordu.

İşte ihtiyar cadı, iki yumruğu kalçalarında, tam bu sırada kızın karşısına dikiliverdi. Gonca, onu görür görmez sapsarı kesildi. Sanki ansızın ayağını zehirli bir böceğe basmış gibi hızla bir-iki adım geriledi ve haykırdı:

— «Ah, La Gorelle!..»

Boğuk sesinde öyle müthiş bir korku ifadesi vardı ki kızın peşinden hiç ayrılmayan tutkun delikanlı bu durumu görseydi, kadını hemen yakalayiverirdi. Fakat cadının bu delikanlıyı görecekt hâli yoktu ve kıza sevimli görünmeye çabalayarak söze başlamıştı:

— «Öyle ya, cicim!.. Benim ya!.. Thomasse La Gorelle!.. Bana rastlayacağımı hiç ummuyordun, değil mi?»

Gonca, gözlerine inanamıyormuş gibi, durmadan tekrarlıyordu:

— «La Gorelle! La Gorelle!»

Zavallı kızcağız, Thomasse La Gorelle'nin karşısında ürkek, titrek, minimini bir kuş yavrusu gibi kalakalmıştı. Cadı, yılışık yılışık gülümseyerek:

— «Benim ya,» diye tekrarlardı. «Seni büyüten, sana bakan, hastalandığın zaman seni iyi eden ve nihayet kendini kurtaracağını aklın kestığı anda ekip

sıvıyıverdiğin La Gorelle işte... Yâni, hiç nankör de-
ğilmişsin doğrusu... Ondört yıl sana asıl anandan da-
ha iyi bakmış olan bu kadıncağıza böyle mi yapıldı?»

Kadın, böylece konuşmaya devam edecek, yapıp
ettiklerini bir bir sayıp dönecekti. Fakat genç kız, ken-
dini çabuk toparlayıverdi. Ne de olsa kendini güven-
lik içinde hissediyordu. Sokak, onun yeri, meskeni
değil miydi? Bunları düşününce, sert bir sesle kadı-
nın gevezeliklerini durdurdu:

— «Benden ne istiyorsunuz? Benimle ne alıp ve-
receğiniz var? Yoksa beni zorla kulübenize sürükleyip
yine sabahtan akşama kadar esir gibi çalıştırmaya,
her fırsatta dövmeye ve sefaletten yine yavaş ya-
vaş öldürmeye mi niyetleniyorsunuz? Eski çamlar
bardak oldu. Allaha şükür, kendimi pençenizden
sıyırdım. Size kalsaydı, çoktan geberip gitmiştim...
Benim, sizinle hiçbir alışverişim yok. Üstümde hiç-
bir hakka sahip değilsiniz. Haydi yolunuza gidin, be-
ni de rahat bırakın!»

Artık titrekliliği kalmamıştı. Bütün gücüyle kendi-
ni savunacağı belliydi. Bu hâli gören La Gorelle'nin
çukura kaçmış gözlerinde kötü bir ışık yandı; tah-
trevandaki kadının tembihlerini bir anda aklından
siliverdi. Ama, genç kız da farkında olmadan sesini
yükseltmiş ve yoldan geçenler, söylediklerini duy-
muşlardı. Bazı meraklılar durup toplanmış, kulak
kabartmış ve cadıyı, hiç de sempatik olmayan tavır-
larla süzmeye koyulmuşlardı. Genç âşık, bu kalaba-
lığın ön safında, çiçeğini göğsüne iştirmiş, cadının
suratına bir tokat indirmemek için kendini zor zapted-
en bir insan hâliyle, sinirli sinirli bıyıklarını bur-
maya başlamıştı. Eğer karşısında böyle bir acuze yeri-
ne bir erkek bulunsaydı, çoktan atılıp dersini vere-
ceği anlaşılıyordu.

La Gorelle, etrafa toplanan meraklılara şöyle bir göz attı. İhtiyar cadı, aynı zamanda pek kurnazdı. Çevresindekilerin kendisine hiç de dostça bakmadıklarını hemen sezdi. Eğer kızı hırpalamaya kalkışırsa, kendisini bir güzel döveceklerini kavradı. Pörsük vücuduna bir zarar gelmesi ihtimaliyle içi titriyordu. Öte yandan, zengin kadının tembihleri de aklına gelince, davranışları hemen değişiverdi. Yumuşak ve şefkatli görünmeye çalışan, fakat kendisini iğrenç hâle getirmekten başka işe yaramayan bir sesle:

— «Aman aman!» Dedi. «Hiç değişmemişsin. Yine eskisi gibi par diye parlayıveriyorsun. Merak etme, seni eve götürecek değilim. Senin annen olmadığımı, üstünde hiçbir hakkım bulunmadığımı da pekâlâ biliyorum. Benden ne korkuyorsun ayol?»

Hâlâ tetikte bulunan Gonca:

— «Öyleyse, bırakın da yoluma gideyim, işim var.» Diye karşılık verdi.

La Gorelle alay etti:

— «Aman ne hırslı kızsın! Canım, benim için bir dakika da duramaz mısın?» Sonra da ağlamaklı bir tavır takındı: «Allah şahidimdir. Ben senin anan değilim ama, 'bana hiç emek vermedin,' diyemezsin ya... Belki sen işin bu tarafını unutuyorsun. Gel gör ki, ben unutamiyorum işte... Ne de olsa seni severim. Hem de, bilir misin, kendi öz kızımımışsın gibi severim.»

— «Canım, peki ne istiyorsunuz?»

—«Ne isteyeceğim ayol? Hiçbir şey istemiyorum... Seni bu kadar gelişmiş, şık giyinmiş ve zengin olma yolunu tutmuş görünce çok sevdiğimi söyleyecektim, o kadar... Öyle ya, baksana, işin pek tıkırında gidiyor... Öylesine çok çiçek satıyorsun ki... Eh, hakkın tabii... Çok ustalaşmışsın. Hani ben, senin

kadar usta çiçekçi görmedim, desem yeridir. Hem senden ufak, minimini, hani sana hiç yük olmayacak bir ricam da var.»

İnci Çiçeği, tetikte duruyordu ama, bu son sözleri duyunca elini para çantasına götürüp, biraz para çıkararak böylece cadıdan yakasını kurtarmaya çalıştı. Cadı, parayı almak için hemen pençesini uzattıysa da, o anda, tahtırevandaki kadının tembihlerini hatırladı. Elini çabucak geri çekerek parayı reddetti:

— «Yok, yok, kızım. Paranı kendine sakla. Zaten kolaylıkla mı kazanıyorsun? Benim bir akrabam ölmüştü. Allaha şükür, biraz bir şeyler bıraktı. Zengin olmadımsa bile acımdan ölecek hâlde değilim. Paraya filân ihtiyacım yok...»

Genç kızın vereceği parayı hemen kapmamak için kendini zorladığından, alnında terler belirmişti. Zaten genç kız da kadının herhangi bir parayı reddedebileceğini hiç ummuyordu; bu yüzden büsbütün şaşalayıp kekeledi:

— «Öyleyse istediğiniz nedir?»

— «Senden önemsiz bir şey soracaktım, hepsi o kadar.»

La Gorelle, bu sözü, tatlı görünmeye çalışmakla beraber, pek acele söyledi.

Çevrelerine toplanmış olan meraklılar, yavaş yavaş cadının, çiçekçi kıza bir fenalık yapmak niyetinde olmadığı kanısına vardıklarından, teker teker uzaklaşmaya başlamışlardı. Hattâ genç kızın sabırlı âşığı da, önce oldukça merak verici bir şekilde başlayan bu konuşmadan kötü bir sonuç çıkmayacağı düşüncesiyle yanlarından uzaklaşmıştı ama, pek ötelere gitmiş de değildi. Birkaç adım ilerleyip kendini belli etmeyecek bir yerde durmuş, gizliden gizliye yavuklusunu seyretmeye koyulmuştu.

Genç kızla cadı, başbaşa kaldılar. Coç Sokağı başında, caddenin tam ortasında duruyorlardı. Hâlâ tahtirevanın perdeleri arkasında gizlenen esrarengiz kadın, ikisini de görebiliyordu.

Bu sırada, oldukça kalabalık bir kafile, Coç Sokağı'ndan Saint-Honoré Sokağı'na doğru ilerliyordu. Çok geçmeden, gelişlerini hiç farketmemiş olan genç kızla cadının durdukları yere ulaşacaktı.

Yine bu sırada sokağın ortasında iki asîlzâde göründü. Bunlardan daha kibar tavırlı kimselere rastlamak zordu. Oysa ikisi de pek sâde giyinmişlerdi. Hattâ birinin elbisesi oldukça yıpranmıştı... Bu, altmış yaşına yaklaşmış görüldüğü hâlde, kaya kadar sağlam ve yüz yıllık meşe ağacı gibi dik vücutlu biriydi. Keskin gözleriyle öyle bir dobra dobra bakışı vardı ki kendisinin emir vermeye alışık, büyük bir adam olduğu hemen seziliyordu. Arkadaşı da yirmi-beş yaşlarında olmalıydı. Bu delikanlı, yaşlı olanın gençliğini canlandıran bir resim gibiydi. Kısacası, birinin baba, ötekinin de oğul olduğunu kestirmek için pek usta bir fizyonomi uzmanı olmak gerekliyordu.

Bu iki asîlzâde de, kendilerine sırtı dönük olduğu için, gelişlerini görmemiş olan İnci Çiçeği'ne doğru yürüyorlardı. Genç kız onları görmemişti ama, bir merdiven arkasına sinmiş olan âşık delikanlı hemen görmüş, görür görmez de kabahat yaparken yakalanmış bir okullu gibi kıpkırmızı kesilip pelerininin yakasıyla yüzünü gizlerken homurdanmıştı:

«Bak şu aksiliğe! Eniştem Jehan de Pardailan'la babası geliyor.»

Fakat iki Pardailan, onu görmeden geçtiler. Daha doğrusu, o öyle sandı ve rahat bir soluk aldı. Ama, genç âşığın 'eniştem Jehan' dediği, bizim 'Yiğit Jehan' diye tanıdığımız delikanlı, iki-üç adım

ilerler ilerlemez gülümseyerek babasının kulağına fı-sıldadı:

— «Kaynım Odet de Valvert'i gördün mü? Uzaktan uzağa sevgilisini, önümüzdeki İnci Çiçeği'ni kolluyor.»

Şövalye de Pardaillan, oğlunun gösterdiği genç kıza, yılların daha keskin hâle getirdiği bakışlarını dikti, hafifçe gülümsedi. Sonra omuz silkerek söylendi:

— «Madem bu kadar tutkun, ne diye almıyor?»

Jehan gülerek:

— «Ne de çabuk harekete geçiyorsunuz, baba?» Dedi. «Ben eminim ki zavallı Valvert, daha kıza aşkını anlatmaya bile cesaret edememiştir. Hem mademki Paris'e para kazanmaya geldi; evlenmeden önce biraz para biriktirmesi gerekmez mi?»

— «Gerçekten de, çok mahçup çocuk. Ama, eğer parayı böyle kazanacağını umuyorsa elindekini de çabuk bitirir...» Her zamanki alaycı tavrıyla devam etti: «Bak, göreceksin ona yardım etmek için bu işe de burnumu sokmak zorunda kalacağım.»

Bu sırada iki Pardaillan aşağı-yukarı çiçekçi kızla La Gorelle'nin hizasına gelmişlerdi. Cadı, onların yaklaştığını farketmediği için, Gonca'ya:

— «Bana bak,» diyordu, «sen, benden kaçtığın zaman, küçük Loïse'yi alıp götürmüştün.»

Pardaillan'lar bu sözü duymuşlardı. Ansızın, kulağına çalınıveren Loïse ismini duyunca Jehan de Pardaillan sapsarı kesildi. Hemen babasının kolunu sıktı:

— «Loïse diyor. Loïse demiyor mu? Ne olur kulak verelim...»

İkisi de kulak kesilerek durdular.

O sırada, İnci Çiçeği, cadının lâfını ağzına tıktı-verdi:

— «Elbette kaçırdım ya! Ben o zavallı minimini Loïse'yi çok severim. Onu size bırakmış olsaydım, beni öldürmeye çalıştığınız gibi, onu da yavaş yavaş mezara sürükleyeceğiniz besbelliydi. Bir de onu size bırakacaktım, ha! Böyle bir şey yapmak, cinayet işlemek olmaz mıydı? Kaçırdım ve zavallıyı pençenizden kurtardım... Buna ne demeye hakkınız varmış?»

La Gorelle, inler gibi:

— «Ne hakkım olacak?» Dedi. «İyi yaptın. Sana çıkıştığım falan yok. Ama, şimdi artık herşey değişti. Ben, eskisi gibi değilim. Beni o hâle getiren sefaletti. Baksana, şimdi seninle nasıl tatlı tatlı konuşuyorum... Doğrusu seni böyle sıhhatli ve bol para kazanır görünce çok memnun oldum... Hani, demek istiyorum ki o minimini çocuğun da sıhhati ve keyfi yerindeyse, ona da pek sevinirim.»

— «Merakınız bu kadarsa, hiç üzülmeysin! Hem sıhhatli...»

— «Yaa! Aman ne iyi... Nereye götürdün o cici yavrucağı?»

— «İşte bunu bana söyletemezsin, La Gorelle!...»

Cevap birdenbire ve pek keskin gelmişti. La Gorelle, durumu hemen kavradı. Boş yere ısrar etmemeliydi. Gözbebeklerinde yeniden kötü bir ışık yanıp söndü. Fakat öyle kolay kolay inadından vazgeçecek kadınlardan değildi. Ne var ki, birdenbire yanibaşında durup kulak kabartan iki Pardaïllan'ı görüverdi. Gözleri, kuvvetli bir ışık karşısında kalmış gecekuşu gibi kırışımaya başladı ve:

— «Haydi, haydi, bakıyorum, bana hâlâ güvenin yok... Ama haksızsın kızım. Ne senin fenalığını is-

terim, ne de çocuğun. Ama, yine sen bilirsin tabii. Haydi hoşça kal...» Dedi.

Adımlarını hızlandırıp Grenelle Sokağı'na doğru gitti. İnci Çiçeği, kaçışa benzeyen bu çok acele çekilişe şaşmakla beraber, derin bir nefes aldı. Tam bu sırada da Şövalye de Pardaillan, genç kıza yanaştı. Sepetinde kalan birkaç çiçek demetini alıp bir altın uzattı. Genç kız paranın üstünü vermek için çantasına el atarken, Pardaillan, çok zengin bir adamın kibar cömertliği ve tatlılığıyla:

— «Sizde kalsın, kızım, sizde kalsın,» dedi.

Gonca öyle zarif bir reverans yaptı ki Pardaillan'la oğlu, bu selâmdaki kibarlığı hayran hayran seyrettiler. Şövalye, genç kızın yola koyulmak üzere olduğunu görünce bir işaretle durdurdu, önemsemez bir tavırla:

— «Galiba, bu ihtiyar kadının kötü davrandığı bir yavruyu, kendisinden kaçırmış olduğunuzdan bahsediyordunuz, değil mi?»

Hem bu soruyu soruyor, hem de berrak bakışlarıyla genç kızın yüzünü araştırıyordu. Herhalde Gonca, üzerinde iyi izlenim bırakmıştı. Böyle olmasaydı, ancak dostluğuna lâyık olanlara gösterdiği güler yüzü çabuk kaybederdi. Zaten Gonca da, bu bakışlar karşısında ne şaşalamış, ne de endişelenmişti. Sâdece ciddileşmiş, hattâ biraz yüzünü asarak cevap vermişti:

— «Evet mösyö, böyle bir şeyden bahsediyordum.»

— «O çocukcağızın adı Loïse miydi?»

— «Evet, mösyö...»

Pardaillan, bir süre düşündü; sonra sesini daha tatlılaştırarak:

— «Affedersiniz evlâdım,» dedi, «size bir-iki şey sorarsam, gerektiğinden fazla meraklı olduğuma hükmetmeyin sakın... Çünkü soracaklarımı, anlamsız bir meraktan ötürü değil, pek ciddî sebeplerden dolayı soracağım. Bana lûtfen cevap verecek misiniz?»

İnci Çiçeği, yüzünün asıklığından hiçbir şey kaybetmeden, âdetâ ihtiyatsızca:

— «Memnuniyetle efendim,» dedi.

Baba-oğul, birbirlerine: «Çok açıkyürekli ve dürüst bir kız. İmkânı yok yalan söylemez,» demek istercesine bakarlar, genç kız da ciddiyetle bekliyordu. Hem şimdi, ıslıl ıslıl gözleriyle onların neler düşündüğünü sezmeye çalışmaktaydı. Pardaillan sormaya başladı:

— «Bu minimini Loïse'nin şimdi kaç yaşında olduğunu biliyor musunuz acaba?»

— «Üçbuçuk yaşında...»

Bu son cevabın Jehan'ın hoşuna gitmediği ve delikanlının hiç farkında olmadan hayâl kırıklığına uğradığını ortaya koyan bir hareket yaptığı görüldü. Şövalye ise, hiçbir şey belli etmeden:

— «Bu çocuk, sizin akrabanız mı olur?» Diye sordu.

— «Kızımdır efendim.»

Pardaillan, âdetâ yerinden sıçradı:

— «Kızınız mı?»

— «Evet efendim.»

İki Pardaillan, ister istemez, Odet de Valvert'in hâlâ arkasında saklandığı ve uzaktan uzağa, hiçbir şey anlayamadan olan biteni seyrettiği tarafa doğru şöyle kaçamak birer göz atıp yine İnci Çiçeği'ne döndüler.

Pardaïllan bu genç kızın söylediklerinden şüphelenmiyordu. Verdiği cevaplar o kadar berrak, o kadar kesin ve duruşu öyle sâkindi ki... Fakat şaşmaktan kendini alamadı:

— «İyi ama, sizin La Gorelle dediğiniz o ihtiyar kadın, bu küçük kızın sizin evlâdınız olduğunu bilmiyor gibi görünüyordu...»

— «Tabîî bilmez... Hem ben bu işi onun bilmesini hiç istemem...»

— «Fakat siz, üçbuçuk yaşında bir çocuk anası olamayacak kadar genç görünüyorsunuz da...»

— «Ben, olduğumdan küçük görünürüm. Yakında ondokuzuma basacağım, mösyö...»

— «Yok canım! Doğrusu, bana cevap vermekle gösterdiğiniz kibarlıktan ötürü size çok minnettarım, madam. Eğer Saint-Dénis Sokağı'ndan geçerseniz, Grand-Passe-Partout hanına uğrayın. Ben orada olmasam bile, benim için o güzel kokulu çiçeklerinizden bir-iki demet bırakırsanız, karşılığında bir altın verirler, evlâdım.»

İnci Çiçeği, iki Pardaïllan'ın kendisine şapkalarını geniş geniş havalandırarak verdikleri selâmları zarif bir reveransla karşılayarak söz verdi:

— «Eksik olmayın. Sık sık uğrarım, Mösyö Şövalye...»

Baba-oğul, kolkola uzaklaştılar. Birkaç adım gidince de durup geri döndüler. İnci Çiçeği, hâlâ bıraktıkları yerdeydi ve düşünceli düşünceli arkalarından bakıyordu. Onlarsa, daha uzağı gözlüyor ve kendilerinin hâlâ orada olduklarını gördükçe bir türlü saklandığı merdiven arkasından çıkmayan Odet de Valvert'i araştırıyorlardı. Jehan:

— «Zavallı (dct,) diye mırıldandı. «Öğrenince, bu kendisine ağır bir sille olacak.»

Pardaillan da asık yüzle:

— «Evet,» dedi, «yazık... Bu delikanlı, bu yüzden ölür giderse acırım. Vay canına! Kim umardı bu kızıdan? Kendisini tanımadığım hâlde, namusu konusunda kalıbımı basasım geliyordu.»

— «Belki de evlidir, mösyö... Çünkü bu itirafta bulunurken ne utandı, ne de sıkıldı.»

— «Bir suçlu gibi davranmadığını ben de farkettim. Ama, ne olursa olsun, Valvert için ağır bir darbe! Zaten ben de ona üzülüyorum. Bu açık yürekli çocuğu severim...»

Yollarına devam ederek sola, Orléans Sokağı'na saptılar. Birkaç adım sonra Jehan içini çekti:

— «Yine boşu boşuna heyecanlandım. Ah, mösyö, bu gidişle zavallı Loïse'ciğimi bulmaktan umut keseceğiz.»

— «Bana sorarsan onu bulacağım. Paris'e bunun için geldim, azizim. Hem ben bu zavallı Loïse'ciği görmedim bile. Oysa dönüşü olmayan uzun yolculuğa çıkmadan önce onu bir kerecik olsun görmeyi de iyice aklıma koydum. Olur mu bu? Büyükbaba, torununu görmeden göçerse, ayıp olmaz mı? Bana kalırsa, onu mutlaka bulacağız!..»

— «Bu isteklerimizin Tanrı'nın kulağına varmasını dilerim, baba...»

Pardaillan:

— «Azizim,» dedi, «Paris kazan, biz kepçe, şehri öyle bir karıştırır, öyle bir allak bullak eder ve o derecede patırtı yaparız ki, en sonunda sesimizi ona duyururuz. Yoksa, Tanrı'nın kulağı ağır işitir. Ama

ben, ömrüm boyunca, kendisini işittirecek kadar patırtı yapanların seslerine kulak verdiğini gördüm. Biz de araştırır, gürültü çıkarır ve sesimizi ona duyururuz, Şövalye... Bak, görürsün.»

Yine sola saparak Deux-Ecus Sokağı'na girdiler ve oradan da Grenelle Sokağı'na doğru ilerlediler.

KARA GÖZLÜ KADIN, KENDİNİ
TANITTIYOR

La Gorelle, tahtirevanın yanına dönünce:
— «Gördünüz ya, madam,» dedi, «o da beni hemen tanıdı...»

Görünmeyen kadın:

— «Evet,» diye cevap verdi. «Fakat seni tanıy-
tanımaz korktu. Anladığıma göre, kendisine bakmış
olduğunu söylediğin hâlde, bu çocuk senden hiç
hoşlanmıyor.»

La Gorelle, kendini mâzur göstermek için:

— «Ne olacak, nankörün biri.» Dedi.

— «Yok yok... Zavallıya az çektirmemişsiniz...
Hatırladıkça ödü patlıyor.»

Kendini göstermeyen kadın, La Gorelle'nin genç
kıza bulaştırmak istediği nankörlüğü kabul etmiyor-
du. Buna rağmen «zavallı» derken genç kıza acıyıp
acımadığı ve La Gorelle'ye kızıp kızmadığı da belli
değildi. Duruma hâkim bir yargıç tavrıyla kötüyle
iyiyi tarafsızca ayırıyor, fakat hüküm vermiyor-
du.

— «Onunla konuşurken hep seni gözetledim,»
diye devam etti. «Galiba, tembihlerime pek aldırmış
etmedin. Son defa tekrar ediyorum: Bu çocuğa hiç-
bir şey yapmayacaksın. Ona ne iyilik et, ne de fenal-
lık... Onunla hiç ilgilenme... Hattâ ona rastlama-
maya çalış. Sanki dünyada öyle bir insan yokmuş gi-
bi davran. Deminki tembihlerimi unuttuğun gibi, bu
seferkilerini de unutmazsan, hakkında hayırlı olur.
Anlıyor musun?»

Bu sözleri söylerken de sesini yükseltmeyi gerekli görmemişti ama, bu sefer de müthiş bir sesle söylemişti. La Gorelle, korkudan dizlerinde derman kalmadığını hissetti ve kendi kendine bu tembihleri dinlemek kararını verip:

— «Unutmam madam. Unutmayacağıma yemin ediyorum!» Dedi. Sonra kendisi için çok tehlikeli bir safhaya giren sözü değiştirmeye çalışarak, yılışık tavrıyla:

— «Artık umarım ki, bu işte bir yanlışlık olmadığına kanaat getirdiniz, madam.» Dedi. «Gonca'nın, Concini'nin kızı olduğuna artık inandınız, değil mi?»

Kendini göstermeyen kadın:

— «Evet,» dedi, «bu işte bir yanlışlık olmadığına artık aklım yattı.»

— «Elbette ki ta kendisi. Başka kim olabilir, madam? Daha birkaç günlükken Landry Coque-nard'ın bana teslim ettiği çocuk, bu. O zamanlar Landry, Concini'nin en güvenilir adamı sayılırdı.»

Kadın cevap vermedi; artık inanmıştı.

La Gorelle, bakışlarını hâlâ olduğu yerde duran İnci Çiçeği'nden ayırmıyordu. Genç kız, sokağın ortasında kalakalmış; artık gözden kaybolmuş olan iki Pardaillan'ın arkasından dalgın dalgın bakıyordu. Cadı, artık genç kızla ilgilenmediğini göstermeye çalışıyordu ama, hâlâ küçük Loïse'nin nerede saklı olduğunu öğrenmekten vazgeçmediği de muhakkaktı.

La Gorelle, birdenbire bağırды:

— «Aman yarabbi! Gelen o değil mi? Öyle ya, o işte!.. Ta kendisi!..»

Tahtırevandaki kadının indirdiği meşin perdeyi sarsarak, neşeli bir heyecanla seslendi:

— «O geliyor, madam, o geliyor!»

İki siyah göz, yeniden göründü ve meçhul kadın yine aynı otoriter sükûneti, tatlı ve âhenkli sesiyle sordu:

— «Kim o gelen?»

La Gorelle, adamakıllı keyiflendi:

— «Kim olacak? Landry Coquenard!.. Hem de ta kendisi!..»

Sonra saklamayı gerekli görmediği delice bir sevinçle anlatmaya başladı:

— «Baksanıza madam, üstünü başını paramparça etmişler. Boynuna ip takmışlar. İnanınız ki o! Landry Coquenard işte!..»

— «Ama, onu işkence sehпасına götürüyorlar, baksana!»

Müthiş cadı söylendi:

— «Bana öyle geliyor. Herhalde Saint-Honoré darağacına götürüyorlar. Zavallı Landry Coquenard, sonunda başına bu da mı gelecekti? Seni böyle darağacına götürürlerken görmek sevincini, yâni acısını tadacağım da hiç aklıma gelmezdi doğrusu. Biraz daha o tarafa yaklaşırsak, bir güzel seyredeceğiz. Aa, durun bakayım! Onu götürenlerin başındaki Sinyor Concini değil mi? Öyle ya. Hem bu zavallıya ne biçim bakıyor öyle? Bunun sebebi eğer yanılmıyorsam, Landry Coquenard'ın hatâsı olacak... Eski efendisinin yâni şimdi Fransa Kralı'nın gücüne sâhip adamın mutemedi olduğu zamanları hatırlayıp ona yanaşmaya yeltendiyse, başına bir iş gelmiştir. Bu işi pek kötü yapmışsın, Landry usta, pek kötü yapmışsın. Ben seni daha açık göz sanırdım.»

Tahtirevandaki kadın, artık bu sözleri dinlemez olmuştu. La Gorelle, kara gözlerin artık ışıldamadığını,

perdenin inmiş olduğunu farketti ve kadının sesini duydu:

— «D'Albaran!»

Kadın, tahtırevanın öbür tarafında durmuş olan iriyarı atlıya sesleniyordu. Bu yanık tenli, parlak siyah gözlü atlının özenilerek taranmış siyah sakalı ve kapkara saçları vardı. Bütün bunlar, kendisinin katıksız bir İspanyol olduğunu belirtiyordu. Yalnız, d'Albaran, genellikle kısa boylu olan vatandaşlarının aksine, bir dev kadar iriyarıydı.

Adının çağrıldığını duyunca, atının yelesine doğru eğilip mırıldandı:

— «Emriniz Senora?»

Meçhul kadın sordu:

— «Şu muhafızların ortasındaki mahkûmu görüyor musun?»

D'Albaran başını kaldırıp Saint-Honoré Sokağı'na doğru bakındı ve İspanyolcaya çalan bir Fransızcayla:

— «Görüyorum, madam,» dedi.

— «Onu öldürttürme! Kurtar, saliver. Nerede barındığını öğren ve sonra bulup bana getir. Haydi şimdi git!..»

D'Albaran, hayret etmeden, tam bir sükûnetle:

— «Peki, madam,» dedi.

Atından inerken, adamlarına bir işaret çaktı; hepsi de atları yedeklerine aldılar. Onları çevresine toplayarak, alçak sesle ne yapmaları gerektiğini anlattı. Tahtırevanın perdeleri inikti. Kara gözlü kadın artık görünmüyordu. La Gorelle, sabırla bekliyordu. Kadının verdiği emri duymuştu. D'Albaran'ın adamlarıyla konuşmasını, kızgın bakışlarla seyrediyor; dudaklarını kısmış, homurdanıp duruyordu:

«Önce benim, *Concini'nin kızına el sürmemi yasak etti; şimdi bu yetmiyormuş gibi, Landry Coquenard'ı kurtarmaya kalkışıyor. Allah Allah! Bu hanımın da herkesi kurtarmaktan başka işi yok mu? Elâleme iyilik yapacak bir kendisi mi kalmış?»*

Bu sırada İki Pardaillan, Deux-Ecus Sokağı'ndan çıkmışlar, bu yana geliyorlardı. Belirli bir işleri olmadığı, salına salına yürüyüşlerinden anlaşılıyordu.

La Gorette'nin tarafındaki perde aralandı. Tıklım tıklım altın dolu bir kese tutan küçük, beyaz bir el görüldü. Kadının sesi:

— «Bunu al! Şu şimdilik sana yeter! İlerde daha fazlasını alacaksın!» Dedi.

Kadının gözleri kamaşmıştı; bakışları kor gibi yanarken kesenin üzerine atılmasıyla ortadan kaldırması bir oldu. Bir yandan teşekkür eğilişiyle kuru vücudu ikiye kırılırken, öte taraftan da: «*Aman Allahım! Zengin oldum gitti. Tanrı bu cömert kadından razı olsun!*» Diye düşündü.

Perde yine hemen inmişti. Fakat La Gorette, âhenkli sesi bir daha duydu:

— «Dinle!.. Ben seni istediğim zaman nerede bulacağımı biliyorum. Fakat bu yetmez. Bana hemen ulaştırmak isteyeceğin önemli haberler olabilir. Onun için, benim kim olduğumu ve nerede oturduğumu da bilmen gerekiyor. Ben, Sorrientès Düşesi'yim Sorrientès konağının nerede olduğunu biliyor musun?»

— «Hayır, bilmiyorum ama, araştırır bulurum. Siz merak etmeyin madam.»

— «Ben sana tarif edeyim: Sorrientès konağı, Louvre Sarayı'nın arkasında, Saint-Nicaise Sokağı'ndadır. Saint-Nicolas kilisesini geçince, hemen kilisenin bitişiğindeki konak. Üç sokağın tam köşesinde: Saint-Nicaise Sokağı, nehir boyunca giden Seyne Soka-

ğı ve nihayet, yine bu sokaktan ayrılan bir çıkmaz. Konağın, bu üç sokağa da kapısı vardır. Beni görmek istediğin zaman, çıkmaza açılan kapıyı çalarsın. Kapının kanadına, aralıklı olarak üç defa vurursun. Kim açarsa, sâdece adını söylersin. Nasıl, bütün bunları aklında tutabilecek misin?»

La Gorelle sırttı:

— «Oo, bana söylenilen şey bir daha aklımdan çıkmaz. Bakın, tekrarlayayım da görün: Madam la Düşes de Sorrientès... Sorrientès konağı, Saint-Nicaise Sokağı'nın ucunda, üç sokağın köşesindeymiş. Ben, ne zaman gelirim Seyne Sokağı'na açılan çıkmazdaki kapıya üç defa aralıklı vurup adımı söyleyeceğim. Nasıl, yanlışı var mı?»

— «Yok, artık gidebilirsin!»

La Gorelle, tahtirevana doğru eğilip selâm verdi. Tam Landry Coquenard'ın başına neler geldiğini görmek için Saint-Honoré Sokağı'na doğru ilerleyecekti ki, Pardaillan'la oğlunu gördü. Onları ilk gördüğünde nasıl şaşaladıysa, yeniden telâşlandı; olduğu yerde kalakaldı.

Pardaillan'la oğlu, Grenelle Sokağı'na girip sola sapmışlar ve tahtirevana yaklaşınca La Gorelle'yi farketmişler; bütün dikkatleriyle onu gözetlemeye koyulmuşlardı. Düşes de Sorrientès'in inik perdenin ardından söylediği sözleri duyamayacak kadar uzakta bulunuyorlardı ama, tam La Gorelle öğrendiklerini tekrarlarken tahtirevanın yanından geçtiler.

Aslında, ihtiyar cadının sözleri, yalnız Şövalye de Pardaillan'ın kulağına çalındı. O da bu sözlere hiç önem vermedi. Oğlu Jehan'sa, cadının söylediklerinin bir kısmını duyabildi. Çünkü La Gorelle'yi görür görmez çoktandır unuttuğu hâtıralara dalmıştı.

İki Pardaillan, böylece uzaklaştılar. La Gorelle, merakını gidermekten vazgeçerek sırtını Saint-Honoré

Sokağı'na döndü ve çabucak Deux-Ecus Sokağı'na sararak kaybolup gitti. Pardaillan'lar, yine Saint-Honoré Sokağı'na girmişlerdi. Girer girmez de, az önce La Gorelle'nin Landry Coquenard olduğunu söylediği ve Düşes de Sorrientès'in de her nedense öldürülmesine râzı olmadığı mahkûmu sürükleyen kafilenin tam orta yerine düşüverdiler.

Sokağın burası, adım atılamayacak hâldeydi. Çünkü halk, kafilenin geçişini görmek için durup yolu tıkamıştı. Bu seyirci kalabalığı arasında, geniş bir heyecan seziliyordu. Pardaillan'la oğlu, dört bir tarafa dirsek savurarak kendilerine güçlkle yol açabildiler. Kargaşalıktan sıyrılıp da biraz serbest bir yere ulaştıklarında Jehan dalgınlığından kurtularak:

— «Garip şey!» Dedi. «Bu ihtiyar kadının adı neydi? Şu güzel çiçekçi kız nasıl çağırdıydı onu?»

Pardaillan:

— «La Gorelle!» Diye hatırlattı.

— «Öyle ya, La Gorelle... Bana öyle geliyor ki, bu kadını görmüşlüğüm var. Ama, ne zaman ve nerede gördüğümü, kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım, bir türlü çıkaramıyorum.»

İDAM SEHPASINA DOĞRU

Saint-Honoré Sokağı'ndaki kabile, d'Ancre Mar-
kisi ve Mareşali Concino Concini'nin adamların-
dan meydana gelmişti. Concino Concini, ka-
fileyi kendi eliyle götürüyor, gereken emirleri veri-
yor, gerekirse, kışkırtıyordu.

Bu adam, sınırsız kudretin, ölçsüz kibir ve aza-
metin, doymak bilmez israfın ve müthiş bir zengin-
lik merakının canlı temsilcisi hâline gelmişti. La
Gorelle'nin de dediği gibi, Fransa Kralı gibi bir şey
olup çıkmıştı. Bütün bunlara sebep, Fransa tahtın-
da naip olarak oturan Kraliçe Marie de Médicis'in,
Concini'ye çılgınca vurularak her arzusuna boyun
eğmesiydi. Fakat Concini, artık aşağı-yukarı kral
kudretine sahip bulunduğu için, bugün de adamları-
na bir eğlence fırsatı vermeyi kararlaştırmıştı. Adam-
ları, halkın «*Mareşal d'Ancre'nin askerleri*» dediği
ücretli haydutlardı. Kendisi de bunlara, aşağılayıcı
bir edâyla: «*Uşaklarım!*» Derdi.

Concini'nin bugün icat ettiği eğlence şuydu:

Askerlerinden iki onbaşı, Roquetaille'yle Longval,
bir zavallının boynuna iki ilmik geçirmişler; iplerin
iki ucunu omuzlarına asmışlar, kahkahalarla adam-
cağızı mezbahaya dana sürüklercesine, çekeleyip gö-
türüyorlardı. Bu sırada ikisi de ellerinden geldiği
kadar sokağın iki yanına doğru açılıyor, böylece kur-
banlarını sokağın ortasında, boşlukta bırakarak hal-
kın rahat rahat görüp alay etmesine imkân hazırlı-
yorlardı. Bir yandan zavallıyı sürüklerlerken öte tu-

raftan da mahkûmları götüren tellâlları taklit ederek, uzata uzata bağıyorlardı:

— «Yol verin! Sehpaya götürdüğümüz şu ahlâksız herife yol verin!»

Adamın arkasında da oniki kadar asker gidiyordu. Bunların hepsi de kulakları sağır edecek kadar müthiş bir gürültü yapıyor, kurbanı kaba alaylar, yakası açılmadık küfürlerle çeşitli eziyetler ederken bir yandan da onu sıkı göz hapsinde tutuyorlardı. Zavalı adam bitkinlikten duralayınca da kahkahalar atarak uzun kılıçlarıyla sırtından dürtüklüyor, yürümeye mecbur ediyorlardı. Bunların ardından da, kırk askerin komutanı olan Baron de Rospignac ve onun koluna dayanmış, Concini geliyordu. Baron, aynı zamanda Concini'nin en sâdık dostuydu. Concini, hâlâ gençti. Hâlâ son derece şık giyiniyordu. Fakat bu kalabalık arasında yüzü gülmeyen tek kimseydi ve tutukluya müthiş bir endişeyle bakıyordu. Pek fazla konuşmuyor; ağzını açtığı zamanlar da sâdece sert bir emir vererek daha hızlı yürümesini istiyordu. Acaba bu müthiş eğlenceye izin verdiğine pişman mı olmuştu?

Öte yandan Roquetaille'yle Longval de arada bir ilmikleri hızla çekerek zavallı Landry Coquenard'ı her dakika yeni bir boğulma işkencesine uğrattıyorlardı. İyi ki ya unutmuş oldukları ya da işkencenin tesirini daha arttırmak istedikleri için adamcağızın ellerini serbest bırakmışlardı. O da iki eliyle iplere yapışarak ilmikleri biraz gevşetmeye veya hızlı çekildiği zaman iplere asılarak boğulmamaya çabalıyordu. Bu işi her seferinde başardığı söylenemezdi... Bu yüzden, zaman zaman sendeliyor ve kısık dudaklarından boğuk bir hırıltı çıkıyordu. O zaman, cellâtların keyfi iki kat oluyordu. Sivri kılıçların uçları sırtına girdikçe vücudunu kıvrır kıvrır kıvırması, can

acısından veya nefessizlikten yüzünü ekşitmesi, onlara öyle komik geliyordu ki, câniler, eğlenceyi uzatmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Landry Coquenard, bütün çektiklerine rağmen, zaman zaman dönüp geriye bakabilecek kadar fırsat da buluyordu. O zaman, bütün vücudu dimdik kesiyor, haydutların arkasına sinen Concini'yi arayıp buluyor ve bakışlarında kahredici bir tehdit belirliyordu. Concini, bu gözleri görünce sararıyordu. Ürperiyor, Rospignac'ın koluna sımsıkı yapıyor ve tır tır titreyen bir sesle:

— «Çabuk olun! Çabuk olun!» Diye bağıyordu.

Kafile bu emre hemen uyuyor ve daha fazla gülüp şakalaşarak, mahkûmlarını asacakları direğe ne kadar yol kaldığını daha yüksek sesle tartışarak hızlanıyordu. Zavallı adamcağız kendisini mutlaka asacaklarını biliyordu. Concini kendi ağzıyla idam hükmünü vermiş, hattâ asıldığını gözleriyle görmek için kafiye katılmamış mıydı?

Fakat İtalyan'la adamlarının, Paris'in en kalabalık caddesinde yapmaya kalkıştıkları bu iş, tehlikeliydi. Hattâ Concini'nin nasıl olup da böyle bir çılgınlığa kalkıştığı da merak konusu olabilirdi. Paris'lilerin kendi çılgın sefahatine, şımarıklığına ve küstahlığına karşı nefret duyduklarını herhalde biliyordu. Zaten Paris'in değişik yerlerindeki idam kazıklarını ve sehpalarını arttırmasının sebebi bu değil miydi? Halka gözdağı vermek için, her gün bir sürü insanın canına kıydırmıyor muydu?

Ne var ki, bu azgın alay, böylece kalabalığın orta yerine dalıvermişti. Fakat şimdi iş değişti. Yine Concini'nin bir meydan okuyuşu, bir küstahlığı karşısında bulunduğu besbelliydi. Landry Coquenard, katmerli cinayetler işlemiş müthiş bir haydut bile olsa, kendisine yapılan bu işkence karşısında bir maz-

lum gibi görünüyordu. Halk, onun kim olduğunu bilmediği hâlde, kendisine karşı yakınlık duyuyordu. Yavaş yavaş kafileden tarafa bakarlarken, Roquetaille'yle Longval, yepyeni bir idam sehpası dikilmiş olan Trahoir haçına gitmek için sağa dönüp boşuna yol açmaya uğraştılar.

— «Haydi bakalım! İpe çekilmeyi hak eden bu mendebura yol verin!»

Fakat halktan ne bir ses çıktı, ne de yol vermek için açıldıkları görüldü. Bu durum, Concini'yle adamlarına kafa tutmak amacından değil, şaşkınlıktan duralamış olmalarından ileri gelmişti.

Yolun ortasında, Coq Sokağı ağzında kalakalmış olan İnci Çiçeği, seyircilerin ilk safındaydı ve şaşkınlığından kurtulup dili ilk çözülen de o oldu:

— «Vah zavallı, vah!» Diye seslendi.

Ortalıktaki ağır sessizlik içinde bu merhamet çığlığı, bir gökgürültüsü tesiri yaptı ve Landry Coquenard da içlerinde olmak üzere herkes bu sesi duydu.

Landry Coquenard, herhalde eşine az rastlanır gözüpek adamlardan biriydi. İçinde bulunduğu feci duruma rağmen, pusulayı şaşırılmış görünmüyordu. Kendisine bakıp bağırان kıza şükran dolu bakışlarını dikerek mırıldandı:

«Bu o! Evet. Bana acıyan Concini'nin kızı... Aferin sana kız!..»

Gonca'nın bağırtısını Concini de duymuştu. Yalnız o değil, askerleri ve komutanı Rospignac da işitmişlerdi.

Concini'yle Rospignac ateşli bakışlarını Gonca'ya diktiler. İtalyan, Rospignac'ın kolunu sinirli sinirli sıkarken kulağına eğilip fısıldadı.

— «Bu, o değil mi, Rospignac? Tamam, o... Hemen peşine düşeyim şunun. Biraz konuşayım şunun-

la... Eğer beni bir daha tersleyecek olursa, nasıl olsa sen de yanımdasın, bana yardım edersin.»

Rospignac efendisine yan yan baktı. Bu bakışta korkunç bir kin vardı. Bir yandan da kendi kendine mırıldanıyordu: «*Bana güven, bana güven, mende- bur İtalyan! Onu sana teslim etmektense, tırnakla- rımla senin yüreğini parçalarım. Bu kızı ben de se- viyorum. Hem seviyor, hem de istiyorum. Benden başka kimsenin olmayacak o!*» Öte yandan da tasasız tasasız, yüksek sesle söyleniyordu:

— «Peki, yardım edeyim, edeyim ama, tutuklu ne olacak, monsenyör? Boynuna kendirden bir kra- vat geçirilişini gözlerinizle görmeye pek önem ver- miyor muydunuz? Böylece ebediyen susacak değil miydi?»

Concini, bir Gonca'ya, bir de Landry'e bakarak dişlerini gıcırdattı. Herhalde hangisine daha fazla önem vermesi gerektiğini hesaplıyordu. Birdenbire kararını vererek:

— «Canım, adamlarım bu işi biz olmadan da pek- âlâ becerirler,» dedi. «Ben şu kızla biraz konuşaca- ğım.»

Rospignac cevap vermedi; gülümseyerek düşündü: «*Eğer halk yol verirse becerirler. Oysa yol vermeye hiç de niyetli görünmüyorlar.*»

Gonca'nın çığlığını Odet de Valvert de duymuştu. Epeyce uzakta bulunuyordu; genç kıza yanaşmak için, dirsekleriyle kalabalıkta kendisine yol açmaya başladı.

O sırada halk da Longval ile Roquetaille'ye yol vermek şöyle dursun daha beter sıkışıp homurdandı.

Landry Coquenard'ın gözüpek bir adam olduğunu söylemiştik. Aynı zamanda zekiydi de... Concini'yle maiyeti, halkın sinirlenmeye başladığını sezmemiş ol-

dukuları hâlde o, çabucak işin farkına varıp bundan yararlanmaya kalkışmış ve haykırmaya başlamıştı:

— «İmdat! İmdat! İman sahipleri! Hiç suçu olmayan zavallı bir Hıristiyanın göz göre göre katledilmesine göz mü yumacaksınız?»

Nitekim, sözleri halk üstünde umulmadık bir tesir yaptı. Mırıltılar, tam bir homurtu hâline geldi. Fakat henüz fırtına kopmadı ve halk ayaklanmadı. Ayaklanmak için birinin hareket işareti vermesini beklediği belliydi. Bu işareti de, sâdece yüreğinin sesini dinleyen Gonca, ne yaptığının pek farkında olmadan veriverdi:

— «Burada sahici erkek yok mu?» Diye bağırdı.

Hemen aynı anda çın çın öten bir ses, cevap verdi:

— «Hiç değilse bir tane var, matmazel!..»

Bu sözü, kızın yanına sokulmayı sonunda başarabilen Odet de Valvert söylemişti. Fakat bu söz, her nedense genç kızı birdenbire sinirlendiriverdi. Tutkun delikanlı bunun farkına varmıyor ve kızcağıza gülümsüyordu.

Odet de Valvert, dakika kaybetmedi. Yavuklusunu selâmladıktan sonra birdenbire Longval ile Roquetaille'nin karşısına dikildi ve:

— «Bu adama neden zulmediyorsunuz bakayım? Kendini koruyamayan bir âcize sataşmak, asîlzâdelelere yakışır mı?» Diye bağırdı.

İki silâhşorun da saçları diken diken oldu. Longval kükredi:

— «Bu hırta ne oluyor be?»

Roquetaille da alay etti:

— «Kendini amma da beğenmiş... Neredeyse patlayacak herif!..»

Delikanlı, alaya alayla karşılık verdi:

— «Ooo, iltifatınız da pek bol, mösyöler!..»

Sâkin sâkin böyle söylüyordu ama, aynı zamanda da öne doğru, dayanılmaz iki yumruk savuruverdi. Daha yumruklarını geri çekmeden, silâhşorlardan ikisi de dört adım öteye, yerlere serilivermişlerdi.

Bu durumu gören halk pek keyiflendi:

— «Yaşa be delikanlı!» Diye bir haykırış koptu.

Landry Coquenard da her ihtimâle karşı hazır duruyordu. O anda yana doğru müthiş bir hızla sıçrayarak Odet de Valvert'in uzattığı kolların arasına düştü. Delikanlı, boyundan bosundan hiç de umulmayan bir kuvvetle adamı yakalayıp havaya kaldırdı ve arkasına bırakırken, eline de bir para kesesi sıkıştırdı:

— «Hiç oyalanma, hemen sıvış!..» Dedi.

Landry Coquenard, kendini kurtarana, teşekkür dolu bakışlarla baktıktan sonra, hiçbir şey söylemeden, saniye kaybetmeden, kendiliğinden açılan kalabalığın içine dalıp kayboldu.

Düşes de Sorrientès'in gönderdiği, olay yerine bu sırada yetişen dev cüsseli adam, işin çoktan başarılmış olduğunu farketti.

Fakat aldığı emre göre tutukluyu yalnız kurtarmakla kalmayacak, kendisini tekrar bulabilmek için barındığı yeri de öğrenecekti. Bu sırada Landry Coquenard, yerden ayaklarının kesildiğini ve elden ele aktarılarak tâ Grenelle Sokağı'na kadar götürüldüğünü, birdenbire tahtırevanın arkasına ulaştığını görüp şaşalamıştı. Artık cellâtlarından uzaktaydı. Burada kendisine kolay kolay erişemezlerdi. Koşmadı; sâdece hızlı hızlı, şaşkın şaşkın Valvert'in verdiği keseyi avucunda sıkarak yürüdü.

D'Albaran da tahtırevana yaklaştı ve İspanyolca:

— «Oldu, madam,» dedi, «adam zaten daha önce-

den kurtarılmıştı, biz ancak kaçışını kolaylaştırabil-
dik.»

Düşes de Sorrientès aynı dilde cevap verdi.

— «Gördüm.»

— «Başka bir emriniz var mı, madam?»

Kadın:

—«Gözünüzü açın,» dedi, «Hem birisini bekliyo-
rum, hem de bu ülkenin en kudretli adamına kafa
tutan şu delikanlının başına neler geleceğini görmek
istiyorum.»

Sonra, ne anlama geldiği pek belli olmayan bir gü-
lümseyişle ilâve etti:

— «Hem, şurada homurdanıp duran Paris halkı-
nın daha neler yapabileceğini de merak ediyorum
doğrusu...»

D'Albaran, saygıyla eğildi ve atına atlayarak tahtı-
revanın yanında tekrar sabırla ve dikkatle nöbet bek-
lemeye başladı. Adamları da sessizce beklemeye ko-
yulmuşlardı. Ama, şimdi sâdece dokuz kişiydiler.

Çünkü onuncusu, Landry Coquenard'ın peşine ta-
kılmıştı ve onun nerede barındığını öğrenmeden ay-
rılmayacaktı.

KARGAŞALIK NASIL BİTTİ?

Şimdi Odet de Valvert'le kendisine dış bileyen karşısındaki kurt sürüsüne gelelim. Delikanlı öyle atik davranmıştı ki Concini'nin adamları, ancak iki arkadaşlarının yere serildiğini görünce işin içyüzünü kavrayabildiler.

Concini ile Rospignac gözlerini Gonca'ya dikmiş, yiyecek gibi baktıkları için hiçbir şeyin farkında değillerdi.

Odet de Valvert ise, hemen saldırıya uğrayacağını bildiği için, tetikte duruyordu. Düşmanlarının şaşkın şaşkın bakındıkları şu kısa hareketsizlik ânından yararlanarak hepsini şöyle bir gözden geçirdi. Önce heriflerin elebaşları olduğunu bildiği Concini'yi dikkatle süzdü. İtalyan'la Rospignac'ın genç kıza pek tutkun baktıklarını hemen farketti. Temiz ve bâkir bir genç kız olarak bildiği Gonca'yı âdetâ soyan, çırılçiplak eden bu yüz­süz bakışlara fena hâlde içerlerdi. Genç âşık, bu iki adamın, kendisine rakip olduklarını ve onlarla çatışacağını sezmişti. Sinirli sinirli bıyığını burdu... Önce kızardı, sonra sarardı. Artık kıskançlık, keskin pençesiyle yüreğini yırtmaya başlamıştı.

Fakat iki adamın genç kıza alıcı gözle baktıklarını farkedenden, yalnız o değildi. Halk arasında, upuzun bir adamın koluna yaslanmış bir kadın bulunuyordu. Basit bir pelerine sarınmış, kukuletesini de iyice indirmiş olduğu için yüzünü görmek de imkânsızdı. Uzun boylu adam da pelerinin yakasıyla yüzünü örtmüştü. İkisi de pırıldayan gözlerini, orada başka kimse yok-

muş gibi Concini'ye dikmişlerdi. İtalyan'ın baktığı yeri de gördüler. O zaman kadın, sinirli sinirli yaslandığı kolu sıktı ve şikâyetçi bir sesle âdetâ inildi:

— «Stocco! İşte şimdi de bunu seviyor! Görüyor musun?»

Kadının Stocco dediği uzun boylu adam, «*Ben ne yapayım?*» Demek istermişçesine omuzlarını kaldırdı ama, kıskanç kadın gibi sâdece Concini'ye değil, Rospignac'a da baktı. O zaman koskoca kara bıyığı, acayip gülümseyişiyle havalandı ve gözlerini tekrar Concini'ye çevirince daha alaycı bir tavır takındı. Bu uzun boylu adamın Concini ile Rospignac, yâni efendiyle uşak arasındaki aşk rekabetinden pek hoşlandığı ve keyflendiği tahmin edilebilirdi.

Bir yanda bunlar olup biterken öte yanda da Concini'nin askerleri kendilerine gelmişlerdi. İlk iş olarak, cehennemın bütün zebanilerinin adlarını sayıp döktükleri sunturlu küfürler savurdular. Bu gürültü, Concini'yi de daldığı hayranlıktan kurtarıp kendine getirdi:

— «Ne oluyor?» Diye seslendi.

Durumu bir-iki kelimeyle kendisine anlattılar. Concini, şu ağzı süt kokan delikanlı yüzünden Landry Coquenard'ın sıvıştığını öğrenir öğrenmez mosmor kesildi. Bütün vücuduyla tir tir titredi. İtalyanca küfürler savurmaya başladı:

— «*Sangre della madonna!.. Cristaccio maledetto!.. Santiladri!..*»

Kendine gelince de, hırçınlığından titreyen bir sesle emretti:

— «Şu zibidiyi hemen yakalayın!.. Salıverdiği alçağın yerini o alsın!..»

Odet de Valvert, bu emre karşılık:

— «Vay iki gözüm! Neye gelip kendin yakalamı-

yorsun?» Dedi. «Doğrusu alçak bir İtalyan serserisinin kılıcının, namuslu bir Fransız asîlzâdesinin kılıcı karşısında ne hâle geleceğini görmek isterdim.»

Daha şimdiden nefret etmeye başladığı bu aşk rakibiyle boy ölçüşmek amacındaydı. Bu yüzden, yalnız sözleriyle değil, tavırlarıyla da Concini'yi kışkırtmaya uğraşıyordu. Halk, daha fazla bekleyemedi. Herkesin Concini hakkında fısıfısı «*İtalyan serserisi*» demesine karşılık, yüzüne tükürürcesine «*Alçak İtalyan serserisi!*» Diye bağırıpveren bir adamı ilk defa görüyorlardı. Bu, halkın o kadar hoşuna gitti, kalabalığı öyle coşturdu ki müthiş bir alkış kopuverdi:

— «Sağol delikanlı!..»

Halk, genci ikinci defa alkışlıyordu. Hem bu seferki alkış, delikanlının savurduğu küfür kadar da müthişti. Concini'den başka kim olsa, durumun inceliğini kavrar, namusuyla çekilip gitmek için bir yol arardı. Fakat Concini, efsanelere yaraşır servetine pek güveniyordu; gururundan körleşmiş, sağırlaşmıştı. Hem durumu kavrayamadı, hem de başlarına geleceği sezerek ihtiyat tavsiye eden Rospignac'a kulak asmadı:

— «*Porco Dio!* Ben emir vermedim mi, ne bekliyorsunuz? Tutun şu herifi diyorum size!..»

Haydutların hepsi de gözünü budaktan sakınmayan kimselerdi. Daha efendileri emrini bitirmeden harekete geçtiler. Roquetaille'la Longval, yerden kalkmış, kılıçlarını havalandırıp saldırıya geçmişlerdi.

Roquetaille:

— «Kanını içeceğim ulan!» Dedi.

Longval da atıldı.

— «Nallarını havaya dikmezsem, bana adam demesinler!»

Pek ufak-tefek görünen bu düşmanı bir lokmada

yutuvermeyi tasarlıyorlardı. Aslında, suratlarına inip kendilerini yere yıkan yumruklardan ders almaları gerekirdi. Fakat kılıç kullanmaktaki ustalıklarına güvendiler. Üstelik, bir kişiye iki kişi saldırmaktan da çekinmediklerinden, delikanlıyı hemen öbür dünyaya yollayacaklarından emindiler.

Ne var ki karşılarında her saldırıyı savuşturan çevik ve güçlü bir kılıç buldular. Eğer ardlarından bütün haydut sürüsü yardıma koşmasaydı, belki biraz çekineceklerdi. Ama öyle olmadı. Hep birlikte karşılarındaki «haddini bilmeze» yüklendiler. Odet de Valvert, bu müthiş güce de kolaylıkla karşı koydu. Fakat kendisine her yandan saldıran bu onbeş haydut karşısında uzun zaman tutunamayacağı da belliydi.

İşte Concini'yle maiyetinin önem vermek istemediği halk, bunu hemen sezdi. Odet de Valvert de şimdiye kadar halktan hiç yardım ummamıştı ama, önce mırıltıyla başlayan kaynaşma, artık son haddine erişmiş, müthiş bir coşkunkluk hâlini almıştı:

— «Kahrolsun yabancılar!.. Memleketlerine defolunlar!.. Yere batsın halkı aç bırakanlar!..»

Concini'nin adamları, delikanlıyı bırakıp bu yeni ve müthiş tehlikeye karşı koymak zorunda kaldılar. Halk, o zaman durdu... Onlara saldırmadı; ancak pek hoşlandığı şu kahraman delikanlıyı tehlikeden kurtarmakla yetindi.

Concini, yine durumu kavrayamadı. Halkın, kendi gücüne olan inancından gelen ağırbaşlılığını kendisinden korktuklarına yorarak tekrar bağırdı:

— «Gebertin şu rezilleri!.. Tutun!.. Vurun!.. Korkmayın!..»

Adamları, hemen ön saftakilerden birkaçını yere yıktılar. O zaman halkın hiddeti, son noktasına ulaşıp patlak verdi.

Concini'nin sesi, yuhalar, keskin ısıklarla bastırıldı ve göklere tek ses hâline gelen çığlıklar yükseldi:

— «Öldürün!.. Gebertin Concini'yi!.. Suya atın şu serseri!.. Kahrolsun kaatiller!..»

Ortaya, nereden geldiği belli olmayan birtakım silâhlar çıkıverdi. Dolu gibi sopa ve sille yağmaya başladı. Her taraflarından sıkıştırılıyor, itilip kakılıyorlardı. Herbiri, gücü yettiği kadar kendini korumaya çalışıyordu... Baron de Rospignac, küstah davranışları yüzünden, zincirden boşanmış canavarlara dönen bu halk kitlesinin kendileri için müthiş tehlike olduğunu sezdi. Hemen komutayı ele aldı ve kendilerini kurtarmasa bile hiç değilse imdat gelinceye kadar dayanmalarına imkân verecek tek hareketi yaparak adamlarını toplayıp Coq Sokağı'na doğru çekildi...

Concini'yi de aralarına almış, şimdilik kurtarmışlardı.

Bu manevra gerçekten de başarılı oldu ve adamlarından hiçbirini kaybetmeden Coq Sokağı'na ulaşınca Concini'ye:

— «Bana kalırsa, hemen tası tarağı toplayıp sıvışmalıyız!..» Dedi. «Bu, ayıp bir şey değil! Biz onbeş kişiyiz. Onlarsa iki, üç yüz var!..»

Öğüdü yerindeydi; bu kadar ezici bir kuvvet karşısında pekâlâ geri çekilebilirlerdi. Fakat Concini bunu bir türlü gururuna yediremediği için dışlerini gıcırdattı:

— «Nee!.. Bu miskinlerden kaçacak mıyız? Böyle bir şey yapmaktansa burada hepimiz gebeririz daha iyi!»

Rospignac, soğuk bir tavırla:

— «Pekâlâ!» Dedi. «Öyleyse uzun süre bekleyecek değiliz. Birazdan hesabımız tamamdır!..»

İstifini hiç bozmadan bir yandan emir veriyor, bir

yandan da harıl harıl kılıç oynatıyordu. Zaten bütün bunları, kalabalığın orta yerinde, gittikçe sıkışarak konuşuyorlardı. Halk da durmadan tehdit savurarak peşlerinden geliyor, çevrelerini sarmaya çalışıyordu. Bu gidişle, su baskını önünde sürüklenen saman çöpleri gibi ezilip gidecekleri belliydi.

Uzun boylu adamın koluna sepet gibi asılan ufak tefek kadın, endişeyle:

— «Stocco!.. Bu herifler Concino'cuğumu öldürecekler!» Dedi.

İtalyanca konuşuyordu. Stocco da gözlerinde kötü bir sevinç ışıldarken yine o alaycı tavrıyla aynı dilde cevap verdi:

— «Gerçekte de öyle, Sinyora! Artık bu sefer dul-luk mâtemi için elbise yaptırma hazırlığına girişebilirsiniz sanırım!» Kimbilir hangi gizli pazarlıkların meydana getirdiği bir sırdaşlığın verdiği yüzsüzlükle ilâve etti: «Asîl kocanızın yaptığı gibi ihtiyatsızlığı bu kadar ileri götürmek, deliliğin daniskasıdır, Sinyora!.. Halkın ne hâlde bulunduğu gözle görülürken daha da üstüne varılır mı?»

Léonora Concini-çünkü bu kadın, oydu- söylendi:

— «Stocco!.. Bak bakayım şu tarafa... Şimdi Kral'ın gezintiden dönme zamanı. Belki de hemen çıkagelir!»

Stocco, boyunun verdiği imkânla, bütün başlar üstünden Saint Honoré kapısına doğru baktı ve aynı alaylı kayıtsızla:

— «Galiba geliyor!» Dedi.

Léonora, hemen adamın kulağına bir-iki şey fısıldadı. Stocco yine omuz silkmekle beraber sözlerine itaat etti. Pelerininin yakasını indirdiği için upuzun, zayıf, kemikli yüzü de meydana çıkmıştı... Koskoca pala bıyığı, bu kuru yüzü orta yerinden ikiye bölü-

yordu. Hemen hanımının yanından ayrıldı; upuzun kılıcını bir manivelâ gibi kullanıp yolundaki insanlar arasına sokarak onları birbirinden ayırdı ve böylece Concini'ye doğru ilerledi. Fakat yaptığı manevranın halkı durdurtmaya yetmeyeceğini de bildiği için, sert sert:

— «Kral!.. Kral geliyor!.. Krala yol verin!..» Diye bağırmaya başladı.

Bu sözler, hemen tesirini gösterdi. Léonora'nın tahmin ettiği olmuştu. Halkın öfkesi yatışmadı ama, dikkati başka yana çevrildi. Artık mahvolacaklarını sanan Concini'yle adamları bir an dinlendiler. Stocco da bu durumdan yararlanıp Concini'ye ulaştı ve İtalyanca olarak:

— «Monsenyör,» dedi. «Hemen kaçın!.. Kral geliyor!..»

Concini, kanlı bakışlarını, birini arıyormuş gibi halk üstünde gezdirerek:

— «Kral benim ne umurumda!..» Dedi.

Stocco, koskoca boyuyla selâm verirken orta yerinden ikiye kırılan bir kuklaya benzedi ve şaka mı, ciddî mi söylediği belli olmayan bir tavırla:

— «Allah Allah!.. Sizin bu memleketin gerçek kralı olduğunuzu biliyorum, Sinyor!..» Dedi. «Ama şimdilik ne unvanınız, ne tacınız var! Unvan da, taç da şimdi şuradan gelen çocuktur. Böyle aşağılık bir durumda ona görünmeniz hiç doğru olmaz. Bana inanınız, Sinyor!.. Şu hâlinizle ona kudretiniz hakkında pek olumsuz bir fikir vermiş olacaksınız. Eğer Kral'ın çevresindekiler bir kere sizin iktidarınızdan şüphe etmeye başlarsa, mahvoldunuz demektir!..»

Concini bir küfür daha savurdu:

— «*Carbocco!* Doğru söylüyorsun, Stocco!..»

Sonra Rospignac'a çekilme emrini verdi. Bu ma-

nevra da, halkın gittikçe Kral'ın geçeceği tarafa seğirtmesinden dolayı kolaylıkla başarılabilirdi. Concini, hâlâ gözlerini halkta gezdiriyor, hiddetinden yumruklarını ısırarak birini arıyordu. Nihayet buldu. Hırsla Stocco'nun kolunu sıkarak, boğuk bir sesle:

— «Şu delikanlıyı görüyor musun?» Dedi.

İnci Çiçeği'nden birkaç adım ötede durmuş, durgun ve şefkatli bakışlarla genç kızı süzen Odet de Valvert'i gösteriyordu...

Stocco, aynı alaycı tavırla:

— «Görüyorum, ne olmuş?» Dedi.

— «Onun kim olduğunu ve kendisini nerede enseyebileceğimi öğrenirsen, sana bin Frank var!»

Bin Frank sözünü duyan Stocco'nun gözleri ışıldadı:

— «Yarın sabah haber alırsınız!»

— «Eğer şu genç kızın da evini öğrenirsen, bin Frank daha var!..»

Bu sefer Concini, şehvetinden soluk soluğa kalmış, İnci Çiçeği'ni gösteriyordu. Stocco da gözle görülür bir soğuklukla başını eğerek cevap verdi:

— «Şu çiçekçi kızın evini mi?.. İşte bu zor, Monsenyör! Hem çok zor! Bu küçük, barındığı yeri her nedense gizliyor... Bugüne kadar öyle güzel saklanmasını becerdi ki kimse öğrenemedi!»

— «Beşbin Frank! Eğer öğrenebilirsen, sana beşbin Frank veririm!..»

Gözlerinden ateşler fışkıran Stocco:

— «Vay canına!» Dedi. «Hani sizin de karşı konulamaz ısrarlarınız vardır, Monsenyör!..» Sonra ekledi: «*Va bene* (pekâlâ)!.. Sizi memnun etmeye çalışırım efendim!..»

Concini, geri çekilmeyi başardı. Rospignac bir an hiçbirinin kurtulamayacağını sandığı, kendi kendilerine düştükleri bu tuzaktan, ancak birkaç gün yaktan çıkamayacak bir-iki yaralıyla kurtulduklarına pek sevindi...

Aslında hepsi de canlarını, Kral'ın gelişini duyurup halkın dikkatini çeken ve aynı bahaneyle Concini'yi de çekilmeye râzı eden Léonora'ya borçluydular. Fakat Concini'nin, karısının oynadığı rolden haberi yoktu! Hanımının sözlerini dinlemekten başka bir şey yapmamış olan Stocco da, bunun Léonora'nın isteğiyle başarılmış olduğundan bahsetmeyi gerekli görmemişti.

*

Concini'yle çetesini ele almışken, neler yaptıklarını sonuna kadar anlatalım.

Hemen d'Ancre konağına döndüler. Bu konak, Louvre Sarayı'na komşu gibiydi. Concini, oraya varınca hemen muhafızlarının komutanı Rospignac'ı onbaşılarından Eynaus'la Longval'i ve Roquetaille'yle Louvignac'ı, ayrıca yakın adamlarından da Bazorgues'i, de Montreval, de Chalabre, de Pontrailles'i yanına topladı. Onlara, kesin bir sesle şöyle dedi.

— Efendiler!.. Aranızda, sanırım, bize yapılmış olan bu küstahlığın cezasız kalmasına gönül rızasıyla katlanacak bir tek kişi yoktur!»

Bu söz, patlama derecesinde bir hiddet gösterisiyle karşılanınca, Concini, adamlarını korkunç bir memnunlukla süzerek devam etti.

— «Şöyle birkaçını sallandırınca, bu aşağılık halk bize karşı yaptığı saygısızlığı anlar ve göstermeye mecbur olduğu saygı hakkında daha sağlam bir fikre sahip olur... Bu iş beni ilgilendirir ve ben bunu üstü-

me alıyorum! Bize karşı koymaya, hakaret etmeye kalkışan o asîlzâdenin de cezalandırılması gerekir. Hem bu öyle bir ceza olmalı ki böyle tahammül edilmez bir hakarete kalkışacak olanları adamakıllı düşündürmeli! Çünkü bize gösterilecek saygı, karşımızda duyulacak korkuyla orantılı olacaktır. Şimdi bu suçluyu araştırıp bulmak ve bana getirmek de sizin ödeviniz olsun! ..»

Bu sözler, korkunç küfürlere ve tehditlere yol açtı. Tabii Odet de Valvert'in müthiş yumruklarının tadını ilk tatmış olan Roquetaille'yle Longval bu işte de en ileri gidenler oldular. Longval, dişlerini gıcırdattı:

— «O alçağın nallarını havaya dikmeden rahat etmeyeceğim!» Dedi.

Roquetaille de bağırdı:

— «Ben de hançerimle yüreğini paramparça edeceğim!»

Fakat Concini hemen dayattı:

— «Sakın haa! Onu bana sapasağlam, dipdiri getireceksiniz!..»

İki adamın «*İmkânı yok!*» Demek istercesine kafa salladıklarını görünce ısrar etti:

— «Ben böyle istiyorum!.. Merak etmeyin, ona vereceğim ceza, tasarladıklarınızı gölgede bırakacak kadar müthiş olacaktır!»

Bu sözler, öyle korkunç bir tavırla söylenmişti ki hem Roquetaille, hem de Longval:

— «Pekâlâ Monsenyör!» Dediler. «Bu kendini bilmez herife karşı duyduğunuz 'sevgiyi' öğrendikten sonra yüreğine bir kılıç saplayıp rahatça gebermesine fırsat vermez ve kendisini mutlaka 'ihtimamınıza' terkederiz.»

Concini, iğrenç bir keyifle:

— «Haydi öyleyse ava çıkalım ahbablar!» Dedi. «Avı çıkartın ve kovalayın. Fakat tepelemesi bana ait olsun!..»

Rospignac'a orada kalmasını işaret ederek ötekileri dışarı çıkarttı. Adamları kahkahalar atarak uzaklaştıktan sonra elini başkomutanının omuzuna koydu ve kanlı gözleriyle onu süzerek:

— «Rospignac!» Dedi. «Bunların, o delikanlıyı bana diri getirmelerine göz-kulak ol!»

Adam kendisine hayretle bakarken, içinde uyanan kinin sebebini açıkladı:

— «O da onu seviyor. Anlıyor musun, Rospignac? Belki de kız bu delikanlının aşkına karşılık verdiği için bana hor bakıyordur. Kimbilir!..»

Rospignac, inanmaz göründü:

— «Olamaz, Monsenyör! Ama merak etmeyin. Bu herif, elinizden kurtulamayacaktır! Ben size söz veriyorum.»

Concini memnun oldu:

— «Sen sâdık bir adamsın, Rospignac. Haydi git ve hiç merak etme!.. İstikbalin garanti edilmiştir!»

Rospignac bir reverans yapıp çıktı. Giderken için için gülüyor ve düşünüyordu. «*Sen istikbalimi temin et benim. Geç bile kaldın! O delikanlıya gelince; mademki rakibimmiş, canı bana aittir. Onu ben haklarım. Ya sen, kör ve ahmak Concini!.. Benim bu kızı delicesine sevdiğimi hâlâ sezemiyorsun. Sana gelince... Hele önce beni zengin et de... Seninle hesabımızı sonra göreceğiz! O çiçekçi kızı sana kaptırırsam yuf olsun bana! O kız benim olacaktır. İşte o kadar!*» Sonra dört yardımcısını, Roquetaille, Longval, Eynaus ve Louvignac'ı çağırarak:

— «Efendiler!» Dedi. «Hemen şimdi Saint Hono-

ré Sokağı'na dönelim ve şu dilber çiçekçi kızı bulmaya çalışalım!»

Roquetaille:

— «Tuhaf!» Dedi. «Oysa Monsenyör, önce şu terbiyesiz zibidiyi bulmamızı istemişti!»

— «Tabii! Amacımız o... Çiçekçi kızı bulur bulmaz, hemen onu da bulmuş olacağız!.. Çünkü kız neredeyse, o da oradadır!..»

*

Şimdi de Léonora Concini'ye kavalryelik eden sâdik hizmetkâr Stocco'ya dönelim:

Stocco, Concini'den ayrılıp hanımının yanına giderken tıpkı Rospignac gibi düşünüyordu ama, onun düşünceleri daha çok hesaba-kitaba dayanıyordu. Diyordu ki: «*Delikanlı için bin Frank veriyor. O delikanlı zâten elimde demektir. Ayrıca beşbin de genç kız için verecek. Ohimè!.. Bu beşbin Frank'ı biraz zor kazanacağım. Ama kaçırmamam gerekir! Hepsi altıbin altın eder. Az para değil! Sinyora Léonora, imkânı yok bu kadar para vermez. Eğer bizim günlerden birkaçı böyle geçerse, kelleyi-kulağı düzelttik demektir...*»

Bunları düşünürken, sert, sevimsiz yüzünde tam bir memnunluk ifâdesi belirliyordu. Léonora'nın yanına varınca kadın sordu:

— «Ne var, yine Stocco?»

— «Şu çiçekçi kızın peşinde gezen delikanlının adını ve adresini öğrenmemi istedi! Bunun için bana bin Frank vaad etti!..»

Léonora bir baş işaretiyle beğendiğini anlattı:

— «İyi etmiş! Ben de senden aynı şeyi isteyecektim!..»

Sonra sâkin sâkin, kinsiz ve hiddetsiz, fakat otoriter bir tavırla:

— «O delikanlı benim Concino'mu aşâğılamaya cesaret etti, cezasını çekmelidir!..» Dedi. «Sonra Stocco? Sana genç kız hakkında ne sordu?»

Adamın ateşli gözlerinin içine bakıyordu. Concini'nin, sadakatinden şüphe etmez görüldüğü adam, hiç istifini bozmadı:

— «Kızın saklandığı evi de öğrenmemi istedi ve bunun için de bana beşbin Frank teklif etti!»

— «Beşbin mi? Gördün mü, Stocco? Ben sana demedim mi? Bu kızını seviyor işte!..»

Stocco alay etti:

— «Canım, Sinyora! Bu, Sinyor Concini'nin size ilk ihaneti değil ya! Şimdiye kadar kaç kıza böyle delice âşık oldu ve eline geçirdikten sonra da patdadak bırakıverdi... Kocanız şıapsevdinin biri. Eninde sonunda, dönüp dolaşp yine kürkçü dükkânına, yâni size gelmiyor mu? Ben sizin yerinizde olsam, artık hiç merak etmezdim!..»

Léonora, kederli bir tavırla başını eğmişti... Stocco sordu:

— «Ne diyorsunuz yâni?.. Kocanızın dediğini yapayım mı?»

— «Concini'nin emirleri, daima yerine getirilmedir!»

— «Öyleyse, kızın peşine takılacak ve evini öğreninceye kadar ayrılmayacağım!»

— «Evet, Stocco! Yalnız, evini öğrenince bana uğrayıp haber verecek ve Concini'ye talimatımı aldıktan sonra gideceksin!..»

— «Canım, orasını söylemeye bile değmez! Tabii öyle olacak. Ne zaman kızın peşine takılayım, Sinyora?»

— «Önce biraz benimle gel! Şurada bir işim var...
Sonra beni eve götür. Ondan sonra da kızı takibe
başla!..»

Birlikte Grenelle Sokağı'na girerek dosdoğru basit tahtirevana yaklaştılar. Léonora, gelişini hafif bir öksürükle belli ettiyse de tahtirevanın perdeleri açılmadı. Fakat Concini'nin karısı buna önem vermedi. Derin bir reverans yapıp tıpkı La Gorelle gibi, saygılı bir tavırla durdu. Fransa Kraliçesi'nin gözdesi, yâni Fransa'nın en kudretli adamının karısı, bizzat çocuk Kral'ın bile titrediği bir kadın, bu Düşes de Sorrientès'e neden bu kadar saygı gösteriyordu? Bu kadın kimdi?

Léonora, hâlâ perdelerin açılmadığını görünce, aynı saygılı tavırla, İtalyanca olarak seslendi.

— «Yüksek asaletmeabınızın buyruklarını almaya geldim!»

«Yüksek asaletmeap», kendisini göstermeye bile tenezzül etmeyerek, dışardaki kadınla arasındaki mesafeyi belli etmek istercesine tatlı, fakat otoriter bir sesle:

— «Ha! Siz mi geldiniz Léonora?» Dedi. «Haydi, binsenize!..»

Léonora Concini, Naip Kraliçe Marie de Médicis'e itaat edermişçesine denileni yaptı...

KRAL

S tocco'nun ustalıkla ortalığa yayıverdiği Kral'ın gelmekte olduğu haberi üzerine, halkın Concini'yle aylıklı kaatillerini tamamen unutup, dikatini Kral'dan yana çevirdiğini söylemiştik... Çünkü, Paris halkı, Çocuk Kral'ı pek sever ve sevgisini göstermek için hiçbir fırsatı kaçırmazdı. Bu sevgide, ona bağladığı umutların da rolü vardı. Yolun iki yanına sıralandılar ve ırtada, Kral'ın geçmesi için bir boşluk bıraktılar. Bir kısmı da daha sabırsız davranıp Saint-Honoré kapısına yöneldi; Kral'ı oradan karşılamayı tasarladılar.

İnci Çiçeği de bunlar arasındaydı...

Genç kız, adını bilmediği yabancı delikanlının, kendi uğruna ortaya çıkıp Concini'yle yordakçılarna kafa tuttuğunu anlamıştı. Bunun üzerine güzel kaşları hemen çatıldı... Delikanlı, Roquetaille'yle Longval'e saldırırken, onu soğuk, âdetâ düşmanca bakışlarla süzdü. Sâdece kendine hoş görünmek için hayatını tehlikeye atmaktan çekinmeyen bu delikanlıya neden böyle düşmanca bakmıştı? İyi kalpli bir kızcağız olduğunu Landry Coquenard'a acımakla ispat etmiş değil miydi? Yoksa Odet de Valvert'den hoşlanmamış mıydı?

Fakat bu soğuk ve düşmanca tavır, delikanlının tehlikede olduğunu ve Concini'nin maiyetindekilerin hep birden üstüne çullandıklarını görünce hafifledi, hattâ genç kızın heyecanlandığı bile görüldü.

Fakat Odet de Valvert halk tarafından kurtarılır kurtarılmaz, Gonca da onunla ilgilenmez oldu; varlığını bile unutmuş görüldü.

Odet ise, halkın haydutlara saldırdığını görünce, sükûnetle kılıcını kınına sokup bir kenara çekildi ve zorlandığı takdirde dövüşe katılmaya karar vererek yine genç kızı kollamaya başladı.

Stocco'nun verdiği haber üzerine Gonca hemen koştu. Anlaşıyordu ki sokak onun eviydi ve orada olup bitenlerin ufağıyla da, büyüğüyle de ilgileniyordu. Kral'ın geldiği tarafa doğru giderken Odet de Valvert'in önünden istemeye istemeye, onu görmemezliğe gelerek geçmek istedi. Ama mahçup delikanlı, nasılsa birdenbire cesaretlenip şapkasını çıkararak genç kızı selâmlayıverdi. Bunun üzerine Gonca da soğuk bir tavırla başını eğerek karşılık verdiyse de bir yandan da memnuniyetsiz bir tarzda dudağını büktü. Valvert, bu hareketi de sezmedi. Fakat o da yerinde duramadı; genç kızın peşine takıldı.

Gonca çok uzağa gitmedi. Concini'nin yeni diktirdiği idam sehпасının ilerisinde, seyircilerin ön safında durdu. Odet de Valvert, kızın yakınında, darağacının yanında yer aldı. Kral'ın geçişini beklediler.

Kral, her sabahki gibi, bu sabah da şahinlerini alıp kuş avına çıkmıştı. Şimdi de, yavaş yavaş avdan dönüyordu.

Onüçüncü Louis henüz ondört yaşında bile değildi. Sırtında, kendisine pek yakıştırdığı bir av elbisesi vardı: Beyaz ve uzun tüylerle süslü fötr şapka, koyu yeşil kadifeden bir ceket, aynı kumaş ve renkten pantolon, koyu renk meşinden av bıçağı takılı bir kemer, siyah deriden çizmeler, dirseklerine varan av eldivenleri ve elinde bir kamçı. Sağında, otuz yaşlarında, uzun boylu, zarif tavırlı bir şahıs görülüyordu. Bu Kral'ın kuşçubaşısıydı. Adı Charles d'Albert'di; fakat bir akrabasından Rhône nehri kenarında biraz toprak kaldığı için kendine Albert de Luynes adını takmıştı. Kral'ın solunda da pek şık bir delikanlı

olan Marki de Montpouillan vardı. Bu genç, ihtiyar Marki de la Force'nin oğullarından biriydi. Kral'ın sağında ve solunda yer alan bu iki adam, birbirlerini adamakıllı kıskanırlardı. Gerçi karşılıklı nezâket sözleriyle karşılıklı iltifatlar etmekten geri kalmazlardı ama, ikisi de işin içyüzünü bilirdi. Bu sırada Luynes, rakibine üstün gelmiş bulunuyor ve bu yüzden ona en zarif tebessümlerle gülümserken, ötekinin de hincından içi içine sığmıyordu.

Bu üç insanın ardından, belirli bir mesafeden birkaç uşakla muhafız geliyordu. Kısacası, şu küçük kafilede krallara özgü gösteriştense eser yoktu. Hattâ orta halli bir asîlzâdenin maiyeti bile, bundan daha parlaktı.

Halk, Saint-Honoré sokağında yavaş yavaş ilerleyen küçük kafileye yol açıyor; Kral'ı selâmlıyordu. Concini'yle adamlarını ilk gören Luynes oldu. Kalabalığın o güruha karşı savurduğu tehditleri ilk duyan da oydu. Gözleri parıldarken, dudaklarında müthiş bir tebessüm belirdi. İnanılmaz bir lâubalilikle Kral'ı dalgınlığından uyandırdı ve titreyen sesiyle:

— «Dinleyin Majeste, dinleyin!» Dedi. «Şuradan, halkınızın sesi duyuluyor. Hocanız herhalde size söylemiştir. *'Halkın sesi, hakkın sesidir.'* Dinleyin Majeste!.. Tanrı'nın sesine kulak verin!..»

Kral'la Montpouillan kulak verdiler. Halk:

— «Kahrolsun Concini!.. Atın şu serseriye suya!» Diye bağırıyordu.

Kral'ın rengi uçuverdi. Dudakları kısıldı, gözleri parıldadı ve uzakta neler olduğunu görmeye çabaladı. Luynes, parıldayan gözleriyle Kral'a bakıyor, beklediği ölüm emrini koparmak ister görünüyordu. Fakat genç kralın sesi çıkmadı. Gözlerini çevirdi ve kayıtsız bir tavır takındı.

Luynes, hiç çekinmeden omuz silkti ve kızgın bir tavırla:

— «Atları mahmuzlayın da şuraya kadar dörtnala ilerleyelim. Belki tam vaktinde ulaşır da ne olacağını görürüz...» Dedi.

Saint-Honoré Sokağı'nın ortasında düzensiz bir şekilde dörtnala kalktılsa da kısa süre sonra durmak zorunda kaldılar. Zira Kral'ın atı, birdenbire ne olduğu belirsiz bir engele çarparak tökezlemiş ve dizüstü çöküvermişti. Her ne kadar Kral mükemmel bir biniciyse de, hayvanı apansızın düşünce gafil avlandı; o da koşunun hızıyla havaya fırladı ve ayakları üzengilerden kurtularak beygirin başının üstünden uçtu. İşin kötü tarafı, kazânın sütunlu bir evin hizasında olmasıydı; Kral, olanca hızıyla taş sütunlara doğru fırlayıverdi... Halktan bir heyecan çılgılığı kopmuş ve herkes genç Kral'ın kafasını taşlara çarptığını sanmıştı. Bu çılgılığı derin bir sessizlik takip etti ve bir an, endişe içindeki kalabalığın soluğu duyuldu.

Sonra birdenbire ortalığı derin bir sevinç nârası çınlattı. Halk:

— «Yaşa delikanlı!..» Diye bağırıyordu.

Kral'ın atı, sütunlu evden bir-iki adım beride tökezlemişti. Tesadüfen Odet de Valvert de oracıkta duruyordu. Kral atından fırladığı sırada tam onun karşısındaydı. Delikanlı, herkes gibi, Kral'ın kafasını taşlara çarpacağını ve öleceğini hemen anlayıverdi. Bir anda yana doğru fırladı, iki bacağı üstüne dikilerek kollarını açtı. Ve Onüçüncü Louis, bu kollara düştü...

Düştü diye belirtilen bu çarpışma, adamakıllı sert oldu. Fakat delikanlı iyi tutunmuş, üstelik Kral'ı da bırakmamıştı. Genç Kral, sapasağlam kurtuluşuna şaşmış gibiydi. Sanki kendisini hiçbir şey kurtarama-

yacaktı. Odet de Valvert, dengesini bulduktan sonra Kral'ı ayaklarının üstüne, yere bırakıverdi.. Kral henüz kendine gelirken, her türlü göreneği unutan delikanlı sordu:

— «Bir yerinize bir şey olmadı ya?»

Kendini bu derecede unutuşu, hayrete değerdı doğrusu... Kral da bunu sezdi ve o da teşrifat kural-larını bir yana bırakarak:

— «Bana hiçbir şey olmadı ama, asıl size sormak lâzım! Çünkü siz fena hâlde sarsıldınız!..» Dedi.

Valvert:

— «Bana da bir şey olmadı!» Diye cevap verip berrak bir gülüşle ilâve etti: «Başınıza gelene pek üzüldüm! Tanrı'ya şükürler olsun!..»

Kral da güldü:

— «Ucuz kurtuldum doğrusu!..»

İşte, delikanlıyı halkın bu sabah üçüncü defa alkışlamasının sebebi buydu. Alkış, Valvert'i kendine getirmişti. Reverans yaparken şapkasını çıkardı ve ciğerlerinin bütün kuvvetiyle bağırdı:

— «Yaşasın Kral!..»

Halk da coşkun bir sevinç içinde, tek ağızdan tek-rarladı.

— «Yaşasın Kral!..»

Bunu izleyen dakika, ister imparator, ister kral olsun, insanın, ömrü boyunca unutamayacağı kadar ürperticiydi: Halk, Kral'ı yakından görmek bir ye-rine zarar gelmediğini anlamak için ondan yana ko-şuştu. Sonra hepsi de dokunaklı bir samimilik içinde sorular sorup memnunluklarını ifade ederek sevgile-rini belirttiler. Kral da onlara, kendisine bir şey ol-madığını anlatmak zorunda kaldı.

— «Hiçbir şey olmadı dostlarım!.. Merak etme-yin!.. Hiçbir şey olmadı!..» Dedi. Odet de Valvert'e bakıp gülümseyerek ilâve etti:

— «Bu Mösyö sâyesinde kurtuldum! Hiç göstermiyor ama, Herkül kadar kuvvetli!..»

Bu sözler, sürekli alkışlarla karşılandı. Anasından bile yüz bulamayan zavallı Küçük Kral, halkın kendisini, hiç ummadığı kadar sevdiğini görünce ferahlamıştı... Memnunluğu saf ve genç yüzünden okunuyor; bu durum halkı daha da coşturuyordu...

Luynes ve Montpouillan hemen koşup gelmişlerdi. Genç marki bağırdı:

— «Ah Majeste! Ne korktum, ne korktum!..»

Sapsarı kesilen ve hâlinden pek samimî olduğu belli olan Luynes:

— «Ya başınıza bir felâket gelse ne yapardık!.. Doğrusu kılıcımı göğsüme saplayıverirdim!» Dedi.

İkisi de allak bullaktı. İkisi de - belki dostluktan değil, kendilerini düşünmekten ötürü - kaygılanmışlardı. Fakat Kral, onların samimiliğine inanıyordu. Bu hareketleri onu duygulandırdı:

— «Benim sâdik ve samimî dostlarımsınız! Merak etmeyin; bu işi biraz korkuyla atlattık!» Diye cevap verdi.

Luynes, yüksek sesle:

— «Allahtan ki öyle oldu!» Diye bağırdı...

Bir yandan da: «*Yoksa hâlim nice olurdu?*» Diye düşünüyordu. Hemen Kral'ı, halkın sevgi gösterilerinden kurtarmak için emirler verdi. Çünkü Kral'a, başkalarının da kendisini fazlasıyla sevdiklerini hissettirmek hiç işine gelmiyordu. Kral'ın atını getirdiler. Kral, hiçbir şey olmamış gibi atına sıçradı ve gözleriyle Odet de Valvert'i aradı. Delikanlı, iki adım ötede, dimdik, biraz da rengi uçuk, fakat gözleri parıltılar içinde bekliyordu. Bir yandan da kendinden emin bakışlarla, seyircilerin ön safına sokulmuş olan, fakat bütün dikkatini Kral'a verdiği için ken-

disini âdetâ görmeyen Gonca'ya bakıyordu... Acaba Valvert'i bu kadar sevindiren neydi? Doğrusunu söylemek gerekirse, kahramanızımı aşağılamadan itiraf edelim, Odet de Valvert sadece sergüzeştçi bir delikanlıydı. Zaten Pardaillan'lar da onun fakir olduğunu, Paris'e bir mevki yapmak için geldiği hâlde çiçekçi kızın peşine düşmesinin doğru olmadığını söylemişler miydi? Sırtındaki temiz, fakat epeyce eski ve biraz da yamalı elbiseye bakılırsa, artık bir baltaya sap olmasının tam zamanıydı.

Odet de Valvert, Kral'ın atından fırladığını gördüğünde, merhametinin ve yüce gönüllüğünün sesinden başka bir şey dinlememişti. O anda hiçbir menfaat düşüncesine kapılmış değildi. Fakat başardığı iş, gerçekten de herkesin üstesinden gelemeyeceği bir şeydi. Birdenbire yaptığı işin önemini kavradı ve ancak o zaman bu başarının sağlayacağı faydaları düşünerek kendine hâkim olamayacak kadar sevindi. Düşünüyordu:

«Şaka değil! Kral'ın canını kurtardım! Az kalsın, kurtardığım adamın bir kral olduğunu unutuyordum. Ne budalayım ben de! Göz açıp kapayuncaya kadar istikbalimi garanti ettim demektir... Kral, bana olan teşekkür borcunu hiç şüphesiz sarayda, bol ücretli bir görev vererek ödeyecek! Oysa Mösyö de Pardaillan, bizim gibi sergüzeştçilerin serveti yakalayamayacaklarını anlatır dururdu. Meğer servete kavuşmak ne basit şeymiş! Bir zengin olursam, haraptıktan çökmeye yüz tutan Valvert şatosunu hemen yaptırırım. Şu dilber Gonca'yla evlenirim. Tabû, beni isterse... O zaman, Saugis topraklarına komşu olan Valvert arazisine çekilirim. Orada karımla taşra asîlzâdelerinin temiz ömrünü süreriz. Kuzinim Bertille de Saugis'i alır; eniştem Jehan de Pardaillan'la boyuna ava çıkarız!.. Aman Allahım! Ne kadar mutlu yaşayacağız!..»

Kral'ın ilk sözleri, bu düşüncelerde haklı olduğunu gösterdi. Çünkü Kral, en zarif tebessümüyle ona:

— «Mösyö!» Dedi. «Fransa Kralı size hayatını borçlandı... Emin olun ki bu iyiliğinizi unutmayacaktır. Adınızı lütfeder misiniz, Mösyö?»

Odet de Valvert, gözleri gururla parıldayarak, kaskatı kesilmiş hâlde cevap verdi:

— «Majestelerinin kendisine söz söylemek lütfunu göstermiş buldukları asîlzâde, Valvert Kontu Odet'dir!»

Kral, bir an düşünür gibi göründü... Gençti. Hislerini saklamasını henüz öğrenmemişti ve karşısındaki şu delikanlıdan pek hoşlanıyordu. Oysa, Luynes ve Montpouillan daha şimdiden dudak büküyor; kemiklerine yaklaşılmaya çabalayan bir yabancı görüp de için için hırlamaya başlamış iki köpek tavrı takınıyorlardı...

Valvert, onlara dikkat etmedi. Yalnız Kral'ın kendisine gülerek baktığını görüyordu. Kral'ın bakışı da, gülümseyişi de pek tatlı olduğu için kendi kendine: «*Herhalde sarayında bana hangi önemli mevkii vermesi gerektiğini hesaplıyor. Şüphesiz, Louvre'ye kadar kendisiyle birlikte gelmemi söyleyecek!.. Nihayet talih kuşunu yakaladım gitti!..*» Diyordu.

Gerçekten de, Kral:

— «Mösyö de Valvert!.. Siz de maiyetimden oldunuz!..» Dedi.

Aynı anda, arkadaki uşaklarından birine bir işaret verdi ve adam hemen atını bizim saf âşığa takdim etti. Delikanlı da bir cambaz ustalığıyla sıçradı...

Kral, yer gösterdi:

— «Kont! Şuraya, soluma geliniz!»

Kont Odet de Valvert, sevincinden sarhoşlaşmış durumda Kral'ın gösterdiği yere geldi. Marki de

Montpouillan'ın kıskançlık ve kin dolu bakışlarla kendisini süzerek yerini ona verip geriye çekildiğini farkedemedi. Fakat, bu kindar bakışa karşılık, rakinin gözden düşüşüne sevinerek büsbütün keyiflenen Luynes'in nâzik tebessümüyle karşılaştı. Doğrusu aranırca, sevincinden yedi kat gökte uçtuğu için, bu tebessümü de göstermedi...

Küçük kafile, halkın alkışları arasında Louvre'ye yollandı... Valvert, herhalde artık önemli bir kimse olduğunu belirtmek için, Gonca'nın önünden geçerken genç kızı şapkasıyla selâmlamayı ihmal etmedi. Genç kız, o sırada «Yaşasın Kral!» diye bağırmakta olduğundan, ya bu selâmın farkına varmadı; ya da görmemezlikten geldi.

Kral, halkın bu coşkuluğundan pek memnun kalmıştı:

— «Bu iyi kalpli insanların beni böylesine sevdiğini hiç bilmezdim!»

Luynes:

— «Majeste! Bu da ispat eder ki emrettiğiniz anda asîlzâdeler, papazlar ve halk, düşmanınızı hemen tepeleyeceklerdir...» Dedi.

Sözüne Valvert'i de tanık göstermek isteyerek:

— «Öyle değil mi Mösyö de Valvert?» Diye sordu.

Valvert:

— «Şüphe mi var?» Diye cevap verdi. «Kral'ın her uyruğunun görevi, onunla birlikte ve onun istemediğine karşı koymak değil midir? Fakat beni hayrette bırakıyorsunuz, Mösyö... Kralımızın bir düşmanı mı var yoksa?»

Luynes şaştı:

— «Allah Allah!.. Sizin hiçbir şeyden haberiniz yok mu? Nereden geliyorsunuz böyle?»

Sonra, sözüne kendi kendine cevap vererek:

— «Ha, affedersiniz!» Dedi. «Sizin saraydan olmadığınızı, hiç değilse şimdilik saraya yabancı olduğunuzu unuttum da...»

Valvert, Luynes'in söylediklerine kulak asmadan devam etti:

— «Hayret! Kral'ın bir düşmanı olsun, kendisi bunu bilsin, düşmanını tanısin da yakalattırmasın!.. Şaştım doğrusu!..»

Kral hiçbir şey söylemiyordu. Dudaklarını kısmış, iki yanındaki iki muhafızın konuşmalarını dinliyordu. Açıkça Concini'yi îma eden Luynes'i susturmak istememişti. Bu konuda söz söylememeye karar vermiş olmasına rağmen, Valvert'in sözlerini duyunca kendini tutamadı:

— «Ne?» Dedi. «Concini'yi yakalatmak mı? Söylenmesi, yapmasından kolaydır, Mösyö! Hem zaten böyle bir işi kim üstüne alır ki?»

Gerçekten korkuyor gibiydi. Valvert'in hayreti iyice arttı. Kral'ı böyle düşünmemişti. Hattâ Kral'ın böyle konuşacağı aklına bile gelmemişti. Bir insan, Kral olsun da böyle ondan-bundan korksun! Akıl alacak şey miydi bu? Kendi kendine. «*Daha çocuk da ondan!..*» Diye düşündü. «*Zavallı yavrucak! Memlekette Kral'ın herşeye hâkim olduğunu bilemiyor daha!.. Vay canına! Böyle şey mi olur? Bu çocuğa bunları anlatmalı! Dünyayı öğretmeli!..*»

Sonra yüksek sesle, saf bir tavırla:

— «Ha!» Diye söylendi. «Şu İtalyan serserisinden mi bahsediyorsunuz? Yanılmıyorsam, Kral hazretleri, kimsenin bu mendebura el kaldırmaya cesaret edemeyeceğini söylediler! Yâni Kral emir de verse kimse ona el kaldıramaz mı?»

Kral, utanıyormuş gibi soruyu başıyla onaylayınca Valvert dayanamadı:

— «Öyleyse, sanırım Kral hazretleri, yanılıyorlar! Kral hazretleri emir buyururlarsa, istedikleri anda o serseriye ensesinden yakalar, eli-kolu bağlı, huzurlarına getiririm!»

Gözlerinde müthiş bir ışık yanıp sönen Kral:

— «Ne?» Dedi. «Bunu yapar mısınız? Sahi mi?»

Valvert, sâkin sâkin:

— «Kral hazretleri, ne zaman arzu buyururlar ve emir verirlerse!» Dedi.

Luynes, bu konuşmadan kendine bir pay çıkarmak istedi:

— «Ah, Majeste! Görüyorsunuz ki size sert davranmayı tavsiye eden yalnız ben değilim! Biraz önce kimsenin Concini'ye el uzatamayacağını söylerken haksız davrandınız... Ben size, herkesten önce, şu herifi yakalamayı teklif etmedim mi?

Onüçüncü Louis, af diledi:

— «Haklısınız, Luynes! Affedersin!»

Bunun üzerine Luynes, o garip lâubaliliğiyle sözüne devam ederek:

— «Peki Kral, Mösyö de Valvert'e ne cevap verecek acaba?» Dedi.

Kral, kederli bir tavırla söylendi:

— «Sana vermiş olduğum cevabı, Luynes! Mademki Naip Kraliçe, şimdi memleketin hâkimidir... Nasıl olsa onu tekrar serbest bırakacaktır!..»

— «Onun da çaresi var! Naip Kraliçe, bir asîlzâdenin Concini'ye hakaret edip onu kışkırtmasına ve düelloda tepelemesine engel olamaz ya! Meselâ ben, Majeste! Bilseniz, o herife öyle sinirleniyorum ki, bir kaşık suda boğasım geliyor. Göğsünün ortalık yerine şöyle bir karış demir saplamaktan sevinç duyarım!..»

Kral:

— «Doğrusu!» Dedi. «Fakat Naip Kraliçe, Concini'yi öldüren adamın kafasını kestirir!»

Bu çareleri beğenmediğini gösterir bir tarzda başını sallayarak:

— «Hayır! Hayır!» Dedi. «Sabretmek gerek! Birkaç aya kadar reşit olacak ve yönetimi elime alacağım!»

Luynes artık bu sözlere bir cevap bulamadı. Valvert de, Kral'ın daha tanışır tanışmaz, kendisiyle bu kadar önemli meseleler konuştuğunu farkedip sevinmekle beraber sesini çıkarmamayı doğru buldu...

Yolun arta kalan kısmı, sessiz geçildi. Artık talihin kendisine yâver olduğuna inanan Valvert, atının üstünde dikildikçe dikiliyordu. Yol üstünde gezinen veya gezinir görünen iki Pardaillan'a rastlayıp kendini göstermek mutluluğuna da erişti. Kendisini Kral'ın solunda giderken görüp şaşıları pek hoşuna gitti...

Kral, Valvert'in zafer kazanmışçasına girmeye hazırlanmış Louvre Sarayı'nın kapısına yirmi adım kala durdu.

— «Mösyö!» Dedi. «Beni buraya kadar uğurladığınız için teşekkür ederim! Binmiş olduğunuz hayvanı, tanışmamızın bir hâtırası olarak saklayın! Şunu hatıranızdan çıkarmayın: Beni görmek ihtiyacını hissettiğiniz anda, ister gece, ister gündüz olsun ve ben ister sarayda, ister herhangi bir köşkte olayım, gelebilirsiniz. Kapıda, sadece isminizi verseniz yeter! Hemen yanıma kabul edileceksiniz. Tekrar görüşelim, Kont!..»

Onüçüncü Louis, bu sözleri söyledikten sonra atını mahmuzladı ve Louvre Sarayı'nın kapısından içeri daldı.

ESKİ DOSTLAR

O det de Valvert, bu umulmadık sonuca pek şaştı ve olduğu yerde mihlanmış gibi kalakaldı. Yıldızlı hayâllerin tam tepesinden paldır küldür yuvarlanmıştı. Çok yükseklere çıktığı için, düşüşü de o kadar şiddetli oldu... Uzun süre perişan bir hâlde durakladı. Sonra, keyifsizliğini bir sürü yakası açılmadık küfürle gidermeye çalıştı:

«Damı çökese! Çanağı kırılmalı! Yıldırımına uğrayasın!..»

İçini boşaltınca hafifledi. Yavaş yavaş kendine geldi... Hayâl kırıklığının verdiği sıkıntıyla yüzünü buruşturdu:

«Mösyö de Pardailan'ın hakkı varmış... Talih dedikleri şey; insanı delirten, kudurtan ve tam avucuna girdiğini sandığın sırada sıvışveren çapkın ve insafsız bir kıza benziyor!»

Yirmi yaşındaki insanların kendine güveniyle başını salladı:

«Ama gelecek sefere elimden kurtulamayacak! Öyle kısıvrak yakalayacağım ki!..»

Atını çevirerek Saint-Honoré Sokağı'na dönüp dilber çiçekçiyi aramaya karar verdi. Uğradığı talihsizliği çabucak unutmuştu, şimdi de kendisine hediye edilen kuvvetli hayvana pek sevinmiş ve onun huylarını denemeye koyulmuştu. Biraz sonra Louvre'nin yakınına kadar gelmiş bulunan iki Pardailan'la karşılaştı. Atından inerek onlara doğru yürüdü.

Pardailan'ların ardından, başındaki delik deşik nesneye şapka adı bile verilmeyecek fakir kılıklı bir

adam geliyordu. Odet de Valvert'i görür görmez, yüzünde, ağzını tam bir arşın geren geniş bir tebessüm belirirken şapkadan başka herşeye benzeyen acayip başlığını çıkarıp iki büklüm olarak delikanlıya sunurlu bir selâm sarkıttı. Yine de bu hâlinde zariflik vardı. Asıl önemli olan, başındaki acayip nesneyi çıkarınca yüzünün görülmüş olmasıydı... Bu yüz, Landry Coquenard'ın zayıf yüzüydü. Selâmladığı adamın kendini görmediğini hemen anlayarak şapkasını kafasına geçirdi ve pelerininin yakasıyla yüzünü iyice örtüp belirli bir uzaklıkta durdu...

Bu sırada Jehan:

— «Maşallah, kaynım Valvert! Bakıyorum, pek gözdesiniz... Sizi Kral'ın solunda caka satarken gördük!» Diyordu.

Bu sözleri Landry Coquenard'ın da duyabileceği kadar yüksek sesle söylemişti... Adam, bunun üzerine kendi kendine: «*Ha!.. Demek ki beni Concini'nin elinden kurtarması yetmiyormuş gibi onbeş gün efendice yaşamama yetecek kadar para veren şu asîl-zâdenin adı Mösyö de Valvert'miş! Kendisi de bundan onbeş yıl kadar önce, henüz Yiğit Jehan adıyla anıldığı sıralarda tanıdığım Mösyö Jehan de Parda-illan'ın kaynı oluyormuş! Şimdilik bana bu öğrendiklerim yeter!*» Diye düşünüp geriye dönerek yavaş yavaş Saint-Honoré Sokağı'na doğru yürüdü...

Odet de Valvert, eniştesinin sorusunu keyifsiz bir dudak büküşüyle cevaplandırdı. Bu durum Şövalye'nin hafifçe gülümsemesine sebep olduysa da, Jehan onun cevap vermesine fırsat bırakmadan, yine o müşfik ve dostça tavrıyla devam etti:

— «Bu at sizin mi?»

— «Evet, enişte!»

Jehan, attan anlayan bir adam hâliyle:

— «Güzel hayvan doğrusu! Maşallah Kont, görüyorum ki, artık talih size güler yüz göstermeye başlıyor... Başınızdan geçeni bize de anlatın da hep beraber sevinelim. Az önce Kral'ın yanında gidiyordunuz?»

Şövalye de Pardaillan söze karıştı:

— «Hattâ, benim yanımdan geçerken, bana şöyle yan yan baktınız. Hani, '*Neler söylüyordun ihtiyar geveze,*' gibilerden...»

Valvert, samimî bir saygıyla:

— «Ne münasebet Mösyö Şövalye!» Dedi. «Akıldan bile geçmez!..»

Pardaillan güldü.

— «'*İhtiyar geveze*' fazla mı kaçtı? Pekâlâ, geri alıyorum... Ama hiç olmazsa, bana: '*Hani talihi yakalamak zor diyordunuz... Hiç de zor değilmiş işte!*' Demek istiyordunuz ya!..»

Valvert itiraf etti:

— «Doğru, Mösyö! Gerçekten de onu demek istiyordum ve bu ukalâliğimden ötürü de affınızı dilerim!»

Pardaillan kurnaz kurnaz gülümseyerek:

— «Güzel!» Dedi. «İtiraf edilmiş bir suç, yarı yarıya bağışlanmış demektir. Ama size bir ders vermek de lâzım... Onun için, başınızdan geçeni, bir-iki kelimeyle size ben anlatacağım!»

— «Dinliyorum, Mösyö!»

— «Kral'ın hayatını kurtardınız. O da sizi 'Kral-lara yakışır bir şekilde mükâfatlandırmak istedi, yanına çağırdı. Size solunda yer verip Louvre'ye kadar kendisini uğurlatmak şerefini bağışladı. Siz de talih avucunuza girdi sandınız. Onun için, bana ezici bir bakışla baktınız. Oysa sarayın kapısına gelince Kral gönlünüzü alıp size yol verdi. Ben zaten işin böyle

olacağını biliyordum ya... Hiç değilse gözümle de göreyim dedim. Onun için peşinizden geldim. İşte bütün hikâye bu... Değil mi?»

Valvert şaştı:

— «Aynen böyle!..»

— «Ha... Pardon... Bir şey unuttum. Kral, size bu beygiri hediye etmek cömertliğini de gösterdi. Pek fazla Yahudiliğe kalkışmazsa bir at cambazı, bu ata, eyer takımıyla birlikte binbeşyüz Frank verir! Bu da az para değil! Fakat Küçük Kral'ın da canına pek o kadar yüksek paha biçmediği anlaşılıyor...»

Sonra ciddileşti:

— «Haydi bakalım evlâdım... Şimdi bize biraz da şu işin ayrıntılarını anlatın bakalım!»

Odet de Valvert, Pardaillan'ın istediklerini anlattı. İki Pardaillan'ın da dikkatlerinden kaçmayan bir alçakgönüllülükle Kral'ın canını kurtarmak uğrunda gösterdiği ustalıktan, basit bir şeymiş gibi bahsetti.. Kendi budalalığıyla, Kral'ın kendisine sarayda önemli bir mevki vereceğini düşünerek kurduğu hülyalarla keyifli keyifli alay etti. Concini hakkında neler konuştuklarını da söyledi. Kral'ın kendisinden ayrılırken söylediği sözleri tekrarlayarak bitirdi...

İki Pardaillan, delikanlıyı dikkatle dinlediler. Kendisini pek sevdikleri anlaşılıyordu. O da Şövalyelere büyük bir saygı göstermekten geri kalmıyordu... Jehan'a karşı daha serbest davranıyor; ancak ona da bir küçük kardeşin, ağabeysine göstereceği saygılı samimiyeti gösteriyordu. Hikâyesini bitirince, Jehan:

— «Cesaretin kırılmasın, Valvert! Gelecek sefere umarım daha şanslı çıkarsın!» Dedi

Odet de, kendine güvenerek:

— «Ondan eminim enişte!» Dedi.

Pardaillan ise, lâf olsun diye konuşuyormuş gibilerden:

— «Hem siz, neden bu Concini'ye bu kadar düşman oldunuz bakayım? Size ne yaptı?» Diye sordu.

— «Yeğenim Bertille de Saugis ile eniştem Jehan'a yaptığı kötülükler, kendisini sevmemem için yeter sebep değil mi, mösyö?»

— «Güzel, ama sanırım bazı şahsî sebepler de olsa gerek?»

Valvert hafifçe kızarmıştı. İki Pardaillan, bu heyecanı hemen sezerek birbirlerine bakıp gülümsediler. Bu sırada kendisine gelen delikanlı da hemen cevap verdi:

— «Evet... Askerleriyle hiç geçinemem de...» Jehan'a dönerek: «Yine Mösyö Roquetaille ve Mösyö Longval'le çatıştık!» Dedi. «Mösyö Eynaus'u da gördüm!..»

— «Onlar, benim de eski dostlarımdır... Kendileriyle, günün birinde mutlaka görüşeceğim; görülecek hesabımız var.»

Şövalye:

— «Kendilerinden hoşlanmadığımız için onları temizlemeyi istemek hakkımızdır,» dedi. «Fakat tutuklamaya kalkışmak? Sakın ha, Valvert... Böyle işler asîlzâdelere değil, zaptiyelere yaraşır...»

Valvert, karşısındakine derin saygısı olduğunu gösteren mahçup bir tavırla sordu:

— «Peki, Kral emretmiş olsa?»

Pardaillan, kestirip attı.

— «Öyle emirler vardır ki asîlzâde unvanına lâayık bir adam, Kral da verse, bu emirlere boyun eğmez.»

Odet de Valvert, bu dersi unutmayacağını ifade etmek istercesine eğilip selâm verdi. Ama Pardaillan

onun yakasını bırakmıyordu. Okuyucularımızın pek iyi bildikleri, o ciddî mi, yoksa şaka mı, söylediği belli olmayan tavrıyla:

— «Bir dakika,» dedi. «Az kalsın unuttuyordum... Canım, Kral size, kendisini ne zaman görmek isterse-
niz, yanına girebileceğinizi söylemedi mi? Bu, öyle herkese bağışlanan bir izin değildir. Ne duruyorsu-
nuz? Hemen yanına varın. Belki bu sefer kendisin-
den, binbeşyüz Franklık bir attan daha fazlasını ko-
parırsınız.»

Pardaillan, göstermek istemediği bir merakla ve-
rilecek cevabı bekledi. Valvert :

— «Şaka ediyorsunuz sanırım, mösyö,» dedi.
«Şimdi de ben size bunun ayıp olduğunu öğreteyim.»

Pardaillan'ın gözünde bir memnuluk parıltısı be-
lirdi. Saint-Honoré Sokağı'na ulaşmışlardı. Valvert
gözleriyle Gonca'yı aramaya başlamıştı. Baba-oğul,
onun bu hâlini gülümseyerek, aynı zamanda da biraz
acıyarak seyrettiler.

Delikanlı genç kızı arayıp dururken, iriyarı, ger-
çek haydut görünüşlü, fakat kibar konaklarının seyis-
leri gibi giyinmiş iki adam gördü. Hemen onları Je-
han'a göstererek:

— «Galiba Gringaille'yle Escargasse sizi arıyorlar,
mösyö...» Dedi.

Gringaille'yle Escargasse yaklaştılar; üstleri karşı-
sında bulunan iki asker gibi dimdik durdular. Pek
değişmemişlerdi, biraz şişmanlamışlardı, o kadar...
Zenginlik onları ne nankörleştirmiş, ne de eski reis-
lerini unutturmuştu. Bir zamanlar «*Reis*», şimdi de
«*Mösyö Jehan*» dedikleri adama hâlâ aşırı bağlılık
gösteriyorlardı. Şövalye de Pardaillan'a da, hâlâ '*ta-
pınıyorlar*' denecek kadar saygılıydılar.

Jehan'ın, soran bakışına karşı: «*Hayır*» anlamın-
da bir işaret yaptılar. Jehan, yine acı acı içini çekti.

Sevgilisini aramak için deli-divane olan Odet de Valvert, bu fırsattan yararlanarak:

— «Artık ben ayrılıyım,» dedi. Fakat pot kırıldığını sezerek hemen ilâve etti. «Tabî bana ihtiyacınız yoksa?»

Pardaillan:

— «Yok evlâdım,» dedi ve kurnaz kurnaz gülümsedi: «Haydi güle güle! Belki önemli işleriniz vardır.»

El sıkıştılar. Odet, Gringaille'yle Escargasse'ye, onları pek sevindiren dostça bir selâm savurarak acele acele ayrıldı. Fakat birkaç adım attıktan sonra, şaşkınlıkla durakladı. Pek hoşlandığı atı, şimdi de sıkıntı vermeye başlamıştı. Onu yedeğinde götüre götüre sevgilisini arayamazdı ya... Bir an düşündü ve:

«Canım, Escargasse'yle Gringaille bu işte bana yardımcı ederler,» dedi.

Hemen geriye dönerek, iki yiğide, atını hana kadar götürüp götürmeyeceklerini sordu. İkisi de bunu memnunlukla kabul ettiler. Kendi ifadesine göre 'ki-bar lâf etmesini pek iyi bilen' Gringaille:

— «Hizmetinizde bulunmaktan daima şeref duyuyoruz, Mösyö Kont!..» Diye bir cevher yumurtladı.

Escargasse de:

— «Daima hizmetinize hazırız efendim.» Diye ekledi.

Odet de Valvert, «pek sevgili hediye at» için birçok tembihte bulundu. İki adam bu sözleri saygıyla dinlerken Pardaillan'la oğlu da delikanlılığının sevincine bıyık altından gülümsüyorlardı.

İLK KARŞILAŞMA

Valvert'in pek değer verdiği atı yedeklerinde götüren Gringaille'yle Escargasse'nin peşinden giden iki Pardaillan, Trahoir haçına doğru yollarına devam ettiler. Odet ise Gonca'dan ayrıldığı ve onu tekrar bulacağını umduğu yere, Saint-Honoré Sokağı'ndaki sütunlu ev civarına geldi. Ama arayıp taradığı hâlde kızı bulamadı. İnci Çiçeği'nin oralarda kalması için sebep yoktu. O da Trahoir haçı yönünde yoluna devam etti, hattâ Pardaillan'larla karşılaştı. Jehan, bu sırada babasının kolunu sıkıp kulağına fısıldadı:

— «Zavallı Odet de kendisini sokağın alt başında arayıp duruyor.»

Şövalye cevap verdi:

— «Bence bu işin merak edilecek tarafı yok. Âşıklar, birbirlerini kimsenin bulamayacağı yerlerde bile bulabilirler.»

Sonra genç kızın, Loïse adlı çocuğun anası olduğunu söylediğini hatırlayarak:

— «Keşke bir daha bu kızı hiç görmeseydi,» dedi.

İnci Çiçeği, yavaş yavaş Saint-Honoré Sokağı boyunca ilerliyordu. Fakat genç kızın böyle gezinir görünmesinin sebebi vardı: Yolunun üstünde kime rastlarsa, dikkatle yüzüne bakıyordu. Herkesten; erkek olsun, kadın olsun, bütün yolculardan sakınır gibi bir hâli vardı. Sık sık dönüp arkasına bakıyor, yan sokaklara sapıp tekrar caddeye çıkıyor, biraz ilerde yeniden bir yan sokağa giriyordu. Kısacası, peşinde bi-

rileri olduğunu sanıyor ve kendisini takip edenleri şaşırtmak isteyen bir insanın yapacağı herşeyi yapıyordu.

Böyle gidip gelirken Baron de Rospignac'a rastladı. Herhalde onu tanıyordu. Zira, görür görmez kaşları çatıldı. Adımlarını hızlandırdı; kaçır gibi ilerlemeye başladı.

Peşinde yordakçılar Louvignac, Longval, Roquette ve Eynaus bulunan Rospignac, harıl harıl Valvert'i arıyordu. Genç kız görür görmez gözleri parılamıştı ama, aşkı söz konusu olmadığı zamanlarda sâdik bir insandı. Efendisi ona, adını-sanını bilmedikleri o kabadayı delikanlıyı bulup yakalamasını ve getirmesini emretmişti. Üstüne titrediği genç kız görünce dahi kendisine verilen bu görevi unutmadı. Belki de Valvert'e Concini'nin de müthiş kin duyduğunu bildiğinden, onu yakalayıp İtalyan'a teslim etmenin, daha iyi bir intikam şekli olacağını düşünmüştü... Concini, delikanlıyı kimbilir ne eziyetler çektirdikten sonra öldürecekti.

Böylece genç kızın ardına düşmekten kendini güçlkle alıkoyarak yakınlarında olduğunu tahmin ettiği Valvert'i bulup yakalamayı tasarladı. Ne var ki Valvert uzaklardaydı ve arayıp taradığı hâlde onu bulamadı. Bunun üzerine aklına yine İnci Çiçeği geldi. Gonca da kendisini bu sırada farketmişti. Fakat Rospignac, kızın değişiverdiğini ve kaçarcasına hızlandığını sezdi.

Rospignac yakışıklı, hattâ gözalcı bir delikanlıydı. Otuz yaşında ancak vardı; üstelik pek şık giyinirdi. Genç kızın kaçışına, hele kendisini en kibar kadınlar paylaşamazken, bu basit sokak kızının âdetâ tiksinti duyar gibi davranmasına fena hâlde içerledi. Böylece bir anda Valvert'i, Concini'yi ve kendisine verilmiş olan görevleri unuttu. Hızla kızın ardından koştu.

Birkaç adımda yetişip yolunu kesti ve karşısına dikilip sâkin görünmeye çalışarak alay etti:

— «Dilberim, sizi korkutuyor muyum yoksa?»

— «Korkuyor muyum? Sizden mi korkacağım?»

Bu söz, o kadar cesurca söylenmişti ki Rospignac suratına bir tokat yemiş gibi oldu. Hemen parlayacaktı. Kendine zorlukla hâkim oldu; bütün benliğini sarsan müthiş hırsı belli etmemeye çalıştı. Yine alay etti:

— «Benden korkmuyorsanız neden kaçıyorsunuz?»

— «Çünkü ne zaman sizinle ya da efendiniz Concini'yle karşılaşsam; kimsenin beni koruyamayacağını bildiğiniz için; sokak serserilerinin bile tenezzül etmeyeceği ve ancak uşaklığını yaptığın o mendebur İtalyan'la sizden umulabilir bir şekilde, bana âdice ve alçakça hakaretlerde bulunuyorsunuz da ondan...»

Savurduğu kelimelerin herbiri kırbaç gibi şaklıyordu. Rospignac, daha fazla tahammül edemedi. Zaten Longval, Roquetaille, Eynaus ve Louvignac da o sırada yanına yaklaşmış, kızın sözlerini duymuşlardı. Bu hakaretleri onların gözleri önünde yutamazdı.

— «Haydi oradan be!» Diye bağırdı. «Bana da böyle yüksekten atıp tutmasana... Şu âdi sokak kızının ağzından çıkan lâflara bak! Senin gibi bir kızın, bir asîlzâde beğeniyorsa, bunun bahşedilmiş büyük bir şeref olduğunu bilmen gerekir! Diz çöküp de teşekkür edeceğine, ağzını açmış, boyundan büyük lâflar ediyorsun.»

— «Kimmiş o asîlzâde? Siz mi? Benim bildiğime göre siz, uşaktan da aşağılıksınız. Haydi, artık zehirinizi kustunuz; çekilin yolumdan da gideyim!»

Bir kraliçe azametiyle, adamı kenara itmek istedi. Fakat Rospignac kendini zaptedemez olmuştu. Genç

kızı bileklerinden yakaladı, şiddetle kendine doğru çekti ve kanlı gözleri, hırstan buruşmuş yüzü, salınlar saçılan dudaklarıyla kıza doğru eğilerek bağırdı:

— «Elimden kaçmak yok, iki gözüm. Sen benim olacaksın. Bunu iyice kafana sok!.. Seni istiyorum çünkü!.. Hem benim olacaksın, hem de bana yaptığın bu hakaretleri ödeyeceksin. İlk iş olarak seni şurada, sokakta, herkesin gözü önünde öpeyim de bütün dünya, benim olduğunu anlasın. Haydi, ver öpücüğü; yoksa geçemezsin!»

Canavar herif, bileklerini ezercesine sıkıp zavallı kıızı kendine doğru çekiyor ve şehvetten korkunçlaşan yüzünü, onun yüzüne yanaştırıyordu. Genç kız, elinden geldiği kadar kendini korumaya çalıştı. Yoldan gelip geçenlere seslense, elbette imdadına koşacak bir yiğit bulunurdu... Fakat yapmadı. Cesurdu ve işini kendi görmeye alıştı. Yine de:

— «Bırakın beni! Yoksa şimdi imdat ister, halkı üstünüze saldırtırım.» Dedi.

Rospignac, korkunç bir gülüşle karşılık verdi.

Bu sırada, Düşes de Sorrientès'in tahtirevanı kapısının yanında iriyarı d'Albaran, bu olayın geçtiği yere yaklaşıyordu. Düşes perdenin bir ucunu kaldırmış, nispeten تنها olan sokaktaki halkı seyrediyordu... Gonca'nın zorbalıkla karşılaştığını görünce:

— «D'Albaran, şuradaki genç kızın imdadına koş!..» Dedi. «Kızcağıza eziyet eden şu edepsiz had-dini bildirmeden dönme!..»

D'Albaran, sâkin sâkin:

— «Başüstüne, madam!» Diyerek atını tırısa kaldırdı.

Ne var ki d'Albaran, Landry Coquenard'ı kurtarmaya yetişemediği gibi bu işte de geç kaldı. Çünkü daha o, yola koyulurken başkası işe girişmişti bile...

Bu, - söylemeye bile gerek yok - Kont Odet de Valvert'di... Saint-Honoré sokağında genç kızı araya araya bıkmış, Trahoir haçına doğru yürümeye başlamıştı. Tam dilber çiçekçi imdat isteyeceğini söylerken olay yerine yetişmişti. Fakat bu imdat sözünü duyamadı bile... Bir sıçrayışta Rospignac'ın üstüne atıldı ve gülle ağırlığındaki yumruğunu yıldırım hızıyla neye uğradığını şaşırان Baron'un suratına indirdi. O can acısıyla böğürerek yere yığılırken Valvert, genç kızın önünde dikildi ve tatlı sesle teselli etti:

— «Merak etmeyin.»

Gonca cesaretle söylendi:

— «Zaten merak ettiğim yok!»

Yalan değildi. Yüzüne bakan herkes, korkmadığını anlardı. İşin kötüsü, Valvert'in bu işe karışmış olmasından da memnun kalmamış görünüyordu. Hatâ çok sıkılmışsa benziyordu. Rospignac'ın elinden kurtulduğuna sevinmemesine imkân olmadığına göre demek ki kurtarılışına değil, kendisini kurtaranın Valvert oluşuna sıkılıyordu.

Bu sırada Rospignac hemen yerinden fırlamış; hiddetinden ağzından köpükler saçılarak kanlı gözleriyle kendine saldıranı arıyordu. Hemen buldu ve kim olduğunu anlayınca yüzünde müthiş bir gülümseme belirdi: Artık hesabı tamamı. Bütün yaptıklarını ödetecekti ona... Kendine çok güveni vardı. Çünkü yalnız Paris'in en ünlü kılıç kullananlarından biri değildi; aynı zamanda zarif görünüşünden hiç umulmayan müthiş bir kuvvete de sahipti. Artık düşmanını elinden kaçırmayacağını iyi biliyordu. Çünkü bu sefer yanında dört adamı da vardı ve hepsi de kılıç kullanmakta usta silâhşorlardı. Valvert'e saldırmadan önce Gonca'ya bir hakaret daha savurmaktan kendini alamadı:

— «Dostuna güveniyordun, değil mi?» Dedi. «Şu zibidi, dostun değil mi senin? Ona şöyle doyasıya bak. Son defa görüyorsun çünkü!..»

Pek aşağılayıcı bir tavırla savrulan bu hakaret, genç kızın rengini uçurttuğu kadar, Valvert'i de kıpkırmızı etti. Rospignac, sözünü bitirdikten sonra kılıcını çekmeyi bile gerekli görmeden, eñseleyince bir daha elinden kurtulamayacağından emin olduğu düşmanını yakalamaya koştı. Ne var ki Valvert hemen karşı koydu. Rospignac karşısındakinin kinle parlayan gözlerine bakınca, başlayacak boğuşmanın ikisinden birinin canına mal olacağını kestirdi. Kılıcını çıkarmak istedi. Geç kalmıştı; Valvert'in kıskaç gibi elleri, bileklerinden yakalamıştı. Sarsılıp kurtulmak istediye de başaramadı. Tekrar çabaladı, vücudunu gerdi, kurtulmaya savaştı. Fakat elleri, demir kıskaçlar içine alınmış gibiydi; bir türlü kurtaramıyordu.

Bu olağanüstü kuvvet karşısında ilk olarak içine korku düştü.

Mücadeleye bir süre devam ettiler. Valvert, kendini o kadar yenilmez sanan bu adamın sarsalanmasına, debelenmesine fırsat verdikten sonra iki kolunu arkasına bükerek Rospignac'ı can acısından inletti. Sonra Baron'un kollarından birini serbest bırakarak ötekini hâlâ çelik gibi avucunda sıkmakta devam etti:

— «Bu oyunu bana Mösyö Pardaillan öğretti!..» Diyordu. «Bir adamın kolunun kırılması ne kadar kolay şeydir, öğren!..»

Baron'un kolunu biraz daha sıkıp onu inim inim inlettikten sonra:

— «Yürü!» Emrini verdi.

Rospignac yürümeye mecbur kaldı. Valvert, onu bu hâlde İnci Çiçeği'nin karşısına kadar getirdi.

Genç kız, olanlara hayretle bakıyordu. Valvert'in yeni bir emri duyuldu.

— «Diz çök, serseri! Alçakça sataştığın genç matmazelden af dile bakayım.»

Rospignac bu sefer dayattı. Rengi uçmuş, yüzü buruşmuş, gözleri yuvalarından uğramıştı. Alnından terler akıyordu. Hem utancından, hem de can acısından bitkin hâle gelmişti. Fakat herşeye rağmen kendini kepaze eden bu buyruğa uymayı kibirine yediremedi. Valvert tekrarladı:

— «Diz çök diyorum, budala! Yoksa kolunu kırarım!»

Yeniden kolunu hafifçe büktü. Kendisi hiç kuvvet sarfetmemişti ama, genç kız bile çatırdayan kemiğin sesini duyarak dehşete düştü. Rospignac'ın morarmış dudaklarından bir hırıltı çıkıverdi ve artık bütün gücünü tüketmiş olduğu için, diz üstüne çöktü. Valvert, insafsızca:

— «Af dile!» Dedi.

Pek aşağılık bir duruma düştüğünü farkedene Baron, bayılacak hâle gelmişti. Hırıldayarak:

— «Beni affediniz!» Diye söylendi.

Valvert onu bıraktı. Omuzlarından tutup ayağa kaldırdı ve:

— «Defol!..» Dedi. «Bir daha da yoluma çıkayım deme!.. Yoksa, namusum hakkı için, seni nerede görürsem göreyim; ister Kral'ın huzurunda, ister kilisede olsun, şimdi olduğu gibi kaba etlerine tekme yersin.»

Herifi topaç gibi çevirdikten sonra butlarına müthiş bir tekme yerleştirerek:

— «Senin gibileri başka cezaya lâyık değildir,» dedi.

Rospignac on adım öteye yıkılmıştı.

Böyle uzun uzun anlatageldiğimiz bu olaylar, aslında on saniye kadar sürmüştü. Bunlar olup biterken Longval, Eynaus ve öteki yordakçılar ne yapıyorlardı?

Öyle şaşalamışlardı ki elebaşlarına yardım etmek şöyle dursun, kafaları boşalmışçasına, alık alık seyretmekten başka bir şey yapamamışlardı. Belki de şaşkınlıkları uzun sürmüştü. Ayrıca, hepsi de bu reisi kıskanıyor ve başına bir iş gelip geberse de yerine biz geçsek, diye dört gözle bekliyorlardı... Herhalde bu yüzden yerlerinden kıpırdamamışlardı.

Her ne olursa olsun, reislerinin cezası tamamlanmadan kendilerine gelemediler. Fakat akılları başlarına gelir gelmez de hep birden Valvert'in üstüne çullandılar... Hepsinin de kılıçları ellerindeydi ve hiç belli etmediği hâlde, Herkül'ün bile canına okuyacak bir kuvvete sahip olduğu anlaşılan bu delikanlıyla başka türlü başa çıkamayacaklarını anlamışlardı. Bu adam, yumruklarını kullandığı kadar ustalıklı kılıç da kullanıyorsa, asıl o zaman hâlleri dumanlı. Dört kişi bile olsalar, yine onunla başa çıkamayacaklardı. Ne var ki bütün bunları akıllarından geçirmelerine rağmen saldırmakta tereddüt etmediler.

Okuyucularımızın tahmin edecekleri gibi, tabii Valvert de boş durmuyordu. Daha onlar kendisine yaklaşmadan kılıcını çekmişti. İlk darbeleri indiren de yine o oldu. Kılıcına havada müthiş bir daire çizdirip karşısındaki kılıçları darmadağın ederek birbiri ardısıra kısa darbeler indirince, dört silâhşor da çığlık çığlığa sağa-sola kaçıştılar. Dördü de yüzlerinden yaralanmıştı. Gerçi yaraları hafifti ama, tesiri büyük oldu. Karşılarındakinin yalnız yumrukçu değil, aynı zamanda müthiş bir kılıççı olduğunu da anladılar. Bire karşı dört olmalarına rağmen dikkatli hareket etmeleri, sık saf hâlinde dövüşmeleri gerekiyordu. Yoksa bu korkunç herif, ibreti âlem için dör-

dünü birden öbür dünyaya yollamaktan çekinmeyecekti. Hemen toparlanıp yeniden saldırıya geçtiler. Bu sefer beş kişi olmuşlardı; Rospignac da onlara katılmıştı. Sol kolunun dehşetli acı vermesine rağmen sağ koluyla iş görebileceğini umuyordu.

Mücadelenin kısa süren bu ikinci safhasından sonra beşi birden sevinçle haykırıştılar: Valvert'in kılıcı tam ortasından kırılıvermişti. Sevinçten çılgına dönerek:

— «Enseledik!» Diye bağırıyorlar.

Rospignac haykırdı:

— «Aman öldürmeyin! Diri istiyorum onu, diri!...»

İnci Çiçeği, hâlâ dehşet içinde kalmış gözlerle seyrediyordu. Sinirli sinirli ellerini sıkarak:

«*Aman yarabbi! Şimdi ne olacak?*» Diye mırıldandı.

Odet de Valvert, gerisin geriye sıçrayıverdi. Denize düşen bir adam gibi, sarılacak yer ararmışçasına çevresine bakındı. Sonra elindeki güdük kılıcı, kendisini yakalamak için birbirlerini itip kakan sürüye doğru fırlatarak müthiş bir kahkaha savurdu.

Arkadan eline bir şey tutuşturulduğunu hissetmiş; bunun sağlam, uzun, mükemmel bir kılıç olduğunu hemen kavramıştı.

Valvert, kılıcıyla havada daireler çizerek kolunu değirmen gibi döndürüyordu. Kılıç oyununda «değirmencik» adı verilen bu usul mükemmeldi ama, sâdece bir savunma oyunuydu. Hücumları böyle savuştururken, bir yandan da karşısındakilerden birinin bir yanlışlık yapmasını bekliyordu. En ufak bir hatâyı bile kaçırmadan yüklenecekti... Ansızın böyle bir fırsat çıktı ve Rospignac'ı yere yıkıverdi. Çok geçmeden Louvignac'ın da hiçbir canlılık belirtisi

göstermeyen Baron'un yanına yıkıldığı görüldü. Valvert'in sesi çınladı.

— «Varan iki! Kaldı üç!.. Fakat sizi öldürmeyeceğim. Çünkü üçünüz de bir arkadaşıma aitsiniz. Sizleri onun intikamından sıyrırırsam, bana gücenir.»

Bu sözleri Longval, Eynaus ve Roquetaille'ye söylüyordu. Karşısında yalnız onlar kalmıştı. Fakat üçü de Valvert'in bu sözlerini yakası açılmadık küfürlerle karşıladılar. Jehan de Pardaillan'ın kendileriyle görülecek bir hesabı olduğunu unutmuş gitmişlerdi.

Dövüş, eskisinden daha şiddetli başladı.

Fakat Valvert, karşısındaki üç adama kendilerini öldürmeyeceğini söylediği sırada acayip bir hayvanın, düşmanlarının bacakları arasına dalıverdiğini görür gibi olmuştu. Birdenbire oradan garip çığlıklar duyuldu. O acayip nesne hâlâ bacaklar arasında geziniyor, bazan kızgın bir kedinin miyavlamaları ya da bir köpeğin havlamaları, bazan da bir eşeğin anırdığı duyuluyor; bunların hepsi birbirine karışırken domuzların cıyak cıyak bağırdukları işitiliyordu. Bacakları arasında çeşitli hayvan sesleri beliriveren üç adam, iyice afallamışlardı.

Kısa süre sonra Roquetaille'nin bacakları arasında gezinen hayvanın dalması üzerine can acısıyla bağırduğı duyuldu. Aynı anda da birisi ayak bileklerinden yakaladığı gibi onu sırtüstü yere devirdi. Yeniden aynı sesler duyuldu ve esrarengiz hayvan Roquetaille'nin yere düşerken elinden bıraktığı kılıcın üstüne atılıverdi. Kılıcı sallayarak ayağa kalkınca Valvert, bu garip hayvanın aslında bir insan, hem de nerede gördüğünü bir türlü hatırlayamadığı hâlde iyi tanıdığı bir insan olduğunu farkettti.

Bu adam, Landry Coquenard'dı.

Coquenard, kendisini mezbahaya götürülen bir hayvan gibi sürükleyen haydutlardan intikam ala-

çaktı. Eline geçirdiği kılıcı, yerden kalkmaya uğraşan Roquetaille'nin sırtına indirip herifi yere seriverdi. Bu işi bitirince Valvert'in yanına geldi ve:

— «Varan üç, mösyö,» dedi. «Kaldı iki. Artık eşitiz demektir.»

Şimdi gerçekten de eşitiler ve Landry Coquenard, hem canına kıymet veren bir adamın tedbirliliğiyle saldırıyor; hem de ne Fransız, ne İtalyan ve ne de İspanyol usulü kılıç oyunlarında kendisi için artık hiçbir sır kalmamış usta bir dövüşçü maharetiyle çarpışıyordu. Tesadüf de hıncını almasına yardım etti ve hissesine Longval düştü.

Bundan sonrası pek kısa sürdü. Eynaus hemen omuzuna bir kılıç yiyerek sokakta yatan üç arkadaşının yanına uzandı. Tam o anda da Longval'e doğru müthiş bir hamle yaptı. Fakat Valvert öbürünü haklamış; Coquenard'ı itip onun yerine kendisi geçmek istemişti. Keyfi kaçan Landry Coquenard:

— «Ah!» Dedi. «Bunu yese işi tamamdı. Hiç olmazsa, siz hesabını görmeden bırakmayın.»

Valvert bir anda herifin üstüne çullandı ve:

— «Defol!» Dedi.

Sesi sâkindi. Fakat yüzü öyle korkunçtu ki sırtından soğuk terler boşanan Longval, cesur bir adam olmasına rağmen, son dakikasının geldiğini hissederek halkın yuhaları arasında korkuyla kaçmaya başladı.

Landry Coquenard hayıflanıyordu:

— «Yazık oldu, Mösyö! Çok yazık oldu! Öyle bir vuracaktım ki geberip gidecekti!»

Valvert:

— «Gördüm... Biliyorum!..» Dedi. «Zâten onun için sizi ittim ya!..»

Landry Coquenard hayret etti:

— «Neden? Neden bıraktınız onu?»

— «Çünkü onların üçüyle de hesaplaşma hakkı, kendisini kıramayacağım başka birinindir de ondan...»

— «Yaa! O ne yapacakmış onları?»

— «Ne isterse!..»

Landry'in yüzü ekşidi; gözlerini göğe kaldırdı:

— «Ulu Tanrım! Bâri o şahsa şu heriflerin üçünü de gebertmek düşüncesini ilham buyur!» Diye mırıldanıp dindar bir tavırla haç çıkardı.

DÜŞES DE SORIENTÈS YİNE İŞE KARIŞIYOR

Landry Coquenard'ın gevezelikleri herhalde devam edecekti ama, Odet de Valvert hemen güzel çiçekçiye dönüp onu pek kibar bir kadınmışçasına selâmladı. Bunun üzerine İnci Çiçeği:

— «Bu âlicenap hareketinizden ötürü size bütün kalbimle teşekkür ederim, mösyö,» dedi.

Bunu, hâlinden hiç umulmayacak bir asâletle söyledikten sonra çekilip gitmek ister gibi bir hareket yaptı. Odet de Valvert, bu hissizlik karşısında ne dese haklı olurdu ama, hiçbir şey söylemedi. Mahçup bir genç kız gibi kızardıktan sonra bütün cesaretini toplayıp:

— «Matmazel, yalnız başınıza gitmeniz doğru olmayacak.» Dedi. «İzin verirsiniz, sizi evinize kadar götürüyüm.»

— «Teşekkür ederim. Artık tehlike kalmadı. Kibarlığınızı suiistimal etmek istemem.»

Bu sözü, karşısındakini ısrardan alıkoymak isteyen bir gülümseyişle söylemişti. Öte yandan, o kadar nâzik konuşmuştu ki karşısındaki ısrardan vazgeçmekten ve eğilip genç kızını selâmlamaktan başka çıkar yol bulamadı. Gonca da gülümseyerek selâm verip yavaş yavaş uzaklaştı.

Landry Coquenard, bu konuşmaya biraz uzaktan kulak kabartmış ve hem kızını, hem delikanlıyı kurnaz kurnaz seyretmişti. Sonunda, kendi kendine.

«Seviyor,» dedi. «*Concini'nin kızını seviyor.*»

Başını sallayarak:

«Canına susamış olan ve bugünkü olaydan sonra kendisini öldürmeye can atacak adamın kızını seviyor.» Diye ekledi. «İşe bak!.. Concini de onu, kendi kızı olduğunu bilmeden seviyor. O herifin kiskançlığı pek müthiş olur. Bu sevgi pek çapraşık bir sevgi olacak. Öte yanda Rospignac da aynı kıza tutkun. O da hesaba katılmaya değer. Mösyö de Valvert'e, bu meseleden yakayı sıyrırorsa, bravo derim. Hem sonra kız ne diyor bakalım? O da onu seviyor mu acaba?»

Uzaklaşan kıza bakarak söylendi:

«Hayır, hiç sevmiyor. Vah zavallı Mösyö de Valvert, vah... Başına pek belâlı bir iş açmışsın!»

Valvert de Gonca'nın arkasından bakmakta ve:

«Beni sevmiyor. Yoksa bu kadar soğuk ve kayıtsız davranır mı?» Diye düşünmekteydi. Fakat bu acı gerçeğe rağmen:

«Ne olursa olsun... Kendisine o kadar sevgi ve bağlılık göstereceğim ki eninde sonunda beni mutlaka sevecektir!» Dedi.

Genç kız da yoluna devam ederken Valvert ve Landry Coquenard gibi düşünüyordu:

«Bu delikanlıya çok soğuk davrandım.» Diyordu. «Gerçi ona karşı eğilim duymuyorum. Fakat beni korumak isteyeşine, üstüme titreyişine sinirlenmeye hakkım yok. Zâten şimdiye kadar hiç bozmadığı saygıyı biraz bozacak olsaydı, kendisiyle hiçbir ilgim olmadığını yüzüne karşı söyledim. Ama, saygı çerçevesinden dışarıya çıktığı yok ki... Sonra bu delikanlı benim için hayatını öyle bir tehlikeye attı ki... Hem sonra ona karşı duygularım ne olursa olsun, beni Rospignac'ın elinden kurtarışına pek sevindim. Bütün bu iyiliklere karşı bu derece soğuk davranmamalıydım! Nankör olmadığımı ve bana yapılanların kıymetini bildiğimi göstermiş olsaydım, hemen sulula-

şacak değildi ya... Fazlasıyla hakettiği gülyüzlülüğü göstermemekle hem budalalık ettim, hem de hakkımda yanlış fikir verdim. Eğer bütün Paris'lilere böyle hareket etseydim, beni seven mi kalırdı?»

Gonca bu düşüncelerden sonra başını çevirdi ve Odet de Valvert'in bakışlarıyla kendisini takip ettiğini görünce, hemen gülümseyerek tatlı bir selâm verip yoluna devam etti.

Landry Coquenard, bunu görünce mırıldandı:

«Yaşasın!.. O da onu seviyor!.. Henüz farkında değil ama, bahse girerim ki seviyor!»

Valvert ise genç kızın bu basit selâmından sonra sınırsız denilecek bir sevinç duydu. Landry Coquenard'ı da, sokağa serili beş yaralıyı da unutup genç kızın ardından koştu. Fakat kızcağıza ulaşınca ne zamandır aklında evirip çevirdiği ilânı aşk sözlerini fıslıdayacak değildi. Önüne şu anda on tane daha Rospignac çıksa, hepsini birden haklamaya kalkışacak kadar cesareti vardı ama, bütün ümidini ve hayatını koyduğu aslında basit görünen bu sözleri söylemeye, yâni bir genç kıza: «Sizi seviyorum, benimle evlenir misiniz?» Demeye asla cesareti yoktu. Hayır, sâdece ardından gitmek, uzaktan uzağa onu kollayıp korumak istiyordu, o kadar...

Landry Coquenard da hiç duraksamadan onun peşinden seğırtti.

İkisinin de arkasından, yüzünü pelerinle iyice örtmüş, bu çeşit tâkiplere alışık olduğu belli bir adam geliyordu.

Bu, Düşes de Sorrientès'in muhafız yüzbaşısı d'Albaran'dı.

D'Albaran, hanımından çiçekçi kıza yardım etmek için almış olduğu emri, Valvert'in daha çabuk davranması yüzünden yerine getirememişti. Delikanlının hemen işe giriştiğini görünce, öylece kalakal-

mış, sonra da tahtırevana dönmüştü. Bunun üzerine ona bir işaret verdi.

Bundan sonra olup bitenleri, yâni d'Albaran'ın Landry Coquenard'la Valvert'i takibine kadarki safhayı kısaca anlatalım:

D'Albaran atından indi ve adamlarından birinin gelip atı alacağından emin, Valvert'in dövüşünü seyredenlerin en ön safına sokularak, gerekirse dövüşe katılmak üzere bekledi. Tavrından, Valvert'in yardıma ihtiyacı olur olmaz işe karışacağı belliydi.

Bunu yaparken, hanımının verdiği emirlere uymaktaydı. Düşes de Sorrientès nasıl Landry Coquenard'ı kurtarmak istediye, önce La Gorelle'yi genç kıza sataşmaması için ölümlle tehdit etmiş ve şimdi de genç kızı bir daha kurtarmaya niyetlenmişti. Bu yetmiyormuş gibi, gerekirse Odet de Valvert'i de kurtaracaktı. Eğer La Gorelle de şu anda buralarda olsaydı, Léonora Concini'nin «*Asâletmeap*» diye pek saygı gösterdiği bu esrarengiz düşesin «*herkesi kurtarmak için gökten yere inmiş bir melek*» olduğuna bir kere daha inanacaktı.

Yalnız, ortada gözden kaçmayan bir gerçek vardı: Bu düşes, hep zayıflara yardım ediyordu. Bu, düşesi de sevindirecek dürüst bir karakterin ifadesidir. Fakat hikâyemizdeki şahıslar hakkında ancak onların başarılarına göre hüküm verebiliriz. Yalnız, şimdiye kadar son derece sâkin görünmüş olduğunu belirtmekle yetinelim. Bu kadar heyecansız kalabilmesi de herhalde biraz garip görünecektir.

Valvert'in kılıcı kırılıp da elinde güdük bir demir parçası kaldığı zaman d'Albaran az kalsın işe karışacaktı. Fakat hemen o anda delikanlının elinde başka bir kılıç belirdiği ve Landry Coquenard'ın kendini, kargaşalığın orta yerine fırlatıp atıverdiğini görünce

yine caydı. Karışmasına lüzum kalmadan dövüş bitince de, gücüne güvenen bir dev'e yaraşır adımlarla, yavaş yavaş tahtırevana, hanımının yanına döndü.

O zaman düşes, sâkin ve âhenkli sesiyle:

— «Bu delikanlının kim olduğunu, nerede oturduğunu, ne yaptığını da öğrenmek lâzım...» Dedi. «Eğer birinin maiyetindeyse, onu oradan çıkarmalı ve benim yanıma girmesini sağlamalı. Kılığından anladığım gibi fakirse ve kimsenin maiyetinde değilse, benim yanıma gelsin, onu zengin edeyim. Böyle değerli kimselere pek rastlanmıyor. Buraya başarmaya geldiğim iş için etrafımda kuvvetli adamlar bulunması gerekir!»

D'Albaran tasdik etti.

— «Gerçekten de bu delikanlıyı elde ederseniz, pek değerli bir adam kazanmış olacaksınız.»

Hanımının yanındaki gözdeliğinin asla sarsılmayacağından emin bir adam hâliyle ve hiçbir kıskançlık belirtisi göstermeden konuşuyordu. Hattâ söyleyişinde öyle bir hayranlık vardı ki olgun bir insan olduğunu hemen belli ediyordu. Ardından da:

— «Hemen hemen ama, tamamen değil... Dünyada kimse senin kadar kuvvetli olmakla övünemez, d'Albaran.»

Düşes:

— «Benim sâdık d'Albaran'ım,» diye devam etti. «Şu delikanlının peşine düş ve öğren... Ben bu işe önem veriyor ve senin meşgul olmanı doğru buluyorum. Haydi sen git... Ben eve döneceğim.»

Böylece d'Albaran, Landry Coquenard'ın takip ettiği Odet de Valvert'in peşine düştü.

LANDRY COQUENARD

Odet de Valvert, İnci Çiçeği'nin peşinden koştuysa da kızı bulamadı. Arayıp taradıktan sonra vazgeçip içini çekti. Oradan uzaklaşmaya niyetlendiği sırada, birdenbire Landry Coquenard'ı hatırladı. Adamcağıza bir teşekkür bile etmeden yürüyüp gitmişti. Gözleriyle çevresini aradı ve bir an bile peşinden ayrılmayan adamcağızı bulmakta gecikmedi. Coquenard, belli belirsiz gülümseyerek, paramparça şapkası elinde, delikanlıya yanaştı. Kibarca bir selâm verip, asıl çevrelerde yaşamış olduğunu belirten bir nezâketle eğildi.

Bu hâli Odet de Valvert'in gözünden kaçmamıştı. Delikanlı, bu adamın bir asîlzâde olamayacağını; fakat uzun süre kibar insanlar yanında çalışmış olabileceğini düşündü. Onu dövüşürken de görmüş ve kılıç kullanımını seyretmişti. Bu kadar şey onun hakkında esaslı bir hüküm vermesi için yeterdi. Nezâketle:

— «Beni affedin aslanım,» dedi. «Size hayatımı borçluyum ama, ne yazık ki ufacık bir teşekkür bile etmeden yanınızdan kaçiverdim.»

Sonra birdenbire Landry Coquenard'ı tanıdı:

— «Haa, sahi... Siz, Concini'nin adamlarının idam sehпасına sürükledikleri zavallı değil misiniz?»

— «Evet, iki defa kurtarmış olduğunuz o adam benim... Bir defa beni onların pençesinden kurtardınız. Sonra da bir para kesesi vererek açlıktan gebermemi önlediniz... Evet, monsenyör, ben oyum işte!..»

— «Bakıyorum, borcunuzu kısa sürede ödeyen soydansınız.»

— «Yook... Bununla borcumu ödemiş sayılmam... Concini'nin askerlerine saldırırken kendi işimi görüyordum... Ben, yapılan fenalığı da, iyiliği de unutmam!..»

Valvert gülümsedi:

— «Doğrusu onlara hınç beslemekte haklısınız... Bana kalırsa, insan sizi düşman değil, dost edinmeli.»

Landry Coquenard da ciddiyetle:

— «Ben de aynı kanıdayım,» dedi.

Valvert, karşısındakini bir daha gözden geçirdikten sonra:

— «Kılıcım kırıldığında elime bu kılıcı siz mi tutuşturduunuz? Güzel kılıç, doğrusu...» Dedi.

— «Ben tutuşturdum. Güzeldir... Hakikî Milano yapısıdır.»

— «Yok canım! Size geri verirken âdetâ üzüleceğim.»

Valvert bu sözü söylerken kılıcı vermeye davranıyordu. Fakat Landry Coquenard itiraz etti:

— «Ne yapıyorsunuz monsenyör? Bir asîlzâde silâhsız gezebilir mi? Hele siz, şimdiden sonra silâhsız şuradan şuraya gidemezsiniz. Zâten verseniz de almam. Bu kılıç, sizin ellerinizden daha lâyığını bulamaz.»

Valvert, bu güzel kılıca sahip olmak istemekle beraber tereddüt etti:

— «Ama, zengin de değilim ve... Bilmem ki size gerçek değerini ödeyebilir miyim?»

Landry Coquenard'ın kurnaz yüzünde bir keder gölgesi belirdi. İçini çekerek:

— «Eğer bu kılıcı, hayatını kurtarmış olduğunuz bir adamın hâtırası olarak alıkoysaydınız, çok sevinir ve şeref duyardım. Zâten bunu size satmayı aklımdan bile geçirmiş değilim...» Dedi.

Bu sözler, öyle zarif ve asîl bir tarzda söylenmişti ki bu kadarı, paramparça elbiseli adamdan umulmazdı doğrusu...

Fakat Valvert ısrar etti.

— «Ya siz, silâhsız ne yapacaksınız?»

— «Benim Roquetaille'den ganimet aldığım kılıç var ya... O bana yeter.»

Valvert artık kararını verdi:

— «Pekâlâ! Bu güzel hediyenizi verildiği gibi içtenlikle alıyorum. Gördünüz mü şimdi, size olan borcum katmerli oldu.»

Landry Coquenard, sevinçle güldü:

— «Mükemmel! Zaten sizin de, borcunuzu uzun süre geciktirmeyen bir adam olduğunuz hâlinizden belli oluyor, monsenyör.»

Odet de Valvert, birdenbire karşısındakiyle senli benli oluverdi:

— «Benim adım Kont Odet de Valvert... Sizininki ne?»

— «Landry Coquenard, monsenyör.»

— «Pekâlâ, Landry Coquenard. Önce benimle konuşurken, şu '*Monsenyör*' lâfını bir tarafa bırakırsan hoşuma gider, pek acayip düşünüyor çünkü...»

Adamın gözlerinde kurnaz alevler yandı:

— «Yaa, öyle mi? İsteddiğiniz gibi olsun, Kont!.. Peki, sonra?»

— «Sonra da, sanırım ki eli ayağı düzgün insanların acıktıkları saat geldi çattı.»

— «Evet mösyö... Eli ayağı düzgün kimseler, vak-

ti gelince hemen sofraya otururlar. Benim gibi zavallılar ise, ancak imkân buldukça karın doyururlar. Baksanıza, ne kadar zayıfım. Her zaman sofraya oturmak nerede, ben nerede?»

Landry Coquenard, kendi sıskalığına yarı alay, yarı merhametle bakarken Valvert güldü:

— «Bugün karnını doyuracaksın. Gel de sana bir ziyafet çekeyim!..»

Landry Coquenard yine sevindi:

— «Mösyö, bana lûtf buyurduğunuz bu şerefi, ömrüm oldukça unutmayacağım. İster sofraya, ister dövüşe olsun; beni nereye götürürseniz, dâima en sâdik uşağınız olmak isterim.»

Bir süre sonra şişeler ve zengin yemeklerle süslü bir sofranın başına kuruldular. Montmartre Sokağı'nda, ikinci sınıf ve nisbeten ucuz bir handaydılar. Az sonra d'Albaran da içeriye girip, biraz ötelerine, kapının yanındaki bir yere çöküp yemek ısmarladı. İki-si de bu müşteriye dikkat etmedi.

Landry Coquenard, Kont'un ısmarladığı yemeği, her zaman eline böyle fırsat geçmeyen ve ne vakit karın doyurabileceğinden de pek emin olmayan bir adam iştahıyla yemeye başladı. Dört kişinin yiyeceği kadar yedi ve altı kişilik içti. Adamakıllı obur ve epeyce de ayyaş olduğunu açıkça gösterdiği hâlde, Valvert onun kibar yemek yemesini bilen biri olduğu sonucuna vardı. Zira epey gevezelik etmekle beraber kendisini bu kadar efendice yemeğe davet eden adamlarla, arasındaki mesafeyi aşmadı. Üstelik, devirdiği kadehlere rağmen alkole kayalar gibi dayandığını da göstermiş oldu... Yeyip içerken, havadan-sudan bahsettiler. Daha doğrusu Valvert, Landry Coquenard'ı konuşturdu ve o da, bile-isteye bu manevraya boyun eğdi. Sonunda genç Kont, birdenbire:

— «Biliyor musun?» Dedi. «Çok güzel konuşuyorsun.»

— «Sebebi var, Mösyö Kont... Ben râhip olacaktım... Öğrenimimi ona göre yaptım. Fakat kötü huyum yüzünden okuldan atıldım. Bu, benim için çok fena oldu... Çünkü bugün hiç değilse göbekli bir vâiz olurdum. Oysa şimdi sıksa ve sevimsiz bir serse-riyim.»

— «Ama, çok kibar tavırların var.»

— «Kibar ailelere hizmet ettim de ondan, mösyö... Kader bana, girdiğim çevreye uymak ve biraz da taklit kabiliyeti vermiş...»

— «Sahi, ömrümde bu kadar güzel kedi-köpek taklidi yapan görmemiştim... İnsan bayağı inanıyor... Ben bile kandım...»

Landry Coquenard, alçakgönüllülükle:

— «Bugünkü hiçti,» dedi. «Siz benimle beraber oldukça daha daniskasını görürsünüz.»

— «Demek sık sık buluşalım istiyorsun, öyle mi?»

Landry Coquenard bir an düşündü. Sonra Valvert'in gözlerinin içine bakarak:

— «Mösyö,» dedi, «size râhiplik öğrenimi gördüğümü söyledim ya! Onun için inancım da bütündür. Ben diyorum ki bizi Tanrı karşılaştırdı. Bunda bir hikmet vardır elbette... Neden onun iradesine aykırı hareket edelim? Neden ayrılalım? Neden beni yanınıza almayasınız?»

— «Yâni seni hizmetime mi alayım demek istiyorsun?»

— «Evet, mösyö!.. Siz bu sabah Sinyor Concini'yle çatıştınız. Bundan sonra aranızda kıyasıya bir savaş başlayacaktır. Bu savaşta ben de size faydalı olabilirim. Öte yandan, benden nefret eden o adama karşı ben de sizden yardım bekleyebilirim...»

Valvert düşündü:

— «Hayır demem ama, ben fakirim,» dedi.

Landry Coquenard, kelimelerin üstüne basa basa:

— «Siz zengin olacaksınız, mösyö.» Dedi. «Ben de bulup bunayanlardan değilim. Barınacak bir yer, aç kalmayacak kadar yiyecek ve sizin eskileriniz bana yeter. Ama, sizin de yiyecek bir şeyiniz olmadığı gün olursa, belimin kemerini bir delik daha daraltırım, olur biter.»

Valvert, Landry Coquenard'ı dinlerken bir yandan da düşünüyordu: Bu zeki ve kurnaz yüz hoşuna gidiyordu. Kaçamak bakmayan berrak gözler bu adamın açıkyürekliliğini gösteriyordu. Onu iş başında da görmüş, her bakımdan düşüncesine güvenilebilir biri olduğunu anlamıştı. Üstelik, hayatını kurtaran adama göstereceği sarsılmaz sadakatten de şüphe edilemezdi. Birden:

— «Sana bir şey soracağım.» Dedi. «Concini'nin seni neden asmak istediğini bana anlatır mısın?»

Landry Coquenard'ın uzun ve zayıf yüzünde bir ışık belirdi. Partiyi kazandığını anlamıştı. Ciddileşerek:

— «Size şu kadarını söyleyeyim, mösyö...» Diye başladı. «Ben, Concini'nin oda uşağı ve güvenilir adamıydım.»

Valvert'i ansızın bir şüphe sardı. Birdenbire yerinden sıçrayarak:

— «Sen mi? Ne zaman?» Diye sordu.

— «Bundan onyediy yıl önce... Ben, epey yaşlıyım, mösyö. O zaman Floransa'daydık ve Sinyor Concini, bugünkü Concini olmaktan çok uzaktı. Ama yakışıklı bir delikanlıydı ve Floransa'lı hanımlar onun için deli olurlardı. Daha o zamandan, kadınlar sayesinde yükseleceğini sezmişti. Gerçekten de kadın-

lar, daha doğrusu bir kadın sâyesinde, Hıristiyanlığın en güzel kırallığının efendisi olup çıktı. Bunu size, kadınların bu kadar düşkün oldukları böyle yakışıklı bir erkeğin sağ kolu olmanın az şey olmadığını belirtmek için söylüyorum, mösyö...»

— «Birçok serüvenimiz oldu. İster aşağı tabakadan, ister halktan, ister Grandük'ün sarayından olsun; genç, güzel ve dişe dokunur ne varsa elden geçiriyorduk... Sinyor Concini, zengin sevgililerinden kopardığını fakir sevgilileriyle yiyordu. Çok müsrif olduğu muhakkaktı... Bir kadın zevkini tatmin etmek, birini elde etmek, bir aracı bulmak için avuç dolusu altın dökerdi. Gerçi, *'kendi cebinden çıkmayacak olduktan sonra bu harcamalar önemli sayılmaz,*» diyeceksiniz ama, işin başka tarafları da yok değildi. Kıskanç kocalar, namus delisi babalar ve ağabeyler pek boldu. Kiminin bir kılıç darbesiyle göğsünü delip gönlünü almak, kimini sessizce bir hançer vurup temizlemek gerekirdi ve bütün bu çeşit işler, özellikle benim marifetimle halledilirdi...»

Valvert:

— «Vay canına!» Diye söylendi. «Bu temiz bir iş değil be, hocam!..»

— «Tabii değil, mösyö! Böyle bir iş yapmak için insanın ince eleyip sık dokumaması gerekir. Fakat ben, hiç olmazsa, kimseyi arkadan vurmadığımı, daima yüzyüze dövüştüğümü ve hiç değilse bu işlerde kendi canımı da tehlikeye attığımı söyleyerek biraz temize çıkabilirim...»

— «Eh, yine de kötü iş... Fakat hiç değilse biraz iler-tutar tarafı var...»

— «Bunları size, Sinyor Concini hakkında az şey bilmediğimi anlatmak için söylüyorum. Öyle müthiş şeyler biliyorum ki o, bunları kimsenin öğrenmemesi için canını bile verir. Hele artık büyük bir adam ol-

duktan sonra... Birbirimizden ayrılalı epey oldu... Ben onu unutmadım ama, o beni ölmüş biliyormuş. O zamandan beri üstüme müthiş bir uğursuzluk çöktü, mösyö... Denemediğim meslek kalmadı. Hiçbirinde dikiş tutturamadım. Sefaletten yavaş yavaş geberip gidecektim. Birden, eski efendimin burada pek kudretli bir adam olduğu aklıma geldi. Nereden estiyse - esmez olaydı - gidip kendisini göreyim, dedim. Zâten onu hiç ele vermiş değildim. *'Yıllarca dili bağlı kalabilmiş bir adam, ne de olsa biraz mükâfata hak kazanır,'* diyordum. Concini de bunu anlayacak, bana basit bir iş verecek ve ömrümün sonunda, sürünmeden yaşamaya imkân bulacağım diye düşünüyordum. Zengin olmak aklımdan bile geçmiyordu. Günde bir kere karnım doysun, bana yeterdi, mösyö. İstedğim çok az bir şeydi. Bu kadarını da reddetmeyeceğinden emindim... Ve gidip onu bulmak, hâlimi anlatmak budalalığını yaptım. Bunun sonucunu gördünüz, mösyö. Concini benim hayatta olduğumu görünce, er-geç foyasını ortalığa yayacağımdan çekinerek beni dosdoğru darağacına sürükledi ve siz karşıma çıkmasaydınız, şimdi geberip gitmiştim... İşte benim hikâyem bundan ibaret, mösyö! Concini diyor ki insanların çenelerini kapatmak için en iyi çâre, boyunlarına kendirden bir kravat geçirivermektir. Çünkü yalnız ölümler konuşamaz.»

Dikkatle dinlemiş olan Valvert:

— «Yaa!» Dedi. «Peki, eski efendine karşı en ufak bir ihanette bulunmadığına emin misin?»

Landry Coquenard, bir an tereddüt ettikten sonra kararını vererek: — «Haklısınız, mösyö!...» Dedi. «Vicdanımda, sizin dediğinize benzer bir yük var...»

Birdenbire başını kaldırdı, delikanlının gözlerinin içine baktı; sert sert devam etti:

— «Gerçi ortada böyle bir ihanet var ama, ben

bundan dolayı utanmıyorum. Çünkü bu ihanet, vicdanlıca bir işti. Belki de serseri hayatımın tek sevabı buydu. Bu sevap yüzünden başıma bir sürü belâ gelmiş olmasına ve Concini'nin yanından da bu yüzden atılmış bulunmama rağmen, pişmanlık duymuyorum ve tekrar böyle bir şey yapmam gerekirse, tereddütsüz yaparım. Eğer başınızı ağrıtmazsam, size bu hikâyeyi de anlatırım, mösyö...»

Gözlerinde parıltılar beliren Valvert:

— «Onu nasıl olsa dinleyeceğiz...» Dedi. «Fakat mademki bir kere itirafa başladın, söyle bana bakayım, vicdan azabı çektiren daha ağır, daha kötü bir şey yok mu?»

Landry, hatırlamaya çalışır gibi düşündü, sonra ciddi, samimî bir tavırla:

— «Canım, mösyö,» dedi, «ben ipten-kazıktan kurtulmuş biriyim, evliyâ değilim ya... Yâni demek istiyorum ki vicdanımda benim gibi bir haydudun işleyebileceği her çeşit suçun kırı ve yükü vardır elbette... Fakat düşünüyorum da utanç duyulacak, gerçekten de kötü bir suçumu bulamıyorum. Zaten size daha önce de söyledim; aldığım râhip terbiyesi bende kuvvetli inanışlara yol açmıştır. Bu yüzden, bazı meselelerde hiç tartışma kabul etmem. Doğrusu aranırca, uzun süredir beni takip eden bu uğursuzluğun asıl sebebi de. *'Armutun çöpü var, üzümün sapı var!'* Diye ince eleyip sık dokumamdır. Bunu pekâlâ biliyorum ama, ne yapayım ki elimde değil. Bazı şeyler var ki ben onları asla yapamam. Bu yüzden çok sıkıntı çekiyor, aç bile kalıyorum. Ne yapayım, yapamıyorum işte!..»

Valvert ister istemez gülümseyerek:

— «Hele şu ihanetinin hikâyesini dinleyelim bakalım,» dedi. Sonra da sanki misafirinin biraz coşmaya ihtiyacı olduğunu sezmiş gibi Coquenard'ın ka-

dehini ağzına kadar doldurdu. Landry Coquenard, kadehini bir dikişte içtikten sonra çevresini kuşkulu bakışlarla süzüp, kimsenin kendilerini dinlemediği kanısına vararak fısıfısıf anlatmaya başladı:

— «O zamanlar Sinyor Concini'nin sevgilisi - daha doğrusu bir sürü sevgilisinden birisi - kibar, çok yüksek aileden, asil bir kadındı...»

Valvert merakla sordu:

— Floransa kibarlarından mı?»

Landry Coquenard, tereddüt etmeden cevap verdi:

— «Hayır mösyö; yabancıydı. Derken, bu kadınla bizim sinyor, mercimeği fırına verip dururlarken; önceden tahmini kolay bir olayla karşılaştılar. Kadın gebe kalıverdi. Bu gebelik, iki sevgili için de pek kötü sonuçlar verebilirdi. Fakat bu ünlü madam, ne yaptıysa yaptı, nasıl ettiyse etti, gebeliğini herkesten saklamayı becerdi. Doğrusu, bu büyük bir marifetti. Zira peşinde casuslar, hafiyeler gezer dururdu. Kısacası, her türlü kollamalara ve gözetlemelere rağmen kimsenin şüphesini uyandırmadan çocuğunu doğurdu. Bu çocuğun ölü doğacağını sanmışlardı. Çünkü ölmesi için ellerinden geleni artlarına koymamışlardı. Oysa gürbüz, yaşamaktan başka bir şey istemeyen şirin bir kız doğuverdi. Hem de öyle dilber, öyle cici bir yavru ki! Derken efendim - şimdi dikkat buyurun, zira ihanetim burada başlıyor-bu topaç gibi yavrucak doğar doğmaz babası yavruyu benim elime verdi ve bana da, çocuğun ayağına bir taş bağlayarak götürüp Ponte Vecchio köprüsünden Arno nehrine atmamı söyledi.»

Valvert, allak bullak olmuştu:

— «Ne müthiş şey! Umarım ki bu emre itaat etmedin, Landry!..»

— «Hayır, mösyö; bu haltı kıvıramadım ve Concini'ye ihanetim de bununla başlamış oldu.»

Valvert, göğsüne çöken bir ağırlıktan kurtulmuşçasına derin bir nefes aldı. Kadehleri tekrar doldurdu ve bu sefer kendisi de kadehini bir nefeste boşalttı. Sonra:

— «Peki, yavruyu ne yaptın?» Diye sordu.

— «Babasının aklına gelmemiş olanı yaptım. Çocuğu nehre atıp boğmadan önce - çünkü ilk anda verilen emre itaat etmek kararındaydım, burasını utanarak da olsa itiraf edeyim - Santa Maria del Fiore kilisesine götürdüm. Orada vaftiz ettirdim. Hem de bütün kurallara uygun bir vaftiz yaptırıp kilisenin defterine de kaydettirdim. Şâhitler bularak çocuğun anasının bilinmediğini; fakat babasının, Sinyor Concini olduğunu yazdırdım. Yavruya da doğduğu şehrin adını göbekadı taktım ve 'Florenze' dedim. Vaftiz babası da ben oldum, mösyö. O kilisede kayıtlıdır.»

Valvert sevinçle bağırdı:

— «Florenze ha! Doğrusu güzel isim! Landry, gittikçe gözüme giriyorsun. Ee, sonra ne oldu?»

— «Sonra ne olacak? Baktım ki yavru pek dilber, pek şirin bir şey... Sanki hâlimden de anlıyordu, mösyö... Küçücük elleriyle bıyıklarımı çekiyor ve göğün rengini aksettiren berrak gözleriyle durmadan bana bakıyordu. Sanki bana: '*Ben sana ne yaptım da beni öldürmek istiyorsun?*' Der gibiydi. Aklımı karmakarışık etti. Bu da yetmiyormuş gibi, dudaklarını uzatıp da meme aramaz mı? Deli gibi oldum. Hem ilk dükkâna girip yavruya sıcak, şekerli süt yaptırdım ve iyice karnını doyurdum. Göbeciği şişince bana teşekkür etmek istiyormuş gibi cıvıladı. Sonra da tatlı bir uykuya daldı ve ben de hiç farkında olmadan onu kucağımda sallamaya koyuldum. İşte ihanetim budur.»

Valvert, kesin bir tavırla:

— «Sen iyi kalpli bir adamsın, Landry,» dedi. «Sonra ne oldu?»

— «Tabii çocuğu yanımda alıkoyamadığımı tahmin edersiniz...»

— «Elbette!.. Erkekten de dadı olur muymuş? Hem Concini nasıl olsa haber alacak, çocuğu senden koparacaktı. O zaman çocuğu başkasına verip, üç-beş kuruşa, senin yapamadığını yaptırmayı işten bile değildi.»

— «Ben de tabii böyle düşündüm, mösyö. Floransa'da tanıdığım iyi bir kadıncağız vardı. O da benim gibi Fransız'dı. İyi bilmiyorum ama, bir çapraşık meseleden dolayı şehirden ve Toscana grandükasının topraklarından çıkıp gitmek zorunda kalmıştı. Gittikçe sevmeye başladığım Florenze'yi ona emanet ettim. Bu iş bana çok dokundu ama, ne yapayım ki, herşeyden önce çocuğun güvenliğini sağlamam gerekirdi. Değil mi?»

Hikâyeyi gittikçe daha büyük bir dikkatle dinleyen Valvert:

— «Tabii,» dedi. «Çocuğu, kaatil babasının burunun dibinde alıkoymaktansa, ondan ayrılmaya katlanmak çok daha doğruydu. İtalya'dan çıkınca kurtulmuş olacaktı. İyi etmişsin, Landry!..»

Landry Coquenard, ciddî bir tavırla:

— «Sizin de benim gibi düşünmenizden pek memnunum, mösyö,» dedi. «Suçlarımı utanmadan nasıl söylüyorsam, iyiliklerimi de söyleyebilirim, değil mi?»

— «Söyle Landry, söyle!..»

— «Peki efendim. Bu kadının adı La Gorelle'ydi. Paraya düşkün, hattâ basbayağı cimriydi. İlk anda Concini'nin bana, bu cinayeti işleyeyim diye verdiği

parayı son meteliğine kadar o kadına verdim. Bin düka altını, benim gibi bir adam için az şey değildi. Ama, yavrunun canının bedeli olan bu paraya el süremiyordum... Âdetâ parmaklarım yanıyordu... La Gorelle, parayı alınca çocukla beraber İtalya'dan çıktı gitti. Fakat benim de içime bir kurt düştü. Ya Concini, benim kendisini aldattığımı öğrenirse! Eğer beni sinsice hançerleteceğini bilsem yanından ayrılmazdım ama, onun ne canavar ruhlu bir adam olduğunu ve insanı yüzüne güle güle öldürdüğünü bilirdim. Yoksa orada kazancım yerindeydi. Ne diye ayrılacaktım? Ama, ya beni zındana attırır da orada aç ve susuz, yavaş yavaş ıstıraptan kıvrana kıvrana geberir gidersem? Bu yüzden, ilk fırsatta Concini'nin yanından ayrıldım. Ondan sonra da, anlattığım gibi, bir türlü uğursuzluktan kurtulamadım. Belki de o çocukcağızı bir an öldürmeyi düşünmüş olmanın cezası olarak Tanrı bana bu uğursuzluğu musallat etti.»

Valvert merakla sordu:

— «Peki çocuk, küçük Florenze ne oldu, biliyor musun?»

— «Hayır, Mösyö! Hayatta ve mutlu olduğunu biliyorum. Başka bir bildiğim yok. Zaten bu kadarı da bana yetiyor!..»

— «Nerede olduğunu bilmiyor musun?»

— «La Gorelle'yi son defa Marsilya'da görmüşüm. Çocuk da herhalde oradadır.»

— «Sakın Paris'te olmasın?»

— «Paris'te olmadığını iyi biliyorum, mösyö...»

— «Nereden biliyorsun?»

— «Neredeni var mı? Şimdi pek dilber bir kız olması gereken Florenze, Paris'te olsaydı, La Gorel-

le de burada olurdu... Ben bütün gün şehri baştan aşağıya dolaşıyorum...»

Landry Coquenard'ın böyle bir yalan söylemesi, herhalde bazı önemli sebeplerden ileri geliyordu. Söylediği sözlere Valvert'i inandırdı. Nitekim delikanlı:

— «Doğru söylüyorsun.» Dedikten sonra, hâlâ meraktan kurtulamadığı için sordu. «Peki, Concini, kızını hâlâ öldü mü biliyor?»

— «Evet, mösyö... Kendisine söylemediğimi tahmin edersiniz.»

— «İyi etmişsin be ahbap! Ya anası ne oldu?»

Landry Coquenard, kaçamak bir tavırla:

— «Çok ünlü ve asîl bir ailedendi,» dedi. «İtalyan değildi. Benden bir süre sonra o da Floransa'dan ve İtalya'dan ayrıldı. Ne olduğunu bilmiyorum. Zâten merak da etmedim.»

Valvert, Landry'in başka şeyler de bildiği hâlde, söylemeye pek yanaşmadığını anladı. İçin için, Landry'in bir kadını ele vermemekteki inceliğini takdir etti.

— «Bana anlattıkların, hizmetime girme isteğini reddettirecek şeyler değil.» Dedi. «Eğer benimle sefaleti paylaşmaya râzıysan, gel...»

Landry Coquenard, sevinçle:

— «Elbette!» Diye bağırdı. «Siz, tam aradığım efendisiniz. Sizin gibi bir efendiden, Concini'den aldıklarım benzeyen emirler gelmez. İçim rahat olur.»

Valvert gülerek:

— «O meseleyi hiç merak etme,» dedi. «Ama, benimle beraber olursan, yine az sopa atıp az da dayak yiyecek değiliz...»

— «Canıma minnet... İş başında pek de beceriksiz olmadığımı gördünüz. Dayağa gelince; onu da yemedem atmaya çalışırız, olur biter! Yahut da, hiç de-

ğilse, mümkün olduğu kadar az yeyip çok atmaya uğraşırız. Değil mi?»

Valvert, kahkahalarla:

— «Gerçekten de iyi bir usul,» dedi. «Mademki kararın budur, seni yanıma alıyorum. Bu andan itibaren sen de bizim konaktan sayılırsın.»

«Konaktan» derken kendi kendiyile alay etmeyi de ihmal etmedi. Oysa Landry Coquenard, bu işte gülünecek bir şey göremiyor, ciddî davranıyordu:

— «Mösyö Kont de Valvert'in konağına yakışmaya gayret edeceğim.» Dedi. «Fakir de olsa, bu konağın Sinyor Concini'ninkinden kat kat iyi olduğunu anlıyorum.»

Valvert, gururla:

— «Orası muhakkak,» dedi. «Hiç olmazsa benim kontluğum soydan gelmedir. Onun gibi satın alınmış, uydurma bir unvanla d'Ancre Markisi filân olmadım.»

İTİRAFLAR

Bu anlaşmadan sonra delikanlı hesabı gördü ve ayağa kalkarak, alaylı alaylı :

— «Şimdi düş bakalım peşime Landry usta! Bizim gibi ünlü kişileri barındıracak saraya gidelim.» Dedi.

Landry Coquenard, hiçbir şey söylemeden ayağa kalktı ve yeni efendisini, kendilerini saydırmayı bilen asîlzâdelerin uşakları gibi üç adım geriden takibe başladı. Belki de hâlâ kaldırımları kendisini bulmak uğrunda arşınlayan Concini'yle adamlarını unutmadığı için şapka yerine başına oturttuğu yırtık pırtık külâhın kenarlarını iyice yüzüne indirdi, perlerin yerine sırtına geçirdiği lime lime elbisenin yakalarını da kaldırdı ve gözlerinden başka bir yeri görünmez oldu. Efendisi bu tedbirleri almayı akıl etmedi. Zâten akıl etseydi de, böyle sakınmaya yanaşmazdı.

Yollarına devam edip o zamanlar Cossonerie Sokağı adı verilen yere vardılar burasıyla Saint-Dénis Sokağı köşesindeki evin önünde durdular.

Saint-Dénis Sokağı'nda, Saint-Sépulcre karşısında bulunan kapı, o zamanlar Paris'te dillere destan olan «*Altın Arslan*» hanınındı.

Valvert, hemen hana dalarak dosdoğru ahıra gitti. Kral'ın hediye ettiği atın Escargasse ve Gringaille tarafından ahıra getirilmiş olduğunu görünce bol yem ve ot verilip verilmediğine baktı. Sonra Landry Coquenard'ın yanına giderek evi gösterdi:

— «İşte Mösyö, Kont Odet de Valvert'in sarayı

buradadır,» dedi. «Tâ yukarıda, tavanlar arasında ve göğe yakın bir saray... Paris'e servet edinmeye geldiğime göre, onu ele geçirmeden Tanrı beni çağırırsa uzun yolculuğa lüzum kalmadan, odamdan göğe tırmanıvereceğim.»

Landry Coquenard, sarsılmaz bir inançla:

— «Önceden servete erişeceksiniz, mösyö,» dedi. «Aksi hâlde Tanrı âdil değil demektir ve adaletsiz bir tanrıya da inanılmaz...»

Valvert, bir kahkaha atarak:

— «Âmin!» Deyip hanın kapısından içeriye girdi. Landry Coquenard da ardından gelip kapıyı kapadı.

D'Albaran peşlerindeydi. Valvert'in söylediklerini duymuş, mütevazı görünüşlü eve yaklaşmıştı. Evi gözden geçirerek mırıldandı.

«Kont ve adının da Odet de Valvert olduğunu öğrendik. Evi burasıymış. Fakirmiş ve Paris'e zengin olmaya gelmiş. Görünüşe göre, Senora'yı pekâlâ tatmin edecek bir iş... Bakalım arkasından ne çıkacak?»

Hemen Saint-Dénis Sokağı'na giderek hana daldı. Valvert'in buraya girip çıktığını görmüştü. Hana girer girmez, araştırıp soruşturmaya başladı. Fakat sorguları bizi ilgilendirmediği için artık onu bırakalım da, Odet de Valvert'le Landry Coquenard'a dönelim:

Evin tavanarasındaki; bir mutfak, bir sandık odası ve bir odadan ibaret küçücük daireye girdiler. Daire küçük ama, iyi döşenmişti ve tertemizdi. Mobilya olarak büyük bir yatak, bir masa, bir koltuk ve iki sandalyeyle bir kanape vardı. Valvert, küçük pencereyi ardına kadar açtıktan sonra Landry'i de pencerenin önüne çağırdı. Sonra:

— «Manzaranın güzelliğine bak,» dedi.

Bir an durup ilâve etti:

— «Dam ve baca seyretmekten hoşlananlar için bundan iyi manzara olamaz.»

Landry Coquenard, pencereden sarkıp sağa-sola baktıktan sonra:

— «Daha ne istiyorsunuz?» Dedi. «Paris'in en kalabalık sokaklarından biri olan Saint-Denis Sokağı ayaklarınızın altında uzanıyor. Bu damlara ve bacalara da o kadar atıp tutmayın, insan sıkışırsa selâmeti bu yolda bulabilir.»

— «Öyle ama, kafayı kırmak pahasına...»

— «Yorgunluğa katlanmadan, tehlikeyi göze almadan hiçbir şey elde edilemez...»

Valvert âdetâ içerledi:

— «Senin de amma acayip fikirlerin var... Damlar kedilere seyran olur ama, bizim gibi namuslu Hıristiyanlara değil. Şimdiye kadar damdan sıvışmak aklıma bile gelmemişti...»

— «Şimdiye kadar aklınıza gelmemiş oluşunu anlarım... Ama, bundan sonra bu meseleyi adamakıllı düşünmelisiniz. Hem de esaslıca...»

— «Neden?»

— «Bu da sorulur mu, mösyö? Bundan sonra Concini'yi ense kökümüzde bilin. Concini bize çok hidetlendi. Bundan böyle hiç peşimizi bırakmaz. İktidar da onda değil mi? Aylıklı câniler yok mu? İsterse askerlerden, hâkimlerden, jandarmalardan, kısacası bizim zavallıları ezmeye yarayacak herşeyden yararlanamaz mı?.. Bir de damlar, kedilere yaraşır diyorsunuz... Concini'nin bizi, kuşların bile başlarını döndürecek yollardan kaçmaya zorlamayacağını ne bilelim? Bana kalırsa Concini'nin eline düşmektense, damlardan yuvarlanıp kafalarımızın kırılması bin kere tercih edilir.»

Landry Coquenard coşmuş ve bu sözleri öyle inan-

dırıcı bir tavırla söylemişti ki efendisi de, bütün cesaretine rağmen tesiri altında kaldı:

— «Vay canına! Ben bunu hiç düşünmemiştim, be!» Diye bağırdı.

Landry Coquenard ısrar etti:

— «Düşünmek lâzım, mösyö... Hep bunu düşünmek lâzım... Peşimizdeki kuduz kurttan yakayı kurtarmak için başka çaremiz yoktur.»

Valvert sinirli sinirli bıyığını ısırarak bir an sessiz kaldı. Sonra da önemsemez bir tavırla omuz silk-ti:

— «Yok canım,» dedi. «Bu serseriye bu kadar ciddiye almaya değmez. Şimdi bunları bırakalım da sarayımızı gözden geçirelim. Bak, mutfak takımlarımız tastamam. Her gün lokantada yemek yiyecek kadar zengin olmadığımı tahmin edersin. Onun için arada sırada evimizde yemek yiyeceğiz. Tabii, yemekleri de sen pişireceksin.»

Landry Coquenard:

— «Mükemmel,» dedi. «Size öyle lezzetli yemekler pişiririm ki parmaklarınızı da beraber yersiniz.»

— «İşte buna pek sevindim. Gel şimdi, senin kâşâneyi de görelim.»

Landry'i sandık odasına götürdü. Burada dar bir yatakla bir sandıktan başka bir şey yoktu. Valvert alay etti:

— «Eminim ki Kral'ın Louvre Sarayı'ndaki odası, senin bu odandan mükemmel değildir.»

Landry Coquenard, ciddî bir tavırla.

— «Alay etmeyin, mösyö,» dedi. «Daha dün akşam, altında gecelediğim köprüye nisbetle burayı cennet sayarım... Şu küçücük yatak, şu tertemiz çarşaf ve şu çifte battaniyenin değerini ancak benim gibi gecelerini ayazda geçirmiş olanlar bilir. Odanın

mobilyalarının, Kral'ın Louvre'deki mobilyalarından çok daha fakir olduğu muhakkak ama, benim bu yaktakta, ondan daha rahat uyuyacağım da bir gerçek, mösyö!..»

— «Aferin! Hayatın pembe tarafını görmesini biliyorsun.»

— «İyi ki biliyorum, mösyö... Eğer hep hayatın karanlık tarafını görmüş olsaydım, nicedir peşimi bırakmayan bu uğursuzluk yüzünden bir gün bezip yüreğime hançer saplayıverirdim. Bu yüzden cehennemın dibinde cayır cayır yanardım. Herhalde siz de bilirsiniz, kendine kıyanların cezası cehennemde yandırmaktır.»

— «Sana acıyorum Landry! Artık kötü günlerin geçti. İnşallah ben zengin olurum da...»

— «Olacaksınız mösyö, olacaksınız... Hem de pek yakında!»

Servet sözü Valvert'e Gonca'yı hatırlattı. Şimdiye kadar kimseye açamadığı aşkını, nihayet kendisine sâdık olduğunu sezdiği bir dosta açmayı düşündü. Fakat o kadar mahçuptu ki kendi kendine söze başlamasına imkân yoktu. Landry'in çanak tutması gerekiyordu. Ne var ki Landry böyle bir şeye niyetli görünmüyordu.

Fakat Valvert, sık sık ve ardı ardına iç çekmeye başlayınca Landry Coquenard, artık dayanamayıp:

— «Allah Allah! Neden böyle içinizi çekip duruyorsunuz, mösyö? Dedi. «Bana kalırsa, güzel çiçekçiyle kırıştırıp durmanız, hiç de kötü sonuç vermiyor. Bu yüzden, duvarları sarsacakmışçasına ah-vah etmenin gereği yok.»

Odanın içinde gezinip duran Odet de Valvert, bir adım daha atacakken zehirli bir yılanı basmışçasına ayağını hızla çekip durakladı. Landry Coquenard'a döndü; tamamen afallamış bir hâlde:

— «Sana, benim çiçekçi kıza âşık olduğumu kim söyledi?» Dedi.

— «Ben kör müyüm, canım? Gözlerimle gördüm.»

— «Nasıl gördün? Görülecek gibi miydi de gördün?»

Landry Coquenard alay etti:

— «Yok, görülecek gibiydi... Bu da lâf mı yâni?»

— «Hay Allah belâsını versin! Lânet olsun!.. Yere batsın!..» Birden dehşet içinde durdu. «Mademki sen gördün, demek ki o da gördü.»

Landry Coquenard, alaycı tavrını hiç bozmadı:

— «Şüphe mi var? Dünyanın en budala kadını da olsa, bu gibi meseleleri hemen çakar! Dilber İnci Çiçeği bu işi çoktan çakmıştır.»

Valvert yere yıkılacak gibi olmuştu:

— «Aman yarabbi!» Diye inledi.

Landry Coquenard ise şaşaladı.

— «Ne oluyorsunuz yahu? Sakın bayılayım filân demeyin! Ne biçim adamsınız siz böyle?»

— «Biliyor diyorsun ya!.. Biliyormuş işte!..»

— «Biliyor ya!.. Giderken size gülüşünü, sizi selâmlamasını görmediniz mi? Bilen bir kız böyle selâm verirse, kızmış mı demektir? Artık hükmünüzü siz verin...»

Valvert'in kederi, ansızın komik bir sevinç hâline geldi:

— «Bu söylediğin doğru,» dedi. «Bana güldü. Demek ki kızmadı. Ah, Landry, ne olur doğru söyle, beni seviyor mu acaba?»

— «Bence öyle, mösyö... Henüz kendisi farkında değilse bile kalbini size kaptıralı çok oldu. Ayrıca ona büyük bir iyilik yaptınız. Size minnettardır. Minnettarlıktan aşka giden yol, pek kısadır.»

— «Ah, Landry, Landry! Sen yok musun, sen? Sen ne mükemmel adammışsın meğer... Şüpheden kendi kendimi yiyip bitirecektim. Gözümü açtın benim!»

Landry Coquenard:

— «Bu işe biraz şaştım,» dedi. «Yoksa daha kendisine açılmadınız mı?»

Valvert hemen isyan etti:

— «Allah saklasın! Bunun imkânı yok!»

Landry Coquenard hafifçe gülümsedi. Kurnaz gözlerinde bir memnunluk alevi parladı. Sonra delikanlıya gözlerini dikip kayıtsız bir tavırla:

— «Öyleyse açılın.» Dedi. «Göreceksiniz ki sizi iyi karşılayacak. Ben kadınları bilirim. Onları Concini'nin okulunda okuyup öğrendim. İyi okuldur.»

Adamın kendinden emin konuşuşu, Valvert'i sevindireceğine kederlendirmişti:

— «Daha açılmam,» dedi. «Şimdilik sırası gelmedi.»

— «Neden?»

— «Nedeni var mı? Dürüst bir asîlzâde, bir genç kıza evlenme teklif etmeden aşktan bahsedebilir mi?»

Landry Coquenard'ın kurnaz gözlerindeki parıltı fazlalaştı:

— «Yok canım! Onu almak mı istiyorsunuz?»

— «Neye almayacakmışım? Tertemiz bir kız, değil mi?»

— «Şüphesiz... Kime sorarsanız söyleyecektir. Ama, Kont de Valvert'in âdi bir çiçekçi kızla evlenmesi... Bilmem ki...»

— «Birkaç yıl önce ben de böyle düşünürdüm ama

sonradan Pardaïllan'lardan epeyce ders aldım. Pardaïllan'ları tanır mısınız?»

— «Şövalye de Pardaïllan'ı kim tanımaz ki? Oğlu Jehan de Pardaïllan'a gelince; onun sâdece 'Yiğit Jehan' diye anıldığı zamanları bile bilirim. Tâ o zamanlardan tanışırız.»

— «Mademki tanırsın, Pardaïllan'ın her türlü unvanı reddedip sâdece 'Şövalye' adıyla tanındığını ve bu adı dillere destan ettiğini; oğlunun da Saugis Markisi, Margency ve Vaubren Kontu olduğu hâlde, sâdece babadan kalma Şövalye unvanını kullandığını bilirsin. Ben de okulda ders aldığım için sana: '*Bana monsenyör deme!*' Dedim. Benim de babamdan kalma Kont unvanım var. Ama, Gonca'nın unvanı yokmuş, ne çıkar? Namusu, haysiyeti, iffeti var ya... Bundan daha büyük varlıklar nerede bulunur?»

Landry Coquenard, sevinçle:

— «Monsenyör, benim, için için mırıldandığım şeyleri apaçık ve dobra dobra söylediniz!» Diye bağırdı. «Ben bunları, açıkça söyleseydim de yine bir değeri olmazdı. Çünkü asîlzâde değilim. Fakat sizin söylemeniz, doğrusu pek hoşuma gitti. Peki ama, Gonca'yı seviyor, karınız olmaya lâyük görüyorsunuz da, niçin hemen evlenmiyorsunuz?»

— «Amma da yaptın haa! Benim gibi cebi delik konttan koca olur mu? Bizim unvan, tencere kaynatmaz ki karnımızı doyursun... Hele biraz dur, paralanalım, şöyle karnımızı doyuracak bir mevki sahibi olalım...»

— «Öyleyse hiç durmayın ve acele zengin olup çabucak kendinize bir mevki bulun, mösyö...»

— «Bulsam, şeytanın hizmetinde bile olsa, bir dakika tereddüt etmem, Landry. Durur muyum hiç?»

Böylece uzun süre konuşarak, birbirlerine iyice ısındılar. Akşam olunca Landry Coquenard, tertemiz yatağına girdi ve kendi kendine:

«Galiba artık kendime göre bir yer buldum,» dedi. *«Efendim iyi bir adam. Herşeyden önce cesur ve namuslu...»*

AYAĞA GELEN TALİH KUŞU

Ertesi sabah Valvert, Landry'in hediye ettiği güzel kılıcı beline taktı; dışarı çıkarken de yeni uşağına evden ayrılmamasını ve öğle için yemek hazırlamasını tembih etti.

Landry Coquenard, efendisinin her isteğine boyun eğerek görünüp, onun çıkmasını bekledikten sonra pencereye fırladı ve delikanlının çiçekçi kıza gitmek üzere sola saptığını görür görmez, hemen kılıcını kuşanarak:

— «Yaa,» dedi, «ben burada kalayım. Seni de sokakta Concini'nin köpekleri yakalasin. Yağına yok! Peşinden bir yere ayrılmam. İnşallah başımıza bir iş gelmez.»

O da sokağa fırladı; Valvert'i adım adım takip etti. Hem bu işi öyle ustalıkla başardı ki delikanlı takip edildiğinin hiç farkına varamadı.

Valvert, peşine düştüğünden beri yavaş yavaş çiçekçi kızın âdetlerini de belletmişti. Şimdi de nereye gitmek gerektiğini pek iyi bilen bir adam hâliyle yürüyordu. Fakat o sabah, çiçekçiye rastlamak ihtimali olan her yeri dolaştığı hâlde genç kıızı bir türlü bulamadı. Bunun üzerine araştırma sahasını daha genişlettiyse de yine sonuç alamadı.

Landry Coquenard da, onu takip ediyordu. Hele delikanlının Saint-Honoré Sokağı'na girdiğini görünce epey telâşlandı. Louvre Sarayı, bu sokağa pek yakındı ve Concini'nin konağı saraya komşuydu. Hele delikanlının tedbirsiz ve burnu havada gittiğini gördükçe elini kılıcının kabzasından ayırmıyordu; ona

sataştıkları takdirde heriflere arkadan saldırmaya karar vermişti. Zaten Valvert'i takip etmesinin tek sebebi de buydu.

Aslında bu kadar meraklanmasına hiç lüzum yoktu. Rospignac, Louvignac, Eynaus, Roquetaille ve Longval, bir gün önce adamakıllı hırpalanmışlardı. Ayağa kalkabilmeleri için hiç değilse on günlük istirahat ihtiyaçları vardı. Gerçi Longval yaralı değildi ama, o da müthiş mücadeleden sonra arkadaşları olmadan Valvert'e kafa tutmaya cesaret edemezdi. Bütün bunları akıl etmesi gereken Landry gibi kurnaz bir adam bile her nedense düşünemeyip onu izledi. Böylece birbirlerini takip ede ede epey taban teptiler ve herhangi bir olayla karşılaşmadılar. Valvert de aradığını bir türlü bulamayınca artık takipten vazgeçmek zorunda kaldı ve sıkıntıyla homurdanıp dünyaya lânet okuyarak, Cossonnerie Sokağı'na doğruldu.

Landry Coquenard, efendisinin eve döndüğünü anıyınca, çok sıkkın olacağını da kestirerek tabanları yağlayıp öne geçerken: «*Kendisini dinlemeyip peşinden gittiğimi sezerse, bu sinirli hâliyle beni mutlaka kovar!*» Diye düşündü. Eve koştu; sofrayı kurmaya başladı. Valvert döndüğünde sofraya henüz tamamlanmamıştı. Delikanlının, pencerenin camına dayandığını ve bir türlü yemeğe oturmaya niyetlenmediğini gören Landry:

— «Bugün onu görmediniz mi, mösyö?» Diye sordu. Valvert başıyla 'hayır' işareti yapınca: «Dünkü kepezelikten sonra böyle olacağı belliydi,» diye devam etti. «Zavallı kızcağız az mı heyecan çekti? Herhalde bugün evinde kalmayı tercih etmiştir.»

Bu sözlerle yarı yarıya teselli bulan Valvert:

— «Öyle ya,» dedi. «Bak bu hiç aklıma gelmemişti. Haklısın, Landry!.. Hemen en mâkul sebebi

buluverdin. Ben de benim yüzümden ve beni görmemek için gelmediğini düşünüyordum.»

— «Sanmam. Akıllı ve tedbirli kızdır ama, ukalâ ve münasebetsiz değildir. Boşu boşuna kendinizi üzmüşsünüz, mösyö. Bu kız, sizden hoşlanmazsa, daha da kötü söyleyecek karakterdedir... Açıkça sizi sevmediğini ve kendisini rahat bırakmanızı söyler geçirdi.»

En kara ümitsizlikten, en coşkun sevince geçen Valvert:

— «Landry,» dedi, «yüreğimi ferahlatıyorsun... Ne iyi rastlantı oldu da seninle buluştuk! Ben çok budalayım, canım...»

— Budala değilsiniz, efendim. Bütün kalbiniz ve coşkunluğunuzla seviyorsunuz da, bazan bu yüzden düşünceleriniz bulanıyor.»

— «Tamam, Landry! Bütün kalbimle seviyorum. Ömrümün sonuna kadar da seveceğim, diye çekinmeden ilâve edebilirim.»

Landry, endişeli bakışlarla delikanlıyı süzdü ve: «Doğru söylüyor. Eğer karşılık görmezse kederinden ölür. Haydi bakalım Florenze! Bu gençle çok mutlu olacaksınız!» Diye düşündü. Sonra:

— «Yarın onu muhakkak görürsünüz,» dedi.

— «Göreceğimi umuyorum, Landry...»

— «Öyleyse şu nefîs poğaçayla şu semiz tavuğu daha fazla bekletmeyin.»

Sofraya bir göz atan Valvert'in iştahı kabardı.

— «Sahi,» dedi. «Bekletmek ayıp olur.»

Masaya çökmesiyle atıştırmaya başlaması bir oldu... Landry Coquenard, efendisinin, üzüntü ve heyecanlar yüzünden iştahından hiçbir şey kaybetmeyişine pek sevindi. O yemeği bitirince artan bol yiyeceği mideye indirme sırası Landry'e geldi. O da iyi-

ce karnını doyurdu ve sofrayı kaldıktan sonra karşı karşıya geçip sohbetle başladılar. Söz, dönüp dolaşım yine Gonca'ya geliyordu. Ayrıca, biraz da Valvert'in bulacağı işten bahsettiler. Bu sırada Valvert, Landry Coquenard'ın hâlâ o paramparça elbiseleri giymekte olduğunu görünce:

— «Bu ne hâl!..» Dedi. «Sen hep böyle kalamazsın!.. Şu masanın çekmecesini çek bakayım.»

— «Çektim, mösyö...»

— «Oradaki keseden birkaç altın al... Hal'lerdeki Bitpazarı'na git. Bir takım seyis elbisesi edin, haydi!..»

Landry Coquenard, dört-beş altın alıp çıktı. Sırtındaki partalları atıp doğru dürüst elbise giyeceğine pek seviniyordu.

Landry'in gidişi üzerinden beş dakika geçmeden kapı çalındı. Valvert, yerinden kalkmadan seslendi:

— «Buyurun!»

Kapı açıldı, eşikte dev cüsseli bir adam belirdi. Bu, d'Albaran'dı. Herhalde delikanlı hakkındaki tahkikatı sona erdirmişti. Daha eşikten nâzik bir selâm verdi. Sonra yabancıya çalan şivesiyle:

— «Acaba kendilerini selâmlamaktan kıvanç duyduğum şahıs, Mösyö Kont Odet de Valvert midirler?» Dedi.

Valvert bu yabancı'nın hiç beklenmedik ziyaretine şaşmış, fakat belli etmeyerek ayağa kalkmıştı.

— «Ta kendisi!» Diye cevap verdi.

Sonra ona nâzikçe:

— «Buyursanıza, mösyö...» Dedi.

D'Albaran odaya girdi ve resmî bir tavırla kendini takdim etti:

— «Castil Kontlarından, Don Cristobal de d'Albaran.»

Odet de Valvert, onu selâmladıktan sonra odadaki tek koltuğu göstererek kendisi de bir iskemle aldı:

— «Buyurun, lütfen oturun, Mösyö Kont,» dedi.

D'Albaran, oturmadan önce su katılmamış İspanyol'lara vergi nezâketle yerinden zarif bir reverans yaptı.

Yerlerine yerleşince, d'Albaran:

— «Kont! Ben, çok ünlü bir yabancı kadının hizmetindeyim. Hanımım bana, beni size elçi göndermek gibi şerefli bir iş verdi.» Diye söze başladı. «Asîl hanımım ve ben, dün sabah tesadüfen Saint-Honoré Sokağı'ndaydık... Orada yapmış olduğunuz hari-kulâde hareketleri gördük... Kral'ın hayatını kurtardıktan sonra bir zavallıyı Marki d'Ancre'nin adamlarının elinden kurtarışınızı, ayrıca bir genç kıza hakaret eden ahlâksızı ve üç arkadaşını tepeleyerek beşincisini kaçirtışınızı seyrettik... O zaman hanımım asîl Prens, kahramanlığınıza hayran oldu ve size gelip hayranlığını bildirmek görevini bana verdi.»

Valvert, yabancıнын amacını sezmediği için, çekingenlikle:

— «Mösyö,» dedi, «asîl Prens hazretlerine, bana bahş buyurmuş oldukları büyük şereften ötürü derin minnettarlıklarımı ulaştırmanızı rica ederim. Bu şeref, sizin gibi asîl bir elçi tarafından belirtilmekle daha büyük bir değer kazandı. Fakat bu takdirlere lâyük değilim, mösyö... Çünkü Sinyor Concini'nin beş adamına karşı, tek başıma dövüşmüyordum.»

— «Biliyorum, biliyorum, mösyö!.. Oradaydım. Gördüm!.. Hanımım da gördü ama, hayranlığından hiçbir şey kaybetmedi. Size karşı duyduğu hayranlı-

ğın bir hâtırası olmak üzere şu küçük hediyeyi kabul buyurmak şerefini vermenizi de özellikle rica etti.»

Bu sözü söylerken güzel bir elmas iğne uzatmıştı. Valvert, gözücuyla iğnedeki taşların pek değerli olduğunu hemen kestirerek naz etmeden iğneyi aldı ve önemsemez bir tavırla cevap verdi:

— «Bana göstermeyi arzuladıkları lütfu reddederrek Prensес hazretlerini üzmemek istemem.»

D'Albaran devam etti:

— «Prensес, çevrelerine, sizin gibi genç, cesur ve gözünü budaktan sakınmaz erkekleri toplamayı pek severler, mösyö... Eğer hanımımın hizmetine girmeyi arzu ederseniz, sizin gibi kahraman bir gencin lâ-yık olduğu saygı ve itibarla karşılanacağınızdan emin olabilirsiniz... Ayrıca bir anda istikbaliniz de temin edilmiş demektir.»

Valvert, bu sözlere uygun bir cevap aradı. d'Albaran, delikanlının tereddüde düştüğünü sanmış olacak ki ona cevap hazırlama fırsatı vermek istemedi. Sözlerini kuvvetlendirmek için hemen ilâve etti:

— «Üstelik Prensес, çok kudretlidir de, mösyö... Hiç değilse, maiyetindeki asîlzâdeleri, kudretli Marki d'Ancre'ye karşı koruyacak kadar kuvvetlidir... Siz galiba, dünkü olayların pek büyük dedikodulara sebep olduğunu bilmiyorsunuz... Dün, Kral'ın hayatını kurtardınız. Aynı zamanda Kraliçe'nin gözdesi, asıl bu memleketi idare eden adamı - maiyetine hakaret edip onları hırpalamakla - aşağılamış oldunuz. Oysa Fransa'nın asıl hâkimi odur... Kral, henüz çocuk... Şimdi herkes bundan bahsediyor. Anlatıldığına göre Marki d'Ancre, çok kızmış ve kellenizi mutlaka kestireceğini söylüyormuş.»

Bütün bunları boşuna söylemiş ve Valvert'i ürkütmeye kalkışmıştı. Manevrayı sezen delikanlı gülüm-

sedi. Fakat zâten kararını vermiş olduğu için kurnazlığa lüzum görmeden dosdoğru amaca yürüdü:

— «Teklifiniz, tam zamanında yapıldı, mösyö. Zaten ben de herhangi bir ünlü kimsenin maiyetine girmek istiyordum. Yalnız şartlarınızı öne sürmeden, önemli saydığım iki nokta üstünde anlaşmalıyız.»

— «Neymiş o iki nokta?»

— «Önce benimle ilgilenmek şerefini bahşeden bu yabancı prensesin adını öğrenmek isterim.»

— «Bundan daha tabii istek olmaz, mösyö... Söyleyeyim: Hanımım, Madam Düşes de Sorrientès'dir. Kendisi Avila hükümdarı ve İspanya Kralı Üçüncü Philippe'nin yeğenleridir.

D'Albaran, sanki adını söylediği bu önemli kimselerin karşısındaymışçasına derin bir reverans yaptı. Bu, Valvert'i de selâm vermeye mecbur etti. D'Albaran'ın, Tanrı'dan bahsedercesine, huşû içinde söylediği bu Sorrientès ismini hiç duymamıştı. Zaten burası önemli değildi:

— «Bundan başka,» dedi, «size önceden haber veriyim ki ben Fransa Kral'ının sâdık ve namuslu bir tebaasıyım. Bir yabancı olan ve benimle aynı duyguları paylaşmaması ihtimali bulunan Madam Düşes de Sorrientès, Fransa Kralı'na karşı herhangi bir harekete kalkışırsa hemen hizmetinden çıkar ve kendisine düşman kesiliveririm.»

Valvert bu sözleri söylerken Kont d'Albaran'ın ateşli gözlerine bakıyordu. Fakat d'Albaran bu bakışlar karşısında hiçbir şaşkınlık duymadı ve tereddütsüz cevap verdi:

— «Bu söylediklerinize hiç şaşmam. Sizin gibi dürüst bir asîlzâdeden bu beklenir. Hiç merak etmeyiniz Kont, Madam Düşes de Sorrientès'in, Fransa Kralı'na karşı herhangi bir kötü niyeti yoktur. Hat-tâ... Tam tersine...»

Valvert, karşısındakinin sözünü keserek, yine dobra dobra sordu:

— «Şimdi bana teklif edeceğiniz şartlara gelelim.»

— «Düşes hazretleri bu konuyu doğrudan doğruya sizinle konuşmak istediler. Ben size ancak bir şey söyleyebilirim. Düşes, efsanevî bir servetin sahibidir. Aynı zamanda krallardan daha cömerttir. Eminim ki size yapacağı teklifler, bütün tahmin ve tasarılarınızı aşacaktır.»

Ayağa kalkar kalkmaz Valvert de onu taklit etti. D'Albaran gülümseyerek sordu.

— «Mösyö Kont, Sorrientès konağını ne zaman şerefliendireceğinizi sorabilir miyim?»

Valvert, neredeyse «*Hemen!*» Diye bağıracaktı. Kendini tuttu ve:

— «Madam ne zaman emrederlerse,» dedi.

— «Bugün çarşamba... Cuma günü akşamı saat yedide olsa iyi mi?»

Valvert, adresi öğrendikten sonra:

— «Öbür gün, yâni cuma günü akşamı, tam saat yedide Sorrientès konağının kapısını çalacağım.» Dedi.

D'Albaran, giderken:

— «Yakında sizi de arkadaşlarım arasında göreceğimi umarım,» dedi. «Daha şimdiden seviniyor ve keyifleniyorum. Çünkü olağanüstü kuvvetinize hayran kaldım.»

Valvert, kibarca selâmlayarak:

— «Bu sözleriniz benim için çok önemli,» dedi.

«Çünkü sizin de az rastlanır bir kuvvete sahip olduğunuzu görüyorum.»

D'Albaran giderken, Valvert, kendi kendine:

«*Bu asîl İspanyol bana çok iyi davrandı ama, ne-dense antipatik bir hâli var. Arkadaş olamayacağımı-zı seziyorum ama, hiç olmazsa birbirimize düşman ol-masak!*» Dedi.

LANDRY COQUENARD'IN UFAK - TEFEK
SIRLARI

O det de Valvert, umursamazmışçasına omuz silkip masanın üstüne bırakıverdiği elmaslı iğneye doğru yürüdü. Eline alıp evirdi çevirdi, keyifli keyifli seyrederken bir yandan da: «*Vay canına! Ni-hayet şansı ense kökünden yakaladım galiba!*» Diye düşündü. «*Eğer avucumun içinden sıyrılıp kaçarsa pek yararım. Ama hayır. Bu sefer yakaladım, ka-çırmayacağım... Canım, kaçsa bile şu mücevher da-hi küçük bir servet demektir. Anlaşılan bu düşes pek zengin. Baksana, daha merhaba der demez insana ne biçim hediyeler veriyor. İspanya Kralı Majeste Üçüncü Philippe'nin akrabası olan bu Düşes de Sor-rientès de kim acaba? Adını hiç duymuşluğum yok. İspanyol, yabancı.» Birdenbire kendi kendine kızdı. «*Yabancıysa yabancı! Bunun da düşüniilecek tarafı var mı? Fransız prensleri bizi istemediğine ve haya-tımı kazanmam gerektiğine göre bir yabancıya hiz-mek zorunda kalacağım. Zaten Kral'a karşı harekete kalkışırsa hemen ipi koparacağımı söyledim. O ba-kımdan içim rahat.»**

O böyle düşünüp dururken Landry Coquenard odaya girdi. Valvert, adamını tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra düşüncesini yüksek sesle belirtti.

— «Elbisen mükemmel! Çizmelerin, meşin yele-ğin de güzel. Pelerinin de yağmura, fırtınaya karşı koruyacak sağlamlıkta. Kelleyi kulağı iyice düzelt-mişsin... Azkalsın seni tanıyamayacaktım.»

Landry Coquenard, bu komplimanlar altında ezilip büküldü:

— «Bense, işi biraz genişçe tuttuğum için beni azarlayacağınızı sanıyordum,» dedi. «Öyle ya, paranızı bol bol harcamış oldum.»

— «Ne münasebet, canım! Yarım yamalak iş görülür mü? Olacaksa tam olsun!»

Neşeyle ilâve etti:

— «Hem sana yeni haberim var. Sen buradan çıktın, şans kapıdan girdi. Şu mücevhere bak, Landry, ne dersin?»

Landry Coquenard, iğneyi aldı, evirip çevirdikten sonra bir hayranlık ıslığı çaldı ve geri verirken:

— «Pek insafsız olmayan herhangi bir kuyumcu bu taşlara ne zaman isterseniz beşbin frank verir!» Dedi.

— «Sahi mi?»

— «Elbette, mösyö!.. Hattâ beşbin beşyüz de verir. Ben bu işlerden anlarım, sözüme inanın... Şaustan bahsettiniz, mösyö... Gerçi beşbin frank iyi paradır ama, sizin gibi değerli bir insan için hiçtir. Demek daha başka şeyler var ki şaustan bahsediyordunuz...»

Valvert sevinçle:

— «Var ya,» dedi, «var ya... Bir yabancı prenesin, Düşes de Sorrientès'in hizmetine giriyorum.»

Landry Coquenard, âdetâ yerinden sıçradı:

— «Düşes de Sorrientès mi?» Diye sordu.

— «Ne o? Tanıyor musun yoksa?»

Landry, bu soruya başka bir soruyla karşılık verdi.

— «Mösyö, buraya Düşes'in kendisi gelip size hizmetine girmenizi söylemedi, değil mi?»

Valvert, hayretle:

— «Hayır,» dedi, «maiyetinden bir asîlzâde geldi ve hanımı adına bana bu iğneyi hediye etti.»

— «Bu asîlzâde, dev gibi bir İspanyol, değil mi?.. Mor renkli zarif elbiseler giymiş bir adam...»

— «Tanıyorsun galiba?..»

— «Hayır, ben buradan çıkar çıkmaz dosdoğru bana gelip sordu: «*Sen Mösyö de Valvert'in hizmetindesin,*» dedi. «Sormuyor, biliyormuş gibi söylüyordu. Ben de gözlerinin içine bakıp tereddütsüz: «*Hayır, ben Mösyö de Valvert'in hizmetinde değilim*» dedim.»

— «Neden? Ne münasebet? Benim hizmetimde olduğunu söylemekten utanıyor musun yâni?»

Landry Coquenard:

— «Ne münasebet,» dedi. «Ben herkesten herşeyden şüphe ederim de ondan... Siz isterseniz kızın, hayır dedim işte. Bunun üzerine bana ne dese beğenirsiniz?. «*Öyle söylüyorsun ama, dün öğle yemeğini onunla beraber yedin. Birlikte evine gittin ve geceyi de orada geçirdin...*» Demez mi? Anlaşılan bu İspanyol benimle çok ilgileniyor... Ya beni takip etmiş, yahut da peşime birini takmış olacak.»

— «İşte bu garip!»

Landry Coquenard devam etti:

— «Ben önemsenecek bir kimse olmadığımı göre sanıyorum ki asıl ilgi uyandıran sizsiniz.»

— «İyi ya... Eğer peşimize düşülmemiş olsaydı, evimi nereden öğrenip de buraya kadar gelebilecek ve bana bu teklifleri yapacaklardı? Peki ama, bu İspanyol senden ne istiyormuş?»

— «Bana da Madam Düşes de Sorrientès'in hizmetine girmemi teklif etti!»

— «Yok Canım. Sana da mı?»

Landry Coquenard:

— «Anlaşılan bu Düşes, kendisine Paris'ten maiyet topluyor,» dedi.

— «Peki, sen ne cevap verdin?»

— «Nasıl, ne cevap verdim? Böyle şeyler sorarsanız, çok üzülürüm, mösyö... Tabii reddettim. Mademki sizin hizmetinizdeyim, nasıl kabul ederim?»

Valvert bir süre sustu, sonra:

— «Öyle ya,» dedi. «Ama, doğrusunu ararsan Landry, benim gibi bir zügürdün hizmetinden çıkıp muazzam bir servet sahibi olan bu kadının hizmetine girseydin, sana hiç de darılmazdım.»

Bu sözleri içtenlikle söylemişti. Sonra müşfik bir tavırla devam etti:

— «İyi adammışsın, Landry... Bana olan bağlılığını hiç unutmayacağım.»

Ama, Landry Coquenard, delikanlıya işin tamamını söylemiş değildi. D'Albaran'ın kendisine, Düşes de Sorrientès'in hizmetine girmeyi teklif ettiği bir gerçektir. Onun reddettiği de doğrudur. Fakat konuşma bu kadarla kalmamıştı. Landry, bundan sonrasını efendisinden saklamayı doğru bulmuştu, ama biz, okuyucularımızdan saklamak istemiycez:

D'Albaran, onun teklifini reddedişine kızmamış, şöyle cevap vermişti:

— «Hanımım seni görmek istiyor. Yarın sabah Saint-Nicaise sokağındaki konağında, saat dokuzda seni bekleyecek. Çıkmaz sokaktaki ufak kapıya üç defa vuracak ve '*La Gorelle!*' diyeceksin.»

Bu adı duyacağını hiç ummayan Landry Coquenard, yerinden sıçramıştı:

— «La Gorelle mi?»

D'Albaran bu hayrete de aldırmamış, her zamanki sükûntiyle devam etmişti:

— «Hanımım, vaftiz ettirip kendisine Florenze göbek adını taktığın ve sonradan bakması için La Gorelle adlı kadına verdiğin çocuk hakkında görüş-

mek istiyor. Sana şu kadarını söyleyeyim ki eğer hanımımınla konuşursan, bu çocukcağının istikbalini ve mutluluğunu sağlamış olacaksın. Artık öte yanı senin bileceğin şey!»

Landry Coquenard, şaşır kalmasına rağmen bir dakika bile tereddüt etmedi ve söz verdi:

— «Mademki bu iş, o çocuğun mutluluğuyla ve istikbaliyle ilgilidir; dünyada hiçbir kuvvet beni, bahsettiğiniz randevuya tam vaktinde gitmekten alakoyamaz.»

D'Albaran bu cevabı alacağından emin bir adam tavrıyla gülümsedi. Sonra ağır ağır uzaklaşıp gitti. Landry Coquenard ise, sokağın orta yerinde, mihlanmış gibi kalakalmıştı. Kafasında bir sürü soru işareti beliriyor, fakat hiçbirine de uygun cevap veremiyordu. En sonunda yola koyularak; «*Bu gece gebermezsem, yarın sabah mutlaka şu Düşes'e giderim. İşin mahiyetini de böylece öğrenirim. Nasıl olsa ağızından baklasını çıkarır. Eğer çocuğu bir tehlike tehdit ediyorsa o zaman benimle hesaplaşmaları gerekir. Daha kolum tutuyor, kafam da yerinde!*» Diye düşündü.

*

Ertesi sabah Valvert yine sevgilisine rastlamak ümidiyle Paris caddelerini arşınlarken Landry de dosdoğru Sorrientès konağına gidip kapıyı çaldı ve La Gorelle adını verir vermez kanadın açıldığını gördü. Kendisini Düşes'in karşısına çıkarmalarını bekleyerek muhteşem avluda alık alık bakınırken ardından doğru yılışık bir ses duydu:

— «Aman yarabbi! Ayol, bu Landry Coquenard değil mi?»

Landry de hayretle:

— «La Gorelle!» Diye bağırdı.

Cadı karı, pek tatlı bir tebessüm sandığı korkunç gülümseyişiyle:

— «Ne sandın ya! Ta kendisi!» Dedi. «Önceki gün seni asmaya götüren o mendeburların elinden kurtulduğuna pek sevindim. Seni o hâlde görünce, bilsen ne kadar içim sızladı, Landry... O hâlini ömürümce unutmuyacağım. Sana öyle sevin... Ne diyordum canım... Öyle üzüldüm ki... Hâlâ aklım fikrim darmadağınık...»

Bu sözleri söylüyordu ama, Landry'i sapasağlam karşısında gördüğüne içerlemiş olduğu belli oluyordu. Zaten Landry Coquenard da bu sözlere aldanmadı.

— «Beni pek sevdiğini zâten bilirim,» dedi.

Kadın da Landry'in saklamayı falan gerekli görmeden kendisiyle alay ettiğini sezdi. Bozuntuya vermedi ve aynı yılışık tavrıyla:

— «Öyle değil mi ya,» dedi. «Biz tâ ne zamandan beri ahbabız.»

Sesini kıstı; mahcup olmuş gibi görünmeye çalışarak:

— «Bizi birbirimize bağlamış olan o tatlı bağları unuttur muyum hiç?» Diye devam etti. «Cahil ve dünyadan habersiz bir bâkireyken beni ilk defa kollarında sıkkan erkeğin sen olduğunu nasıl unutturum? Sen ne diyorsun, Landry ilk aşkını hangi kadının unuttur ki?»

Landry Coquenard kendi kendine: «*Şu kaltağın okuduğu mavallara bak! Beni, ilk sevgilisi olduğuma kandıracak. Benden öncekilerin bir tabur kadar olduğunu sanki bilmiyorum!*»

Sonra da ters ters:

— «Şimdi bunları kes! Buralarda ne yapıyorsun, onu söyle,» dedi.

La Gorelle karşısındakinin bu hâline kızmış gibi:

— «Ayol, burası bizim ev,» diye söylenip gururla ekledi: «Ben asaletmeabın hizmetindeyim. Burada, çamaşırhanede çalışıyorum. Doğrusu, hem bu kadar zengin, hem de bu kadar cömert bir prensesin hizmetine girmek, benim için âdetâ bir piyango oldu. Şurada kendisini tanıyalı ne kadar oldu ki... Ömrüm boyunca biriktiremediğim parayı, şu birkaç gün içinde biriktirdim. Burada bir yıl çalışırsam, kazancım bana yeter... Köyde bir ev alır, paramın geliriyle de yaşarım.»

Çenesi bir kere açılmıştı. Karşısındakine nefes bile aldırmadan devam edecekti ama, tam bu sırada d'Albaran görüldü. La Gorelle, onu görür görmez Landry'yi unuttu. Hemen bir reverans yaparak en yakın kapıdan sıvıştıverdi. Landry, bu hızla kaçışa dikkat bile etmedi. Kendi kendine: «*Demek La Gorelle de herkesin asaletmeap dediği bu Düşes'in hizmetine girmiş... Şimdi Düşes'in, kimsenin bilmediğini sandığım şeyleri nereden öğrenmiş olduğunu anlıyorum.*» Diye düşündü. Sonra da kendisine işaret eden d'Albaran'ın peşine düştü.

Bir saat sonra buradan çıkmış, Cossonnerie sokağına yönelmişti. O kadar neşeliydi ki bu esrarengiz düşesle iyice anlaşmış olduğundan şüphe bile edilemezdi.

Birkaç dakika sonra Kont de Valvert de evine dönüyordu. Bir gün önceki gibi bugün de Landry'in, kendi yokluğundan yararlanarak sokağa çıkmış olduğunu sezememişti. O da keyifliydi. Hem keyfinin sebebini saklamadı ve hemen anlatmaya başladı:

— «Landry, gördüm. Hattâ bana gülümsedi bile... Yaşasın hayat, Landry! Yüreğim sevinç dolu!»

Landry Coquenard, sâkin sâkin:

— «Yola gelecek efendim, yola gelecek,» dedi.

«Ben size söylemedim mi? Bâri kendisine açılabilmeniz mi?»

Valvert saf saf itiraf etti.

— «Yanına yaklaştım.»

Landry, delikanlının bu utangaçlığından hoşlandı. «Ne namuslu çocuk... Yirmi yıl önce böyle bir efendiye rastlasaydım, bugün böyle serseri olmazdım,» diye düşündü. Sonra:

— «Ama, bu böyle yürümez,» dedi. «Bir gün dişinizi sıkıp girişmelisiniz. Siz böyle susup durursanız bu işin sonu neye varır?»

— «Doğru ama, açılmadan önce şu Düşes de Sorrientès'in bana yapacağı tekliflerin. bir Kontes de Valvert'e lâyük olan hayatı sağlayıp sağlayamayacağını anlamalıyım. Sen tecrübelisindir, Landry... Bir aile, ayda beşyüz frankla idare edilebilir mi dersin?»

— «Yılda altıbin mi? Böyle bir geliriniz olsa, mükemmel bir hayat sürersiniz mösyö... Hattâ, Tanrı size bir düzine evlât bile bağışlamış olsa, zengin insanlar sayılırsınız.»

— «Ben de öyle diyorum, Landry... Demek ki Düşes de Sorrientès'ten bu kadar para istemeliyim. Ama, belki de bu kadar parayı duyar duymaz beni yanından kovuverir.»

— «Hiç de öyle değil, mösyö... Concini bile, yanındaki bayağı silâhşorlardan herbirine yılda bin frank veriyor. Siz, tek başınıza, bu gözüpek heriflerin onuna bedelsiniz... Demek yılda en aşağı onbine hakkınız var.»

Valvert içtenlikle gülümsedi:

— «Mübalâğa ediyorsun.»

— «Mübalâğa değil, işin aslını bile söylemedim daha... Hem zaten ben bu Düşes de Sorrientès'i soruşturdum. Masallardaki kadar zenginmiş. Üstelik de

inanılmayacak kadar cömert. İyisi mi, siz işi ona bırakın, mösyö... Eminim ki onun yapacağı teklif, sizin yapacağınız teklifin çok üstünde kalacaktır.»

Valvert, yine itiraf etti.

— «Ben de böyle düşünüyorum. Yarın meseleyi öğreneceğim. Eğer işler istediğim gibi giderse, öbür gün Gonca'ya, benim karım olmak isteyip istemediğini soracağım...»

Landry Coquenard da sarsılmaz bir inançla:

— «Bir ay içerisinde düğün yapacağız demektir,» dedi.

Odet de Valvert, içini çekti:

— «Ben de öyle olmasını dilerim!»

VALVERT, ENDİŞELENMEYE BAŞLIYOR

Cuma akşamı, tam saat yedide, Odet de Valvert, Sorrientès konağının cümle kapısını çaldı. Vurur vurulmaz ardına kadar açılan kapıdan, bronz şamdanların aydınlattığı büyük taşlığa açılan kapılar görünüyor ve herbirinin önünde mızraklarına dayanan, kılıçları yanlarında sarkık askerler, heykeller kadar hareketsiz, nöbet bekliyorlardı. Vaktin geç olmasına rağmen, gelen bazı ziyaretçiler, saygıyla karşılanarak muhteşem bekleme salonlarına götürülüyorlardı.

Odet de Valvert, içeri girince pek nâzik karşılandı ve adını söyledikten sonra da hemen ufak bir odaya alınıp yalnız bırakıldı. Konağın ihtişamı gözlerini kamaştırmıştı. Hayretini saklamaya çalışıyor: «*Yoksa ben yanlış mı geldim? Sakın burası Louvre sarayı olmasın? Bu ne kadar muhafız, subay, asîlzâde, uşak, hademe... Hele şu mobilyalara, perdelere, halılara, tablolar ve eşyaya bak! Burası mutlaka Louvre sarayı olacak.*» Diye düşünüyordu.

Yalnızlığı bir dakika bile sürmedi. Götürüldüğü odaya, az sonra d'Albaran da girdi ve hemen bitmez tükenmez nezaket gösterilerine ve iltifatlara başladı. Odet de Valvert de hiç şaşırmadan, sanki bütün ömrünce böyle saraylarda dolaşmış gibi selâma selâmla, lâfa lâfla, tebessüme tebessümle karşılık verdi.

D'Albaran, sonsuz nezaket gösterilerini bitirdikten sonra:

— «Sizi, özel dairesinde bekleyen asaletmeabını yanına ulaştırmak şerefi bana verildi,» dedi.

Sonra ahbapça koluna girerek götürmeye başladı. Aynı ihtişamla süslenmiş bir sürü salondan geçtiler. Yanındakinin, gözücuyla kendini süzdüğünü hissedenden Odet de Valvert, hiç istifini bozmuyordu. Fakat kendini ne kadar zorlarsa zorlasın, hayreti gittikçe büyüyor ve için için söyleniyordu: «*İtalya'nın, İspanya ve Fransa'nın bütün hazinelerinin en nadir, en değerli eşyası buraya akmış... Bu kadar zenginliğin, bu kadar zevk ve bilgiyle bir araya gelebileceğini hiç düşünmemiştim. Herhalde Louvre sarayı bile bu kadar zengin değildir.*»

Nihayet şâhane döşenmiş bir odaya ulaştılar. Burası, yandıkça havaya lâtif kokular saçan pembe mumlarla aydınlanıyordu. Bir taht kadar geniş ve derin bir koltukta, Düşes de Sorrientès oturuyordu. Olağanüstü güzellikte, büyüleyici bir yaratıktı bu! Ancak otuz yaşlarında vardı. Sâde, beyaz bir keten elbise giymişti; bir parmağındaki basit nişan yüzüğüne benzeyen halkadan başka hiçbir mücevheri yoktu. Bu kadının çekik, mahzun ve tatlı bakışlı gözleri de fevkalâde güzeldi. Hareketlerinde eşsiz ve zarif bir âhenk vardı; kraliçe ihtişamı belli oluyordu.

D'Albaran, bir kraliçe önünde eğiliyormuşçasına eğildi ve:

— «Asaletmeabınıza, Kont Odet de Valvert'i takdim etmekle şeref duyarım.» Dedikten sonra sessizce çekilip gitti.

Karşısındaki kadının güzelliğiyle büsbütün gözleri kamaşmış olan Odet de Valvert, kendine çok yakışan zarif tavrıyla eğilip düşesi selâmlayarak, kendisine söz söylenmesini bekledi.

Düşes de Sorrientès, güzel gözlerini delikanlıya dikti. Karşısındakinde uyandırdığı hayranlık hoşuna gitmiş olacak ki gözleri memnurlukla ışıldadı.

Gülümseyince, karşısındakini âdetâ büyüledi. Sonra âhenkli ve tatlı sesiyle doğrudan doğruya amacını anlatmaya başladı:

— «Mösyö de Valvert, sâdık adamım d'Albaran'ın dediğine göre, eğer size yapacağım teklif, sizce kabule lâayık görülürse hizmetime girmeye hazırmısınız. Size yapacağım teklif şudur: Önce teçhizatınızı tamamlamanız için beşbin frank... Şimdilik ayda ikibin frank aylık... Aynı zamanda konağımda yerleşeceksiniz ve sofranız da burada kurulacak... Tabii burada kalmak isterseniz... İstemezseniz o başka... Ayrıca eğer görevle bir yere gönderilirseniz, bütün masrafınız da ödenecek ve dönüşte bir mükâfat alacaksınız. Herhalde memnun kalacaksınız. Çünkü ben, hizmetleriyle beni memnun edenleri hoşnut etmesini bilirim. Bu şartlar sizce kabul edilebilir mi?»

— «Çoktur, madam,» dedi.

— «Mösyö de Valvert, sizin gibi değerli bir adamın hizmetine paha biçilmez. Demek kabul ediyorsunuz?»

— «Memnunlukla madam...»

— «Güzel!.. Göreceksiniz ki size yaptığım bu teklifler, sadece başlangıç içindir. İstikbaliniz de garanti edilmiştir.»

— «Bu kadar lütüfkârlık beni şaşırtıyor, madam.»

Düşes, delikanlının bütün samimiyetiyle konuştuğunu ve daha şimdiden kendine iyice bağlandığını farketti. Fakat memnunluğunu hiç belirtmedi. Çevresinde taassuba varan bağlılıklar görmeye alışık olmalıydı. Sâdık adamlarından birinin fazlalaşması onda ne heyecan, ne de hayret uyandırıyordu. Söziine devam ederek:

— «D'Albaran bana, Fransa Kralı hakkındaki şartınızı söyledi,» dedi.

Valvert'e baktı. Delikanlı:

— «Doğrudur, madam.» Diye cevap verdi. «Kralıma karşı hiçbir harekete katılmam!»

Bu sözü, Kral'a beslediği sadakat hakkında en ufak şüpheye bile yer bırakmayan bir kesinlikle söylemişti. Fakat Düşes ısrar etti ve gülümseyerek:

— «Peki, ben sizden, Kralınıza karşı gelmeyi isteseydim, size bağışlamak istediğim serveti reddeder miydiniz?» Dedi.

— «Tereddütsüz, madam. Kralıma ihanet etmek-tense, ömrüm boyunca züğürt kalmayı tercih ederim. Şunu da ilâve edeyim ki yalnız ona karşı bir hareket yapmamakla kalmam, kim Kralıma kötülük yapmaya kalkarsa, onunla da kıyasıya mücadele ederim.»

Bu sözleri de, kararının kesin olduğunu belirten bir tavırla söylemişti. Düşes gülümsüyordu ama, hemen cevap vermedi. Bu cevaptan memnun kalıp kalmadığı belli değildi. Valvert, hiçbir şey anlayamadı. Fakat kadının sustuğunu görünce içinde bir ümitsizlik kabardı: «*Şansıma bak. Herhalde beni Kral'a karşı kullanmak istiyor. Ömrümde bir kere, talih kuşu başıma konuyor, ben de onu elimle kovalamak zorunda kalıyorum.*» Diye düşündü.

Düşes:

— «Dünya varlığına karşı asîl bir kayıtsızlığınız, yüksek kalbinize delâlet eden düşünceleriniz var.» Diye söze başladı. «Ben bunlara hayret etmiyorum. Demek ki sizi iyi seçmişim. Bu sözlerinizden sonra sizi kendime bağlamak isteğim daha kuvvetlenmiş oldu. Eminim ki Kralınıza gösterdiğiniz sadakatin bir eşini de bana göstereceksiniz.»

Bu sözler, Valvert'i pek sevindirdi. Delikanlı say-

gıyla eğilirken Düşes, birden ciddileşerek devam etti:

— «Merak etmeyiniz, mösyö... Ben buraya, bütün kuvvetimle kralınıza iyilik ve yardım etmeye geldim. Sizden, aynı zamanda ona da hizmet etmek demek olmayan hiçbir şey istemeyeceğim. Hattâ isteyeceklerim, onu ilgilendirmez görünse de, yine ona yarayacaktır.»

— «Öyleyse, her türlü hizmetinize hazırım, madam. En kesin bağlılık ve sadakati bende bulacaksınız.»

— «Biliyorum!»

Düşes, yanındaki masaya eğilip bir kâğıt üstüne bazı şeyler yazdıktan sonra bir çana vurdu. Hemen beliriveren d'Albaran, kapının yanında hareketsiz durmuştu. Düşes, ona bakmadan Valvert'e döndü.

— «Vakti gelince, sizden ne istediğimi bildireceğim. Şimdilik, doğrudan doğruya şahsıma bağlı olacak ve emri yalnız benden alacaksınız. Buna karşılık burada d'Albaran hariç, herkes size itaat edecektir. Kendisiyle iyi arkadaş olacağınızı ve anlaşacağınızı umarım. Burada bir daireniz bulunduğunu ve oraya yerleşseniz de yerleşmeseniz de bu dairenin emrinize hazır bulunduğunu size hatırlatırım.»

— «Hizmete ne zaman başlamamı arzu edersiniz, madam?»

— «Mümkün olduğu kadar çabuk. Yalnız önceden teçhizatınızı tamamlayacak kadar mühlet alınız.»

— «O iş yarın hallolur, madam.»

— «Öbür gün pazar. Pazartesi günü buraya gelmek ister misiniz?»

— «Başüstüne madam. Pazartesi sabahı emirlerinizi almaya geleceğim.»

Düşes, hafif bir baş işaretiyle memnun kaldığını belirtti. Sonra d'Albaran'a döndü. Üstüne birkaç satır karaladığı kâğıdı uzatarak:

— «D'Albaran,» dedi. «Mösyö Kont de Valvert'i, hazinedarına götür; bu kâğıtta yazılı parayı versin. Sonra da kendisine tahsis edilen daireyi gösterirsin. Güle güle, Mösyö de Valvert.»

İkisi de, bir kraliçe karşısındaymışçasına eğilip çekildi. Hazinedara vardıklarında, beşbin altın sayılıp bir meşin torbaya kondu ve buna ikibin Frank da eklendi. Delikanlı, rüya gördüğünü sanıyordu. Hazinedar, en zarif tebessümüyle:

— «İlk aylığınız peşin veriliyor, mösyö Kont,» dedi.

Valvert, d'Albaran'ın rehberliğinde, bu değerli torbayı süzüp göğsüne bastırarak yola koyuldu. Kendisine ayrılmış olan daireyi gezmeye başladılar. Valvert, bu dairede zaman zaman, gerektikçe kalacağını belirtti. Burası gerçi basitti ama, Cossonnerie sokağındaki tavanarasına oranla bir cennet sayılırdı.

Bu ziyaret bitince, kendisine elden geldiği kadar dostluk göstermek istediği belli olan d'Albaran, hanımının zevkleri, alışkanlıkları ve huyları hakkında bazı açıklamalar yaptı. Delikanlı, önemli noktaları kafasına yerleştirdi ve uzun uzun teşekkür etti. D'Albaran son olarak:

— «Şimdi artık Marki D'Ancre'nin el uzatamayacağı bir durumdasınız.» Dedi. «Asaletmeabın en önemli asîlzâdelerinden birisiniz. Emin olunuz ki sizi şiddetle savunacaktır.»

Valvert omuz silkti:

— «İş ona kalsın... Ben kendimi savunmak için yalnız şuna ve şuna güvenirim.»

İki pazusuna birer tokat şaklatıyor ve kılıcının kabzasını gösteriyordu:

— «Canım, sizin kuvvetli olduğunuzu biliyorum ama, Mösyö D'Ancre de iktidar sahibidir. Ya sizi tevkif ettirmeye kalkışırsa? İşte, başınıza böyle bir iş gelirse hiç durmadan Düşes'e haber iletin. Artık onun maiyetinde olduğunuza göre, size kimse el süremez. Bu krallıkta, kimse sizin hürriyetinize dokunamaz. Ancak asaletmeab da bu işe razı olursa...»

Valvert alay etti:

— «Kral bile mi?»

D'Albaran ciddiyetle:

— «Kral bile!» Dedi.

Valvert adama dikkatle baktı; İspanyol, söylediklerinde samimiydi. Alaydan caydı ve gözlerini onun yüzüne dikerek:

— «Peki, ya Kral beni tevkif ettirseydi?» Diye sordu.

— «Asaletmeab Louvre'ye gider ve sizi isterdi.»

— «O zaman Kral beni serbest mi bırakırdı?»

— «Evet...»

— «Ya reddeder de serbest bırakmazsa?»

— «Reddetmez.»

— «Canım, farzedelim ki reddetti...»

— «Etmez, çünkü reddedemez.»

— «Hayret! Demek hanımınız bu derece kudretli?»

— «Sizin tahmin edeceğinizin üstünde bir kudret sâhibidir.»

Valvert fazla ısrar etmedi ve son defa teşekkür ettikten sonra elindeki altın torbasını pelerininin cebine yerleştirerek konaktan çıktı.

Valvert düşünce-taşına evine doğru giderken, birdenbire zifirî karanlığın orta yerinde yapayalnız olduğunu görerek endişelendi. Bir ara eli, pelerininin cebine kaydı ve kesenin yerinde durup durmadığını yokladı. Sonra sağ eliyle kılıcının kabzasını kavradı ve adımlarını hızlandırarak yürüdü.

O güne kadar hiç duymamış olduğu endişe ve korkulara rağmen Cossonnerie sokağına gelinceye kadar herhangi bir olayla karşılaşmadı. Hızla avluya girip ardından kapıyı güzelce kapadı ve merdivenleri dörder dörder atlayarak yukarıya tırmandı. Tavanarası odasına girer girmez, coşkunlukla bağırdı:

— «Zengin oldum, Landry zengin oldum. Bak servetime!..»

— «Aman, gösterin mösyö...»

— «İşte!..»

Meşin torbayı açıp masanın üstüne altınları boşalttı. Landry Coquenard gözlerini faltaşı kadar açmış:

— «Ne kadar bu?» Diye hayranlıkla sordu.

Uşağının hâline kıs kıs gülen Valvert, neşeyle.

— «Yedibin,» dedi.

— «Muazzam para... Bu, yıllığınızın dörtte biri mi?»

— «Senin dünyadan haberin yok, Landry! Bunun beşbini, öteberimi tamamlamak için, ikibini de ilk aylığım...»

— Demek ki yılda yirmidört bin altın. Vay canına be!»

— «Ayrıca mükâfatlar ve ikramiyeler de var!..»

— «Onların hepsi ne kadar tutuyormuş?»

— «Kont d'Albaran'ın dediğine bakılırsa yirmi dörtbin de onlar edermiş.»

Landry Coquenard, hayranlığını uzun bir ıslıkla belirtti:

— «Zengin oldunuz, mösyö, gerçekten zengin oldunuz. Hem de adamakıllı...»

Masaya yanaştı, ellerini altın kümesine daldırıp keyifli keyifli şıkırdattı. Sonra birden.

— «Tuhaf,» dedi, «bunlar ispanyol altını...»

Valvert birden atıldı:

— «Bakayım, bakayım!..»

Bir avuç altın alıp gözden geçirdi. Sonra:

— «Hepsinin de üstünde İspanya Kralı Üçüncü Philippe'nin resmi var,» dedi, «bu garip işte...»

Landry Coquenard hayret etti:

— «Neden garipmiş? Düşes İspanyol değil mi? Memleketinden altın getirmiş, cömertçe dağıtıyor... Bundan tabii ne olur?»

— «Orası öyle, zenginlik mi bana yaramadı nedir?.. Kafamda hep vesveseler, kara düşünceler dolu...»

— «Bence, Düşes hazretleri bana şu altının yalnız dörtte birini verseydi, paracıkların hangi memleketten geldiğini sormazdım bile...»

— «Pek doğru söylüyorsun, Landry. Budalalaşmaya başladım ben. Ama, heyecandan mı, sevinçten mi nedir, karnım çok acıktı. Landry. Bana yiyecek bir şey verebilir misin?»

— «El değmemiş biraz poğaçamız var. Yarım tavuk da duruyor. Bereket yumurtamız da var. Size hemen bir omlet yapabilirim.» Karnı doyunca, Valvert hem keyflendi, hem de huzura kavuştu.

VALVERT DEĞİŞİYOR

Odet de Valvert, ertesi sabah da bu ümit verici değişikliklerden ötürü sevinmesi gerektiği hâlde, hiç de keyifli olmadığını hissediyordu. Neden böyle canı sıkılıyordu? Cevap veremezdi. Belki sıkıntısının sebebini, kendi kendine itiraftan çekiniyordu. Belki de bu değişiklik kendisine o kadar inanılmaz görünüyordu ki bu hâlin uzun sürmeyeceğinden şüphelenmeye başlamıştı. Onun kadar ince eleyip sık dokumayan Landry Coquenard, şimdiki parlak durumuna uyacak daha geniş ve süslü bir ev arayıp aramayacağını sorunca aksi aksi:

— «Bu işe sonra bakarız... Şimdi burada rahatız...» Dedi.

Bu durum, Landry Coquenard'ı şaşırttı. «Vayy!.. Yoksa para ahlâkını mı bozacak?» Diye kendi kendine sormaya başladı.

Sonra Valvert'e bugün gidip çiçekçi kıza kendisiyle evlenmek isteyip istemediğini sormaya karar vermiş olduğunu hatırlattığı zaman, yine buna benzer ters bir cevap aldı. Öte yandan, efendisinin alışverişe çıkıp teçhizatını ve giyim eşyasını bol bol tamamlamaya kalkışacağını umduğu bir sırada Valvert'in kendisine hiçbir şey sormadan, homurdana homurdana merdivenleri indiğini farketti.

Kendi kendine: «Ne olursa olsun! Bu kadar mü-kemmel bir mevki, anlamsız kuruntular uğruna bırakılmaz doğrusu... Hem gözümü ve kulağımı iyice açar, uyanık bulunurum. En ufak bir şeyden şüphelenirsem hemen Prenses'ten izahat isterim. Eğer söy-

ledikleriyle beni inandıramasza, çıkar giderim hizmetinden!» Diye düşünüyordu.

Kesin kararını verince keyfi yerine geldi. Akşam eve döndüğünde bütün eksiklerini tamamlamıştı.

Pazartesi sabahı, d'Albaran'ın söylediği saatte Valvert, Düşes de Sorrientès'in huzuruna çıktı. Kadın, delikanlıyı tepeden tırnağa kadar süzdü. Doğrusu, sırtındaki basit elbiseyi kendisine pek yakıştırmıştı. Prenses, memnun bir tavırla gülümseyerek kendisine iltifatta bulundu ve onu hemen yanındakilere takdim etti.

Valvert, hemen o gün nöbete başladı ve konaktan, ancak saat on sularında çıktı. Kapıda kolu çiçeklerle dolu, gülümseyerek ilerleyen İnci Çiçeği'yle karşılaştı. O kadar şaşırıldı ki olduğu yerde mihlanmış gibi kalakaldı; hattâ kızcağızın yolunu kapatıp geçmesine engel olduğunu bile farketmedi.

Genç kız da onun kadar hayret etti. Önce bu karşılaşmayı delikanlının tertiplemiş olmasından şüpheleniyormuş gibi hafifçe kaşlarını çattı, Valvert'e dikkatli bakmadığı hâlde onun şıklığını da farketmemelik edemedi. Konaktan çıktığını gördüğü için bu eve yeni gelmiş olacağını ve bu karşılaşmanın sadece bir rastlantıdan ileri geldiğini kestirdi. Delikanlı, yolunu kestiğini farketmeden olduğu yerde durduğu için, Gonca da duralamak zorunda kaldı. Fakat geriliyormuş hissini de vermek istemedi. Özellikle anlamsız bir mahçupluğa kapılmış görünmekten pek çekindiği için ilk söze başlayan kendisi oldu. Çapkın tebessümü ve âhenkli sesiyle:

— «Geçen gün o kadar perişandım ki bana yaptığınız o paha biçilmez iyilik için size teşekkür etmek bile aklıma gelmedi,» dedi. «Beni affediniz mösyö, ben nankör değilim.»

Delikanlı hemen şapkasını çıkarıp selâmlayarak:

— «Rica ederim, matmazel,» dedi. «sözü edilme-ye değmez. Terbiyesini verdiğim o ahlâksız herif, artık sizi rahatsız etmiyor ya?»

Genç kız gülerek:

— «Şimdilik etmiyor,» dedi «Kendisini iyice hırpaladığınız için sanırım, henüz sokakta görünmeye yüzü yoktur.»

— «Eğer tekrar böyle bir küstahlık yapmaya kalkarsa. lütfen bana haber verin. Emin olun ki bu yapacağı artık sondur ve her terbiyeli insanın, her kadına göstermek zorunda bulunduğu saygının ne demek olduğunu ona öğretirim.»

Aralarındaki buzlar erimişti. Delikanlının saygılı tavrını gören genç kız, yavaş yavaş güven duymaya başlamış olacaktı. Artık sıkkın görünmüyor, tabii hâliyle çapkın ve mütebessim duruyordu. Delikanlı da, onunla dili dolaşmadan, pot kırmadan, herhangi bir kadınla konuşmuşçasına konuşabildiğine pek seviyordu. Birden, genç kızın yolunu kestiğinin farkına vardı. Aceleyle kenara çekilerek af diledi.

— «Affediniz, kazık gibi yolunuza dikilmişim meğerse...»

Genç kız:

— «Af dilemeye değmez. Zaten acele işim yok,» dedi.

İnci gibi dişlerini gösteren kurnaz, berrak bir gülüşle baktı. Delikanlının şaşırışına ve kendi kendini, yolunu kestiği için kazığa benzetişine gülmüştü. O da bunu anladı ve onunla birlikte güldü. Artık yol açılmış olduğu hâlde genç kızın içeriye girmeye kalkışmadığını görünce:

— «Bu konağa da siz mi çiçek getirirsiniz?» Diye sordu.

— «Evet, birkaç gündür ben getiriyorum. Sokakta çiçek satarken Madam la Düşes beni görmüş, halk-

tan biriymiş gibi yanıma geldi, birkaç çiçek aldı ve bol bahşış verdi. O kadar sâde tavırlı, iyi bir kadın ki... Çabucak kendisine ısınıverdim. Epey konuştuk. Herhalde hoşuna gitmiş olacağım ki yanında çalışmak isteyip istemediğimi sordu. Ben de kendisine çiçekçiliği sevdiğimi ve bu işi bırakmak istemediğimi söyledim. Halden anlıyor; düşüncemi doğru buldu. Her gün bu saatte kendisine çiçek getirmemi, özel dairesiyle kabul odasına koymamı tembih etti. Doğrusu, karşısında bu kadar saygı, âdetâ korku duyulan böyle ünlü bir kadının bu derece iyi kalpli olmasına hayret ettim. Getirdiğim çiçekler için günde ikişer altın veriyor. Ben bunları bir liraya satsam bile çok kâr ederim, mösyö... Hem bunu kendisine söyledim de... Neme gerek, ben namusuyla yaşayan bir insanım. Fakat bana ne cevap verse beğenirsiniz?» Mutluluğundan göklere çıkan ve içten içe bu saf konuşmanın hiç bitmemesini dileyen Valvert:

— «Söylemenizi bekliyorum,» dedi.

— «Bana dedi ki: *'Aslında senin çiçeklerin bir Frank eder. Fakat çiçekleri odalarındaki vazolara yerleştirişte gösterdiğin zevk, başlıbaşına iki altın değerinde.'*»

Valvert:

— «Yerden göğe kadar hakkı var,» dedi. «Ben de sizin yaptığınız demetleri gördüm ve onların bir araya getirilişindeki zevke hayran oldum.»

Bu sefer, belki de bu övgüleri kısa kesmesini sağlamak için sormak sırası genç kıza geldi:

— «Siz Madam la Düşes'in maiyetinde misiniz?»

Delikanlının zarif kostümüne kurnaz gözlerle bakarak:

— «Kısa süreden beri onun hizmetindesiniz galiba?» Diye ekledi.

Genç kızın bakışını görmüş olan Valvert, sevincinden kıpkırmızı kesilerek:

— «Bu sabahtan beri,» dedi.

— «Sizin hesabınıza bu iş pek hoşuma gitti, mös-yö... Doğrusu bütün kalbimle sevindim. Çünkü hanımınız, tam sizin gibi gözüpek bir delikanlıya yakışır bir hanım.»

Genç kız, bu sözü söyledikten sonra zarif bir reveransla konağa girdi. Valvert de saygılı bir selâmla karşılık verdi ve Saint-Honoré sokağına doğru mutluluktan uçarcasına ilerledi. Artık ilk adım atılmıştı... Az iş miydi bu?

O günden sonra konağa gelirken veya buradan ayrılırken yahut da Düşes'in dairesinde, genç kızla karşılaşacak fırsatlar hazırlamaya koyuldu. Fakat dilber çiçekçi, bütün samimiliğine rağmen kendisiyle delikanlı arasında bir mesafe bırakmasını biliyor ve başbaşa, yalnız kaldıkları vakit de hemen bir bahane uydurup zarif bir gülümseyiş ve nazik bir selâmla ayrılmanın çaresini buluyordu. Bazan, Düşes'in dairesinde karşılaştıklarında genç kızın onunla bir-iki şey konuştuğu da oluyordu ama, genellikle havadan sudan bahsediyordu. Zaten bu dairede ne zaman karşılaşılsalar, Düşes de yanlarında bulunuyordu.

Bu genç kıza karşı özel bir sevgi besler görünen Düşes, onun geleceği zaman yaklaştı mı, ne yapıp edip ziyaretçileri savuyor ve dairesine giriyordu. Sonra genç kız kaldığı sürece dairesinden ayrılmıyor ve ondan başka kimseyle ilgilenmiyordu. Gülümseyerek onun, peri parmakları kadar zarif parmaklarıyla çiçek yerleştirişini, çiçeklerin renklerini birbiriyle ayar edişini seyrediyordu. Bu iş, Gonca'nın usta elleri için birkaç dakikalık bir şeydi. Çabucak bitiveriyor ve genç kız zarif bir selâm verip gitmeye hazırlandığı zaman Prenses, ne yapıp yapıp bir bahane bularak

onu lâfa tutuyordu. Ama, şundan-bundan ve çok kere genç kızın hayatından bahsediyorlardı. Gonca, mükemmel bir ev kadını, idareli bir hanım ve usta bir satıcıydı. Prensese, sözlerini ilgiyle dinliyor, Gonca ile konuşmaktan hoşlanır görünüyordu.

Valvert, birçok kere bu konuşmalarda hazır bulunmuştu. Çünkü Prensese, genç kızla yaptığı konuşmaları kimseden saklamıyordu. Yakınları ve bu arada Valvert de hep dairesinde bulunuyordu. Yalnız, bu konakta Louvre sarayındakinden daha sıkı teşrifat kuralları uygulandığı için Prensese, genç kızla konuşmak istediği vakit hemen onu yanına çağırırdı. Bir iskemleye oturtur ve sonra fısıl fısıl konuşmaya başlarlardı. O zaman, yanındakiler de onların konuşmalarıyla ilgilenmez görünür, bir tarafa çekilir, onlardan tarafa bakmadan sohbet ederlerdi. Fakat İnci Çiçeği, Prensese'in yalnız kendi aralarında konuşmak isteğine rağmen öyle yüksek sesle konuşurdu ki sözlerini duymayan kalmazdı. Hattâ yalnız o kadarla da yetinmez, söylediklerini kimse duymadıktan sonra ağzını açmaya bile kalkışmayacağını da belli ederdi. Garip bir işti bu. Hem garipti, hem de Prensese'in maiyetindeki kibar hanımları kıskançlıktan çıldırtan bir şeydi. İnci Çiçeği, bu konakta sanki kendi evinde ya da çiçek sattığı sokaktaymış gibi serbest konuşup gezinmeye başlamıştı. Öte yandan, aynı kibar hanımlar, genç kızın olağanüstü güzelliğini de kıskanıyorlardı.

Valvert'in kuşkuları yatışmıştı. Kendi kendine söz verdiği gibi ilk hafta boyunca uyanık, gözü açık ve kulağı kırışte kaldıysa da şüphe uyandıracak hiçbir şey sezmedi. Prensese'in, sevgilisine karşı takındığı müşfik tavrın da, Valvert'in düşüncelerinin değişmesinde büyük bir rolü olmuştu. Herkese karşı bu kadar merhametli ve cömert davranan bir kadının nesinden şüphe edilebilirdi ki? Bu konağa gireli, daha beş ul-

tı gün olmuştu ama, bu kısa zaman içinde Prenses-ten yardım isteyen hiçbir kimsenin eli boş döndüğünü görmemişti. Sonra Valvert'in belki de farkına varmadığı bir şey daha vardı. Bu kadın, etrafında kim varsa hepsini de sihirli bir bağla kendine bağlıyordu. Nitekim, farkına varmadan o d'Albaran gibi Düşesine aşırı bir sadakatle bağlanmaya başlıyor onun hizmetine girmekte tereddüt ettiğini çoktan unutmuş bulunuyordu.

Acaba Düşes, delikanlıdaki bu değişikliğin farkına varmamış mıydı? Yoksa bunu biliyor da maksatlı hareket ederek mi delikanlıyı bu hâle getirmeye çalışıyordu?

Düşesin yüzünden, neler düşündüğünü anlamanın imkânı yoktu. Düşündüğünü sezdirmemeyi, ancak farketmek istediğini göstermeyi başarıyordu. Fakat zaman zaman Valvert'e ve İnci Çiçeği'ne öyle bir bakıyordu ki her ikisine karşı, enine boyuna düşünüp tasarlanan ve inatçı bir sabırla uygulanan özel bir amaca göre davrandığı sezilebilirdi. Concini'nin kızı olan Gonca'yla ilişki kurmayı istemiş ve başarmıştı. Öte yandan Valvert'in güvenini ve bağlılığını da kazanmayı arzulamıştı. Hem öyle körü körüne bir bağlılık ki tapınma derecelerine varsın... Henüz, delikanlıyı istediği kıvama getiremediğini kendisi de biliyordu ama, hedefine doğru dev adımlarıyla ilerlediğinin de farkındaydı. Kısa süre sonra Valvert'i de istediği hâle, yâni boynu bükük bir adam, bir âlet şekline getirecekti. Valvert de, Prenses neyi dinlemesini isterse onu dinleyecek, neyi anlamasını arzularsa onu anlayacak ve hanımı ne düşünmesini amaçlamışsa onu düşünecekti. Bilerek veya bilmeyerek aralarında İnci Çiçeği de bulunduğu hâlde-Prenses'in bütün maiyeti, onun bu tasarılarına yardım eder görünüyorlardı.

İşin asıl akıl sır ermeyecek tarafı, bu tasarının, Valvert hiç sezmeden tam anlamıyla gerçekleştirilmek üzere olmasıydı.

Bu kadın, neden böyle yapıyordu? Amacı neydi? Bu soruların karşılığını, kısa süre içinde yer alacak olaylarla birlikte öğreneceğiz.

SEVMEYEN KIZ

Prenses'in hizmetine girdiği bu ilk haftanın sonunda Valvert'in, artık bütün şüpheleri silinmiş ve kendi kendine: «*Ne budalayım ben! Düpedüz salağım. Kafama ne biçim de kuruntular girmiş, bilmem ki? Bu Düşes, dünyanın en iyi kalpli, en dürüst ve en kibar kadını... «Der olmuştu.» Keşke bizim Fransız Prens ve Prensesleri de şu İspanyallı Prenses kadar olabilseydiler. Hiç olmazsa, ancak açlıktan ölmeyecek kadar kazanabilen fakirler arasında bu kadar rahatsızlık ve memnuniyetsizlik olmazdı. Bu kadının hizmetinden ömrümün sonuna kadar çıkmam... O beni atmasın diye de elimden geldiği kadar onu memnun etmeye çalışırım. Artık bir kere buna karar verdikten sonra tam mutluluğa erişmekte de fazla gecikmemeliyim. Gidip dilber Gonca'ma, karım olmasını teklif ederim! Gerçi bana karşı pek çekingen davranıyor ama, ne yapsın, gençtir, kızdır, yılışamaz ki... Acaba beni seviyor mu? Bunu da kendisine sormadan anlamanın imkânı yok. Landry kafasız herif değildir. O bile böyle söylemedi mi? Öyleyse, yarın sorayım bâri. Ne olacaksa olsun!»*

Ertesi gün pazardı. İnci Çiçeği, her günkü gibi kucağı çiçekle dolu olarak konağa geldi. Bayramlık elbiselerini giyinmiş ve her gündünden bin kat daha güzelleşmişti.

O gün görevli olmayan Valvert, kendi dairesine çekilmiş; genç kızın geleceği saatte de pencereden sokağı kollamaya başlamıştı. Gonca'nın konakta işini bitirip de dışarı çıkmak üzere avludan geçtiğini görünce, karar vermiş bir adam hâliyle merdivenler-

den hızla indi. Genç kız daha Saint-Nicaise sokağında dört adım atmadan ardından yetişmişti.

İnci Çiçeği, delikanlının yanına yanaştığını görünce memnun olmadığını kaşlarını çatarak belirtti.

Fakat Valvert, her zamanki nâzik tavrıyla sesi titreyerek yalvardı.

— «Sizinle Saint-Honoré sokağına kadar yürüme izin verir misiniz?»

Saint-Honoré sokağına ulaşmak için Saint-Nicaise sokağından geçmeleri gerekiyordu. Genç kız, bu nâzik ricaya ters bir cevap vermeden Valvert'i atlatazmadı. Hafifçe başını eğerek kabul etmek zorunda kaldı. Delikanlının pek perişan olduğunu görüyordu. Gerçi saf, temiz bir genç kızdı ve birçok şeyi biliyordu ama, nihayet kadındı, aklına ilk gelen şey, Saint-Nicaise sokağının tenhaliği ve delikanlının, bu tenhaliğe güvenmesi oldu ki hiç de yanılmıyordu. Bunları düşününce adımlarını hızlandırdı ve:

— «Affedin, çok acele işim var,» dedi.

Sonra şaşkın şaşkın ilâve etti:

— «Şöyle bir kır gezintisi yapacağım... Ne yapalım, biz fakiriz. Bizim gibilerin tek dinlenme ve hava alma günümüz pazardır. Tek çâremiz de gidip biraz kır havası almaktır. Artık bundan da mahrum kalmamı istemezsiniz tabî...»

Bu sözleri bilinçsizce söyleyivermişti. Valvert, genç kızın doğruyu söylediğini anladı. Fakat kız, söylediği sözlere pişman olmuş gibi dudaklarını ısırıverdi. Valvert, cevabı yapıştırdı:

— «Yaa, kırlara gidiyorsunuz ha? Hangi köye böyle? Ahbaplarımızın bulunduğu bir köye, değil mi?»

Gonca, şaşkınlığını ortaya koyan bir işaret yaptı ve cevap vermedi. Zaten delikanlı da ısrar etmiyordu. O da ne söylediğini bilmeden, lâf olsun diye konuş-

muştı. Böylece hiç ses çıkarmadan, yanyana biraz daha yürüdüler. Delikanlı her adım atışında kendi kendine: «Şimdi söyleyeceğim!» Diye karar veriyor, fakat gık bile diyemiyordu. İşin kötüsü, bu Saint-Nicaise sokağı pek uzun değildi. Hele Valvert'e o kadar kısa geliyordu ki Saint-Honoré sokağına yaklaştıkça delirecek gibi oluyordu. Zira Saint-Honoré sokağında pazar kalabalığı doluydu; orada hiçbir şey söyleyemeyecek ve genç kızdan ayrılması gerekecekti. Sokak, genç kıza bitmez tükenmez; Saint-Honoré sokağına hiç ulaşamayacakmış gibi geliyordu. Ah, bir oraya erişse de, şu tehditten kurtulsa...

Delikanlı, Saint-Honoré sokağına iyice yaklaştıklarını görünce artık kelleyi koltuğa almak gerektiğini hissedip genç kızın tam karşısına dikildi. Yolunu kesmek istemiş değildi; yolun darlığı yüzünden biraz ilerlemeye niyetlenmişti ama, şaşkınlığından duraklayınca yolu da kapayıvermişti. Gonca, durmak zorunda kaldı. Delikanlının yüzüne bakınca renginin uçmuş ve alnında ter birikmiş olduğunu farkedince kaşları çatıldı. O sırada Valvert, kekeleydi:

— «Sizden bir müsaade isteyeceğim, çok rica ederim, bir tek müsaade...»

Genç kız, sıkıldığını belirten bir hareket yaptı. Sonra da aksi bir sesle:

— «Rica ederim, bırakın da geçeyim,» dedi. «Sizce, acele işim olduğunu söyledim ya...»

— «Yalvarırım, bırakın da konuşayım. Zaten sizi uzun süre alıkoyacak değilim...»

Gonca, başka çare olmadığını anlayınca:

— «Peki söyleyin bakalım,» dedi.

Fakat bu, beğendiği erkeğin iltifatını bekleyen bir genç kızın sesi değildi. Tam tersine, soğuk ve daha başlangıçta cesaret kırıcı, kayıtsız bir tavırla söylen-

mişti. Valvert bunu hemen sezdi, ama ne çâre ki artık ok yaydan çıkmıştı ve bir daha geri getirilemezdi. Boğazı kısıldı, hazırladığı sözlerden hiçbirini hatırlayamadı ve kuruyan gırtlığından, boğuk bir sesle ancak şu cümle dökülebildi:

— «Karım olmak ister misiniz?»

Bu sözü, öyle bir tavırla söylemişti ki sanki bütün gücüyle bir yumruk savurmuştu. Gerçekten de bu söz, karşısındakinde bir yumruk tesiri yaptı. Genç kız, bir an nefesi kesilirmişçesine kalakaldı. Gözleri yuvalarından uğramış, yüzünde perişanlığa varan bir şaşkınlık belirmişti. Bu sözden başka her çeşit söz beklediği anlaşılıyordu. Kulaklarına inanamıyormuş gibi:

— «Ne dediniz? Bir daha söyleyeneze...» Dedi.

Delikanlı, birden ferahladı. Eğer bu, bir cevapsa ters bir cevap değildi ama, evet demek de değildi. Gonca'nın deminki sinirli hâlinden kurtulduğunu farketmişti. Kendine güveni geldi ve:

— «Sizi seviyorum,» dedi. «Sizi, gördüğümden beri seviyorum. Belki de beni hiç farketmediniz. Fakat ben o günden beri hep sizin yolunuzu bekledim ve her gün, sırf size yaklaşmış olmak için sizden çiçek aldım. Ellerinizin dokunduğu o çiçeklerin hepsi, kurumuş hâlde çekmecemde duruyor ve o günden beri hayâliniz, hiç gözlerimin önünden gitmedi. Hemen o gün, sizi hayatımın sevgili eşi yapmayı kurdum. Ama, o zamanlar fakirdim, unvanım ve adım olmasına rağmen aç yaşayamazdık. Oysa ben sizi zengin ve mutlu etmek, herkesin saygı besleyeceği bir hanım hâline getirmek istiyordum. Bütün cesaretimi toplayıp sabretmeye karar verdim ve bir kerecik olsun, size yaklaşip söz söylemeye cesaret edemedim. Yalnız, sizden yine çiçek aldım, o kadar. Fakat her gün, peşinizde geziyor, uzaktan uzağa sizi korumaya

çalışıyordum. Dürüst bir erkeğin sizin gibi namuslu bir genç kıza söyleyeceği sözü, ancak zengin olduktan sonra söyleyebilirdim... Onun için sustum. Gerçi bugün de zengin değilim, ama hiç olmazsa parlak bir mevkiim var. Onun için tekrar ediyorum. Karım olmak ve beni dünyanın en mutlu erkeği yapmak ister misiniz?»

Genç kız, bu sözleri, kulaklarına inanamıyormuş gibi derin bir dikkatle dinlemiş ve kendini duyduklarının gerçek olduğuna inandırmaya zorluyormuş gibi bir tavır takınmıştı. Ne bir söz istemiş, ne de bir hareket yapmıştı. Başını eğmişti ve bazan 'evet' demek istiyor görünmüştü. Delikanlı sözünü bitirince Gonca hafif hafif gülmeye başladı; sonra da birdenbire hıçkırarak ağlamaya başladı.

Valvert, bu gözyaşı yağmuru karşısında ürktü:

— «İçimde size karşı saygı ve tapınma derecesinde sevgiden başka bir şey olmadığı halde acaba istemediğinizi kırdım mı? Başıma, bu talihsizlik de mi geldi?» Dedi. «Eğer böyle bir şey yaptıysa, dilimi sökerim...»

İnci Çiçeği, tatlı tatlı:

— «Bırakın ağlayayım,» dedi. «Gözyaşlarım bana tad veriyor. Çünkü bunlar mutluluk yaşlarıdır.»

— «Ulu Tanrım! Beni seviyorsun demek?»

— «Hayır!»

Bu cevabın delikanlıyı sarstığını, Valvert'in acıyla buruşan yüzünün renksizliğini farketmeden; yanaklarından silmeyi bile gerekli görmediği iri yaşlar süzülürken, içinden birdenbire taşıveren sevincin sebebini anlattı:

— «Şimdiye kadar karşılaştığım bütün erkekler, aşklarıyla bana hakaret etmekten çekinmediler. Ben fakirdim, kimsesizdim, adsız-sansız ve herkes tarafın-

dan terkedilmiş bir insandım. Onun için hepsi de beni kendilerine metres yapmak istiyorlardı. Hiçbiri bu fakir ve adsız kızın da namuslu ve kendi benliğine saygı besleyen biri olabileceğini akıl etmedi. Şimdi, ilk defa, bu gerçeği sezebilen biriyle karşılaşıyorum. İlk defa olarak biri çıkıyor ve benim de öteki analı-babalı kızlar gibi namuslu bir ev kadını olabileceğimi söylüyor. Biliyor musunuz, bunu duymak, kendisine de saygı beslenebileceğini işitmek, ne hoş, ne ferahlatıcı şey...»

Valvert, kendi kendine unutup kıza acıdı. Gonca, bir an sessiz kaldı ve herhalde kendisine yapılmış olan hakaretleri düşündü. Artık ağlamıyordu. Birden, dalgınlığından kurtularak gülümsedi ve delikanlıya yaklaşp, onun elini ufacık elleri arasına aldıktan sonra derin bir şefkatle gözlerinin içine baktı. Nihayet:

— «Mösyö de Valvert,» dedi. «Sizden bütün kalbimle af dilemem gerekiyor!»

— «Sebep?»

— «Sizin de ötekiler gibi olduğunuzu sandığım için af dilemeliyim. İtiraf ederim ki peşimden geldiğiniz anda, bana aşkınızdan bahsedeceğinizi hemen anlamıştım. Bir genç kıza yaraşmayacak kadar tecrübeli olduğumu düşüneceksiniz. Ama, ne yapayım ki öyle... Erkekler, benim gibi fakir bir çiçekçi kıza hiç saygı göstermediler. Daha geçen gün beni, böyle birinin elinden kurtarmadınız mı?.. Sizin de niyetinizi anlamış olmama şaşmayın... Size karşı soğuk, sabırsız, huysuz davrandıysam, bunun sebebi, sizin de ötekiler gibi konuşacağınızı umduğumdan, hiç konuşmamamızın daha doğru olacağını anlatmaktı. İşte şimdi hakkınızda bu kadar kötü düşüncelere sahip olduğum için sizden af diliyorum.»

— «Beni tanı mıyordunuz... Ötekiler gibi oldu-

ğumdan şüphelenmekte yerden göğe kadar hakkınız vardı.»

— «Ama, siz de beni tanımıyordunuz, mösyö... Böyle olmasına rağmen benden şüphe etmediniz. Herhalde ötekilerin kendi kendilerine: «*Canım, sokaklarda çiçek satan bir kız karşısında ince eleyip sık dokuyacak değiliz ya!*» Dediklerini aklınıza bile getirmediniz. Mösyö de Valvert, siz yeryüzünün en nâzik insanı, saygıya en lâayık olanı ve sevimliyi en fazla hak edenisiniz.»

Delikanlı, acı acı:

— «Ama beni sevmiyorsun,» dedi. «Bâri ileride, beni daha iyi tanıdıktan sonra adımı taşımaya râzı olabileceğiniz yolunda bir ümidim olsun.»

Gonca, başını sallayarak:

— «Artık sizi tanıyorum.» Dedi. «Sizi sevmiş bile olsaydım, yine size: «*Hayır, sizinle evlenemem,*» derdim.»

— «Neden?»

— «Bunu siz düşünemiyor musunuz? Asîl Kont de Valvert, benim gibi bir kızla evlenebilir mi?»

— «Namuslu bir kadın değil misiniz?»

Genç kız başını gururla dikti:

— «Evet!.. Emin olabilirsiniz ki benim gibi bir kız için namuslu kalabilmek büyük başarıdır. Fakat sizin gibi bir asîlzâde, sokaklarda çiçek satan bir İnci Çiçeği, bir Gonca'yla evlenemez.»

— «Bunlar saçma şeyler... Bilseniz, benim böyle şeylere hiç önem vermediğimi...»

— «Ama, ben çok önem veririm. Zaten siz de ileride size lâayık olan asîl kızı bulduğunuz vakit, aramızdaki mesafeyi takdir etmiş olan bu çiçekçi kızı hoşnutlukla anacaksınız.»

Valvert heyecanına hâkim olamayarak:

— «Yanıyorsunuz.» Dedi. «Artık sizden başkasını sevemem... Eğer beni istemezseniz, ömrümün sonuna kadar ne evlenirim, ne de kimseyi sevebilirim. Hâtıranızı yüreğimin en derin köşesinde, ölünceye kadar saklayacağım. Ölümümün de pek gecikmeyeceğini sanırım.»

Genç kız, titredi. Delikanlının ses tonu, düşüncelerinin ciddiliğini ortaya koyuyordu. «*Doğru söylüyor... Bu aşk onu öldürebilir. Fakat ben ona varmam... Yapmam bu işi... Yapmamam gerekir!*» Diye düşündü. Sonra tatlılıkla.

— «Beni unutuyorsun,» dedi. «Zâten unutmanız gerekir... İyisi mi, size gerçeği söyleyeyim: Ben serbest değilim.»

— «Evlî misiniz yoksa?»

Genç kız, Valvert'in yüzünün solgunluğunu gördü; bütün vücuduyla titreyişine acıdı. Çabucak cevap verdi:

— «Hayır, hayır! Sakın ha! Böyle bir şey yok.»

— «Öyleyse?.. Başka birini mi seviyorsunuz?»

— «Asla... Kimseyi sevdiğim yok. Kimseyi de sevmiş değilim. Öyle hissediyorum ki eğer birini sevecek olsaydım, bu ancak siz olabilirdiniz.»

Delikanlı, yalvardı:

— «Öyleyse, benim ümidimi kırmayın. Belki, ileride, çok ileride beni sevebileceğinizi umayım. Ben beklerim. Ne kadar isterseniz beklerim.»

İnci Çiçeği, inler gibi:

— «Bana acı çektiriyorsunuz,» derken Valvert'in gözlerinin içine bakıyordu. Hemen ekledi:

— «Ben serbest değilim. Fakat yalnız sizin için değil, yemin ederim ki kimse için serbest değilim.»

İliç olmazsa bu sizi teselli etsin. Size yemin ederim ki kimseyle evlenecek de değilim... Kimsenin olmayacağım. Tanrı'ya emanet olun, Mösyö de Valvert. Acıyla geçen ömrümün neşeli anları pek azdır. İşte şimdi en mutlu anlarımdan birini de size borçlanmış oluyorum... Bunu hiç unutmayacağım...»

Delikanlıyı içten bakışlarıyla süzdü. Mahzun mahzun gülümseyerek Saint-Honoré sokağına doğru yürüdü.

KÖY YOLUNDA

Valvert, dehşet içinde, perişan, olduğu yerde kalakaldı: «Serbest değilmiş...» Diyordu. «Serbest değilmiş ama, ne evliymiş, ne de kimseyi seviyormuş. Doğru söylüyor. Bu namuslu kız yalana tenezzül etmez. Sevebilirse yalnız beni seveceğini de hissediyormuş, peki neden serbest değil? Bu işin sırrı ne? Bunu öğrenmem gerekir. Mutlaka öğrenmeliyim.» Bunları düşününce deli gibi Saint-Honoré sokağına doğru yürüdü. Kararını verir vermez, bütün soğukkanlılığını da toparlamıştı. Genç kızın yanına gidecek değildi. Hayır peşine düşecek, nereye gittiğini anlayacaktı. Pelerininin yakalarını kaldırdı, şapkasının kenarlarını yüzüne indirdi; görünüp tanınmamak için ne gerekirse yaptı. Zaten bu işlerde epeyce tecrübeliydi...

Fakat genç kızın peşine düşen yalnız o değildi. Yine böyle yüzünü iyice örtmüş uzun boylu bir adam daha kendini hem genç kızdan, hem de ondan sakınarak avını takip eden bir tilki sinsiliğiyle ardlarından süzülüp duruyordu. Bu adam Stocco'ydu; herhalde Concini'nin verdiği görevi yerine getirmekteydi.

Fakat bugün Gonca, her zamanki gibi izini kaybetmeye uğraşmıyordu.

Trahoir haçı yönünde ilerleyerek Arbre-Sec sokağından geçti; Pont-Neuf köprüsünü aşır Trois-Mairies meydanına kadar geldi. Burada bir meyhaneye girdi. Birkaç dakika sonra çıktığında, boz renkli küçük bir eşeğin sırtına binmiş ve hayvanın iki yarasını,

iki heybe sarkıtmıştı. Valvert, bu heybelerden birinin boş, ötekinin tıklım tıklım dolu olduğunu farketti. Üstelik sırtına geniş bir pelerin geçirmiş, kukuletesini adamakıllı yüzüne çekmişti. Sokağa çıkınca:

— «Deh bakalım, Grison!» Diye söyledi. «Tırısa kalk, bugün çok geciktin çünkü... Deh!»

Grison, uzun kulaklarını dikti, kuyruğunu salladı ve dosdoğru Yeni köprüye yönelerek tırısa kalktı. Valvert, adımlarını açmak zorunda kaldı. Stocco ise bir tilki tavrıyla ardlarından kaymakta devam ediyordu.

Gonca, böylece iki saat kadar yola devam ettikten sonra bir tepe yamacında, gül bahçeleri arasında kurulmuş Fontenay-aux-Roses köyüne ulaştı. Köyün temiz, şirin evlerinden birine doğru yürüdü. Etrafını çeviren çiçek dolu bahçede güllerle leylâklar görülyordu. Bahçenin çevresi, yaban güllerinden bir çitle çevriliydi. Burada o kadar çok çiçek vardı ki çit, bahçe ve ev, birbirine karışmış, kocaman bir buket hâline gelmişti. Bahçe kapısının önüne ulaşınca eşek kendi kendine durdu ve geldiğini uzun, keyifli anırtılarla haber verdi. Hayvanın sesi çıkmaya başlar başlamaz, temiz giyimli, elli yaşlarında, hali vakti yerinde bir köylü kadını bahçe yoluna fırlamış ve kapıyı açarak seslenmişti:

— «Nerelerde kaldınız? Bugün çok geciktiniz... Merak etmeye başlamıştım...»

— «Kabahat bende değil, Perrine ana, size anlatırım sonra...»

Perrine ana:

— «Sıhhattesiniz ya, bana lâzım olan o...» Dedi.

Genç kızı kuvvetli kollarıyla hayvanın üstünden kucaklayıp kaldırarak yere koyduktan sonra yanaklarından öptü.

— «Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Bakıyorum, günden güne dilberleşiyor, gençleşiyorsunuz.»

İnci Çiçeği, Perrine ananın öpücüklerine karşılık verdikten sonra gülerek:

— «Ya siz?» Dedi. «Siz de günden güne kuvvetlenip gülbüzleşiyorsunuz.»

Kadın, eşeğin dolu heybesinden koca bir paket çıkarırken ilâve etti:

— «Aman yavaş, Perrine ana. Heybede daha pek cici, pek tatlı şeyler var. Kızım Loïse'ye getirdim.»

Perrine ana, yine tatlı tatlı güldü:

— «Bilirim, canım, bilirim,» dedi. «Dünyada kızınızdan başka kim için yaşıyorsunuz ki... Onun kadar sevilip okşanan evlât olmadığını da bilirim.»

— «Lâyık değil mi?»

— «A, elbette! O kadar şeker, melek gibi kıza ne yapılsa azdır.»

— «Öyle ya! Yoksa size: *'Madem lâyük değildir, neden o kadar şımartıyorsunuz!'* Diye sormak gerekmez miydi? Haydi ben anasıyım, ya siz?»

— «Anası mısınız? Hele şuna bakın! Sizde anne hali var mı? Hem siz artık biraz kendinizi düşünün canım! Ne kazanırsanız hepsini Loïse'ciğe harcıyorsunuz. Onun için bana verdiğiniz de hariç!..»

İnci Çiçeği, birden ciddileşerek söylendi.

— «Ne yapayım? *Kızım* değil mi? Onun çocukluğunun da benimki gibi yoksulluklar içinde, okşanıp sevilmeden geçmesini istemiyorum.

KÜÇÜK ANNE

Bahçe kapısını kapamış, içeriye girmişlerdi. Valvert kapının önünde durdu. Çit yüksek olmasaydı, henüz bahçede bulunan iki kadın delikanlıyı görecekti. Valvert bembeyaz kesilmişti; bacakları da tir tir titriyordu. Eğer çite dokunup da ellerini dikenlerin yaralayıp kanattığını sezmemiş olsa, yere yığılacaktı. Zavallı genç, bütün konuşulanları duymuştu: «*Kızım*» sözü, beynine inen bir gürz tesiri yapmıştı. İçi kan ağlarken: «*Kızıymış! Demek bir kızı varmış!*» Diye düşünüyordu. «*Demek serbest değilim diye bunu söylemek istiyordu! Peki ama, hem kızı var, hem de evli olmadığını söylüyor. Nasıl oluyor bu iş? Herhalde birisiyle sevişmiş! Nasıl olur bu iş? Onun kadar saf ve temiz bir kız böyle bir halt yapar mı? Hayır, bunda bir yanlışlık var. Ben herhalde yanlış duydum.*»

O böyle düşünürken çitin öte yanında İnci Çiçeği'nin sesi geliyordu:

— «İyi ama, kızım Loïse nerede? Neye beni karşılamaya koşmadı?»

Perrine ana cevap verdi:

— «Siz geciktiniz diye çok üzüldü. Ben de sıkılmasın diye arka bahçeye, oynamaya gönderdim. Sesinizi duymamış olacak. Yoksa hemen gelirdi.»

İnci Çiçeği, hemen sırtındaki pelerini atarak:

— «Haydi öyleyse gidip hemen bulalım,» dedi.

Valvert, beyninde gökgürültüsü gibi yankılanan bu konuşmaları ve boyuna tekrarlanan «*kızım*» sözünü duyuyor, fakat bir türlü içinden inanmak gelmiyor.

du. Çitin etrafını dolaşarak arka bahçeye yöneldi ve bulduğu bir aralıktan içeriyi seyre başladı.

Beş yaşlarında kadar bir kız çocuğu bahçede oynuyordu. Resimlerdeki melekler kadar güzeldi. Berrak mavi gözleri ve sevimli yüzünü hâleler gibi çevreleyen altın sarısı saçları vardı. Üstündeki elbise, basit bir halk çocuğununki gibi değil, en kibar ve zengin insanların çocuklarının giydiği cinstendi. İnci Çiçeği'nin, onu sevindirmek için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadığı anlaşılıyordu. Fakat bu çocukta mahzun bir hal vardı ve kendini oynamaya zorladığı seziliyordu. Ağlamamak için kendini zor zaptediyor gibiydi. Dizlerine yatırdığı bebeğiyle ciddî ciddî konuşuyor, bebeği azarlarken kendi derdini de meydana koyuyordu. Tatlı bir sesle kelimeleri ağızında yuvarlayarak:

— «Yaptığınızı beğendiniz mi matmazel?» Diyordu. «Uslu oturmadınız ve Gonca anne de kızdı, gelmedi işte. Artık belki de hiç gelmez. Bu sizin suçunuz. Siz çok yaramaz bir kızsınız. Küçük anneniz Loïse'yi çok üzüyorsunuz. Loïse annenin canı çok sıkılıyor. Çok üzülüyor o... Çünkü onun da küçük annesi gelmedi. O da Gonca annesini göremeyecek!»

Valvert, yavrunun tatlı sesle söylediklerini duyunca yüreğinin burkulduğunu hissetti. İnci Çiçeği de bu sözleri duymuş, bayranlık ve sevinçle duralamıştı. Tatlı dilli Perrine ana ise:

— «Ah, canımın içi!» Diyordu. «Duyuyor musunuz, sizi ne kadar seviyor?»

İnci Çiçeği, yavaşça:

— «Loïse! Benim minimini kızım! Loïse'ciğim benim!» Diye seslendi.

Çocuk bu sesi duyunca başını kaldırdı. Berrak gözleri sınırsız bir sevgi bakışıyla doldu. Bir fırlatış-

ta bebeğini atarak, bütün sevgisini belirten bir çılgınlıkla koştu:

— «Küçük anne!»

Genç kızın kucasına atılmış ufacık kollarını onun boynuna dolamıştı:

— «Küçük anne, Gonca anne, sen mi geldin? Sen mi geldin, benim güzel anneciğim?»

İnci Çiçeği, yavruyu öpücöklere boğarak:

— «Kızım Evlâdım! Loïsc'm! Benim minik Loïse'ciğim!» Diyordu. «Küçük anneni ne kadar seviyorsun bakayım? Göstersene!»

Çocuk, yanağını onun yanağına sürtüyor ve kollarını açarak gösteriyordu:

— «İşte bu kadar! Nah bu kadar kocaman seviyorum.»

Valvert, çitin öte yanında bütün bunları gördü. Fakat daha fazlasını görmeye tahammül edemedi ve bir sarhoş gibi sallana sallana oradan uzaklaştı... Ağaçlara, fundalara çarpıyor, nereye gittiğini bilmeden, burnunun dikine yürüyordu.

Daha fazla dayanabilse ve durup seyretseydi, şunları görecekti:

Küçük kızla İnci Çiçeği, arasındaki sevişme faslı bittikten sonra iki kadın orada bulunan bir bahçe sırasına oturdular. Gonca:

— «Bak, sana ne ciciler getirdim,» dedi.

Perrine ana paketi çözmüş, içinden çörekler, şekerlemeler bir sürü oyuncak çıkmıştı. Yavru, küçük annesini şapır şapır öperek bunlara teşekkür ederken ufacık eliyle kâğıdın dibini karıştırdı. Bir şeyler daha bulmuş olacak ki:

— «Ya bunlar ne?» Diye sordu.

İnci Çiçeği gülümsedi:

— «Bunlar da Perrine anaya getirdiğim dört şişe şarap...»

Kadına dönerek ilâve etti.

— «Yemeklerden sonra bir bardak şarap size çok yarar. Bu akşam yemeğinde şişelerden birini açar, bir bardak içeriz. Sabahleyin o şişeyi tamamlarız... Bu gece ben de burada kalacağım, Perrine ana...»

Sözlerini, kadının bitmez tükenmez teşekkürlerini kesmek için böyle uzatmıştı. Fakat Loïse hemen atıldı:

— «Burada mı kalacaksınız? Perrine ana, izin verersen, bu akşam büyük karyolada küçük annemle yatayım.»

— «Peki, evlâdım.»

Yavru, yine paketi yoklamış ve bir şey daha bulmuş, soruyordu:

— «Ya bu ne?»

İnci Çiçeği:

— «Bu da Perrine anaya ipekli bir şal,» dedi.

Şalı alıp köylü kadının boynuna doladı. Loïse:

— «Aman ne yakıştı, Perrine ana,» diye sevindi.

Kadıncağız ise sevincinden dili dolaşarak yeniden teşekkür etmeye başladı.

Artık paket boşalmıştı. Loïse, küçük annesinin dizlerinden inince soluğu ahırda aldı. Grison orada dudaklarını oynata oynata önüne konan otu yiyordu. Küçüğün geldiğini görünce yemi bırakıp ondan yana döndü. Eski ahbabını hemen tanımıştı. Loïse de ona küçük annenin getirdiği çöreklerden götürmüştü. Oradan çıkarak biraz önce yere attığı bebeğini aldı; seve seve sıranın bir kenarına ilişti. Perrine ana:

— «Görüyor musunuz, ne kadar uslu!» Dedi. «Sizi de o kadar sever ki bilemezsiniz... Artık hiç yanınızdan ayrılmaz, görürsünüz.»

İnci Çiçeği:

— «Ya ben?» Dedi. «Ben yalnız onun için yaşıyorum... Bilseniz, Perrine ana, daha bu sabab onun uğruna nâzik ve kibar bir asîlzâdenin evlenme tekelifini reddettim.»

— «Asîlzâde mi dediniz?»

— «Konttu, Perrine ana, Gerçek bir konttu.»

— «Onun için reddettiniz demek?»

İnci Çiçeği gülerek başıyla doğruladı. Kadının, dikkatle onun yüzüne baktı. Genç kız üzüntülü görünmüyordu. Bunun üzerine sordu:

— «Genç miydi bu kont?»

— «Yirmiden fazla yoktu.»

— «Yakışıklı mıydı?»

— «Evet...»

— «Zengin mi?»

— «Hayır ama, çok cömert bir yabancı prensesin maiyetinde parlak bir mevki sahibi...»

— «Ve siz, onu sevmiyorsunuz, öyle mi?»

Gözücüyla genç kızı süzmeyi de ihmal etmiyordu. İnci Çiçeği, bu soruya: «Hayır.» Cevabını verdikten sonra:

— «Ama, sevecek olsam bu genç Kont Odet Valvert'den daha lâyığını bulamazdım.» Dedi.

Gözlerinde kurnaz bir parıltı beliren Perrine ana:

— «İsmi de pek güzelmiş,» diye söylendi.

— «Diyorum ya, endan lâyığını göremedim. Sonra o mahcupluğuna ve tatlılığına rağmen ne gözükpek, ne kuvvetli genç, bilseniz.»

Ve hemen Valvert'in yaptıklarını anlattı. Kral'ı kurtarışını, kendisi uğruna Concini'nin silâhşorlarına meydan okuyuşunu, kendisine hakaret eden Ros-

pignac ile dört adamının terbiyesini verişini ihmal etmedi. Perrine ana, hayranlıkla:

— «Öyleyse bu eski zaman şövalyeleri gibi bir kahraman, misli bulunmaz bir yiğit!..» Dedi. «Öyleyse bu işin sonu gelecek. Hattâ belki de gelmiştir de siz farkında değilsiniz.»

İnci Çiçeği, ürkek ürkek sordu:

— «Neymiş o gelecek olan?»

— «Siz de onu seveceksiniz.»

İnci Çiçeği bu sefer biraz kızarmıştı. Başını eğip bir süre öylece kaldıktan sonra:

— «Sizden bir şey saklamam, Perrine ana...» Dedi.

— «Bilirim. Böyle yapmanız daha iyi... Gerçi köylüyüz, ama yine hayat tecrübemiz vardır. Sonra ben, bilirsiniz ki sizin için hiçbir fedakârlıktan çekinmem.»

— «Bilirim, Perrine ana, pekâlâ bilirim. Onun için size şunu da söyleyeyim: O dediğiniz geleceği henüz kestiremiyorum ama, bir süredir, özellikle de bu sabahtan beri hep onu düşünüyorum.»

— «Ben demedim mi? Gelecek demedim mi?»

İnci Çiçeği içini çekti:

— «Eğer gelirse çok büyük bir felâket olacak.»

Kadın şaşırıldı:

— «Neden Loïse'den ötürü mü? Siz deli misiniz? Ne kızınız, ne de herhangi bir akrabanız olan bu çocuk için böyle bir şey düşünülür mü?»

— «Evet ama, çok seviyorum ve onu kendime evlât edindim...»

— «Sevin, efendim... Size sevmeyin diyen mi var? Sevin ama, kendinizi onun uğruna fedâ etmeyin. Bu çocuğun bir anası, bir de babası var. Onu

arayıp duruyorlar. Bir gün bulmayacaklarını ne biliyorsunuz? Gelip sizden evlâtlarını isteyecekler. Ne yapacaksınız o zaman?»

— «Vereceğim tabii... Ağlayıp sızlayan bir anaya evlâdını vèrmemek ne demektir?»

Bunu samimî söylüyordu. Dediğini yapacağı beliydi. Fakat bu ihtimal onu üzüyordu. Köylü kadın:

— «Elbette vereceksiniz,» dedi. «Sizin gibi namuslu bir insan böyle bir şeyden kaçınmaz. Peki, sonra ne yapacaksınız? Kimsesiz, sevgisiz ve şefkatsiz ortalıkta kalıvereceksiniz... İnsan gençliğini, böyle bir şey uğruna feda eder mi?»

Küçük Loïse, bebeğiyle oynuyor ve oyuna dalmış görünüyordu. Fakat tam sözün burasında birdenbire İnci Çiçeği'nin kucığına koştı ve mahzun bir tavırla:

— «Hayır,» dedi, «ben hep senin yanında kalmak istiyorum. Ben anama-babama gitmek istemiyorum. Onları tanımıyorum ben. Onlar kötü, sevmiyorum ben onları...»

İnci Çiçeği, ne yapacağını bilemez oldu.

— «Loïse! Loïse!» Diye söylendi. «Böyle kaka şeyler söyleme... Bir daha söylersen, sana darılırim, seni sevmem.»

Bu tehdit, Loïse'yi uslandırmaya yeterdi. Fakat bu sefer öyle olmadı ve çocuk hıçkırarak ümitsiz bir tavırla ona asıldı:

— «Onlar kötü,» dedi. «Görmüyor musun, sen bile onların yüzünden beni sevmeyeceğini söylüyorsun...»

Kızgınlığından ter ter tepinerek bağırdı:

— «Onlar kötü diyorum sana... Beni senden ayırmak istiyorlar işte. Seni kimsesiz bırakmak istiyorlar. Ben, Perrine ananın sana şimdi söylediklerini duy-

dum. Onları istemiyorum ben... Sevmiyorum onları, hiç sevmiyorum.»

Gonca, ana-babasını sevmesi için çocuğa öğüt verdi. Yavru, bu sözleri, yaşından umulmaz bir dikkatle dinledikten sonra inatla başını salladı, kollarının onun boynuna kuvvetle doladı ve:

— «Mademki sen öyle istiyorsun, ben de onları seveyim bâri,» dedi. «Ama, beni senden ayırmalarını istemiyorum... Ben hep küçük anneye Gonca anneye kalmak istiyorum.»

İnci Çiçeği de ağlamaklı bir sesle:

— «Yazık ki onların isteğine boyun eğmeye mecburuz yavrum,» dedi.

Çocuk önce bu söze cevap vermedi. Alnında bir kırışık belirmişti; pek ciddi şeyler düşündüğü belli oluyordu. Sonra birden, küçük annesinin yüzünü minimini elleriyle okşamaya başladı. Yüzünü, saçlarını, boynunu, her tarafından öptü ve inandırıcı bir sesle:

— «Gonca anne! İster misin, ister misin hep seninle beraber kalalım. Benim aklıma bir şey geldi.» Dedi.

— «Ne geldi yavrum?»

— «Bak, ne geldi? Sen Odet'i biliyorsun, değil mi?»

İnci Çiçeği, hayretinden küçük dilini yutacaktı.

— «Odet mi? Ne Odet'i?»

— «Canım, Odet işte! Şimdi Perrine anaya anlattığın Odet yok mu? O işte... Ben bebeğimle oynarken sizin konuştuklarınızı hep işitiyordum da... Ben Odet'i çok sevdim. Biliyor musun? Çok sevdim onu ben...»

— «Aman kızım, sen daha onu görmedin bile...»

Genç kızın hayretle sorduğu bu soruya çocuk şöyle cevap verdi:

— «Görmedim ama, sevdim işte... Çünkü sen de onu seviyorsun da ondan sevdim. Sen neyi seversen, ben de onu severim.»

İnci Çiçeği kıpkırmızı kesilerek sordu:

— «Kim dedi sana, ben onu seviyorum diye?»

— «Sen dedin.»

— «Aaa! Ben böyle bir şey söyledim mi?»

— «Söylemedin ama, söyledin işte! Hem o da seni çok seviyor, küçük anne... Ben, seni sevenleri de severim. Seni seviyor. Baksana, nasıl korumuş seni? Mademki o seni seviyor ve onunla evlenmeni istiyorum. Neden evet demiyorsun? Evet de... Ben de o zaman onun kızı olurum. Ondandır artık ikimizi de korur. Bizi kimse ayıramaz. Haa? Aklıma gelen şey buydu işte... Haydi, evet desene, küçük anne... Ne olur, evet desene...»

Perrine ana, hayretle:

— «Amanın, şu melek evlâdımın dediklerine bakın! Ne akıl, ne akıl! Gördünüz mü, bakın en doğru yolu o buldu işte... Ona kulak verin, matmazel... O mâsumun sözünü dinleyin. Yabana atılacak sözler değil bunlar!..»

— «Şimdi hepiniz bana karşı işbirliği mi edeceksiniz?»

— «Evlâdım, başka çaresi var mı? Anladığıma göre bu Kont de Valvert, pek iyi yürekli bir genç... Loïse'yi evlâtlığa alacaktır. Bir gün ana-babası çıkar da çocuğu alırsa o zaman sizin de kendi evlâtlarınız olur. Loïse'nin kaybına pek yanmazsınız. Ana-babası çıkmasa bile hiç değilse yavrucağa bir baba kazandırmış olursunuz. Emin olun ki bu en iyi ve hepinizi de mutlu edecek tek çaredir.»

— «Dilinizin ucuna geldiği gibi konuşuyorsunuz, Perrine ana! Beni seviyorsunuz da ondan... Hiç o kont, benim gibi adsız-sansız bir çiçekçi kızı alır mı? Böyle bir şey olur mu hiç? Bunu aklıma bile getirmem delilik sayılmaz mı?»

Kadın, inat etti:

— «Neden almayacakmış? Sizin asıl bir soydan, hattâ belki de Kont de Valvert'inkinden daha asıl bir soydan olmadığınızı kim söylüyor? Hem yarın-öbür gün sizin de, hâlâ bilmediğiniz ananızla babanızla karşılaşmayacağınız ne belli?»

— «Annemle babam mı? Acaba?»

Kadın, inançla ilâve etti:

— «Belki ananız-babanız da harıl harıl sizi arıyorlardır. Benim içime doğuyor; siz, günlerden bir gün ana-babanızı bulacaksınız. Bir de ister misiniz, soyunuz sopunuz onunkinden üstün olsun... Bir de bakmışsınız ki hiç farkında olmadan, sizinle evlenmekle o daha kârlı çıkıvermiş...»

İnci Çiçeği:

— «Artık size ne diyeceğimi şaşırdım,» dedi. «Öyle inatçısınız ki... Size ne diyeceğimi şaşırdım,» dedi. «Bu sabah o kadar kesin ve sert şekilde kesip attım ki Mösyö de Valvert'in bir daha bana böyle bir şeyden bahsedeceğini hiç sanmıyorum. Artık, şimdi de benim onun arkasından koşmamı tavsiye edemezsiniz ya...»

Perrine ana, kurnaz kurnaz gülümseyerek:

— «Yok, yok,» dedi, «orasını hiç merak etmeyin. Size böyle bir şey tavsiye edecek değilim. O yine gelecektir, göreceksiniz. O zaman artık kendisini terletmeyin de, küçük Loïse meselesini ona iyice anlatın. Eğer benim umduğum gibi yürekli bir adamsa sizin aşkınız uğruna çocuğu bağrına basacaktır.»

Genç kız, bu işe pek inanmış görünmüyordu. Fakat bütün dikkatiyle Perrine ananın söylediklerini dinleyen küçük Loïse, kadının yardımına koşarak minimini kollarını genç kızın boynuna doladı ve:

— «Haydi küçük anne, evet de!.. Evet de, ne olur!» Diye yalvardı.

İnci Çiçeği:

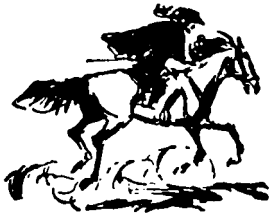
— «Peki,» dedi, «senin için evet diyeceğim...» Yavrucak sevinçle el çırpıtı:

— «Aman, ne sevindim, ne sevindim buna!..»

Perrine ana da.

— «Göreceksiniz, yapacağınız bu fedakârlık, sizin verdiğiniz karara oranla ne güzel sonuçlar verecek,» dedi.

Valvert, çitin arkasında durup konuşulanları dinlemeye devam etseydi bütün bunları işitecekti...

ACIKLI BİR HİKÂYE

Valvert, Paris'e nasıl geldiğini, o günü ve geceyi nasıl geçirdiğini, kendi de farkedemedi.

Birden kendini, Cossonnerie sokağındaki evinde buldu. Buraya içgüdüleriyle gelmiş olacaktı. Landry Coquenard derin uykundaydı. Onu uyandırmadı. Kendini, evin tek koltuğuna bitkin bir hâlde bırakmasıyla uykuya dalması bir oldu.

Ertesi sabah Landry Coquenard onu orada bulunca meraklanıp uyandırdı. Kendisine çeşitli sorular sorup binbir kurnazlıkla ağzından lâf almaya çalıştıysa da bütün uğraşmaları boşuna oldu ve delikanlının kısık dudaklarını aralatmak imkânını bulamadı... Valvert, hemen yüzünü yıkadı ve Landry Coquenard'ı merakta bırakarak doğru Düşes de Sorrientès'in konağındaki görevine koştu. İki gün, orada dalgın dalgın, kurulmuş gibi hareketler yaparak sağa-sola gitti geldi. Düşes bile delikanlının rengindeki solukluğu farkederek bilgi edinmeye çalıştıysa da, delikanlı sâdece, biraz rahatsız olduğunu söyledi.

Bu iki gün, Sorrientès konağından hiç ayrılmadı. Yemeklerini orada yedi ve orada geceledi. Fakat kendisine hazırlanan sofradaki iştah verici yemekleri ancak diline değdiriyor, bol bol içmekle yetiniyordu. Gece sinirli sinirli odasında geziniyor; sonra şafak atarken bitkin bir hâlde hiç soyunmadan yatağına uzanıveriyordu. Bu uyku, ancak iki saat sürüyordu.

Bu iki gün içinde, tam saatinde konağa çiçek getiren İnci Çiçeği'yle karşılaşmaktan kaçınmıştı. Fakat, bu sefer de hiç ummadığı bir şey oldu. Genç

kız, delikanlının kendisinden kaçtığını sezince ısrarla arayıp sormaya, onunla konuşmaya çabaladı.

Üçüncü gün - çarşambaydı - Valvert, tam genç kızın konaktaki işini bitirip döneceği saati hesaplayıp konaktan çıktı. Üç gün, ne yapması gerektiğini düşündükten sonra kararını vermişti. Nitekim konaktan hızlı adımlarla çıkararak sokaktaki Quinze-Vingts manastırının girintilerinden birine saklanıp bekledi.

İnci Çiçeği de konaktan çıktı. Çok mahzun görünüyordu. Bu üç gün içinde hep Valvert'in müthiş ıstırap çektiği ve bu hâlini göstermemek istediği hiç aklına gelmemişti. Tam tersine, delikanlının artık kendi kendine teselli bulmuş, çarçabuk onu unutmış olabileceğini düşünüyordu. Valvert'i birdenbire karşısında görünce hem şaştı, hem de sevindi. Fakat delikanlının üç günden beri çektiklerini ortaya koyan yüzünü görünce, sevinci uçuverdi:

— «Aman yarabbi! Bu haliniz ne?» Diye haykırdı.

Valvert:

— «Çok değiştim, değil mi?» Dedi. «Çok acı çektim de ondan... O kadar acı çektim ki hâlâ kendi kendime nasıl olup da yaşıyorum diye soruyorum. Anlamıyorsunuz, değil mi? Şimdi anlarsınız: Pazar günü sizi köye kadar takip ettim... Herşeyi duydum ve gördüm. Küçük Loïse'yi de gördüm.»

Genç kız, bembeyaz kesildi. Delikanlıya, dehşetten büyümüş gözlerle baktı. Kendine güç hâkim oldu; sâkin görünen bir sesle:

— «Demek ki artık herşeyi biliyorsunuz.» Dedi. «Size serbest değilim derken yalan söylememiş olduğumu da böylece öğrendiniz, işte...»

— «Bana tamamen doğru söylemişsiniz ama...»

Valvert, genç kızın itiraz eder gibi bir hareket yapmasını önleyerek sözüne devam etti:

— «Neyse bunları geçelim. Şimdi size sitem etmek için yolunuzu kesmiş değilim. Yalnız küçük Loïse'yi gördüğümü söylemek istiyorum. Çok cici bir yavru... Allah bağışlasın... Onu o kadar sevmenize hak veririm. Fakat bu yavrunun bir de babası vardır. Babasının sağ mı, ölü mü olduğunu da sizin bilmeniz lâzım...»

— «Elbette. Babasız çocuk olur mu?»

Valvert, olduğu yerde sallandı. Şaşkın şaşkın elini alınından geçirdi. Ve coşkunlukla devam etti:

— «Beni dinleyin,» dedi. «Size, siz ve bu zavalı mâsum adına bir teklifim var. Eğer babası sağsa bana adını söyleyin de gidip kendisini bulayım... Yemin ederim ki sizinle evlenecektir...»

Genç kız, delikanlının, kendini fedâ ettirecek derecede sınırsız bir aşkla bağlandığını farkedince büyük gurur duydu... Dudaklarına kadar gelen teşekkür sözlerini söylememek için kendini zorladı. Fakat Valvert öyle bakıyordu ki onun yerinde kim olsa yaptığı hatâyı anlar ve diz çöküp af dilerdi. Oysa delikanlı bunu farketmiyor, kafasındaki düşünceye boyun eğiyordu. Üç gündür bu düşünceyi evirip çevirmiş, başka bir şey görüp sezemez hâle gelmişti. Zaten kederinden biraz da anormal durumda değil miydi?

— «Cevap vermiyorsunuz,» dedi. «Canım, çocuğun babasının sağ olup olmadığını bilmemenize imkân var mı? Demek ki babası öldü, öyle mi?»

Derin bir nefes aldı ve sözlerini çabuk bitirmek istiyormuş gibi aceleyle devam etti:

— «Öyleyse eğer isterseniz, bu çocuğun babası ben olayım. Size karım olmanızı teklif etmemiş miy-

dim? Şimdi bu teklifi yeniliyorum. Sizinle evlenirken onu evlât tanıyacak ve yemin ederim ki gerçek evlâdım gibi de seveceğim. Görüyor musunuz? Sizin için yapmayacağım hiçbir şey yok... Kabul ediniz. Sizinle namuslu bir adam sıfatıyla konuşuyorum ve bu yüzden ne pişman olacak, ne de geçmişe en ufak bir imâda bulunacağım. Benim bir değerim yoksa bile hiç değilse çocuğun iyiliği için kabul edin.»

Genç kız, hemen cevap vermedi. Heyecanlanmış, sarsılmıştı; bir tek kelime söyleyecek hâli yoktu. Fakat bu yüce gönüllülük bu kendini fedâ ediş karşısında duyduğu bütün şükran ve içinde uyanan bütün aşk, birdenbire bakışlarında yansımıştı.

Oysa delikanlı, yine genç kızı râzı edemediğini sanıp tir tir titreyerek:

— «Söylemek istemiyorsunuz.» Dedi. «Kimbilir benden ne kadar iğreniyorsunuz? Eğer böyleyse açık söyleyin. Şimdi sizden ayrılıyorum ve giderken de, yemin ederim ki demiri göğsüme sokuveririm. Hiç değilse böylece benden ve sırnaşıklığımdan kurtulmuş olursunuz.»

Genç kız, delikanlının, dediğini belki de gözlerinin önünde yapmaktan çekinmeyeceğini anladı. Zaten kılıcını yarı yarıya çekmişti. Bir dehşet çılgılığı attı:

— «Odet!..»

Bu, aynı zamanda bir itiraftı. Ayrıca delikanlının üstüne koşarak kılıcını kınına itti; sonra da o müthiş hareketi tekrarlamasından korkuyormuşçasına sağ elini ufacık iki eli arasında sıktı.

Delikanlı, onun ne demek istediğini anlamamıştı ama, yine de elini avuçlarına bıraktı. Genç kız, ancak o zaman Valvert'i ürperten titrek ve yumuşak bir ses tonuyla konuştu.

— «Ne kadar yanlış düşünmüşsünüz? Nasıl oldu da buna inandınız, Odet?» Tabii bir tavırla Odet diyor ve bu kadar samimileştiğine dikkat bile etmiyordu. «Ben size kızın Loïse'nin babasının sağ mı, ölü mü olduğunu bilmediğimi söyledim, Odet... Loïse benim öz kızım değil; kaybolmuş, belki de çalınmış bir yavrucağ. Ben onu evlatlık aldım ve kendisini o kadar sevdim ki kendi kızım da olsa daha fazla sevmezdim. İşte işin aslı bu.»

— «Sahi mi söylüyorsunuz?»

— «Yalan söylüyorsam kahrolayım.»

Heyecanına rağmen gülümseyerek bakıyordu. Delikanlı, onun bu hâlini görünce doğru söylediğine inandı. Bunun üzerine bir sevinç sağanağına tutularak:

— «Beni affedin ne olur!» Dedi.

— «Affetmeye değer bir suçunuz yok. Sizin yerinizde olan herkes, sizin düşündüğünüz gibi düşünürdü. Fakat böyle düşünenlerden hiçbiri, sizin yaptığınız gibi asîlce hareket etmezdi. Sizi iyi tanımışım. Siz, erkeklerin en cesuru, en asîli ve iyisisiniz. Sizde hiçbir suç yok. Asıl suçlu, tek suçlu benim. Geçen gün, yüreğinizin asaletini anladığım zaman size işin aslını söylemem gerekirdi. Söylemedim. Asıl kaba-hatli benim; açık konuşmamam, budalalık etmem yüzünden size acı çektirdiğim için af dilemem lâzım!..»

— «Ne iyi kalplisiniz. Sizi ne kadar seviyorum, bilseniz...»

— «Şimdi artık herşeyi öğrenmelisiniz. Size kendim ve Loïse hakkında bütün bildiklerimi söyleyeceğim...»

Hatırlamak istiyormuş gibi bir an durdu. Delikanlı cesaretlendi. Bu sefer de o, genç kızın elini avuç-

larına alarak saygıyla dudaklarına götürdü; sonra şefkatle:

— «Sizi dinliyorum,» dedi.

— «Kim olduğumu, nerede doğduğumu, anamın-babamın kimler olduklarını ve şimdi yaşayıp yaşamadıklarını bilmiyorum. Çocukluğumun, hatırlayabildiğim en derinlerde, La Gorelle adlı bir kadının elindeydim ve bana her dakika bırakılmış bir çocuk olduğumu; bana, acıdığından baktığını söyler dururdu. Galiba o zamanlar, benim de herkesin olduğu gibi bir vaftiz adım vardı. La Gorelle, zaman zaman beni o isimle çağırırdı ama, şimdi bu ismi de hatırlamıyorum. Yalnız, bana öyle geliyor ki bu isim, bir daha karşımda tekrarlanırsa hatırlayacağım. Aradan o kadar zaman geçti ve ben bu ismi o kadar az duydum ki kendi kendime hatırlamama imkân yok. Herhalde La Gorelle de bu adı bana unutturmak istiyor olacaktı ki çabucak başka bir isim taktı. Önceleri *'Bırakılmış Çocuk'*, derdi, sonraları sadece *'bırakılmış'*... Bunu hatırlarım işte... La Gorelle belki kötü bir kadın değildi ama, doymak bilmezcesine açgözlü ve çingeneydi. Bu açgözlülük yüzünden yapmadığı eziyet ve fenalık kalmazdı. Önceleri onun işine yarayacağımı, sonraları da benim yüzümden büyük bir servet kazanacağını kafasına yerleştirmişti. Bu amaca erişmek için elinden geleni ardına koymadı. Çok ufakken beni çırılçıplak kucağına alır, dilenmeye çıkardı ve ağlayan bir çocuk, gelen geçenin daha fazla merhametini çeker diye, bacaklarımı kan getirinceye kadar çimdikleyerek beni bar bar bağırtırdı.»

Valvert, hiddetlenerek:

— «Alçak cadı! Bir elime geçerse...» Diye bo-murdandı.

— «Daha sonraları, ben üç-dört yaşlarındayken

üşümekten korktuğu için kendisi çıkmadı ve beni yalnız başıma dilenmeye gönderdi. Getirdiğim parayı az görünce dayaktan canımı çıkarır ve aç acına yatırır. Oysa ben, iyi para getirirdim... Ama, açgözlülüğünden, gittikçe şımarır, gittikçe daha fazla ister, hiçbir zaman getirdiğim parayı beğenmezdi. Daha sonraları, yedi-sekiz yaşlarına bastığım sıralar, beni kırlara gönderip yaban çiçekleri toplattırır, sonra bunları sattırır. Ben, çiçekçiliği de böyle öğrendim. Bu kadının bana bir tek iyilik yaptığını biliyorum: Okumayı, yazmayı öğretti. Kimsesizlik, sefalet, öldüresiye ve bir çocuğun dayanamayacağı kadar çalışmak, açlık, bol bol dayak... İşte benim bütün hayatım böyle geçti. Hani, başka bir şey anlatmanın da hiç gereği yok.»

Delikanlı, elini şefkatle elinde sıkarak:

— «Neden?» Dedi. «Sizinle ilgili herşey, beni de ilgilendirir. Rica ederim, bana herşeyi anlatın... Ne biliyorsanız, hepsini...»

Genç kız devam etti:

— «Fakat La Gorelle bu kadarla da kalmadı. Ben büyüdüm. Dediğine göre güzel bir kız oldum. O zaman da aklına, beni parayla çapkınlara kiralamayı koydu. Eğer çirkefe batmadıysam, bunu kendi temiz kanıma borçluyum. Çünkü beni ahlâksız etmek için binbir öğüt verirdi.»

Valvert, yumruklarını sıktı:

— «Hay alçak, namussuz karı! Bir elime geçerse işinin bittiği gündür.»

Genç kız, kurnaz bir tebessümle:

— «Pöh,» dedi, «bunların hepsi geçti. Şimdi de bizim küçük Loïse'nin hikâyesini dinleyin bakalım.»

Valvert gülümsedi:

— «Dinliyorum. Hem de merakla heyecanlı...»

Doğru söylüyordu. Her söylediğini merakla dinliyordu. Bu merak, küçük Loïse'ye kadar ulaşıyordu. Çünkü daha Loïse'nin bulunmuş, belki de çalınmış bir çocuk olduğunu duyduğu andan itibaren eniştesi Jehan Pardaillan'ın çalınan kızı Loïse'yi hatırlamıştı. İçinden: «Ah, diyordu, ya oysa?..»

İnci Çiçeği delikanlının merakının gerçek sebebini düşünmeden, anlatmaya devam etti.

— «Oniki yaşıma kadar büyük bir güney şehrinde, Marsilya'da yaşadım. O yıl La Gorelle, Marsilya'dan ayrıldı. Tabii beni de yanında aldı; Paris'e gittiğimizi söyledi. Buraya, dört yıl önce geldik. La Gorelle burada ne iş tuttu, bilmiyorum. Geleli henüz bir hafta olmuştu ki bir gün elinde kocaman bir para kesesiyle eve döndü. İçindeki paraları, gözümün önünde saydı... Kendini bu kadar unutup paralarını bana göstermesi için ortada önemli bir sebep olmalıydı. Hattâ aşırı giderek bana, iş için bir yere gitmek zorunda kalacağını, eğer işi başarırsa bunun gibi iki kese altın daha kazanacağını bile müjdeledi. Ertesi günü gitti... Nereye gittiğini, bilmiyorum. Beni Paris'te, kendi gibi bir cadının yanında bırakmıştı... Bir ay sonra tam akşam şehri dolaşmaktan döndüğüm sırada La Gorelle'nin geldiğini gördüm. O Paris'te değilken ben yine boş durmuyor, öteki cadı hesabına harıl harıl çiçek satıp paraları ona getiriyordum. La Gorelle, hava kararırken geldi. Pelerininin altında bir şeyler saklıyordu. Kapıyı sürgüledikten sonra pelerinini bir de açtı ki ne görelim? Ufacık bir bebek getirmemiş mi? İşte bu bebek Loïse'ydi...»

Valvert sordu:

— «Bu iş olalı dört yıl mı oldu?»

— «Evet...»

— «Hangi aydaydı?»

— «Ağustos'ta...»

— «Ağustos'un hangi gününde olduğunu da söyleyebilir misiniz?»

— «Elbette! Saint-Marie bayramı günüydü.»

Bu cevapların kesinliği karşısında tüyleri ürperen Valvert:

— «Yani onbeş Ağustos'ta,» dedi.

Genç kız, ardı ardına gelen bu sorulardan sonra endişelendi:

— «Bunları neden sordunuz?»

Valvert gülümseyerek:

— «Söylerim.» Dedi. «Hele anlatacaklarınız bit-sin.»

— «Hemen ertesi günü, Paris'in kapıları açılır açılmaz tekrar güney yolunu tuttu. La Gorcle, çocuğu hep pelerininin altına saklıyordu. İlk olarak Paris'ten bir an önce uzaklaşmaktan başka bir şey düşünmedi. Bütün bir hafta, ancak yorgunluğumuz giderecek kadar mola vererek yürüdük. Bir hafta geçince şehirden epey uzaklaşmış olacağını kestirdi ki durduk. Yeniden çiçekçiliğe başladım. Ha, size şunu da söyleyeyim: La Gorelle, Loïse'yi getirdiğinde çocuk bir yaşında kadar vardı. Artık kundaktan çıkarılmış, sırtına kaba saba çamaşırlar giydirilmişti. Yolculuğumuz sırasında La Gorelle bana bir sürü yük taşıttırılmış, bu para kesesiymiş. Kaybettiğim takdirde başıma neler geleceğini biliyordum. Onun için bu pakete gözüm gibi bakıyordum. Ama, bir gün merak ettim. Açtım, baktım. Paketin içinde ömrümde görmediğim pek değerli, güzel çocuk çamaşırları vardı. Bunların, Loïse'nin çamaşırları olduğunu hemen anladım. Bütün çamaşırlara birer taç işlenmiş olduğunu görünce Loïse'nin, zengin ve kihar bir ailenin çocuğu olduğunu kavramakta da gecikmedim. Bu işin başıma ne belâlar getireceğini içgüdümlü

le sezdiğim halde, çamaşırlardan bir parçayı, dantelâdan süslü bir takkeyi çaldım.»

— «Bâri sakladınız mı?»

— «Tabî... Ne sandınız ya? Belki de yavrucak bir gün bu takke sâyesinde anasını-babasını bulur.»

— «Bu takkede de taç işlenmiş miydi?»

— «Evet, bir marki tacı... Bunu sonradan öğrendim.»

Valvert heyecanla:

— «Öyleyse Loïse, bir marki kızı,» dedi.

— «Bundan hiç şüphem yok.»

— «Peki sonra? Sonra ne oldu? Eğer sizin için bir malızuru yoksa anlatın bana hepsini...»

Genç kız güldü:

— «Ne malızuru olacak? Herşeyi satıp paraya çevirmesini bilen La Gorelle, mola verdiğimiz büyük şehirde Loïse'nin çamaşırlarını da sattı. Herhalde epey para aldı ki takkenin kayboluşundan hiç bahsetmedi. Her türlü sevgi ve şefkatten mahrum olduğum için daha görür görmez yavruya büyük bir sevgiyle bağlandığımı söylemeye gerek yok. Zavallı yavrucak, pek cici, pek güzeldi. O da dünyada benden başka kimsesi olmadığını, ancak bana güvenebileceğini hemen sezdi ve bütün sevgisini bana verdi. Ne kadar sevindiğimi tasavvur edersiniz. Artık kendimi dünyada yalnız hissetmez olmuştum. Beni, bulunmuş çocuğu da seven biri vardı. Yine büyük bir şehre yerleşmiştik. Tabî Loïse'nin hayatı da benimki gibi oldu. Yağmur yağsın, güneş kavursun veya lapa lapa kar dökülsün. La Gorelle, yavrucağı aldığı gibi köşe başlarına, kilise kapılarına götürüyor ve gelene geçene, zavallının soğuktan moraran avuçlarını açıyordu.»

Valvert, boğulacak gibi oldu:

— «Bunu da yaptı mı? Ağlatmak için onu da çimdiklemedi mi?»

— «Ne diyorsunuz? Zavallının vücudu çürükten görülmezdi.»

— «Hay sefil cadı hay! Elime düşmesin, dayaktan canını çıkartırım. Ufacık çocuklara bu kadar eziyet edilir mi? Gırtlığı kopasınca, canını şeytan alasıca karı...»

İnci Çiçeği, Valvert'in hiddetlenişine gülümsedikten sonra devam etti:

— «Fakat yavrucağın çektiği eziyet uzun sürmedi... La Gorelle çocuğu benimle sokağa göndermeye başlayınca, yavrunun ıstırapları da bitmiş oldu. Yalnız bu sefer, benim eve iki misli para getirmem gerekiyordu, yoksa hâlim haraptı.»

Valvert, gözleri yaşararak:

— «Demek onun yiyeceği dayacağı da siz yiyordunuz, ha?» Dedi.

— «Eh, tabii... Orası öyle. Size nasıl diyeyim. O zamanlar öyle dayak yiyordum ki dayak yemekten ekmek yemeye vakit kalmıyordu. Fakat Loïse'nin, cehennem azabından farkı olmayan hayatımıza katılması, benim için gerçek bir mutluluk olmuştu. Eğer o olmasaydı, kendimi bu zâlim kadının eziyetlerinden kurtarmaya cesaret edemezdim. Hattâ belki de beni içine yuvarlamaya çalıştığı çirkefe dalıp gitmiştim bile... Ne olursa olsun, yalnız kaldığımız zamanlar 'kızım' dediğim çocuğun, benim çektiklerimi çekmesini istemiyordum. Bir gün, La Gorelle'nin yanından kaçıp Paris yolunu tuttum. İki yaşını bitirecek olan Loïse'yi de yanımda kaçırmıştım. Dünya kazan, kendisi kepçe olup bizi harıl harıl aradığı muhakkak olan La Gorelle'nin elinden yakayı kurtarıp Paris'e ulaşacak kadar şanslı çıktık. Yolda biraz para kazanmanın çaresini bulmuştum. İlk işim Lo-

İse'yi saklamak oldu. Gerçi kendim için pek o kadar korkmuyordum ama, La Gorelle, Paris'e gelip çocuğu görecektir ve ona da, bana çektiydiklerini çektiyecek diye ödüm patlıyordu. Onun için Loise'yi güvenilecek bir yere koyunca hayatıma çekidüzen vermeye başladım. Yavrucak bana uğur getirmişti... Neye teşebbüs edersem başarıyordum. Bugün, rahat rahat hayatımı kazanıyorum. Loise köyde, açık ve temiz havada, kendisine ufak tefek yardımlarda bulunup ah-bap edindiğim melek gibi bir kadının yanında yaşıyor. Benim sattığım çiçekleri de o kadın yetiştiriyor ve kârımızı paylaşıyoruz. Loise'nin hiçbir eksiği yok. Bana gelince, benim de artırıp bir tarafa koyduğum, tamamen alın teriyle kazanılmış birkaç yüz frankım var, inanır mısınız?.. İşte, artık benim ve kızım dediğim Loise'nin maceramızı öğrenmiş oldunuz.»

Valvert, heyecanla cevap verdi.

— «Bundan böyle sizi ve kızınızı ben koruyacağım. İhtiyaçlarınızı ben sağlayacağım. Kont de Valvert'in karısını ve kızını saydırıp sevdirebileceğini göreceksiniz. Çünkü artık umuyorum ki hiçbir engel sizi alıkoymuyor ve karım olmayı kabul ediyorsunuz, değil mi?»

Genç kız:

— «Evet, kabul ediyorum,» dedikten sonra kurnazca gülümseyerek: «Ama,» dedi, «demin söylediğiniz gibi, çocuğun iyiliği için değil... Tam tersine...»

— «Ne olur söyleyin... Sebep ne?»

— «Sizin ve benim mutluluğumuz için kabul ediyorum.»

Ona alnını uzattı. Valvert, o berrak alna, mâsum bir öpücük kondurduktan sonra büyük bir heyecanla ve tatlılıkla:

— «Sevgili Gonca'm! İnci Çiçeği'm benim!» De-

di. «Geçmişteki günlerinizi unutturmak için sizi ne kadar sevecek, ne kadar okşayacağım, bir bilseniz. Ne kadar mutlu olacağımızı bir bilseniz... Bakın, mutluluk bize daha şimdiden gülyüz göstermeye başladı. Anlattıklarınızdan sonra Loïse'nin 'kızımız' Loïse'nin ailesini buldum bile...»

Genç kızın renginin uçtuğunu görünce iki elini de tutup öperek yatıştırdı:

— «Telâşlanmayın. Size böyle düpedüz neden söylüyorum, biliyor musunuz. Bu çocuktan ayrılmanız gerekmeyeceğini biliyorum da ondan...»

Genç kız, ferahlayıp derin nefes alarak:

— «Sahi mi?» Dedi.

— «Eminim, diyorum size... Sakladığınız o küçük takkeyi bana gösteriniz. Sonra da birkaç gün için bana emanet edin...»

İnci Çiçeği tereddüt bile etmeden:

— Ne zaman isterseniz,» dedi.

Delikanlıya daha şimdiden güvenmeye başladığı için telâşsız sordu.

— «Ama, söyleyin ne olur... Loïse'm kimin kızımıymış, meraktan çatlayacağım.»

— «Loïse, Jehan de Pardaïllan'ın öz kızıdır. Şansımıza bakın, Jehan de Pardaïllan, benim eniştemdir.

İnci Çiçeği, düşünceli:

— «Jehan de Pardaïllan, ha,» dedi. «Beni şu Rospignac uşağının elinden kurtardığınız gün, babası Mösyö de Pardaïllan bana Loïse hakkında bazı şeyler sormuştu. Tam o sırada La Gorelle'yle karşılaştım. Öyle kuşkulanmıştım ki anlatamam. Pardaïllan'lara da, Loïse'nin benim öz kızım olduğunu söylemiştim. Çok canları sıkıldı. Kendi kendime: '*Belki de Loïse'nin babası Mösyö Jehan'dır,*' demiş; evlâdını arayın ba-

baya yalan söyledim diye üzülmüştüm. Sonra arayıp soruşturdum. Mösyö de Pardaillan da, oğlu da şövalyeymişler. O zaman kendi kendime: *‘Mademki Loïse, bir markizin kızıdır, sâdece bir şövalye olan Pardaillan’ın kızı olamaz,»* dedim. Vicdan azabım dinmişti ve bu meseleyi unutup gitmiştim. Şimdi de siz, onun babası olduğunu ileri sürüyorsunuz, sakın yanılmayasınız?»

— «Sevgili Gonca’m! Size bunu söyleyen ya sizi aldatmış, yahut da kendi de bilmiyormuş. Her iki Pardaillan’ın da sâdece mütevazı şövalye unvanını kullandıkları doğrudur. Fakat Jehan de Pardaillan’a babasından Kont de Margency unvanı geçmiştir. Sonra, benim yeğenim olan Marki de Saugis ve Bertille de Saugis, Kontes de Vaubren’le evlenince de Marki de Saugis olmuştur. Şimdi anladınız mı?»

— «Anladım.»

— «Benimle evlenmeye râzı olunca, Loïse’nin babasıyla annesinin yengeleri olacaksınız. Ana-baba elbette evlâtlarını alacaklardır. Durun canım, telâş etmeyin. Dört yıldır dünyayı allak bullak ediyor, harıl harıl yavruyu arıyorlar, yanlarına almak hakları değil mi? Şimdi siz şuraya dikkat edin, benim Vaubren Kontluğu’nu teşkil eden biraz toprakla ‘Valvert şatosu’ denen kulübe harabesi nerededir, bilir misiniz?»

Genç kız güldü:

— «Nereden bileyim?»

— «Öyle ya, nereden bileceksiniz? Valvert’le Saugis birbirlerine komşu iki topraktır. Şimdi işi kavradınız mı?»

Gonca çok sevindi:

— «Evet,» dedi, «biz gidip Saugis’in yanındaki

Valvert'de yerleŖeceđiz. İki aile, bir tek aile gibi yaŖayacak ve Loİse de kendisini Ŗımartacak bir anne yerine, iki anneye sahip olacak...»

— «Yalnız iki annesi olsa, neyse... İki de babası olacak ya... Ona ne dersiniz?»

DÜŞES DE SORRIENTÈS'İN BAZI SIRLARI

Kont Odet de Valvert, Düşes de Sorrientès'in hizmetine gireli on gün olmuştu. Bu on gün içinde Landry Coquenard, Sorrientès konağına beş-altı defa uğramıştı. Düşes onu, her seferinde, özel görüşme odasında kabul etmişti. Oldukça uzun süren bu konuşmalarda başka hiçbir kimse bulunmadı. Ya Landry'in aldığı ihtiyat tedbirlerinden yahut da tesadüfün kendisine yardım etmesinden olacak, Landry konağa gelişlerinde Valvert'le karşılaşmamış ve delikanlı, hanımıyla uşağı arasındaki gizli ilişkilerin farkına varamamıştı.

Bu on gün içinde İnci Çiçeği de her sabah konağa gelmişti. Genç kız, aynı konakta barınan La Gorelle'yi bir kerecik olsun görmedi. Bu yüzden, pek seyrek geldiği bu konakta, çocukluğunu cehenneme çevirmiş olan kadının bulunduğundan hiç haberi olmadı. Landry Coquenard da ilk karşılaşmalarından sonra La Gorelle'yi hiç görmedi. Doğrusu aranırsa umursamadı; kadının, hâlâ Düşes'in yanında çalışıp çalışmadığını da merak edip kimseye sormadı.

Görülüyor ki Düşes de Sorrientès, gerek Concini'nin boynuna bir taş bağlatıp Arno nehrine attırmak istediği kızını, gerek bu olayın en yakın iki şahidi olan Landry Coquenard ve La Gorelle'yi el altında bulunduruyordu. Üstelik ya parayla yahut da gönüllerini kazanarak, her üçünü de kendine bağlamış, üçünün de dostluğunu kazanmıştı.

Düşes'in, bu üç insanı neden el altında bulundurmak istediğini ileride göreceğiz. Yalnız, Düşes'in git-

tikçe esrarengiz bir hâl alan gayretlerini kavrayabilmek için artık onun da peşini adım adım takip etmemiz gerekir.

Düşes, önceki salı günü bir mektup almıştı. Okuduktan sonra d'Albaran'ı çağırarak bir emir verdi. Dev adam bu emri yerine getirmek için çıktı. İki saat sonra geri döndüğünde, hanımının sessiz sorusuna:

— «Oldu, madam!» Cevabını verdi. «Yarın sizi, tesbit ettiğiniz saatte, Tournon sokağındaki konağında kabul edecek. Şimdi orada oturuyor.»

Düşes, hemen:

— «Öyleyse yarın sabah oraya gideceğiz. Sen de benimle beraber gelmeye hazırlan.» Dedi.

Dev adam, sessizce eğilip çıkmıştı.

Düşesin, fakirlere yardım ettiğinden daha önce de bahsetmiştik.

Fakirler arasında d'Albaran'ı görmek fırsatını bulup Prensese'in huzuruna çıkarılan kimselere hemen her gün rastlanıyordu. Hattâ bunlar arasında, fakirlere yardım edildiği saatler dışında gelenler de vardı. Nitekim, bu çarşamba sabahı da, İnci Çiçeği'yle Valvert, Saint-Nicaise sokağında hararetli hararetli konuşurlarken, yanlarından hiç farketmedikleri pek eski elbiseli biri geçerek konağa yöneldi. Üstü başı paramparça olan bu adamın temizliği dikkati çekecek derecedeydi. Adam, konakta âdet olduğu gibi önce yalvarıp yakararak d'Albaran'ın karşısına çıkmıştı. Dev asîlzâde, ziyaretçiyi pek gururlu bir tavırla kabul etti. Fâkat kapı kapanır kapanmaz, iki büklüm adam birdenbire doğruldu; d'Albaran da samimileşip gülümseyerek ziyaretçiye doğru yürüdü ve elini sıktıktan sonra ispanyolca:

— «Nihayet gelebildiniz, aziz Kont... Bâri seyahatiniz rahat geçti mi?» Dedi.

«Aziz Kont» gülümsedi ve üstünü başını göstere-
rek:

— «Bu kılıkta ne kadar rahat seyahat edilebilir-
se o kadar,» dedi.

D'Albaran güldü:

— «Yâni, daha kötüsü can sağlığı, ha?.. Yazık ol-
muş size...»

Adam, çaresizliğini gösteren bir tavırla:

— «Ne yapalım?» Dedi. «Görev...»

D'Albaran kısa kesti:

— «Hemen huzura çıkalım. Asaletmeap sabırsız-
lıkla sizi bekliyor.»

Ziyaretçiyi konuşma odasına kadar götürüp çıktı.
D'Albaran'ın 'Kont' dediği esrarengiz ziyaretçi, kol-
tuğunda oturan Prenses'in karşısında yalnız kaldı.
Üç adım öne yürüdü; her adımda bir eğilerek zarif
reveranslar yaptı. Hareketsiz, sessiz bekleyen Düşes,
adam yanına yaklaşınca:

— «Günaydın Kont!..» Dedi.

Bu söz, Kastilya şivesiyle İspanyolca söylenmişti.
Bundan sonra da Düşes, elini Konta uzattı. Adam, bu
eli tuttu; dudaklarını pembe tırnaklara dokundurdu.

Kont, şapkasını başına yerleştirdikten sonra ancak
İspanyol asîlzâdelerine yaraşır mağrur bir duruşla
bekledi. Düşes, söze başladı:

— «Sevgili yeğenimiz Kral nasıllar?»

— «Çok teşekkür ederim, madam... Pek sevgili
hükümdarım, İspanya Kralı Majeste Philippe (Kont
şapkasını çıkararak bu sefer de Kral'ı selâmladı) ga-
yet iyidirler.»

Düşes, ciddiyetle:

— «Tanrı'ya şükürler olsun ve sevgili Kral'ımız-
dan sağlık ve mutluluğu hiç esirgemesin,» dedi.

— «Âmin! Majeste, size her an daha çok hayranlık beslediğini söylemek şerefini bendenize verdiler.»

— «Tarafımdan Kral hazretlerine teşekkürlerimi söylersiniz. Kendisine daima bağlı ve sonsuz derecede sâdık olduğumu tekrar edersiniz.»

— «Başüstüne, madam... Majeste, şâhane elleriyle yazdıkları bu mektupları da size vermeme tembih buyurdular...»

Düşes, Kont'un uzattığı mektupları aldı. D'Albaran'ın sabırsızlıkla beklediğini söylediği bu mektupların gelişiyse neler hissettiği, yüzünden belli olmadı. Aynı sükûnetle kâğıtların mühürlerini söktü ve yine ne hissettiğini belli etmeden hepsini okudu. Sonra mektupları masanın üstüne bırakarak bir çana vurdu. D'Albaran hemen içeriye girdi. Düşes kısaca:

— «Tahtırevan?» Diye sordu.

— «Hazır.»

— «Tournon sokağına gidiyoruz.»

— «Başüstüne, madam.»

Düşes, yerinde mıhlanmış gibi bekleyen, fakat bu kadar çabuk karar verişine hayret etmiş görünen Kont'a döndü. D'Albaran'la konuştuğu gibi kısaca:

— «Ya para?» Dedi. «Kral ondan hiç bahsetmiyor.»

— «Şu anda yolda olacak.»

— «Ne kadar?»

— «Dört milyon, madam.»

Küçümseyerek dudak büktü:

— «Pek az...»

Sonra içinden hesap eder göründü ve:

— «Pekâlâ,» «Bendekiyle birlikte belki işimi görür... Kont, geri döner ve Kral'a mektuplarını alır

almaz, saniye kaybetmeden harekete geçtiğimi söylersiniz.»

— «Söyleyeceğim, madam. Sizin, en kesin kararlı şeflerden olduğunuza tanıklık ettim.»

— «Ayrıca ilâve edersiniz ki mektupları beklerken boş da durmadım. İşi yoluna koydum ve başarı kazanacağımızdan eminim.»

— «Asaletmcabınızın söylediklerini Majeste'ye kelimesi kelimesine tekrar edeceğim.»

Bunun üzerine Düşes izin verdi:

— «Haydi yolunuz açık olsun, Kont!..»

Gülümseyerek elini uzattı; Kont da diz çökerek bu eli öptükten sonra kalkıp kapıya yürüdü. Hemen aynı saniyede beli bükülmüştü. Cebinden bir kese çıkarmış, herkesin göreceği şekilde elinde tutuyor ve kendisine yardım etmiş olan asıl kadına yüksek sesle hayır dualar okuyordu. Hem de mükemmel bir fransızcayla...

Düşesi ziyarete gelen bütün fakir ziyaretçilerin böyle esrarengiz oldukları da söylenemez. Herhalde bunların çoğu da kendi adamları, ya da İspanyol sarayının casuslarıydı. Düşes, bunlara, yakında neyin nesi olduğunu öğreneceğimiz bir iş hakkında direktifler, emirler veriyor; tembihlerde bulunuyordu.

PARDAILLAN SAHNEDE

Kısa süre sonra Düşes de Sorrientès'in tahtirevanı, d'Albaran'ın komutasındaki kalabalık bir maiyetle beraber - Trois-Mairies meydanına ulaşıp Yeni köprüye yollanıyordu. Bu sefer, tahtirevanın meşin perdeleri kaldırılmıştı ve Düşes, artık kendini yabancı gözlerden korumuyordu. Sırtında, daha önceki basit beyaz elbisesi, erguvan renkli ipek yastıklara dayanmış, o zamanlar Paris'in en kalabalık yerlerinden olan bu köprüdeki halkı seyrediyordu.

Aynı anda köprünün öte ucundan, Dauphin caddesinden, atının her yanı terden köpükler içinde kalmış, pelerini omuzunda bir atlı geliyordu.

Bu atlı, Şövalye de Pardailles'dı.

Elbisesinin toz-toprak içinde oluşundan, uzun bir yolculuk yaptığı belli olan Pardailles, herhalde oğlunu görmüş; Saugis'den dönüyordu. Şövalye, kalabalık yüzünden atını yavaşlatmış, sallana sallana ilerlerken düşünüyordu: «*Haydi bakalım, bir-iki dakika sonra bizim tatlı dilli Nicole'nin hanındayız. Mükemmel bir sofranın başına kurulup şöyle adamakıllı karımı doyururum. Bol bol da içerim. Ondan sonra doğru yatağa... Hiç değilse ertesi sabaha kadar deliksiz bir uyku... Artık ihtiyarladık, adamakıllı çöktük... Baksana, biraz uzunca bir yol, beni yorgunluktan bitirdi.*»

İçini çekti...

Atının üstündeki Pardailles, bir taraftan, tahtirevanında bulunan Prens de öte yandan geliyordu ve neredeyse karşılaşacaklardı. Şövalye bir ara eyerin sal-

landığını farkederek hemen atından indi. Eyeri gözden geçirince kolanın gevşemiş olduğunu farkederek çözüp sıktı. Bu iş bitince hemen atına atlayıp yola koyulacaktı. Fakat bu sırada tahtirevan çok yaklaşmıştı. Tesadüfen gözleri oraya ilişince tahtirevanda ki Prenses'i gördü. Hemen yerinde sıçradı ve kendini tutamayarak:

«*Fausta!..*» Diye söylendi.

Atına tırmanmak için doğrulacağı yerde, hayvanın sağrısına saklandı. Kolanı düzeltir görünüp pelerini yüzüne çekerek iyice gizlendi. Düşes - veya söylendiğinden şüphe edilemeyecek kadar kendisini tanıyan Pardaillan'ın dediği gibi Fausta - eyerini düzelten bu atlıyı görmeden geçti. Şövalye de, kadının uzaklaştığını ve geri dönüp baksa da kendisini göremeyeceğini kestirince doğruldu. Parıldayan gözleriyle Fausta'yı takip ediyor ve: «*Fausta!*» Diye tekrarlıyordu. «*Fausta bu!.. Demek Fausta ölmemiş?*» Ve bıçak kadar keskin gülümseyişleriyle kendi kendine soruyordu: «*Paris'e yine neler yapmaya gelmiş acaba?*»

Sonra birden omuzlarını kaldırdı: «*Bizim iştah verici sofraya, galiba yine suya düşecek...*» Diye düşündü. «*Boş ver!.. Ne olursa olsun. Başka sefere karnımı doyurur ve dinlenirim. Tabii doyurmaya ve dinlenmeye fırsat bulursam.*»

Atına atlamasıyla hayvanının başını geldiği yola çevirmesi ve yüzünü peleriniyle iyice örtüp şapkasını da indirerek tahtirevanın peşine düşmesi bir oldu. Pardaillan, hep aynı Pardaillan'dı: Çabuk karar veren, verdiği kararı hemen yerine getiren adam... Saçı sakalı biraz ağarmıştı ama, gençliğinin bütün çevikliğini ve gücünü muhafaza etmişti. Az önce, yaşlandığından dem vuran, güzel bir sofraya rahat yatağın hayâlini kuran Şövalye, ölmüş sandığı Fausta'yı görür görmez yaşlılığını da, yorgunluktan bittiğini de

unuttu. Bir yandan kadını takip ediyor, bir yandan da için için söyleniyordu: «Eğer o değilse kellemi keserim. Hiç de değişmemiş. Ne işi var acaba? Otuz yaşında bile görünmüyor kâfir... Acaba nereye gidiyor? Hesabım yanlış değilse, şimdi kırkaltı yaşlarında olmalı... Aradığımı buldum işte!.. Tevekkeli, arayan bulur dememişler...»

Bir meyhanenin önünde atından atladı; içeriye girdi. Meyhaneci onu görünce hemen koştı ve takesi elinde, Şövalye'yi saygıyla selâmladı. Pardailan, adama peşinden gelmesini işaret ederek dükkândan çıktı. Dışarıda, meyhaneciye atını gösterip:

— «Size emanet ediyorum,» dedi. «Çok yoruldu. İyi bakım ister. Tekrar gelip alacağım. Artık ne zaman gelirim, orasını şimdilik pek bilmiyorum.»

Meyhaneci hiç şaşmadı. Pardailan'ın bu hâllerine alışık olacaktı. Hayvanı dizginlerinden yedeğine alırken Şövalye hemen Fausta'nın peşinden koşmuş ve yine düşüncelere dalmıştı: «Benim hayvan bundan sonraki yola da dayanır. Şimdiye kadar onunla ne yollar aştık biz...» Diyordu. «Evet ama, Fausta'yı da atla takip edecek değiliz ya... Canım bu kadının Paris'te yine ne işi var? Fausta'yı atla takip etmeye kalkışmak garip olur. Peki ama, böyle nereye gidiyor? Sakın şehirden çıkmaya kalkışmasın... Eğer pek uzağa giderse atı bıraktığıma pişman olurum. Kendime iş arayıp duruyordum ya... İşin daniskası çıktı işte... Bak bak, Dauphin kapısından geçti. Yok yok... Atı bıraktığıma iyi etmişim. Herhalde vatandaşı Concini'yi görmeye gidiyor. Bir de herifi Mareşal D'Ancre yaptılar. Sevsinler, böyle Mareşali... Korkağın, mende-burun biri... Eline kılıç almaktan ürküyor... Acaba Concini'yle ne dalavereler çevirecek? Kimbilir yine ne karanlık, ne müthiş entrikalar tasarlamaktadır. Artık şüphem kalmadı. Bu gidiş, tam Tournon soku-

ğını gösteriyor. Şu işi bir öğrensem, ama nasıl? Concini'nin evine girmek meseledir. İyi ki Jehan, Saugis'de, rahatsızlanan karısının yanında kaldı. Ama, şu kadının Concini'yle neler konuşacağını duymazsam, merakımdan ölürüm. Hayır, oğlumdan şüphem yok. Eminim ki onu, yâni anasını bana tercih etmez. Zaten anasını tanımıyor bile... Şu karının ne dalaveler hazırladığını bir öğrensem... Hayır, bizim oğlan yine benden yana olur ama anasına karşı mücadeleye girişmesine gönlüm râzı olmaz. Bunda saklanacak bir şey yok. Mademki Fausta, Paris'te; herhalde yine karanlık bir şeyler hazırlıyordur. Öyleyse yine karşılaşıp gırtlak gırtlığa geleceğiz demektir. İyi ki Jehan bu dövüşe katılmayacak. Çünkü bu seferki mücadele de, daha öncekiler gibi sinsî, azılı ve müthiş olacak. Üstelik bu sefer, birimizden birinin, hattâ belki de ikimizin birden bu iş uğrunda gebereceğimizi sezer gibi oluyorum. Vay babam, vay! Ne olursa olsun, onun Concini'yle konuşacaklarını duymalıyım. Fakat nasıl? Ben demedim mi? İşte Concini'ye gidiyor.»

Gerçekten de, tahtirevan geniş kapıdan geçmiş, ön avluda durmuştu.

Pardaillan da durdu. Akli-fikri, Fausta ile Concini'nin konuşacaklarını dinleyebilmekteydi. Fakat bu, imkânsız denemese bile, zor ve belâlı bir işti.

Konağın önünde, muhafızlardan ve uşaklardan ayrı bir yerde Stocco, birini bekliyormuş gibi gidip geliyordu. Fausta geçerken kadına pek yılışık bir reverans yaptı. Sonra gezintisine devam etti. Stocco'yu Pardaillan da gördü. Hemen pelerinini indirip yüzünü açtı ve kımıldamadan durdu. Umduğu da oldu. Onu gören Stocco'nun yüzü bembeyaz kesildi. Kaçarcasına ilerleyip cümle kapısının karanlığına sindi. Pardaillan, gözucuyla ona bakıyordu. İlk adımda herifi enseleyerek elini omuzuna koydu.

Stocco ardına dönmeden, bir av köpeği sürüsünün saldırısına uğramış yaban domuzu gibi silkindi. Ama Pardaillan'ın elinden kurtulmak zordu:

— «Benden neye bu kadar korkuyorsun da saklanacak delik arıyorsun, Stocco?» Dedi.

Stocco, çırpınmaktan vazgeçti. Artık rahat durmaktan başka çare olmadığına aklı kesiyordu. Bunun üzerine Şövalye onu bıraktı. Çünkü Léonora'nın, her türlü işini gördürttüğü adamın artık kaçamayacağından emindi. Nitekim Stocco da yerinden kımıldamıyordu: Hâlâ rengi uçtu. Her zamanki alaylı ve küstah tavrını kaybetmiş; öyle yüksekten atan hâli kalmamıştı. Hattâ Şövalyenin önünde saygıyla eğildi:

— «Evet, mösyö... Sizden korkuyorum,» dedi. «Oysa benim, Allah'tan da, şeytandan da korkmadığımı pekâlâ bilirsiniz.»

Pardaillan herife kendisini tanıyanları endişelendiren müthiş tebessümüyle baktı ve omuz silkti:

— «Sana, herkesten gizli iki çift lâfım var,» dedi.

Avlunun bir köşesine çekildiler. Pardaillan, sesini alçaltıp gözücüyle Fausta'yı işaret ederek, dünyanın en tabîî şeyini istiyormuşçasına söylendi:

— «Cümle kapısının merdivenlerinden çıkan ünlü prensesi görüyorsun ya... İşi öyle yoluna koy ki kendimi göstermeden onun, efendinle neler konuştuğunu dinleyebileyim...»

Stocco, şimdi de mosmor kesilmişti... Önünde bir uçurum açılıvermişçesine, telâşla iki adım geriledi; dolu gözlerle Pardaillan'a baktı. Pardaillan isteğinde ısrar ederek ona başını sallıyordu. Stocco titreyerek:

— «Ha bunu istemişsiniz, ha kellemi, hepsi bir mösyö,» dedi.

Pardaillan:

— «Senin şu kelleye, pek kıymet verdiğini bilirim.» Diye cevap verdi. «Fakat bu çirkin kelleye neden bu kadar düşkün olduğun da bir türlü anlayamıyorum. Peki, mademki değer veriyorsun, öyleyse yakalanmamaya, senden şüphe edilmemesine ve şu değerli kellenin de tehlikeye düşmemesine elbette önem verirsin.»

Zangır zangır titreyen Stocco:

— «Ah, mösyö,» dedi, «benden ne isterseniz isteyin, fakat bunu istemeyin... Ben nasıl yaparım bunu? İmkânsız...»

Pardaillan, aynı soğuk tavırla:

— «Sen bilirsin,» dedi. «Öyleyse seni şu iki elimle gırtlığından yakalayıp Concini'nin karşısına sürükler, bildiğin bazı şeyleri ona da çitlatırım. Hele Concini'nin öcünü almaya yemin ettiği, şu hani senin pek iyi tanıdığın yavuklusunun nasıl öldüğünü unutmam. O zaman kellen düşecektir. Düşmeden önce, herhalde Concini seni de kendi icadı işkencelerle biraz gıdıklayıp, keyfini tamamlayacaktır...»

Sert bir sesle:

— «Haydi bakalım, ölümlerden ölüm beğen...» Diye devam etti. «Hem çabuk ol! Bak, Prens gözden kayboldu bile...»

Stocco'nun hâlâ kıınıldamadığını görünce, iki elini omuzuna indirdi. O zaman casus, tehdidin boş palavra olmadığını anladı. Pardaillan'ın elinden kurtulamayacağını zaten biliyordu. Bunu aklına bile getirmedi. Dişlerini gıcırdattı.

— «Gelin,» dedi. «Lânet olsun şeytana... Nereden de sizi karşıma çıkardı, bilmem ki...»

Pardaillan alay etti:

— «Sen istediğin kadar lânet oku. Şu benim dedi-

ğimi yap da... Zâten doğrusu da budur. Geri yanını, yâni yakalanmadan işin içinden sıyrılmayı pekâlâ becerirsin.»

İlerlediler... Kılavuzunu hiç gözden kaçırmayan Pardaillan, bir koridora girdikleri sırada, herifin biraz eğri baktığını ve hain hain gülümsediğini sezince kolunu kavrayıp mengeneye koymuşçasına sıktı. Stocco inledi:

— «Ah, canımı yaktınız... Durup dururken ne oldunuz şimdi?»

— «Beni tuzığa düşürmeyi aklından bile geçirme... Yanlış yola sapayım da deme... Yoksa elimden sağ kurtulamazsın. Şimdi yürü bakayım... Hem de doğru yürü. Gözüm sende haa...»

Stocco, bu sefer kolunu oğuştura oğuştura doğru yoldan yürümeye başladı.

FAUSTA VE CONCINI

Concini, ünlü ziyaretçisini konağın büyük salonunda karşılamaya gelmişti. Her zamanki gibi pek şıktı. Prensesin önünde, saygıyla eğildi ve tatlı bir tavırla hafif yabancı şivesiyle:

— «Görüyorsunuz ya, arzularınızı harfi harfine yerine getirdim, madam.» Diye söze başladı. «Yolunuzun üstündeki muhafızları da, hademeleri, uşakları ve diğer konak mensuplarını da kaldırttım. Ortalığı ıssız bir hâle getirdim ve ünlü Prenses Fausta'nın, benim gibi fakir bir asîlzâdeyi ziyarete geldiğini kimsenin görmemesine, bilmemesine çalıştım.»

Fausta teşekkür etti:

— «Zaten kibarlığınızdan, başka türlüünü de ummazdım. Hem görüyorsunuz ya Concini, sonradan ben de bütün bu tedbirleri gereksiz bularak yüzümü bile örtmeye lüzum görmeden geldim. Yine de göstermiş olduğunuz bu nezakete teşekkür ederim.»

Fausta, adamın uzattığı yumruğun üstüne parmaklarının ucunu koydu ve birlikte Concini'nin odasına yürüdüler. Concini yalan söylememişti; geçtikleri salon ve koridorlarda kimsecikler yoktu. Konak, - hiç değilse konağın bir kısmı - tamamen ıssızlaşmıştı.

Concini, dairesine girince Fausta'yı bir koltuğa oturttu. Kendisi de saygılı bir tavırla karşısında, ayakta durdu. Bunun üzerine Fausta, kendi evindeymiş gibi serbest bir tavırla onu oturmaya davet etti:

— «Otursanıza Concini...»

Concini, tek kelime söylemeden ve bir teşekkür yollu eğilmekten başka hiçbir hareket yapmadan he-

men oturdu. Fausta'ya karşı, kendisiyle başbaşa ve özel bir durumda kalmışcasına, tıpkı Kraliçe Marie de Médicis'e takındığı tavırla hareket ediyordu. Son derece nâzik, sâkin ve mütebessim bir hâli vardı. Fakat gözlerini sık sık kırpışından belliydi ki heyecanlıydı. Endişeleniyor, tetikte duruyor ve bütün dikkatini karşısındaki kadına vermiş bulunuyordu. Bu gizli ruh durumunu sezebilmek için insanda Fausta'nın veya Pardaillan'ın gözü olmalıydı... Fausta adamın hâlini hemen kavradı. Bunun gibi Concini'nin otururken kapılardan birine kaçamak bakışlarla baktığı da gözünden kaçmadı. O kapıya bakmadan, hattâ bakmayı da gerekli görmeden, kapının tam arkasında bulunduğunu, yâni Concini'nin tam karşısına rastladığını da sezdi. «*Léonora, bu kapının arkasında olacak.*» Diye düşündü. «*Onunla sırtımdan işaretleşecek... Gerekirse Concini'ye arkamdan akıl öğretecek. Eh, öyleyse işimiz var, demektir.*»

Bunları düşününce güreşe hazırlanan bir pehlivan tavrıyla iki kat oldu. Tatlı sesiyle hemen zekâ düellosuna başlamaktan da geri kalmadı:

— «Benim sizi ziyarete gelişim, pek olağanüstü bir şey, değil mi?» Diye sordu.

Concini bu îmayı kavradı. Gülümsemeye devam ederken okşayıcı sesiyle cevap verdi:

— «Sizin gibi bir hükümdarın, benim gibi basit bir asîlzâdeyi ziyaret edecek kadar rahatsızlığa katlanması, bana ömrüm boyunca unutamayacağım bir şeref bahşetmektedir, madam. Müsaadenizle söyleyeyim ki eğer arzu buyurmuş olsaydınız, hemen emirlerinizi almaya koşardım...»

Fausta:

— «Olmazdı,» dedi. «Bir ricacının, ricada bulunacağı kimseyi ayağına getirmesi hiç de yakışık al

mazdı. Ben bugün sizden bir ricada bulunmaya geldim.»

Concini, şaşırarak sesini yükseltti:

— «Aman yarabbi! Sahi mi, madam? Oysa benim bildiğime göre Prenses Fausta rica etmez. Emreder ve emri yerine getirilir.»

Fausta gülümsedi:

— «Bakın hele... Bu sözünüzden, ricamın kabul edileceği anlamını çıkarıyor ve ferahlıyorum.»

Concini ise Fausta'dan başka herkesi aldatacağı belli sahte bir açıkyüreklilikle:

— «Benden isteyeceğiniz ne olursa olsun, şimdiden yerine getirilmiş sayabilirsiniz, madam.» Dedi ve en tatlı tebessümüyle bu geniş vaadi hemen sınırlandırdı: «Tabii, benim yapabileceğim bir şey olmak şartıyla... Ancak kendi hesabıma söz verebilirim, değil mi efendim?»

Fausta, gülümseyerek bu şartı kabul etti:

— «Elbette... Kudretli Mareşal D'Ancre hazretlerinden zaten basit bir şey rica edeceğim. Kendisiyle özel olarak ilgilendiğim zavallı bir tutuklunun salıverilmesinden ibaret...»

Concini, hiç şüphesiz, büsbütün başka şeyler bekliyordu. Fausta'nın sözlerine o kadar şaştı ki ardında saklandığı maskeyi bir an için bırakıp hayretini belli etmekten kendini alamadı. Kulaklarına inanamıyormuş gibi Fausta'ya baktı. Fakat kadın, hâlâ gülümsüyordu. Concini, Fausta'yı iyi tanımış olsaydı, bu tebessümü görünce dikkatli davranmayı ihmal etmezdi. Fakat o, bunu sezemediği gibi:

— «Sadece bu kadar mı?» Diye haykırdı. «Sizi ilgilendiren bu tutuklunun adı neymiş?»

Fausta sustu. Sonra hesaplı ve kelimelere basa basa:

— «Mösyö d’Auvergne...» Dedi. «On yıldır Bastille zındanında çürüyüp duran Angoulême Dükü...»

Concini bu sözü duyunca kendini toparlamış, yine hiçbir şey sezdirmeyen maskesini takmıştı. Fausta, dikkatli baktıysa da bu adın karşısındakinde yarattığı tepkiyi sezemedi. Oysa Concini: «*Anlıyorum,*» diye düşünüyordu. «*Dokuzuncu Charles’in piçini serbest bıraktırıp sonradan üstüme saldırtacak. Ama, bu işe göz yumacağımı sanıyorsa pek yanılıyor...*»

Tam bu sırada karşısındaki kapı hafifçe aralandı; Léonora’nın pörsümüş yüzü belirdi. Bu yüz, kesin ve enerjik bir «hayır» işareti yaptıktan ve böylece Concini’nin verdiği kararı kuvvetlendirdikten sonra hemen çekildi. Bu iş, bir saniye sürmüştü. Concini, süratle Fausta’ya cevap vermeye ve Fransızca’yı mübâlâgalı bir İtalyan şivesiyle konuşarak:

— «*O peccato...* Ben de basit bir mahpus sanıyor ve bu müsaadeyi koparabilirim diye seviniyordum.» Diye hayıflanmaya başladı. «Ama, Angoulême Dükü meselesi büsbütün başkadır. Zavallı Sinyora, yanlış kapı çaldınız. Bu iş bana ait değil. Hangi bakanın bu işle ilgilendiğini pek bilemiyorum ya... Bakanlardan birine başvurmanız gerekirdi.»

Bu oyuna pabuç kaptırmaya niyetli olmayan Fausta:

— «Canım, siz başbakan değil misiniz?» Dedi.

Concini bir daha haykırdı:

— «Ben mi? Aman ünlü Sinyora, ben neyim ki? Ben hiçbir şey değilim. Ben sadece Naip Kraliçe’nin ahbabıyım, o kadar... Sadece onun en basit, en aşağı ve sâdik hizmetkârlarından biri...»

Fausta, tatlı tatlı ısrar etti:

— «Daha iyi ya... Naip Kraliçe’nin ahbabı olmak az şey midir? Himaye ettiğim zavallı için pekâlâ ara-

cılık yapabilirsiniz. Bana, Kraliçe'nin, sizin istediğiniz herşeyi yaptığını söylediler.»

— «Mübalâğa etmişler, madam... Çok, pek çok mübalâğa etmişler.»

Fausta, yine ısrar etti :

— Hele siz bir kere, hatırım için deneyin de...»

Concini yalvarıp yakındı.

— «Ah, *Cristo santo!*.. Benden elimden gelmeyecek şeyler bekliyorsunuz madam. Görüşüme göre sarayın halinden pek haberiniz yok. Yoksa, Kraliçenin, bu Düke çok kızgın olduğunu da bilmeniz gerekirdi. İş bana kalsaydı, mesele mi vardı? Ama Kraliçe'ye onun sözünü bile etmek, hemen gözünden düşmeye sebep olur. Böyle bir şey yapmaktansa şuracıkta ayaklarınızın dibinde bütün kanımı akıtmayı tercih ederim.»

— «Demek benim pek kolay başarıılır sandığım bu iş, size imkânsız görünüyor, öyle mi?»

— «Hem de ne kadar imkânsız, bir bilseniz, Sinyora!»

— «Peki, bu konuyu kapayalım.»

Fausta bu sözü, en ufak bir kırgınlık eseri bile göstermeden, en tabii hâliyle gülümseyerek söylemişti.

Bunun üzerine Concini'nin içine yeniden kurt düştü. «*Bu, göstermelik, pek önem verilen bir isteği örtmeye yarayan bir söz olmasın?*» Diye düşündü. Fakat Fausta, başka şeylerden bahsetmeye başlamıştı. Sah-te bir dostlukla, sanki Concini'yle aynı ayarda kim-selermiş gibi konuşuyordu. Kendisini tanıyanlara, bu ahbapça davranış çok daha tehlikeli görünürdü. Kadın, İtalya'dan, özellikle Floransa'dan bahsediyordu. Concini, Floransa'lıydı ve Fausta da, bu şehre ait dedikodulu, komik veya acı şeyler anlatıyordu. Concini, bunları ilgiyle dinliyor ve bazan kadının neden böy-

le konuştuğunu çatlayacakmışçasına merak etmekten kendini alamıyordu. Bu merakının giderileceği sıra da geldi. Fausta, bir sürü dedikodulu hikâyeye sayıp döktükten sonra bütün bunlardan söz açmak istediği asıl hikâyeye gelerek sözüne devam etti:

— «Bundan yirmi yıl kadar önce Floransa'da genç bir asîlzâde yaşıyordu... Sahiden asîlzâde miydi? Söz aramızda, sizden lâf çıkmaz. Asîlzâde filan da değildi hani... Ama, kendisine kalırsa, en âsil ailelerin soyundan gelme olduğunu bangır bangır bağıırıp dururdu. Yakışıklı olduğu, şık giyindiği ve kibar bâlleri de eksik olmadığı için herkes de ona inanır veya inanır görünürdü. Zaten onun aradığı da buydu. Biz de öyle yapalım ve farzedelim ki, asîlzâdedir...»

Daha bu acayip konuşma başlar başlamaz, Concini kulak kabartmıştı. Fakat kendisinden bahsedildiğine pek ihtimal vermediği için önemsemedi. Fausta hikâyesine devam etti:

— «İşte bu gayet yakışıklı ve şık, fakat aynı zamanda da son derece fakir asîlzâde, züğürtlüğüne fena hâlde içerliyordu ve kadınlar üstündeki tesirini gördüğü için günlerden bir gün bu tesirden istifadeye kalkıştı. Önce işe oda hizmetçilerinden, işçi kızlardan başladı, sonra kısa zamanda kibar hanımlara kadar yükseldi. Parası yoktu ama, sevgililerinden sızdırdığı paraları bol bol harcıyordu. Nihayet 1596 yıllarına doğru artık zengin bir asîlzâde hâliyle avuç avuç altın saçmaya koyuldu... Kazandığı başarılarından dolayı şımarmış ve kendisine hiçbir kapının kapanamayacağına inanmaya başlamıştı... Artık önemli bir kimse olmayı kararlaştırdı ve bu amaca erişebilmek için bilir misiniz, gözlerini kime kadar dikti? Bahse gücünü ki bilemezsiniz.»

Concini, Fausta'nın çizdiği porteyi yavaş yavaş kendine benzetmeye başlıyordu. Fakat:

— «Ne bileyim?» Dedi.

— «Toscana Grandükü François'ın kızına...»

Artık hikâyenin kahramanının kendinden başka kimse olmadığını iyice kavrayan ve kadının böylece nereye gelmek istediğini endişeyle kendi kendine sormaya başlayan Concini:

— «Ama, babası hiçbir şey bilmiyordu,» diye atıldı.

Fausta, hiç bozmadan devam etti:

— «İşin olağanüstü tarafı da şurada ki Floransa'lı işçi kızlara karşı başardığı şeyi Grandük'ün kızında da başardı. Toscana Grandükü'nün kızı ve Avusturya Arşidüşesi, bu ufacık asîlzâdenin metresi olup çıktı.»

Concini sözünü kesecek oldu:

— «Aman Sinyora... Biraz aşırı gidiyoruz sanırım... Siz, büyük insanlar aleyhindeki dedikoduların daha fazla alıp yürüdüğünü benden de iyi bilirsiniz.»

Fausta:

— «Bilirim, bilirim, ama, emin olmadığım hiçbir şeyi de söylemem.» Dedi.

Ve Concini'yi fazlasıyla düşündürmeye başlayan bir ısrarla devam etti:

— «İspat edemeyeceğim şeyler değil ki... Ne diyordum?.. Bu kızcağız, bizim delikanlının metresi olup çıktı. Hem öyle bir metres ki 1597 yılında, Grandük'ün sarayında, apansızın bir çocuk, bir kız çocuğu doğurdu.»

Bir an durup Concini'yi gözledi. Adam, hiçbir şey söylemedi. Derin derin düşünüyordu. Biraz sinirliydi ama, yine de gülümsemeye çalışıyordu. Prenses, bu sükûnete aldanmadan devam etti:

— «Bizim küçük asîlzâdenin, sağ kolu durumunda bir uşağı vardı. Asîlzâdemiz, çocuğu bu uşağa verdi ve boynuna bir taş bağlayıp Arno ırmağına atma-

sını tembihledi. Görünüşe göre bu tembih yerine getirildi. Ama, işin sonu var. Siz şimdi orasını dinleyin. Üç yıl sonra küçük asîlzâdenin metresi, evlâdının öldürülmesine razı olmuş olan bu kadın, yabancı bir kralla Hıristiyanlığın en güçlü hükümdarlarından biriyle evlendi. Kocasının yanına giderken âşığını da beraberinde götürdü. Bizim küçük asîlzâde, metresi sâyesinde yeni vatanında da önemli bir adam olup çıkmıştı. Fakat mevki hırsı gözlerini bürümüş bir delikanlı olduğu için bu yükselişe de yetinmiyordu. Onun istediği, metresinin krallığında elebaşı olmaktadır. Yazık ki ortada Kral vardı ve onun yükselişine bu Kral engel olup duruyordu. Nitekim günlerden bir gün, Kral bir kaza sonucu ölünce bizim kahraman istediklerini elde etti ve Hıristiyanlığın en güzel ülkelerinden birinin tek hâkimi kesiliverdi. Ne dersiniz Concini? Size şu küçük asîlzâdenin ve evlâdının öldürülmesine izin vermiş olan bâkire ananın adlarını da söyleyeyim mi?»

Concini, kararını vermişti. Kesinlikle:

— «Lüzumu yok, madam... Küçük asîlzâde de benim. Kızını öldürten ana da, Kraliçe de Médicis'tir. Hikâyenizi pekâlâ anladım. Ben pişkinimdir ve sizinle sizi hayrette bırakacak kadar da açık konuşacağım. Ama, kimden korkum var? Şurada yapayalnızız ve bizi kimse duymaz. Ben, Marie de Médicis'in âşığıydım ve hâlâ da sevgilisiyim. Ondan bir kızım oldu ve çocuğu Arno nehrine attırdım. Peki, ne olmuş? Maksudunuz nedir? Yâni benden Angoulême Dükü'nün serbest bırakılmasını mı koparacaksınız?»

Fausta, açık açık:

— «Evet,» dedi.

— «Öyleyse yaya kaldınız, madam... Karşınızda, enayi yok. D'Auvergne'nin hapisten çıkar çıkmaz aleyhimde faaliyete geçip benimle mücadeleye giri-

şecğini ve küçük Kral Onüçüncü Louis'in yerini kapmaya çalışacağını bilmiyor muyum sanki? Boşuna uğraşıyorsunuz. Dük'ün orada kalması gerekir. Ne yapacaksınız yapın bakalım... İsterseniz bu hikâyeyi bastırıp elden ele gezdirin.»

— « O da olur... »

Concini, kakhahalarla:

— «Beni bununla korkutacaksınız, ha?» Dedi. «Size kim inanır sanki?.. Burada size söylediklerimi halk içinde de söyleyecek kadar budala mı sandınız beni? Elinizde en ufak bir delil bile olmadıktan sonra, size kim kulak asar?»

Fausta bu sözleri yavaş yavaş başıyla doğruluyor; fakat endişe verici tebessümünü de hiç kaybetmiyordu. Tam zamanında ağzından çıkaracağı baklayla Concini'ye bir sürpriz hazırladığı belliydi. Şimdi onunla kedinin fareyle oynayışı gibi oynuyordu. Fakat bu işi, bundan keyif duyduğundan ötürü değil, onu elindeki silâhları söyleyip kendisini daha fazla yere vurmak için yapıyordu...

— «Ama» dedi, «çocuğu boğan adam bana tanıklık eder... Landry Coquenard'ı nerede bulacağımı bilirim. Sandığınızdan daha tedbirli davranmış olduğumu görüyorsunuz ya... O, benim her istediğimi söyleyecektir.»

Concini alay etti:

— «Ama, ne şahit ya! Kovduğum bir uşak, ipten kazıktan kurtulmuş bir herif...»

Fausta hak verdi:

— «Doğru... Bu şahit herkese şüpheli görünebilir... Ama, daha iyisi de var, Concini. Ben size bir şeyden bahsetmeyi unuttum. Bu Landry Coquenard dindar bir adamdı. Çocukcağızı, köpek yavrusu gibi suya atmaya kıyamamış ve öldürmeden önce kilise-

ye götürüp vaftiz ettirmiş. Hem de öyle esash vaftiz ettirmiş ki... Bakın, işte vaftiz kaydının kopyası da burada...»

Koynundan bir kâğıt çıkararak Concini'ye uzattı. Adam bu kâğıdı kaparcasına aldı. Bu kadarını beklemediği belliydi. Bir an cesareti kırılmış gibi durakladı. Fakat kendini toparlaması kısa sürdü:

— «Bu kaydın ne önemi var?» Dedi. «Uydurma olduğunu ileri süreriz!»

Fausta güldü:

— «Zaten uydurmadır da... Bakın ben de açık konuşuyorum. Ama, gerçek kayıt vardır. Ve ben istediğim anda onu getirtebilirim. Bu kayıta şimdi ölmüş bulunan, fakat kimliğinin araştırılması kolay olan rahibin imzası var. Sonra hâlâ sağ olan Landry Coquenard'ın ve yine ölmüş bulunan iki şahidin imzaları var. Kayıta, kız çocuğunun babasının Concino Concini, anasının da meçhul olduğu yazılı. Asıl kayıt böyle ama, ben onu tahrif ettirdim. Bir kere meçhul ana kaydını sildirip oraya Marie de Médicis yazdırdım. Sonra ölü şahitlerden biri yerine, Landry Coquenard gibi, sağ olan bir kadının, La Gorelle'nin adı yazılı. O da ben istediğim anda şahitlik edecektir. Şimdi görüyorsunuz ya... Elimde tam bir vaftiz belgesiyle canlı iki şahit bulunuyor. Eğer beni zorlarsanız, bu iş patlak verecektir, Concini... İyice bir düşünün bakayım...»

İkinci defa olarak silleyi tam yerinde ve zamanında indirmiş olduğunu gördü. Artık Concini'nin cesareti kırılmıştı. Bir yardım istercesine gözlerini kapıya kaydırmaktan kendini alamadı. Léonora bir daha göründü ve kafasıyla kesin bir «hayır» işareti yaptı. Bunun üzerine Concini:

— «Belgenin uydurma ve iki şahidin de yalancı olduklarını ileri süreriz.» Dedi. «Halk, Naip Krali-

çe'ye mi, yoksa bu iki ne idüğü belirsiz mi inancak?»

Fausta bu güçsüz savunma karşısında aşağılayıcı bir gülümseyişle:

— «Kimse inanmaz. Pekâlâ, öyle olsun...» Dedi. «Fakat Concini, bu dedikodunun uyandırdığı müthiş rezalete ne diyeceksiniz? Burası İtalya değil... Fransa'da ve Paris'teyiz. Fransızlar, namus meselelerinde pek hassastır. Fransızlar, yüzüne karşı bu kadar canavarca ithamlar vurulan bir Kraliçe'yi istemez olacaktırlar. Kendisine karşı öyle bir ayaklanacaklardı ki Kraliçe mâsum bile olsa kaçmak zorunda kalacaktır. Onun kaçması ise sizin yuvarlanmanızla ve belki de ölümünüzle sonuçlanacaktır.»

Léonora'nın solgun yüzü yine göründü. Bu sefer: «Doğru söylüyor.» Demek istiyordu.

Concini, biraz geç de olsa bu gerçeği anlamıştı. Hemen tavrını değiştirdi.

— «Evet, madam!» Dedi, «bana gerçek tehlikeyi gösterdiğiniz için size teşekkür ederim. İşte asıl tehlike burada... Öyleyse biz de başka türlü hareket edeceğiz.»

Fausta, tehdit taşan bir sükûnetle:

— «Ne yapacaksınız bakalım?» Diye sordu.

Concini alay etti:

— «Basit... Önce, tasarılarınızı Kraliçe'ye haber vereceğim.»

— «Sonra?»

— «Sonrası belli. Naip Kraliçe, burada kimin sözünün geçtiğini size hemen gösteriverecektir.»

— «Yâni beni de Bastille'ye tıkacak, demek istiyorsunuz?»

— «Tastamam üstüne bastınız, madam... Hem hiç merak buyurmayın... Bir kere oraya girdiniz mi,

bir daha çıkmamanıza pek dikkat edilecektir. Çene-
nizi açsanız bile Bastille'nin duvarlarının, içindeki-
lerin seslerini boğacak kadar kalın olduğu aklınız-
dan çıkmasın...»

Fausta güldü:

— «Daha doğrusu, ölüm hâlinde bulunanların
iniltilerini, demek istiyorsunuz...»

Concini, vahşî bir kinle:

— «Ne zekâ, ne anlayış!» Diye alay etti. «Zaten
sizin büyük anlayış sahibi olduğunuzu eskiden beri
bilirim, madam... Bakın, leb demeden leblebiyi an-
layıveriyorsunuz.»

Fausta da aynı alaycı tavırla:

— «Demek ki beni tutuklamak gerekecek,» dedi.

— «Ya, maalesef öyle, madam... Çok üzüleceğim
ama, elden ne gelir? Ama, durun bakayım, aklıma
bir şey geldi... Benim aklıma ne de güzel şeyler ge-
lir... Sizi hemen buracıkta alıkoyuvereceğim.»

— «Yaa... Ne de basit, değil mi?.. İşte beni tutuk-
layıverdiniz!»

Bu sözü gülerek söylemişti. Sonra birden ciddileşti
ve:

— «Ama, bunun savaşa yol açacağını da bilirsiz-
niz tabii...» Dedi.

Concini, bu sözdeki gizli tehdidi sezdi. Sâkin gö-
rünüşüne rağmen içi pek rahat değildi. Fausta, ne-
den kendine bu kadar güveniyordu? Ne olursa olsun-
bir kere ok yaydan çıkmıştı. Alaylarına devam etti:

— «Onun imkânı mı var, madam? Siz bir kere
tutuklandıktan sonra savaş da başlamadan bitmiş ol-
maz mı?»

Fausta, korkunç sükûnetiyle balyoz ağırlığındaki
sillesini indirdi:

— «Kavrayamadınız, mösyö... Ben, benimle yapılacak savaşı kasetmedim. Size anlatmak istediğim, İspanya ile yapılacak savaştır.»

Bu söz, Concini'nin kafasına bir gürz gibi indi. Omuzları çöktü ve dehşetle:

— «İspanya ile mi?» Dedi. «İspanya'yla neden savaşalım? Bu iş yalnız Prenses Faustay'la bizi ilgilendirir. İspanya'nın en ilgisi varmış?»

Fausta, böbürlenerek:

— «Çünkü, Prenses Fausta, burada, bütün İspanyolların Kralı Majeste Philippe'yi temsil etmektedir,» dedi.

Concini'nin konuşmasına fırsat vermeden ilâve etti:

— «Majeste, size haber iletmiş olmalıdır ki...»

Sonra birden, alaylı alaylı:

— «Ha, sahi... Öyle ya... Başbakan olmadığınızı söylemişsiniz. Devlet işlerine karışmadığınızı ve hiç olduğunuzu belirtmişsiniz. Unuttum gitti,» dedi. «Öyle ya, siz Kraliçe'nin bir ahabından başka hiçbir şey değilsiniz. Öyleyse Kraliçe'nin ahabı olduğunuzdan ötürü belki size söylerler. Majeste İspanya Kralı, geniş yetkilere sahip, normal elçiler üstünde ve Fransa sarayına tavsiyeli olağanüstü bir temsilcinin Fransa'ya geleceğini hükûmetinize haber verdi.»

Gittikçe perişanlaşan Concini.

— «Onu biliyorum,» diye hırçınlaştı. «Majeste İspanya Kralı, bize, böyle bir elçi göndereceğini haber verdi, ama, bu elçi, Avila Prensesi Düşes de Sorrientès'dir. Düşes de Sorrientès'le Prenses Fausta arasındaki ilgiyi pek kavrayamadım...»

Fausta, birden kendisine özgü tavrıyla dikildi ve:

— «Kavrayamazsınız siz...» Dedi. «Avila Prensesi ve Sorrientès Düşesi benim...»

Bu son söz, zaten bitkin hâlde bulunan Concini'yi büsbütün mahvetmişti. Fausta, merhametsizce devam etti:

— «Siz, hiçbir şey olan ve başbakanlıkla ilgisi bulunmayan Marki D'Ancre, işte siz, kendi ağzınızla söylediniz. Demek İspanya Kralı'nın elçisine el kaldırarak, onu Naip Kraliçe adına, âdi bir câni gibi zındana tıktıracaksınız öyle mi? Bana karşı yapılacak her zorbalığın İspanya Kralı'na karşı yapılmış olacağını da bilirsiniz herhalde... İspanya Kralı, parlak bir intikam almadan bu çeşit hareketlere tahammül edecek kimse değildir. Bundan savaş çıkar diyorum size!»

Concini kılıcını, kabzasına kadar kendi gırtlığına sokmuş olduğunu pek geç kavradı. Bir saniye içinde görünüp kaybolan Léonora'nın işaretlerle acele acele anlatabildiklerini tekrarladı:

— «Biz İspanya'yla savaşmak şöyle dursun, tam tersine bağdaşmak istiyoruz!» Dedi... «Kral Philippe'nin pek gözünde olduğunuz anlaşıldığına göre bununu herhalde siz de bilirsiniz!»

Fausta yavaş yavaş:

— «Evet, biliyorum!» Dedi. «Bir taraftan Fransa velihati Onüçüncü Philippe'nin İspanya Prensesi Anne d'Autriche ve öte yandan İspanya Velihati Philippe'nin de Fransa prensesi Elisabeth'le evlendirilmesi için görüşmeler yapıldığını da biliyorum!» Concini hayret etti:

— «Gerçekten çok şey biliyorsunuz! Bu görüşmeler, Fransa sarayında pek gizli tutuluyor. Şimdilik Kraliçe, ben ve bakan Villeroy'dan başka kimse bu meseleyi bilmiyor. Affınızı rica ederim, mudanın Sözlerinizden şüphe etmek aklımdan bile geçmez

ama, İspanya Kralı'nın elçisi olduğunuzu yalnız siz söylüyorsunuz. Oysa bu görevi itimatnamenizle belirtmeniz de gerekir. İtimatnamenizi sunmadan önce bana göstermenizi rica edebilir miyim acaba?»

Fausta:

— «İşte!» Dedi.

Koynunu aradı ve kendisine henüz o sabah, dilenci kıyafetli birinin getirdiği kâğıtlardan birini açarak Concini'ye uzattı:

— «İşte, önce size Majeste Kral'ın kendi eliyle yazıp bana gönderdiği bir mektup. Okuyun Mareşal efendi. Yüksek sesle okuyun da, eğer bir tarafa yerleştirdiğiniz bir adamınız varsa o da duysun ve size gereken öğütleri versin!..»

Müthiş kadının, bütün hilesini sezdiğini belirten sözlerinden sonra artık üstelemeye hiç cesaret edemeyen Concini, onun tavsiyesine uyarak yüksek sesle okudu:

«Sayın madam, sevgili yeğenim.»

Bize hizmetinizin devamıyla daha iyi başarılar elde etmeniz için size bu satırları yazıyorum. Size her türlü yardıma hazır bulunduğumuzu hatırlatırız...

Becerikliliğinizi, gücünüzü, yargılarınızın sağlamlığını ve denenmiş bağlılığınızı bildiğimiz için bize saygı göstermek hususunda en iyi yolu seçmekte sizi tamamen serbest bırakıyoruz. Almak istediğiniz her türlü kararı peşin olarak kabul eder ve destekleriz. Size yapacağımız bir tek şu tavsiyemiz vardır: Bizi, bizim sizi sevdiğimiz kadar seviniz...

Sizi sevgiyle anan yeğeniniz:

Kral Philippe»

Bu mektup bitince Fausta çıkardığı kâğıtları Concini'ye verdi. Okunan mektupla her türlü merakını gidermiş olan Concini, bu kâğıtları incelemiş görü-

nerek düşünmek için vakit kazanmak istemişti. Sonra hepsini Fausta'ya uzattı ve sinirli bir hareketle bu yıklarını ısırarak yenilgiye uğradığını itiraf etti.

— «Bu bütün durumu değiştiriyor! İspanya'yla savaşmak istemiyoruz. Madam Düşes de Sorriciès'in şahsında, İspanya Kralı'nın olağanüstü elçisine saygı sunarız.»

Belki bu gerileyişten bir yarar sağlayacağını umuyordu. Ne çare ki karşısındakinin ne kıratta bir insan olduğundan haberi yoktu. Fausta, koparmayı aklına koyduğu şeyi almadan yakasını bırakacak kadınlardan değildi. Nitekim, kazandığı zaferden hiç neşe duymamış görüldüğü hâlde, kâğıtları tekrar koynuna yerleştirirken:

— «Öyleyse istediğimi vereceksiniz!» Dedi.

Concini, bilmemezlikten gelmeye çalışarak:

— «Neydi o istediğiniz?» Diye sordu.

Fausta, kelimelere teker teker basarak:

— «Ben,» dedi. «Angoulême Dükü'nün serbest bırakılmasını istiyorum!..»

Concini, bir an düşünür gibi göründü, sonra:

— «Pekâlâ!..» Dedi. «Kraliçe'den, onun hemen zındandan çıkarılmasını isteyeceğim.»

Fausta, şüpheli gülümsedi...

— «Ama, işe Kraliçe karışırsa sonu gelmez!..»

— «Öyle diyorsunuz ya, serbest bırakma emrini eninde sonunda onun imzalaması gerekmez mi?»

— «Şüphesiz! Mademki Naip odur; tabii o imzalayacaktır. Fakat sizin de yanınızda, hiç şüphesiz boş olarak imzalanıp mühürlenmiş kâğıtlar vardır. Bunlardan birini doldurmak, bu işi görmeye yeter. Ben sizin ihtiyatlı bir adam olduğunuzu bilirim, Concini. Fransa'nın egemeni siz değil misiniz?»

Concini, bir kere daha sımsıkı yakalanmış olduğunu görüyordu. Müthiş bir madrabaz olan Fausta, adamı iyice yakalamış, eviriyor çeviriyor, bir türlü kaçamak fırsatı vermiyordu. Hiçbir şey yapamamaktan doğan hırsını saklamaya, gülümsemeye çalışarak sordu:

— «Demek bana itimadınız yok?»

— «Hayır! Siz, benim elimdesiniz demektir. Nasıl olsa her istediğimi yapacağınızı bilirim. Yalnız, acelem var... Haydi, şu mühürlü kâğıtlardan birini alın da doldurun, olsun bitsin!..»

Concini, artık yenilgiyi tamamen kabul ettiğini ortaya koyan bir tavırla kalkıp bu kadar ısrarla istenen kâğıdı çıkarmaya gitti. Fausta ise emir verme yetkisini ele almış gibi:

— «Gitmişken, iki tane alın bâri!» Dedi.

Concini, hiddetinden titreyerek boyun eğip iki boş kâğıt aldı...

— «Şuraya, şu masanın önüne oturun da Angoulême Dükü'nün hemen serbest bırakılması emrini yazıverin. Tarih, bugünkü olsun...»

Concini yine boyun eğdi ve gereken iki-üç satırı sinirli sinirli karalayarak, gözleriyle hançerlercesine bakarken Fausta'ya uzattı. Kadın, en ufak bir sevinç eseri göstermeden kâğıdı alıp okudu. Sonra başıyla beğendiğini belli etti ve tatlı, fakat dayanılmaz derecede otoriter sesiyle bir emir daha verdi:

— «Şimdi de Dük d'Angoulême'nin tekrar yakalanması ve Bastille'de muhafaza edilmesi hakkında bir emir yazınız!»

Concini kalem elinde kalakaldı. Fausta'ya şaşkın şaşkın baktı. Sonra iki kolunu havaya kaldırarak afalladığını belirten bir hareketle:

— «İşte bunu anlamadım!..» Dedi.

Fausta gülümsedi:

— «Ben anlıyorum ya! Bu kadarı yetmez mi? Yazın Concini, nenize gerek, yazın siz. Tarihi de boş bırakın!»

Concini, bu ikinci emri de yazıp uzattı. Fausta, bunu da gözden geçirdikten sonra her iki kâğıdı katlayıp koynuna sokarak ayağa kalktı. Gülümseyerek:

— «Eninde sonunda anlaşacağımızı biliyordum!» Dedi. «Doğrusu, beni, sizi zorlamak mecburiyetinde bırakmış oluşunuza çok üzgünüm. Neyse, dediğimi yaptığınız için teşekkür ederim. Size düşman olmadığımı iyice aklınıza koyun, Concini. Sizi zorladım diye şimdi bana kızılıyorsunuz ama, ileride Fausta'nın size karşı umduğunuzdan çok daha fazla dostluk göstereceğini göreceksiniz. Sırrınıza gelince, onu da hiç merak etmeyin. Bu sırrı, nasıl şimdiye kadar sakladım, bundan sonra da saklarım!..»

Fausta, onun müthiş kızgınlığını görmemezlikten gelerek:

— «Léonora'ya da kendisi hakkında sadece dostça duygulara sahip olduğumu söyleyin!.. Haydi şimdi beni lütfen tahtirevanıma kadar götürün, Concini!» Dedi.

Concini, içinde kabaran hiddeti yenerek gülyüzle kadına kılavuzluk etti. Birlikte avluya çıktıklarında, d'Albaran ve başkaları onları, dünyanın en samimî iki ahababı sandılar.

**PARDAILLAN, FAUSTA'NIN PEŞİNİ
BIRAKMIYOR!**

Stocco da tıpkı Concini gibi istemeye istemeye denileni yapmış ve Pardaillan'ı, efendisinin odasına bitişik bir salona kadar götürmüştü. Bu işte Concini'nin, Fausta'nın sözüne uyarak ortalığı boşaltmasının da büyük yardımı olmuş, yolları üstünde kimseye rastlamamışlardı. Böylece Şövalye, kendisini pek meraklandıran bu konuşmayı, bir kelimesini bile kaçırmadan dinlemişti. Fausta'nın ardından çıkarken Stocco'yu teskin etmek istemiş ve:

— «Dinle,» demişti. «Bana büyük bir hizmette bulundun... Ben de sana bunun karşılığını vermek istiyorum... Bundan böyle senin hakkında bildiklerimi kimseye söylemeyeceğime söz veriyorum. Sözü-mün değerini bilirsin. Artık dünyada bir Stocco var mıydı, neler yapmıştı, neler yapabilirdi? Hepsini unuttum gitti. Gözüne rahat uyku girsin!..»

Sonra da: «*Bu Stocco da ahmağın biriymiş. Kendisini ne efendisine, ne de başka birine gammazlamayacağı mı bilmesi gerekirdi!*» Diye söylenerek ardına bile bakmadan Fausta'nın tabtirevanının ardından koştu.

Stocco da: «*Allaha bin şükürler olsun! Değil mi ki söz verdi, artık kimseye bir şey çıtlatmaz. Sahiden gözüme uyku girebilir.*» Diye düşünüyordu. Fakat hemen ardından söylenmeye başladı. «*Ama Allaha andım olsun! Ben de bunu onun yanına koyarsam, bana Stocco demesinler!.. Elbette Şövalye hazretlerinden bir gün öcümü alacak fırsatı bulurum!*»

Ama biz, yakında tekrar kendisiyle karşılaşacağı-

mız Stocco'yu bir tarafa bırakarak Fausta'nın peşini bir türlü bırakmayan Pardaillan'a dönelim...

Şövalye, hem tahtirevanı gözden kaçırmıyor, hem de namuslu bir savaşçı hâliyle düşmanı hakkında fikir yürütüyordu: «Şu Fausta hiç değişmemiş! Hem hâli, hem de ruhu aynı kalmış! Ama neme gerek? O, bu hâline nasıl engel olamazsa ben de engel olamam! Fakat şu Concini de ciğeri beş para etmez bir herifmiş. Fausta'dan bir-iki ustalıkla sille yer yemez mahvoldu...»

Bir yandan böyle düşünürken öte yandan da çevresinde olup biteni hiç gözden kaçırmıyordu. «Demek, şimdi de İspanya Kralı'nın hizmetine girmiş!» Diye düşünmeye devam etti. «Ne zamandan beri acaba? Ben onu öldü sanıyordum. İşe bak, şimdi de Avila Prensesi ve Sorrientès Düşesi olmuş. Üstelik Concini'nin okuduğu mektup doğruysa İspanya Kralı'nın da adamakıllı gözüne girmiş... Hah, hah!.. Dosdoğru Bastille zindanına gitmiyorsa kellemi keserim!.. Ama bu karı böyle yola devam ederse ben de açlıktan kurtulamayacağım. Gördün mü başıma geleni? Ben Fausta'yla karşılaşır karşılaşmaz, açlık ve yorgunluk da başladı. Hem de daha işin başlangıcındayız. Ama Fausta'nın ne kabahati var? İstersem gidip ziftlenmek, göbeğimi devirip yatmak da elimde. Şu kahrolası merakım yok mu? Hem sonra işe yeni karışmışken bırakmak, şanıma yakışmaz. Demek Fausta da İspanya Kralı'na kapılanmış? Bu işe hiç aklım ermez!.. Fausta, efendi kabul eder mi hiç? Bu İspanya Kralı Philippe, sersem birisi olmalı! Kimbilir Fausta onu nasıl kukla gibi oynatıyor! Yoksa onun burada başkası hesabına çalışmasını aklım almaz. Kimbilir bu işte ne biçim bir çıkarı vardır. Dosdoğru Bastille'ye gidiyoruz işte!.. Peki, d'Angoulême'yi ne yapacak? Sakın vaktiyle Dük de Guise'ye oynatmak istediği rolü, şimdi bu zavallıya oynatmaya kalkışma-

sın? Bu işte mutlaka bir dalavere vardır. Öğrenmem gerekir ama, bunun için Bastille'ye girmeyi aklımdan bile geçirmem. Bu delikanlıya yapacağı teklifleri ve anlaşmayı herhalde zındanda yapmaz. Sokakta da yapmayacaktır... Nerede yapacağını öğrenmeli... Oof! Açlıktan da gebereceğim. Kadının en aşağı bir saatlik işi var. Bastille'ye girmek zordur ama, çıkmak daha zordur. Bu hususta tecrübeliyim. Resmî işlemleri tamamlatıncaya kadar en aşağı bir saat geçer. Bir saatte ise ben dört defa karnımı doyurabilirim!..»

Pardaillan bu kararı verdikten sonra yakınlardaki bir lokantaya girdi. Koşup gelen garsona:

— «Şu masaya iki dilim jambon, börek, yarım tavuk, bir şişe Saint-Georges ve taze ekmek! Ama çabuk tarafından!» Dedi.

Garson içeriye koşarken Şövalye de pencere önünde bir masaya oturmuş ve dışarıda, Bastille zindanı önünde bekleyen Fausta'nın maiyetini seyretmeye başlamıştı.

Masa hazırlanınca garsona bir altın uzatarak:

— «Hesabınızı alın!» Dedi. «Belki acele gitmek zorunda kalırım. Hakkınız kalmasın!»

Garson sırtıyordu:

— «Aman, Mösyö Şövalyede paramız mı kalırmış?»

Şövalye gülümsedi. Masadakileri silip süpürdüğü gibi Fausta görünmeden önce önündeki lezzetli Saint-Georges kırmızı şarabını son damlasına kadar yuvarladıktan sonra nefis bir beyaz şarap olan Vouvray'dan da bir şişe içti.

Böylece üç saat geçti. Fausta hâlâ görünürlerde yoktu. Bir yandan daha zengin bir sofraya kurdurtma-

dığına yanarken öte yandan da: «Sakin bizim Prensesi de bir deliğe tıkmış olmasınlar? Doğrusu hiç de fena olmaz, bu sâyede bir sürü iş de kendiliğinden temizlenmiş olur...» Diye düşünüyordu. Sonra birden gülümseyerek: «Yok yok! Miskinlikten bıktım! Çıksın şu kadın da biraz kımıldanalım!..» Dedi.

DÜK D'ANGOULÊME VE FAUSTA

Bu sırada Devlet Hapishanesi'nin oldukça rahat döşenmiş bir odasında, mağrur tavırlı ve genç görünmesine rağmen şakakları ağarmış bir asîlzâde, üç aşağı-beş yukarı dolaşıyordu. Bu adam, Charles de Valois, yâni Dük d'Angoulême'ydi. Hem geziyor, hem de kendi kendine mırıldanıyordu:

«Dün elime gelen ve yakında serbest bırakılacağı-mı müjdeleyen bu kâğıdı gönderen kim acaba? Altındaki imzada 'eski bir düşman' yazıyor... Kimmiş bu eski düşman da şimdi birdenbire dostlarımın en değerlisi oluveriyor? Acaba beni buradan gerçekten kurtaracak mı? Düşünüyor, düşünüyor, bu eski düşmanın kim olabileceğini bulamıyorum. Aman, canım, kim olursa olsun. On yıldır kapalı kaldığım şu zıندان beni kurtarsın da... On yıl... Ömrümün en parlak on yılı, şu dört duvar arasında geçti. Düşündükçe deli olasım geliyor.»

Bazan hücresinin kapısına kadar gidip kulağını dayıyor, yaklaşan ayak sesleri sezer gibi oluyor. Bekliyor, sonra da yanlış duyduğu kanısına varınca boynu bükülüyor, dudaklarını kanatasıya ısırarak kapıdan uzaklaşıyor... Sabahtan beri böyleydi. Bir kere daha ayak sesleri duyar gibi olunca kapıya koşup kulağını dayadı ve sevinç çılgılığını zor zaptetti. Bu sefer yanılmamıştı. Dışarıda, gittikçe yaklaşan ayak sesleri vardı. Nitekim, kapı birdenbire açıldı ve iki muhafız mesut müjdeyi verdiler. Hemen ardından da resmî işlemlerin tamamlanmasına başlandı. Onlar kâğıtları doldurmak için vakit geçirdikçe Dük sinirinden çıldırarak gibi oluyordu.

Sonunda yazıp-çizmeyi bitirerek kendisini doğruca Bastille komutanının yanına götürdüler... O zaman biraz daha rahatladı ama, şu uğursuz zindandan çıkmadıkça yine orada kalıvermek bahtsızlığına uğrayacağı korkusu içini titretip durdu. Şimdi bir de kendisini kurtaracak kadar kudret sahibi olan bu eski düşmanı merak ediyordu. Ansızın komutanın yanında Fausta'yı gördü. Aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen o da Pardaillan gibi hemen kadını tanıyıverdi. Şaşkın şaşkın:

— «Prenses Fausta!» Diye söylendi.

Aklına bir sürü insan getirmişti ama, Fausta'yı hiç düşünmemişti.

Fausta, Dük'ün sözlerini duyar duymaz:

— «Hayır, Prenses Fausta değil, Düşes de Sorri-entés!..» Dedi.

Dük'e susması gerektiğini anlatmak için parmağını dudaklarına götürdü. Bu, d'Angoulême'nin muhtaç olduğu bir öğüttü. Zira apansızın yapıverdiği keşif, kafasını allak bullak etmişti. Kendisini toparlayabilmek için biraz susup düşünmesi gerekiyordu. Fausta, serbest bırakacak, hattâ kendi eliyle gelip zindandan çıkartacak kadar ona ilgi duysun... Ne demekti bu? Bir zamanlar Pardaillan'la birlikte karşı koymuş olduğu ve çok kere öldüresiye darbelerinden kurtulmuş bulunduğu bir düşmanın, birdenbire bu kadar bağışlarcasına davranmasını bir türlü aklı almıyor, kafasında bir yığın soru belirliyordu.

Artık her çeşit formalite bitmiş, tutuklunun serbest bırakılmasından başka yapılacak iş kalmamıştı. O da oldu ve hattâ nâzik komutan, Fausta'yı, kale surlarının dışına kadar uğurladı. Dük, ancak o zaman rahat bir nefes alabildi ve kibar bir tavırla dayanması için elini Fausta'ya uzatıp kadını tabiiyetine

nına kadar götürdü. Tahtırevana vardıklarında, Charles d'Angoulême şükranını belirten bir tavırla:

— «Madam, yavaş yavaş eriyip gittiğim bu cehennemden beni kurtararak minnetimi kazandınız... Beni tanırırsınız. Elime fırsat geçtiği takdirde nankörlük etmeyeceğimi söylersem, bana inanmak gerektiğini de bilirsiniz.»

Bir an sustu. Gülümseyerek kendini dikkatle seyreden Fausta'nın gözlerine baktı ve:

— «Bu fırsat elime geçinceye kadar benden isteyeceğiniz şey ne olursa olsun yapacağım. Yeter ki bu isteğiniz, yerine getirilemez ve kudretimin üstünde bir şey olmasın.»

Bu sözlerle Fausta'nın bu işi sadece kendisine iyilik olsun diye ve hiçbir karşılık beklemeden yaptığına inanmadığını da belirtmek istiyordu. Yine bu sözlerle dolambaçlı konuşmasını sevmeyen bir kimse olduğunu belli etmişti. Fausta, bütün bunları sezdiyse de hiçbir şey farketmedi ve ciddiyetle:

— «Demek sizden bir isteğim olduğu kanaatinde-siniz?» Dedi.

Beriki, onun gözlerinin içine baktı ve duraksamadan:

— «Premises Fausta boşuna iş yapmaz. Mademki bana bir iyilikte bulundunuz, demek ki işbirliği yapmamızın, nelerden ibaret olduğunu bildiğim tasarılarınıza yardımı var... Yoksa yanılıyor muyum?» Dedi.

Kadın, sadece:

— «Hayır, yanılmıyorsunuz,» diye cevap verdi. «Size tekliflerim var... Tabii sokakta yapılacak teklifler değil.»

Dük gülümsedi:

— «Ben de aynı fikirdeyim... Bu yüzden, beni

nereye götürürseniz, sizinle birlikte gelirim, Prenses...»

— «Mükemmel bir kavalyesiniz, Dük... On yıllık mahpusluğun sizi hiç değiştirmediyini görüyorum. Eğer siz de bu tahtırevana binerseniz, birlikte evime kadar gider, orada rahat rahat konuşuruz.»

Fakat Dük d'Angoulême, tahtırevana girmek şöyle dursun, ister istemez geriledi ve anlamlı anlamlı Fausta'nın maiyetindeki atlılara baktı. Bunun üzerine Prenses gülümseyerek emir verdi:

— «D'Albaran, Mösyö Dük d'Angoulême'ye bir at ver.»

D'Albaran, geri dönüp bir işaret çakınca, adamlarından biri yere atlayarak getirip hayvanını Dük'e verdi; kolay binmesi için de öte yandan özengisini tuttu. Dük, yıllardır ata binmemiş bir adamdan umulmayacak bir çeviklikle hayvanın üstüne sıçrayıp Fausta'ya döndü:

— «Rica ederim madam!.. Lütfunuzu tamamlayınız... Hemen hareket edelim. Bu kale duvarlarının gölgesinde insan havasızlıktan boğulacak.»

Fausta, yine anlamı sezilmeyen bir tebessümle:

— «Gidelim,» dedi.

Bu emri verirken d'Albaran'a da Dük'ü gösterecek bir işaret çaktı ve bunun üzerine dev yapılı İspanyol, bir tek işaretle adamlarını ikiye bölüverdi. Bir kısmı öne, bir kısmı da arkaya yürüdü. Öyle ki tahtırevanın bir kapısının yanında giden d'Albaran'la öteki kapısının yanında yol alan Dük d'Angoulême, önde ve arkadan iki atlı grubunca kuşatılmışlardı.

Fausta ile maiyeti Saint-Antoine, sokağında yola koyulduklarında karanlık basmıştı. Pardailan Saint-Antoine sokağı köşesinde onları bekliyordu. Fausta'

nın verdiği gizli işaret üzerine d'Albaran'ın aldığı tedbirleri gördü ve gülümseyerek: «*Şu bizim Dük, tahtirevandakine refakat etmekten pek memnun olmuşa benziyor ama, kendisine tutuklu gibi davranıldığıнын hâlâ farkında değil.*» Diye düşündü. Şövalye, durumu hemen kestirmişti. Dük d'Angoulême, Fausta'nın tutuklusu durumundaydı.

Pardaillan, tekrar Fausta'nın peşine düştü ve Sorrientès konağına kadar gitti. Tahtirevanın, konağın avlusuna girdiğini ve koca kapının, Dük d'Angoulême'nin üstüne kapandığını gördüğünde gece iyice bastırınıştı. Genç Dük şimdi artık müthiş kadının tamamen avucuna girmişti. Pardaillan'ın konağa girip Prensce'sle Dük arasındaki konuşmalara kulak kabartmaya karar verdiğini söylemeye bile gerek yok. Bu cüret, Pardaillan'dan başka herkese delice görünebilirdi. Zira Fausta'nın konağının muhafız dolu olduğu muhakkaktı. Buraya girmek, kendini tutup kurt kapanına atmak demektir. Fausta'yı adamakıllı tanıyan Şövalye, kendini bu teşebbüsten caydıracak ne varsa hepsini sayıp döktü. Fakat başkasını yıldırıp caydıracağı muhakkak olan bu engel ve tehlikeler, sanki onu teşvik ediyordu. Hem macera dolu hayatında bunun gibi nicelerini görmemiş, nice umulmaz işler başarmamış mıydı? Daha o sabah, hiç değilse Fausta'nınki kadar korunan Concini'nin konağına bile girmekten çekinmemişti. Şimdi de bu konağa girmenin çarelerini aramaya başladı. Düşünüp dururken, ansızın:

«*Tüh!*» Diye söylendi. «*Az kalsın unutuyordum. Şu çıkmaz sokaktaki kapıya gider, ardarda üç defa vurur ve La Gorette adını veririm, olur biter.*»

Pardaillan, La Gorette'yle tahtirevanında gizlenen Fausta fısıllı fısıllı konuşurlarken, tesadüfen kadının cadıya söylediklerini duymuştu. Dosdoğru küçük ka-

pıya giderek ardı ardına üç defa çaldıktan sonra parolayı söyledi. Kapı hemen açılıverdi.

Peleriniyle yüzünü iyice örtmüş olan Pardailan, bir kandilin loş ışığıyla aydınlanan bir odaya girdi. Buraya ancak «nöbetçi odası» denilebilirdi. Orada bulunan adamlardan biri onu görünce ayağa kalkarak bir tek kelime söylemeden, hiçbir şey sormadan peşinden gelmesini işaret etti. Şövalye, bunu canına minnet bilerek yürüdü. Adam, onu ufak bir odaya götürerek biri gelip alıncaya kadar orada beklemesini tembihledi.

Şövalye odada yalnız kalır kalmaz, tam karşısındaki kapıyı açtı. Loş ışıklı bir koridora çıktı, hızlı hızlı yürümeye başladı. Nerede olduğu, nereye gideceği hakkında en ufak bir fikri bile yoktu. Yine de eski çevikliğinden bir şey kaybetmediğini ortaya koyan adımlarla yol alıyordu. Güvendiği tek şey, böyle zamanlarda kendisine yardım eden altıncı hissiydi; bunun Fausta ile d'Angoulême'nin konuşacakları odayı kendisine buldurtacağına inanıyordu. Böylece birçok salondan geçti. Rastladığı kapıları tereddütsüzce açıp aradığını bulamayınca tekrar kapıyı kapadı. Bütün bu araştırma sırasında kimseciklere rastlanmamıştı. Âdetâ yolunu şaşırdığından ve konağın benüz oturulmayan bir kısmında dolaşmaya başladığından şüphelenir olmuştu. Tam bu sırada rastladığı bir kapıyı açmaya hazırlanıyordu ki bu kapı birdenbire kendiliğinden açıldı ve bir adam belirlendi.

Şövalye, yüzünü pek seçemedi ama, yoluna bir adam dikildiğini iyice farketti. Hemen herifi kısıktırak yakalamak, bağırıp çağırmasına ve konak halkını uyandırmamasına fırsat vermemek istedi. Fakat adam, boşuklaşan sesiyle.

«A, Mösyö de Pardailan...» Diye söylendi.

Şövalye de şaşkın şaşkın:

— «Valvert!» Dedi.

Odet de Valvert, hemen çıktığı odaya doğru yürüdü. O zaman Şövalye birdenbire hiddetlenerek terslendi:

— «Sen burada ne arıyorsun?»

Şövalye'nin hiç âdeti olmadığı hâlde kendisine «sen» dediğini duyan ve daima sâkin gördüğü bu adamın heyecanlandığını sezen delikanlı, önemli bir şeyler olduğunu hissederek:

— «İyi ama, mösyö, ben burada nöbetteyim,» dedi.

— «Nöbette misin? Ne nöbeti?»

— «Madam Düşes de Sorrientès'in maiyet nöbeti...»

— «Düşes de Sorrientès'in maiyet nöbeti mi? Sen bu düşesin hizmetinde misin?»

— «Evet, mösyö...»

Pardaillan, delikanlıya iyice yanaştı ve elini avuçlarında sıkarak kıvılcımlı gözleriyle yüzüne bakıp fısıldadı:

— «Bu Düşes de Sorrientès'in asıl adı nedir, biliyor musun?..»

Şövalye'nin konuşuş tarzı, Valvert'in tüylerini ürpertti:

— «Vay, demek ki bahsetmek istediğiniz o ha? Demek içimdeki sıkıntı yanlış değilmiş. Onda ve onun çevresinde kuşkulu bir şeyler sezip duruyordum zaten... Bana yaptığı parlak tekliflere rağmen, maiyetine istemeye istemeye girdim. Siz yoksunuz diye deli oluyordum, mösyö... Çünkü ancak sizin nasihatlerinizle yanlış bir yola sapıp sapmadığımı kestirebileceğime inanıyordum. Ancak siz, kafamda-

ki bulanık şüpheleri, onun nenin nesi olduğunu aydınlatarak dağıtabilirdiniz.»

— «Öyleyse onun ne mal olduğunu benden öğreneceksin. Hem seni yolumda bulunca, neden heyecanlandığımı da anlayacaksın. Baksana, iş olmuş bitmiş ve sen Düşes de Sorrientès'in hizmetine girmişsin bile... Ben burada, hanımının düşmanı olarak bulunuyorum, anlıyor musun? Bu yüzden, seninle de karşılaşacağız demektir.»

Pardaillan bu sözleri, soğuk bir tavırla söylemişti. Delikanlının elini gittikçe daha şiddetle sıkıyor ve onun gözlerini arayıp duruyordu. Valvert, sitem eder gibi:

— «Sizinle karşılaşmak mı, mösyö?» Dedi. «Böyle bir şey nasıl aklınıza geliyor?»

Ve heyecanla ilâve etti:

— «Mademki Düşes, sizin düşmanınızmuş, bu dakikadan itibaren benim de düşmanım oluyor demektir. Dünyada sizden fazla kimseyi sevmeliğini bilmenizi isterim. Oysa ben, benden şüphelenmeyecğiniz kadar gözünüze girmiş olduğumu sanırdım.»

Öyle içten konuşuyordu ki sesi titriyordu. Pardaillan tatlı bir gülümseyişle ve elini daha fazla sıkarak:

— «Zaten ben de senden ancak bunu beklerdim,» dedi. «Fakat bir kere de senden duymak istedim. Artık içini döktün... Şimdi bir de benim sana söyleyeceklerimi dinle: İktidarı elinde tutan veya ele geçirmek isteyenlerin hepsi bir araya gelseler, yine de Düşes de Sorrientès adı altında tanıdığın kadın kadar tehlikeli olamazlar.»

Valvert güldü.

— «Vay canına! Az değilmiş desenize, mösyö,» dedi.

Sonra birden ciddileşerek Şövalye'nin gözlerinin içine bakıp sordu:

— «Bana bunu neden söylüyorsunuz?»

Pardaillan, soğuk bir tavırla:

— «Benimle birlikte ona karşı savaşacaksın da, bilesin diye söylüyorum,» dedi.

— «Öyleyse öğrendim, mösyö... Ama, sizinle beraber olduktan sonra cehennemin bütün zebanileri de bir araya gelse yine karşı koyarım. Şu Madam de Sorrientès, zebanilerden de beter olamaz ya... Haydi mösyö, çıkarın dilinizin altından baklayı da, bu müthiş prensesin nenin nesiymiş, öğrenelim.»

Pardaillan, delikanlıyı kendine doğru çekerek fıslıtlıya:

— «Bu kadın, Fausta'dır.» Dedi.

Valvert, yerinde sıçradı:

— «Fausta mı?»

Gözlerini kuşkuyla etrafında gezdirdi. Eli, hiç farkında olmadan kılıcına gitti ve hemen dövüşecek bir insan gibi kılıcının kabzasını sıktı. Sonra kulaklarına inanamıyormuş gibi:

— «Fausta ha? Yâni Jehan'ın annesi?» Diye sordu. Pardaillan başıyla onayladı. «Ölmemiş demek?»

Pardaillan:

— «Ölmemiş,» dedi. «İşin kötüsü, şimdi sahneye eskisinden daha kudretli ve daha müthiş silâhlarla çıkmakta...»

— «Şimdi sizin neden burada olduğunuzu anlıyorum... Demek ki aranızda, mücadele, eskisinden daha amansız, daha müthiş olacak.»

— «Hem bu sefer Odet, boğuşma, ancak birimizden birinin ölümüyle bitecek. Belki de ikimiz birden yere serileceğiz.»

Valvert coşmuştu:

— «Yok canım, mösyö,» dedi. «Siz onun sırtını az mı yere getirdiniz? Bu sefer de öyle olacak tabii...»

Pardaillan içini çekerek başını eğdi:

— «İhtiyarladım, Odet... Pek ihtiyarladım.»

Bu sözleri duymamış olan Valvert, gittikçe coştu:

— «Ama, ne tatlı, ne güzel, ne müthiş bir mücadele olacak... Hem bu sefer, bu efsanevî savaşta ben de bulunacağım. Benim için ne mutluluk ve ne şeref, mösyö...»

Bu gençlik heyecanı, Pardaillan'ın gülümsemesine sebep oldu. Fakat Sorrientès konağına ne iş için geldiğini unutmamıştı; fazla vakit kaybettiğini düşünmeye başlıyordu. Hemen isteğini söyledi:

— «Hanımın, bir asîlzâdeyle birlikte başbaşa konuşmak üzere geldi,» dedi. «Kimse şüphelenmeden benim de neler konuştuklarını duymam lâzım...»

Subırsızlanmaya başlayan Valvert.

— «Gelin, mösyö,» dedi.

Birkaç saniye sonra Pardaillan, Valvert'in kendisini soktuğu daracık bir yerde, bir kapının önündeydi. Hemen Valvert'in kulağına eğildi:

«Şimdi git,» diye fısıldadı. «Senin, beni buraya getirdiğinden kimsenin şüphelenmemesi lâzım. Onu göre davran. Ne olursa olsun, beni tanımıyorum; gibi davranacaksın ve ben de seni tanımayacağım. Haydi git, oğlum.»

Pardaillan'ın kendisini göndermesi, Valvert'in hiç umut gelmemişti. O artık dövüşün başladığına ve kendisinin de - ne kadar mütevazı olursa olsun - bunda bir rol alacağına seviniyor ve hemen savaşa başlamaktan başka bir şey düşünmüyordu. Bu düşüncesini Par-

daillan'a da açmak istedi. Fakat başka bir şeyler tasarlamış olan Şövalye, onu karşı konulmaz bir otoriteyle yavaşça kapıya doğru itti ve:

— «Sana git diyorum,» dedi. «Eğer yakalanırsam, kurtulmak için sana güvendiğimi anlamıyor musun? Onun için hiç değilse senin serbest bulunman gerekmez mi? Sözümü dinlesene...»

Valvert artık boyun eğmek zorunda kaldı. Şövalye ise acelesine rağmen delikanlının tamamen uzaklaştığına emin olmadan içeride konuşulanları dinlemeye teşebbüs etmedi. Delikanlı uzaklaşırken:

«Şu çocuğu da Fausta'nın amansız sillelerinin karşısına çıkarmayı gönlüm hiç istemiyor. Başına bir iş gelirse ömrüm oldukça yanarım doğrusu...» Diye mırıldandı. *«Zaten bana bu kadar yardım etmesi bile tehlikeli... Fakat Fausta'nın bunu kendisinden ummayacağını sanırım.»*

Sonra sessizce açtığı kapıya dayanarak gözlerini ve kulaklarını açıp içeride olup bitenleri seyretmeye, konuşulanları dinlemeye başladı.

KARANLIK İŞLER

Dük d'Angoulême'yle Fausta, karşı karşıya oturmuşlardı. Pardailan, ikisini de profilden görüyordu. Dinlemeye başladığında, onlar konuşmaya koyulalı epey olmuştu. Çünkü herhalde Dük'ün sorusuna cevap veren Fausta, şöyle diyordu:

— «Size teklif etmek istediğim şey, bir hakkın yerine getirilmesidir. Dokuzuncu Charles'in oğlu ve Fransa Kralı; babanızın sizden çaldıkları mirasını, tekrar size vermek istiyorum. Haydutların sizden aşırıldığı Fransa tahtına sizi oturtmak amacındayım.»

Dük d'Angoulême, herşeyi beklerdi ama, herhalde Fausta'nın, sanki dünyanın en sade ve en kolay şeyymiş gibi her zamanki sükûnetiyle yaptığı bu teklifi hiç beklemezdi. Hemen ayağa fırladı. Kadının aklından şüphe ediyormuş gibi dehşet dolu gözlerle baktı ve tarifsiz bir heyecanla sarsılarak sapsarı bir yüz ve boğuk bir sesle :

— «Fransa Kralı mı? Ben mi? Ben, ha?» Diye kekeledi. «Bu imkânsız bir şey, madam...»

Fausta, aynı sâkin hâliyle:

— «Neden?» Diye sordu.

Sonra îmalı bir gülümseyişle ekledi:

— «Yoksa hakkınızdan şüphe mi ediyorsunuz? Dâvanızda haklı olduğunuza inancınız mı yok?»

D'Angoulême reddetti:

— «Hayır, bunu demek istemedim. Siz pek doğru söylediniz, madam... Fransa tahtı benim hakkımda

Onu benden aldılar. Tekrar elime geçirmekle sadece kendi hakkımı elime almış olacağım. Fakat...»

— «Yoksa yükselmeye karşı içinizde heves mi yok? Aslında sizin olması gereken bu taç için hiçbir istek duymadınız mı? Malınızı elde etmek, arzusu hiç aklınızdan geçmedi mi?»

Dük d'Angoulême'nin gözlerinde bir parıltı belir-
di:

— «Size evet de desem, yine inanmayacak ve bana inanmamakta da pekâlâ haklı olacaksınız,» dedi.

Sonra gözlerini Fausta'ya dikip heyecanla devam etti:

— «Tam tersine... Uzun süredir bundan başka bir şey düşünmüyorum. Zaten bunu gereğinden fazla düşündüğüm için Bastille'de on uzun, öldürücü yıl geçirdim ve sâyenizde kurtuldum. On uzun yıl ve bir ömrün en güzel on yılı... Benden çalınmış olan hakkımı düşünmemiş olur muyum? Daha kimbilir ne kadar da düşüneceğim? Fakat bu hakkı ele geçirmeye kalkışmak, sayısız engelin dikildiği aşılmaz bir yolu aşmaya savaşmak demektir.»

— «Burası doğru... Bu işin, yalnız başınıza kıvıramayacağınız kadar zor olduğunu kabul ederim. Ama, sizin için imkânsız olan şey, benim sınırsız kudretimle yapacağım yardımla bir çocuk oyuncağı hâline gelebilir.»

Fausta, kendinden pek emin görünüyor ve yine o âhenkli, kolayca inandırıveren sesiyle konuşuyordu. Ne var ki Dük, yine inanmadı. Fakat yaşlandıkça içine yenilmez bir mevki hırsı çökmüş olan bu adam, artık inandırılmaktan başka bir şey istemiyordu. Fausta onun bu hâlini hemen sezdi. Başladığı işi kolaylıkla başaracağından emin bir tavırla gülümsedi ve sözüne devam etti.

— «Size sözünü ettiğim yardım, burada temsilcisi

olduğum İspanya Kralı'nın, benim ağzımdan vaad ettiği yardımdır.»

Dük d'Angoulême, İspanya Kralı sözünü duyar duymaz kaşlarını çatmış ve buz kesilmişti. Fausta, Dük'ün teklif ettiği yardımdan pek hoşlanmadığını hemen sezdi. Fakat bunun farkına varmamış gibi davranarak koynunu karıştırıp Concini'ye okuttuğu kâğıtları çıkardı; Dük'e uzatırken:

— «İşte benim Majeste Philippe adına konuşabileceğimi ve vereceğim her kararı önceden onun tasvip ettiğini gösteren, kendi eliyle yazılmış mektup... Okuyunuz, Dük... Hiç şüpheniz kalmamalı.»

Dük kâğıtları alarak çabucak gözden geçirdi. Bir an tereddütle elinde tuttu. Fausta da sükûnetle onu seyretmeye başladı. Mevki hırsının, vicdanının sesini boğacağını biliyordu... Nitekim Dük, birdenbire omuz silerek kendi kendine mırıldandı:

— «Fazla ince eleyip sık dokumanın anlamı var mı? İş başarmanın, kılıç kuşananındır.»

Sonra kâğıtları uzatarak:

— «Bana, İspanya Kralı adına ne vereceksiniz?» Diye sordu.

Kadın cevap verdi:

— «Altın! Ne kadar gerekiyorsa o kadar altın... Bir aya varmadan, şimdi yolda bulunması gereken dört milyon altın elimize geçecek.»

D'Angoulême:

— «Az para değil,» dedi. «Fakat, ne kadar çok görünürse görünsün, yine de başarmak istediğimiz işe yetmez.»

— «Biliyorum, ama başka milyonlar da gelecek. Size, ne kadar gerekiyorsa o kadar altın, demedim mi?»

D'Angoulême yine itiraz etti:

— «Ama, ilk taksiti beklemek için bir ay vakit kaybedeceğiz...»

Fausta, ona da cevap buldu:

— «Hayır! Ben zenginim... O para gelinceye kadar kendi bazinemden harcarım.»

Dük, başka bir itirazı olmadığını göstermek için eğilerek sordu:

— «İspanya Kralı tarafından bana teklif ettiğiniz sadece bu mu?»

Fausta, cevap verdi:

— «Ayrıca biri İspanya sınırından, öteki de Belçika'dan hareket edecek iki ordu, gerekirse duruma müdahale edecek...»

Dük'ün kesin bir itiraz hareketi yaptığını görünce hemen atıldı:

— «Fransa'ya herhangi bir yabancı ordu sokmayı istemeyeceğiniz muhakkak. Ben size, bilirsiniz ve ancak kesinlikle gerekirse diye söyledim. Zaten size daha iyisini teklif edeceğim. Fransa'da bulunduğum birkaç haftadan beri boş durmadım. Burada dört tane depom var. Biri Paris'te, biri Paris'in göbeğinde, biri Üniversite mahallesinde, biri de Montmartre köyünde. Kimsenin kuşkulamadığı bu depolar, benim cephaneliklerimdir. İçlerinde barut, hançer ve binlerce adamı silâhlandıracak çeşit çeşit silâh dolu. Hattâ birkaç tane top bile var.»

— «Yalnız askerler eksik...»

Fausta, ciddiyetle.

— «Onlar da var,» dedi. «Bir orduya çekirdeklik edebilecek, seçme onbin askerim, var. Çoğu İspanya'dan, değişik kılıklarla gelmiş asîlzâdelerdir. Paris'in dört bir tarafına yayılmış, çeşitli işlerde çalışıyorlar; ben bir işaret verince hemen toplanacak ve birkaç saatte tepeden tırnağa silâhlanacaklardır. Bir zor ha-

reketi başarmak gerektiği takdirde bu askerler, sizi kötü bir duruma düşürmeyeceklerdir. Zira halk onları güney eyaletlerinden gelmiş eyalet askerleri sanacaktır. Hepsi mükemmel fransızca konuşurlar ve öyle mükemmel tedbir almışlardır ki gerekirse size mükemmel bir Fransız olduklarını da ispat edebilirler. Bu yüzden, kuvvete başvurmayaya kalkışırsanız, kimse yabancıların yardımına dayanarak tahta çıkmış olduğunuzu söyleyemez.»

Dük, hayranlıkla:

— «Yine o eski yorulma, yılma bilmez korkunç ve müthiş mücadelecisiniz, Prenseler...»

Bir süre konuşmadılar. Herhalde ikisi de geçmişini düşünüyordu. O zaman birbirlerine düşman olmuşlar, korkunç mücadelelere katılmışlar ve savaş, Fausta'nın yıkılmasıyla son bulmuştu. Daldığı düşüncelerden ilk sıyrılan Dük d'Angoulême oldu ve Fausta'ya:

— «Tahmin ederim ki madam,» dedi, «girişeceğimiz bu önemli işin sonunda kendinize ne gibi bir rol ayırmış olduğunuzu da elbette artık bana söylersiniz.»

— «Zaten benim amacım o...»

D'Angoulême devam etti:

— «Herşeyden önce bana yapılan büyük yardım için İspanya Kralı'na ve size nasıl bir hisse vereceğimi bilmek isterim. Anlıyorsunuz, değil mi Prenseler? Eğer ileri süreceğiniz şartlar, kabul edemeyeceğim gibiyse bundan hiç bahsetmeyin. Belki sizi bir tarafa bırakıp kendi başıma iş görmeye kalkarım.»

— «Her zamanki dürüstlüğünüzü görüyorum. Ama, merak etmeyin, Dük. Kral Philippe'nin şartları çok makul. Bunları, tereddütsüz kabul edeceğinizden eminim... Bu şartlar şunlardır: Önce, bu işi başarmak için size verilmiş olan paranın, kendinize uygun görülecek bir zamanda iadesi... Sonra da Kral

Philippe'yle Onuncu Charles arasında sağlam ve sıkı bir dostluk anlaşması yapılması... Hepsi bu kadar...»

Dük, bu şartların yumuşaklığına hayret ederek:

— «Ne?» Dedi. «Bir toprak paylaşması veya kendisine arazi terki gibi bir şey istemiyor mu?»

— «Hayır, ne paylaşma var, ne de arazi terki... Bundan daha elverişli şartlar da olmaz sanırım.»

Hâlâ kendini toparlayamayan Dük:

— «Doğrusu bu kadar cömertliğe pek şaşıtm,» dedi.

Fausta, Dük'ün dikkat etmemekle hatâ ettiği, Par-dailan'ın gözünden kaçmayan bir gülümseyişle:

— «Doğrusunu ararsanız, önce Dük de Lerme'nin tavsiyelerine uyan Kral'ın, bu kadar cömert davranmadığını sizden saklamak istemem.» Dedi. «Fakat ben, kendisine asıl çıkarın nerede olduğunu göstermeyi başardım. Ya sizin, yahut da sizden sonra gelecek kralların tekrar geri alacakları birkaç şehir veya eyalet koparmak önemli değil. Tam tersine, Belçika'nın, İspanya'ya bağlı oldukları halde sonradan bağımsızlıklarını ilân etmiş olan âsi prenslerini tazyik edip yola getirmek için sizinle işbirliği yapması ve sarsılan otoritesini yeniden kurması daha doğru olur...»

Dük onayladı:

— «Çok müthiş bir diplomatsınız ve uzağı görüyorsunuz, madam. Bana bu işte yapacağınız hizmeti ömrüm boyunca unutmayacağım. Kral Philippe'ye gelince benden daha sâdık bir müttefiki olamayacağına yemin ederim.»

Fausta bütün ciddiyetiyle:

— «Yemini aklımda tutacağım.» dedi.

Dük gülümseyerek devam etti:

— «Şimdi de sizden bahsedelim. Sizin hisseniz ne olacak?»

Fausta:

— «Benim hissemi Kral Philippe bana veriyor ve bu, beni memnun edecek bir hissedir,» dedi. «Ama sizden de ayrıca bir şey isteyeceğimi itiraf ederim.»

Dük, artık kendisine güvenmeye başladığından, nezaketle ve aceleyle bol keseden vaad etti:

— «Peşinen kabul ediyorum! Söyleyin, madam.»

Fausta gülümsedi:

— «Hayır, şimdi söyleyemem. Zamanı gelince yâni Notre-Dame kilisesindeki, krallığınızın kutlanacağı törenden bir gün önce söyleyeceğim.»

Fausta gülümseyip duruyordu. Bu olağanüstü güzellikteki kadının gülümseyişindeki büyüleyici kudreti biliyoruz. Dük, çekişmeli bir pazarlık beklemişti ve kendisine sunulan Fransa Krallığı'nın hiç değilse yarısının isteneceğini ummuştu ve hattâ, bu yarıyı - sonra almak pahasına - vermeye de râzı olmuştu. Fakat Kral Philippe'nin cömertliği ona güven getirmişti. Hele Fausta'nın tebessümü büsbütün gönlünü ferahlattı ve vaadini tekrarladı:

— «İster bugün veya isterse başka bir gün olsun, Fransa Kralı; Dük d'Angoulême'nin verdiği sözü tutacak ve ne isterseniz isteyin, size verecektir.»

Fausta, yine:

— «Bu vaadinizi unutmayacağım, Mösyö Dük,» dedi.

BEKLENMEDİK BİR OLAY

Fausta, kararlaştırdıkları işin ayrıntılarından söz etmeye başladı:

— «Şimdi size, genç Kral Onüçüncü Louis için yapılması gerekenleri söyleyeceğim. Çünkü sizin Fransa Kralı olabilmeniz için önce yakamızı ondan sıyır-mamız gerekir.»

Dük'ün tüyleri diken diken olmuştu:

— «O da babasının âkıbetine mi uğrayacak?»

Fausta'nın güzel siyah gözlerinin ürkütücü bakış-ları Dük'e takıldı. Dük'ün renginin uçtuğunu, peri-şan bir halde titrediğini gördü. Ona ne dereceye ka-dar inanabileceğini, onun ne gibi hareketler yapabi-leceğini anlamak istiyordu. Sonra Dük'ün söyleme-ye cesaret edemediği sözü birdenbire söyleyiverdi:

— «Onu da öldüreceğiz. Evet, gerekirse o da öle-cektir.»

Mevki hırsı, Pardaillan'ın eski arkadaşına sonra-dan on yıl hapiste yatarak acı acı ödediği bir sürü ha-tâ yaptırmıştı. Gerçi büyük suçlar işlemişti ama, ci-nayete kadar gitmemişti. Hâlâ açıkyürekliliğini kay-betmemiş olması bu çeşit aşağılık şeyleri aklına bile getirmediğini ortaya koyuyordu. Şimdi Fausta, onu birdenbire böyle müthiş bir işe karıştırma ihtimaliyle karşı karşıya bırakmıştı. Bir an sersemledi. Fausta'ya şaşkın şaşkın bakarken soğuk terler beliren alnını eliyle sildi. Fausta, aşağılayıcı bir tavırla:

— «Yoksa gerileyecek misiniz?» Dedi. «Biraz ön-ce iş becerenin, kılıç kuşananın, demiyor muydu-nuz?»

Gözlerini ona dikmiş, iradesini aşlamaya çalışıyordu. Dük kekeleydi:

— «Ama, bu müthiş bir şey... »

Fausta, Dük'ün mâğlup olacağını biliyordu. Belki daha şimdiden, için için vicdanının sesini bastıracak bir bahane aramaktaydı. Fausta hemen yardımına koştu ve aşağılayıcı bir tavırla:

— «Canım yapacağımız iş de ne ki?» Dedi. «Zaten kendi elinizle öldürecek değilsiniz ya... Sâdece bir emir vermek gerekecek o kadar... Gerçi bu emir, bir mahkûmiyet emri olacak ama, düşünmeniz gerekir... Kral olmak istiyor musunuz? Kral olduğunuz zaman kimbilir kaç defa böyle idam emri vereceksiniz? Yoksa o zaman da şimdi yaptığınız gibi kara kara düşüncelere mi dalacaksınız? Eğer öyleyse halkı, Tanrı'nın vekili olarak yöneten krallar mertebesine yükselmeye kalkışmayın. O yükseklikte başınız döner, düşersiniz ve kendinizi mahvedersiniz. Eğer cesaretiniz yoksa olduğunuz gibi kalmanız daha hayırlıdır.»

Bu sözler, özellikle söyleniş tarzı Dük'ü kamçılamıştı. Tereddütleri, bir anda kayboldu ve:

— «Hakkınız var,» dedi. «Bir an zaaf duydum bana, bir daha tekrarlanmaz, merak etmeyin.»

Ve kadına, artık Karl'ı öldürmek düşüncesini tabii bulacak kadar cesaretlendiğini belirtmek için yine o meseleden bahsetmeyi gerekli görerek:

— «Elinizin altında, bu işi yaptıracak kimse var mı?» Dedi.

Fausta - doğrusunu söylemek gerekirse - cinayete kesinlikle ihtiyaç duyulmazsa bu çareye başvurmazdı. Şimdi de Onüçüncü Louis'den kurtulmanın ve onun tahtını Dük D'Angoulême'ye bıraktırmanın yolunu yalnız kendisinin bildiğine inanıyordu. Bu sebeple şimdilik genç Kral'ı öldürmek niyetinde değildi.

Çünkü ölümünü gerekli bulmuyordu. Fakat Dük'ü yola getirmek ve gerekirse bir cinayete razı etmek için bu mesele üzerinde ısrarla durarak:

— «Elbette!..» Dedi.

Yalan söylüyordu. Ömründe pek az başvurduğu bir şeye, yalana mecbur olmuştu. Ama, şimdi de yalanın tek çare olduğu inancındaydı. Oysa ister istemez, başka yalanların da söylenmesine sebep olacaktı. Ve yalanları, onun hiç aklından geçirmediği olaylara da yol açacaktı.

Nitekim Dük, merakla sordu:

— «Bu yeni Ravailac'ın adı nedir?»

Fausta birden duraladı. Kral'ın ölümünü düşünmediği için onu öldürecek adam üstünde de kafa yormamıştı. Fakat bu tereddüt o kadar kısa sürdü ki ne Dük, ne de bütün dikkatiyle onları gözetleyen Pardaillan farkedebildiler. Kadın, hemen:

— «Kısa süre önce hizmetime aldığım parasız bir sergüzeştçi...» Dedi.

Bu kadarcıkla konunun kapanacağını ummuştu ama, Dük ısrar etti:

— «Adını söyleyin, rica ederim. Ben de bilmeliyim.»

Hakkı vardı. Bilmeliydi. Bu müthiş faciayla doğrudan doğruya ilgili olan kendisi değil miydi?»

Bu sefer, Fausta hiç tereddütsüz:

— «Kont Odet de Valvert,» dedi.

Dük d'Angoulême, bu ismi hiç hatırlamadığını belirten bir hareket yaptı. Kısa süren bir sessizlikten sonra:

— «Bu işi yapacağından emin misiniz?» Diye sordu. Fausta ise:

— «Aslını ararsanız, bu hususta hiçbir fikrim yok,» dedi.

Dük heyecanlandı:

— «Gördünüz mü ya? Bu kötü işte...»

Artık ne söyleyeceğini bilen Fausta, gülümseyerek devam etti:

— «Emin olduğum bir şey varsa o da, bu delikanlının âşık olduğudur. Pek az insanın sevebileceği kadar şiddetle seviyor. Deli gibi âşık... Tıpkı sizin Violetta'yı sevdiğiniz gibi... Böyle aşklar, bir erkeğe her türlü deliliği yaptırabilir. Böyle âşıklar, iyiliğe yöneltilirse her türlü kahramanlığı işler; kötülüğe sevk edilirlerse her türlü cinayeti işlerler. İnsan, bu işin usulünü bilirse her istediğini onlara yaptırabilir.»

Dük sabırsızlandı.

— «Demek istediğinizi pek kavrayamadım. »

Fausta:

— «Şimdi kavrarsınız,» dedi. «Bu delikanlının sevdiği genç kız, birçok bakımdan sizin, demin sözünü ettiğim Violetta'nıza benzer. Violetta, kimsesiz bir kızdı; o da kimsesiz bir kızdır. Violetta, sokaklarda şarkı söylerdi. O ise çiçek satıyor. Paris'liler ona İnci Çiçeği veya Gonca diyorlar. Violetta...»

Bu karşılaştırmalarla Violetta'nın alçaltılmasına iççerleyen Dük, sert bir tavırla:

— «Ama, Violetta asıl bir soydandı. «Diye karşı-sıudakinin sözünü kesti.

Fausta gülümsedi:

— «Ben de zaten onu diyecektim!» Aldırmadan devam etti: «Gonca da Violetta gibi asıl soydandır. O da Violetta gibi asıl bir soydan olduğunu bilmiyor. Şimdi şurasını da dinleyin, Dük: Bu kızın kimin nes-i olduğunu yeryüzünde bilen, aşağı-yukarı bir tek ben varım. Kim olduğunu şimdi söyleyeceğim... Anası, babası, onu onyediy yıl önce öldü biliyorlar...»

Fausta'nın anlattıklarına gittikçe ilgi duyan d'Angoulême:

— «Kaç yaşında bu kız?» Diye sordu.

— «Onyedi yaşında... Anası-babası onu, doğduğu günden beri öldü bilirler.»

D'Angoulême, kadının ne demek istediğini sezince kızdı:

— «Ne?» Dedi. «Onu, anası-babası mı öldürmek istedi? Bu canavarlar, insaf nedir bilmezler miymiş?»

— «Görüyorum ki Gonca'nın hikâyesi sizi pek ilgilendirdi, Dük... Size bu hikâyeyi bütün ayrıntılarıyla anlatırım. Biraz uzunca sürer diye sonraya bırakıyorum. Şimdilik bu genç kızın ana-babasıyla mücadele edeceğinizi size söyleyeyim. İkisi de size ait olan tahtla sizin aranızda dikilecektir. Onlardan daha azılı ve daha tehlikeli düşmanınız olmayacaktır, Dük... Çünkü tekrar edeyim: Bunlar ünlü, kudretli ve zengin kimselerdir.»

— «Ne olursa olsun. Biz daha sunturlularıyla da boy ölçüştük. Sonra yanımda siz varsınız. Babam Kral Charles'in dediği gibi şimdi ben de 'Allah Allah' diyeyim... Mademki tehlikeyi bu kadar yakından biliyorsunuz, elbette ona göre korunma tedbirleri de almışsınızdır.»

— «Elbette, Dük... Bu kızı elimde bir silâh gibi kullanmayı düşündüm.»

— «Ben demedim mi? Ee, nasıl yaptınız bu işi?»

— «Sokaklarda çiçek satan, hiç kimsenin tanımadığı kızı konağıma çektim. Paris'lilerin kendine verdikleri addan başka ismi olup olmadığını bile bilmeyen bu kızcağzın gönlünü kazanmaya çalıştım.»

Dük memnun oldu:

— «Siz, birinin gönlünü kazanmaya karar verdiniz mi, zaten size karşı koymanın imkânı olmaz. Ar-

tık bu genç kıızı da kendinize adamakıllı bağlamışsınızdır.»

Fausta gülümsedi:

— «Artık bu kıızı, benim istediğim gibi hareket eden bir kukladan ibaret... Bundan sonra da isteyerek veya farkında olmayarak ben ne dilersem, onu yapacaktır... Böylece bir gün Kont de Valvert'i Kral'a saldırtmak istersem, bu işi de, o kıızı kullanarak yapacağım.»

— «Böylece Düşes de Montpensier, papaz Jacques Clément'e neler yaptırdıysa bu kıızı da Kont'a onu yaptıracak...»

— «Güzel bir plân, Prens... Siz hâlâ bize o kadar dert çekirtmiş olan o müthiş entrikaesiniz...»

Fausta, karşısındakini istediği kıvama getirmiş olduğuna sevinerek gülümsedi. Sonra da sâkin sâkin:

— «Fakat bu kadar ileri gitmeye de lüzum kalmayacak... Çünkü bu genç kıızı bize başka yollardan da faydalı olacaktır.» Dedi.

Dük şaşaladı. Hattâ bir cinayet işlemekten kurtulmuş olacağına sevinmeyi bile unuttu. Fakat, Fausta onunla ilgilenmeye vakit bulamadı. Çünkü tam bu sırada kapıya hafifçe vurulmuştu ve ne Dük, ne de perdenin arkasında saklı duran Pardaillon bu sese dikkat bile etmemişlerdi. Oysa Fausta, kapıya, d'Albaran'ın vurduğunu hemen anlamıştı. Üstelik, onun böyle önemli bir konuşmayı kesecek derecede acele etmesinin bir sebebi olacağını da hemen sezmişti. Yine hiç telâş göstermedi. Hafifçe sesini yükselterek:

— «Gir, d'Albaran...» Dedi.

Dev adam, hemen girdi. Elinde bir kâğıt vardı; gözlerini hanımına dikerek yavaş yavaş ilerledi. Bu hâlini görenler, önemli bir şey olmadığını düşünür

lerdi. Fakat adam, Fausta'nın önüne varınca kâğıdı uzatıp:

— «Önemli bir haber,» dedi.

Fausta kâğıdı aldı. Sonra Dük d'Angoulême'ye dönerek, nâzikçe gülümseyip:

— «Müsaadenizi rica ederim,» Dedi.

Dük'ün evet anlamında hafifçe eğilmesi üzerine kâğıdı açarak okudu. Fausta'nın hâlinden pek müthiş bir haber aldığını kimse anlayamazdı. Altında d'Albaran'ın imzası bulunan kâğıtta şunlar yazılıydı:

«Küçük kapıyı bir adam çaldı ve La Gorette parolasını verdi. Bu adam, parolayı tek başına bilen Landry Coquenard olmadığı için kendisini küçük bekleme odasına aldılar ve bana haber ulaştırdılar. Hemen bekleme odasına koştum. Adam orada yoktu. Konaktan çıkmasına imkân olmadığı için araştırmaya başladım. Nihayet buldum. Bitişğinizdeki küçük ve karanlık aralıkta sizi dinliyor. Kendisini oraya kilitledim ve gereken tedbirleri aldım. Bu adam, yüzünü adamakıllı saklıyor. Kim olduğunu görmeğe imkân yok ama, muhafızlardan biri, onu tanıdığını ve Şövalye de Pardailles olduğunu ileri sürüyor.»

Bu müthiş ve beklenmedik haber karşısında Fausta, kendine olan bütün hâkimiyetine rağmen sinirli sinirli kâğıdı buruşturdu. Duyduğu heyecanı belirten tek hareketi de bu oldu. Dalgın dalgın ne yapacağını düşünüyordu. Hiçbir şeyin farkında olmayan d'Angoulême, kadının içindeki fırtınadan da habersizdi:

— «Kötü haber mi, Prensese?»

Fausta gülümseyerek:

— «Daha belli değil...» Dedi.

Hemen aynı anda, ancak kendisine ve Pardailles'a

özgü olan o çabucak karar verme kabiliyetiyle ne yapacağını kestirerek dikkatle kendine bakan d'Albaran'a:

— «Peki,» dedi, «şimdi bakacağım.»

Bir yandan da D'Albaran'a, her ihtimale karşı hazır ve tetikte bulunmasını işaret ediyordu.

PARDAILLAN VE FAUSTA

Hemen ayağa kalkmış o muhteşem yürüyüşüyle Şövalye'nin, ardında saklı durduğu kapıya yönelmişti. Pardaillan: «*Buraya geliyor. Yoksa beni keşfetti mi?*» Diye düşündü.

Fausta da, d'Albaran da rollerini o kadar güzel oynamışlardı ki Şövalye yakalandığını farketmemişti. Hâlâ Fausta'nın buraya gelişini, kötü bir tesadüf eseri sayıyordu. Suçüstü yakalanmak istemediği ve daha Dük'le Fausta'nın neler konuşacaklarını dinlemeyi tasarladığı için sessizce gerileyerek arkadaki kapıyı çekmek istedi. Kapalı olduğunu görünce: «*Kilitlemişler,*» diye düşündü. «*Nasil yapmışlar bu işi? Hiç gürültü duymadım...*» Ama, heyecana kapılmadı; böyle zamanlarda elden bırakmadığı alaycı gülüşüyle: «*Anladım; enselendik,*» dedi. «*Bahse girerim ki şu çam yarması herifin, Fausta'ya sunduğu kâğıtta benim burada saklı olduğum yazılıydı... Başa geleni çekmek ve bu işten yakayı sıyırmak lâzım...*» Hemen geriye döndü ve çekildiği kapıdan tarafa baktı. Aynı zamanda pelerinini toplayıp omuzuna atarak kollarının serbest kalmasını sağlıyor ve kılıcının da kınında gevşek bulunup bulunmadığını yokluyordu.

Bu sırada Fausta, kapıya ulaşmış, kanadı ardına kadar açmış ve o âna kadar karanlık olan aralık, salondaki şamdanların ışığıyla aydınlanıvermişti. Fakat Fausta, oraya girmedi.

— «Buyursanıza, Pardaillan,» dedi. «Sizin gibi misafirlerimizi aralıklarda bekletmek, ev sahipliği şanımıza yakışmaz.» Dedi.

O, tatlı tatlı gülümserken Pardaillan şapkasını çıkardı ve hiç bozuntuya vermeden, biraz mübalâğalı bir selâmla:

— «İstirham ederim, Prensese,» diyerek salona girdi. Anlamalı anlamalı gülümseyip: «Zaten ben de yerimi bulamamış olduğumun farkındayım ya,» diye devam etti. «Ne yapayım ki böyle damdan düşercesine karşınızda bulunmayı da istemedim.»

Fausta hâlâ nâzikti:

— «Niçin? Neden efendim?» Dedi. Sonra ciddileşti: «Eğer Mösyö Dük'le konuşacaklarımızı duymak istediğinizi haber vermiş olsaydınız, arzunuzu yerine getirmekten kıvanç duyardım.»

Pardaillan:

— «Hiç şüphe etmem, madam... Hiç şüphe etmem,» dedi ve gülümsedi: «Ama, o zaman da benim şu kapı ardından dinlediğim sözlerin hiçbirini konuşmazdınız, prensese...»

Fausta, başıyla doğruladı. Onları gören, birbirlerini bulduklarına pek sevinen iki ahbap sanırdı. Oysa Pardaillan salona girer girmez gözleriyle her tarafı kolaçan etmiş ve Dük d'Angoulême'yi de d'Albaran'ı da farketmez görüldüğü hâlde, kendisine saldırıldığı takdirde nasıl hareket edeceğini kararlaştırmıştı. Şimdi de çok sâkin görüldüğü hâlde tetikte konuşuyordu.

Pardaillan'ın, yanibaşında olacağına asla ihtimal vermediği için şaşalayan Dük d'Angoulême de kendini çabuk toparlamıştı. Fausta konuştuğu sürece susmayı tercih etmiş, onların sustuklarını görünce de hemen elini uzatıp neşeyle ilerlemiş ve:

— «Pardaillan, dostum, kardeşim Pardaillan...» Diye bağırmıştı. «Bilseniz, sizi gördüğüme ne kadar sevindim...»

Şövalye, kendisine uzattığı eli sıkmadığı gibi hiç samimiyet göstermeden soğuk bir reveransla selâmladığı Dük'ün samimî neşesi uçuverdi. Acı bir sitemle:

— «Nasıl, Pardaillan?» Dedi. «Beni böyle mi karşılıyorsunuz? Baksanıza size elimi uzatıyorum.»

Pardaillan, soğuk bir tavırla:

— «Görüyorum,» dedi. «Geleceğin Onuncu Charles'i benim gibi basit bir adama büyük lûtfuta buluyor.»

Fakat uzatılan eli yine sıkmadı. Dük, dudaklarını kanatasıya ısırды. Uzun süre zındanda kalmış insanlarda rastlanan sapsarı yüzü bir an kıpkırmızı kesildi. Ama, kızmadı ve o da soğuk bir tavırla sordu:

— «Yoksa artık düşman mı olacağız?»

— «Size bağlı!»

Sonra Fausta'ya döndü.

— «Bilmem siz de aynı fikirde misiniz, madam?» Dedi. «Ben, aramızda konuşmanın gerekli olduğuna inanıyorum.»

Fausta da aynı düşüncedeydi:

— «Hem de çok gerekli!»

Hâlâ kenarda dimdik duran d'Albaran'a seslendi:

— «D'Albaran, köşedeki kulede bulunan odaya kadar yolumuzu aydınlat...»

Pardaillan'a dönerek:

— «Bu odada konuşulanların kolayca dinlenebileceğini siz ispat ettiniz. Artık burası bana yeter derecede güvenilir görünmüyor. Köşe kulesindeki odada kimsenin bizi dinlemeyeceğinden ve konuşacaklarımızın tamamen aramızda kalacağından eminim...»

Pardaillan kaygısızca omuz silkti:

— «Ha burada olmuş, ha orada, diyeceklerimizi diyelim de...»

D'Albaran, her zamanki gibi sessiz, ne düşündüğünü belli etmeden şamdanlardan birini almış, çıkacakları kapıyı açmıştı. Fausta'nın işaretleriyle öne geçti. Bir taraftan girip öte tarafından çıktığı odada kılıçları ellerinde sessizce bekleyen oniki silâhşor vardı. Fausta ve yanındakiler de bunların arasından geçtiler. Bu oniki asîlzâdenin başında bir heykel hareketsizliğiyle kılıç elde bekleyen Odet de Valvert duruyordu. Silâhşor grubu, korkunç ve müthişti. D'Albaran, geçerken Valvert'in iki adım önünde durdu. Fakat Şövalye, kendisini tanımamazlıktan gelen delikanlıyı hiç görmemiş gibi davranmıştı. İri-yarı adam, bu silâhşor kafilesinin önünde durunca Fausta'ya: «*İşte aldığım tedbirlerden bir kısmı...*» Demek ister gibi baktı. Fausta anladı ve gülümseyerek başıyla memnun olduğunu belirtti. Sonra da Şövalye'ye dönerek: «*Ne dersiniz?*» Diye sorarcasına baktı. Pardaillan, kuru gürültüye pabuç bırakacak soydan adam değildi. Kendi kendine: «*Buradan dövüşsüz çıkamayacağımızı biliyorduk.*» Diyordu. «*Çıkacağımız bile şüpheli ya... Bakalım ne olacak? Herhalde Fausta benimle konuşmadan ve neler duyduğumu iyice öğrenmeden bana karşı harekete geçmeyecektir.*» Böyle düşününce o da Fausta'nın bakışına omuz silkişiyle ve sivri, alaylı bir tebessümle cevap verdi. Sinsi işler görmeye, düşüncelerini saklamaya alışık olmadığı için de sesini yükseltip:

— «Gördüm madam, gördüm,» dedi. «Kör değilim ya...»

Sonra en saf tavrıyla sanki bir övgüde bulunuyormuş gibi: «Yâni, tuzak hazırlamakta eşiniz yoktur!» Diye devam etti.

Fausta'nın kılı kırırdamadıysa da, tebessümünü dahu keskinleştirdi.

Bu arada, Valvert'e bir işaret çaktı.

Delikanlı ve yanındaki oniki silâhşor, asker gibi dimdik duruyorlardı. Fausta'nın verdiği emre uyarak adamlarına döndü ve kılıcıyla işaret edip onları saf hâline getirdi. Sonra hep birlikte kılıçlarını çekerek yaklaşanları selâmladılar. Pardailan, önlerinden geçerken bu selâma nezaketle karşılık verip geri döndü ve alaylı alaylı.

— «Birazdan görüşürüz, mösyöler!..» Diye bağırdı.

D'Albaran'ın aydınlattığı yolda ilerleyerek Fausta'nın sözünü ettiği odaya ulaştılar. D'Albaran, çekilmeden önce odadaki şamdanları yakarken Şövalye de hem konağın her tarafında rastlanan sayısız sanat eserlerini gözden geçiriyor; hem de ortalığı kolaçan ediyordu. Burası orta büyüklükte, yuvarlak bir odaydı. Şövalye, konağın kapısını çalmadan önce çevresini dolaşmış, her yerini gözden geçirmişti. Konağın birçok yerinde gördüğü kuleler arasında yalnız birinin yuvarlak olduğunu görmüştü. Bu yuvarlak kule, tam nehrin karşısında ve Seyne Sokağı'nın köşesinde bulunuyordu. Aslında daracık bir patikadan ibaret olan bu sokak, zaten bol çalı çırpıyla örtülüydü ve geçilmez durumdaydı.

Şövalye bu yuvarlak odaya girer girmez, hangi kulede bulunduğunu hemen anlamıştı. Odanın ufak penceresiyle kapısından başka hiçbir deliği yoktu ve bu durum, Şövalye'ye hem güven verdi, hem de endişelendirdi. Buraya, gizli bir kapıdan ansızın üstüne saldırılmasının imkânı olmadığı için güvenilebilirdi. Fakat bu odada dövüş olur da, geri çekilmek isterse çıkabileceği hiçbir yer yoktu. Fakat herşeyi soğukkanlılıkla görüp hesaplamasını bilen Pardailan, artık muhakkak saydığı dövüşün, bu odadan çıktıktan sonra başlaması gerekeceğini seziyordu.

Fausta, odadaki geniş masif koltuklardan birini Pardaillan'a göstererek kendisi de karşısına gelip oturdu. Charles d'Angoulême de onun yanında yer aldı. Pardaillan'ın oturduğu koltuk, tek kapının tam karşısında bulunuyor ve Şövalye, kapıyı rahat rahat görebilecek bir durum almış oluyordu. Yalnız bu durum bile onun, dövüşün bu odada olmayacağı yolundaki düşüncesini doğruluyordu. Şövalye, herkes oturur oturmaz hemen söze başlayıp her zamanki açıkkyürekliliğiyle dobra dobra konuştu:

— «Demek ki madam, hâlâ şu mevki hırsı denilen hastalıktan yakanızı kurtaramadınız? Doğrusu bu çok kötü, madam... Daha kötüsü de şu ki Fransa'ya, Paris'e gelip bir çocuk olan Onüçüncü Louis'e karşı dalavere çevirmeye karar vermiş bulunuyorsunuz. Hem de Üçüncü Henri'ye karşı Dük de Guise, hesabına kurduğunuz dolapları, bu sefer de şurada hazır bulunan Monsenyör le Dük d'Angoulême hesabına döndürmek niyetindesiniz. Doğrusu, bu benim için çok kötü madam...»

Bu sözleri, ciddî mi konuştuğu, yoksa alay mı ettiği belli olmayacak şekilde söylemişti. Dâhi bir oyuncu olan ve duygularını saklamasını bilen Fausta da hemen ona uydu. O da, gülümsemekle beraber acınır bir tavır takınarak yarı alayla sordu:

— «Sizin için çok mu kötü, Şövalye?.. Aman etmeyin, neden kötü oluyormuş bakayım?»

Pardaillan, alınmış gibi:

— «Neden mi kötü oluyormuş?» Dedi. «Bu da sorulur mu?.. Elbette kötü olacak, madam. Tam dinlenmeyi hak ettiğimi sandığım bir sırada yeneden savaş tuğlarımı takacağım ve siz Guise hesabına çalışırken yaptığım gibi yine size karşı harekete geçeceğim.»

— «Bu, pek mi gerçekli?»

— «Hem de ne kadar... Bir bilseniz! Siz ne sanıyorsunuz madam? Herkese, sizin gibi âbıhayat çeşmesinde yıkanmak nasip olmuş mudur? Siz, bu bağıştan payını almış mutlu kimselerden birisiniz ve tabii şimdiye kadar olduğunuz gibi bundan sonra da gençlik ve güzellik sembolü olarak kalacaksınız. Bu yüzden, vücutça ve zekâca bütün gücünüzü korumuş bulunuyorsunuz ve entrika üstüne entrika kurmakta hiç sıkıntı çektiğiniz yok. Ben öyle miyim ya, madam? Bizden geçti artık, yaş altmışbeşi buldu. Bana baksanıza... İhtiyarladım, belim büküldü. Vücutça ve zekâca çöktüm... Yıprandım, boşaldım, bittim artık... Sizin beni bir lokmada yutuvereceğinizi bilmez miyim? Bir de benim için bu işte ne kötülük var diye soruyorsunuz...»

Pardaillan bu alayı yaparken öyle genç ve dinç görünüyordu ki hem Fausta, hem de Charles d'Angoulême, hayranlıklarını gizleyemediler. Fausta:

— «Biraz mübalâğa ediyorsunuz,» dedi. «Hem de eskisi gibi bana karşı savaşmak zorunda olduğunuzu söylüyorsunuz, öyle mi?»

Pardaillan, aynı kesinlikle:

— «Tabii!» Dedi.

Fausta bir an dalgın kaldı. Sonra birden ciddileşerek:

— «Buna şaşarım işte...» Dedi. «Bugün ben Dük d'Angoulême'den tarafayım. Dük, sizin en sıkıfıki ahbablarınızdan biridir. Ben de Dük'ün yükselmelerinden başka bir şey istemiyorum. Doğrusu artık bu sefer, hareket tarzınızı kavrayamıyorum.»

Pardaillan güldü:

— «Yâni, siz demek istiyorsunuz ki beni bu sefer de yolunuza diken sebepler nedir? Sebep çoktur, madam... Size bunları teker teker anlatabilirim. Aklima geldiği gibi söyleyebilirim, madam...»

Dikkat kesilen Fausta:

— «Sizi dinliyorum,» dedi.

Şövalye de ciddileşti.

— «Bir kere siz, Dük d'Angoulême'nin yükselmesini asla istemiyorsunuz. Sizin istediğiniz şey, kendi yükselmenizdir, Prens Fausta...»

Fausta alay edecek oldu:

— «Bu acayip işte...»

Pardaillan direndi:

— «Neden acayip olsun? İspat edeyim de görün.»

O âna kadar sessiz sadasız duran ve bu çene yarışını dikkatle dinleyen Dük d'Angoulême'ye döndü:

— «Monsenyör, biraz önce Madam Fausta'nın size, tahta çıkacağınız günün gecesinde söyleyeceği şeye önceden râzı olduğunuzu söylediğinizi işittim. Lûtfen madama sorar mısınız, o sözü size hemen söyleyin?»

D'Angoulême ister istemez Fausta'ya döndü.

— «Duyuyorsunuz ya, madam?» Dedi.

Fausta, itiraz kabul etmez bir tavırla cevap verdi:

— «Dük, size ancak zamanı gelince söyleyeceğim. Şimdi hiçbir şey söyleyemem.»

Pardaillan sükûnetle lâfa karıştı:

— «Müsaade ederseniz, sizin yerinize ben söyleyeyim, Prens Fausta...»

Gülümsüyor ve hâliyle müsaade almasa da söyleyeceğini belli ediyordu. Bu yüzden, Fausta hemen izin verdi:

— «Şövalye, biliyorsunuz ki size müsaade etmeyeceğim hiçbir şey yoktur.»

Pardaillan, teşekkür etti:

— «Kurbanınız olayım, madam... Pek mahcup ediyorsunuz...» Charles d'Angoulême'ye dönerek ila-

ve etti: «Krallığınız takdis edileceği günün, yâni bütün iktidarı elinde tuttuğunuzu sandığınız ânın gecesinde Madam Fausta size şöyle diyecek, azizim: *'Yarısı sizin, yarısı benim... Kutlama töreninden önce evlenme töreni yapılmalıdır. Yâni Prenses Fausta ile Dük d'Angoulême'nin evlenme töreni...'*

Dük atıldı:

— «Ama, ben evliyim.»

— «Haa, *'Madam Fausta'*ya böyle söylerim,' demek istiyorsunuz, değil mi? Siz bunu der demez, Madam Fausta koynundan, şimdiki evliliğinizi hükümsüz kılan bir Papalık ilâmı çıkarıverecektir... Bunu mutlaka elde eder, hattâ koparmıştır bile...»

— «İyi ama, ben Violetta'yı hâlâ seviyorum.»

— «Böyle diyeceksiniz ama, o zaman Madam Fausta size, mevki hırsıyla aşkın bağdaşamayacağını anlatacaktır...»

— «Böyle şey olur mu, canım? İmkânı yok...»

— «Fakat Prenses hazretleri, o zaman da size kendi eliyle hazırladığı istikbalinizi bir işaretle yıkıvereceğini ispat edecektir. Üstelik size, yükselmenizi kolaylaştırdığı zirvelerden pattadak yuvarlanıvereceğinizi de gösterecektir. Hem de yalan konuşmamacaktır haa... Çünkü siz, tırmandığınız taht basamaklarında da onun avucunun içindesiniz demektir. Eğer râzı olursanız, sizi bu tahta oturtacak ve orada tutacaktır. Aksiliğe kalkarsanız, insafsızca mahvedecektir sizi...»

Dük, Pardaillon'ın önceden gördüğü bu olaylardan dehşet duymuştu; bir yalanlama beklercesine Fausta'ya bakıyordu. Fakat Fausta susakaldı. Zorla kendine hâkim oluyordu ama, içinde fırtınalar kopmuştu. Kendi kendine; homur homur homurdanıyordu: «*Ah iblis! Ah cehennem zebanisi! Aklımdan geçenleri nasıl da sezdi?*» Bu üç insan, kısa süre fe-

ci bir sessizlik içinde kaldılar. Sonra Pardaillan sözüne devam etti:

— «Madam Fausta, size ikram ettiği bu Fransız tahtını ancak sizinle paylaştığı takdirde verecektir. Zaten İspanya Kralı'ndan, hiçbir arazi karşılığı vermeden yardım koparmış olması da bunu ispat etmez mi? Onunla pazarlık yaparken gelecekte kendine ait olacak toprağı korudu. Şimdi madam, eğer yanıldıysam söyleyin. Yalan söylemeye tenezzül etmediğinizi bildiğim için her dediğinize hemen inanırım.»

Fausta, Şövalye'ye yanıldığını söylemeyi pek isterdi ama, gözlerini kendisine dikmiş olduğunu sezince onun bakışlarında aşağılanmaya boyun eğemedi ve meydan okudu:

— «Yanılmadınız, fakat elde edilmesine yardım cdeceğim bu tahtı, eline geçirecek olanla paylaşmam doğru ve haklı değil midir?»

Pardaillan, bu soruya cevap vermeden Dük'e döndü; gözleri kurnaz kurnaz parıldarken:

— «Görüyorsunuz ya, monsenyör,» dedi, «Madam Fausta'nın iddia ettiği gibi ben sizinle mücadele edecek değilim. Ben onunla dövüşeceğim ve bu yüzden sizin düşmanınız sayılamam. Hattâ, iyi düşünülürse ben, sizin bir kral oğlu olduğunuzu bir tarafa bırakıp namuslu bir adam sıfatıyla karanlık işlere sokulmanıza engel olmayı istemekle size büyük bir dostlukta bulunmuş da oluyorum. Bilmem siz de aynı düşüncede misiniz, monsenyör?»

Charles d'Angoulême, cevap vermeden başını eğdi. Bu anlamlı susuş, Pardaillan'ın hafifçe kaşlarını çatmasına sebep olurken Fausta da memnunlukla gülümsüyordu. İki de Dük'ün bu susuşunun, namusluluk duygusunun mevki hırsıyla gölgelenmesinden ileri geldiğini anlamışlardı. Bu yüzden, Fausta gülümsemeye devam ederken Pardaillan buz ke-

sildi. Dük'ün susmakta devam ettiğini görünce ısrarından vazgeçip hiçbir şey olmamış gibi Fausta'ya döndü:

— «Benim size karşı oluşumun sebeplerinden biri de şudur,» dedi. «Bence, dünyada kuvvetini kötüye kullanmaktan fena şey yoktur. Ne zaman, silâhlı bir haydut kalabalığının, mâsum bir yolcuya, soy-mak için saldırdıklarını gördümse, her seferinde bu haydutlara karşı harekete geçtim. Gerçi bu karşılaş-tırma, pek hoşunuza gitmez ama, affınızı dilerim, Prens... Kaba da olsa yalan değildir.»

— «Şu farkla ki bu sefer mâsum yolcu bir kral-dır.»

Pardaillan hemen cevabı yapıştırdı:

— «Fakat bir çocuk, madam... Zayıf, herkesçe ortada bırakılmış, aldatılmış; hâttâ anası tarafından bile harıl harıl soyulan bir çocuk... İşte ben zavallı Onüçüncü Louis'i böyle görüyorum, madam...»

— «Demek kendisini koruyabilecek derecede ye-tişkin bir adam olsaydı, bu işe karışmayacaktınız?»

— «Duruma göre, madam... Eğer namuslu silâh-larla namuslu amaçlar uğrunda bir mücadele söz konusu olaydı, karışmazdım. Ama, şimdi durum böyle değil... Giriştiğiniz mücadele karanlık, sinsi ve haince. Sizi harekete geçiren sebep ise öyle sefil ve utandırıcı ki... Siz de, şimdi sözünü ettiğim hay-dut gibi yolcunun kesesini aşırmaq için arkadan sal-dırıyorsunuz. Şu farkla ki bu sefer ele geçirilmek istenen kese, bir ülkedir. Haydut bile ele geçirmek istediği kese uğrunda nihayet bir hançer savurur ama, vuruşu çok kere öldürücü olmaz. Oysa sizin bu ke-seyi ele geçirmek için başvurduğunuz çareler, ağza alınmayacak kadar çirkin şeyler, madam...»

— «Neler yapacağımı bilmeden, nasıl oluyor da çirkinliğine ve güzelliğine hükmediyorsunuz?»

Pardaillan, kadının iradesini kıracak kadar kendinden emin, cevap verdi:

— «Yanılmıyorsan, madam, yapmak istediklerinizi en ince noktalarına kadar biliyorum.»

— «Biliyorsunuz demek, ha?»

Fausta, karşısındakinin olağanüstü bir adam olduğunu biliyordu. Pardaillan'ın yalan söylemediği gibi övünmek âdeti de yoktu. Eğer bir şey söylüyorsa onu mutlaka biliyor demektir. Öte yandan, Pardaillan da malını tanır. Kadının inanmadığını sezince dünyanın en basit şeyini anlatıyormuş gibi hem ona, hem de d'Angoulême'ye dönerek:

— «Söyleyeyim de görün,» diye söze başladı. «Siz de bu sözleri iyice dinleyin, monsenyör... Anladığıma göre şimdiki naip Kraliçe Marie de Médicis, gençliğinde biriyle sevişmiş... Bu adam Concino Concini'ymiş... Bu sevişme sonunda bir kızları doğunca ana-baba, çocuğu öldürmeyi kararlaştırmışlar. Madam Fausta, işte bu sırrı keşfetmiş bulunuyor. Çocuğun vaftiz belgesini de ele geçirmiş. Bu belgeye, çocuğun anasının da adını koyarak kaydı tahrif etmiş. Üstelik elinde bu işi ispat edecek iki şahit de var. Şimdi bu belgeye ve iki şahide dayanarak öyle bir rezalet çıkarmak istiyor ki bu rezalet, hem tahtı çamura bulasın ve hem küçük Kral Onüçüncü Louis ile bütün soyunu sopunu çirkefe boğsun... İşte, kısaca, Madam Fausta'nın tasarıları... Artık ayrıntılarını da kendisinden öğrenirsiniz. Bunları da bildiğimi Madam Fausta'ya ispat etmek için şu kadarını söyleyeyim. Marie de Médicis ile Concini'nin kızı, ana-babasının sandığı gibi ölmüş değildir. Bu Madam Fausta'nın her nasılsa gönlünü çelerek yanına aldığı ve tasarladığı korkunç faciada acıklı bir rol oynamaya yeltendiği bir kızcağızdır ve Paris sokaklarında çiçek satarak geçinir. Halk kendisine Luca

Çiçeği veya Gonca der. Ama, ben öyle sanıyorum ki bu işte Madam Fausta yaya kalacaktır. Zira pek iyi tanıdığım bu genç kız, onun isteklerine kolay kolay uymaz. Size gelince monsenyör; siz de vicdanınıza danışın. Vicdanınız size, dürüst bir insanın böyle çirkin entrikalara kendini düşürmeden âlet olamayacağını söyleyecektir.»

Fausta'ya dönerek sözünü tamamladı:

— «Görüyorsunuz ya, madam, tasarladıklarınızı tamamen biliyorum ve bunlara çirkin demekle çok müsamahalı davranmış bulunuyorum.»

Fausta, onun herşeyi öğrenmesine pek şaşırıldı; bir an yüzünden maskesini düşürdü ve gözleri yuvalarından fırlayacakmışçasına açılırken, az önceki âhenkli ses olduğuna inanılmayacak derecede donuk bir sesle:

— «Ah, iblis, iblis!.. Bunları nasıl öğrendin? Şeytanların elebaşlarından mı haber aldın?» Dedi.

Pardaillan gülümsedi:

— «Bu işin altında ne şeytanın parmağı var, ne de herhangi bir sihribazlık... Bütün bu öğrendiklerimi bana siz öğrettiniz, madam...»

Fausta, yerinden sıçradı:

— «Ben mi? Nerede? Ne zaman?»

Sonra birden sezer gibi oldu ve:

— «Sakın,» dedi, «tesadüfen siz de orada!..»

Şövalye güldü:

— «Gördünüz mü? Nasıl da kavrayıverdiniz. Sizin bu sabah Concini'yle konuştuğlarınızı duydum.»

Fausta hemen kendini toplamıştı. Pardaillan'a hayranlıkla baktı ve yine tatlılaşan sesiyle:

— «Peki ama, dün Paris'te yoktunuz,» dedi. «Ben sizi aratıyordum zâten...»

— «Dün yoktum ama, bu sabah geldim, madam...»

Fausta, ona hayran hayran baktı ve sadece:

— «Mükemmel!» Dedi.

Bu bir tek kelime öyle belli bir takdir ifadesiydi ki Şövalye teşekkür edercesine eğildi. Kadın şöyle düşünüyordu: «*Ne adam!.. Yaş ona hiç tesir etmemiş. Yine eskisi gibi birden karar verip yıldırım hızıyla uyguluyor. Daha bu sabah Paris'e döndüğü hâlde hemen plânlarımı öğrenip yoluma dikiliverdi. Eğer onu serbest bırakırsam, şimdiye kadar olduğu gibi beni yere serecek. Hattâ belki de kıyacak bana... İyisi mi, ben ona daha önceden kıyayım da kurtulayım elinden... Buradan sağ çıkmamalıdır ve çıkmayacak!..*»

Bu kararı verdikten sonra gülümsedi. Artık içi rahatı... Çünkü kendisinin «kanunlar ve idare edilen insanlar sürüsü üstünde» bir varlık olduğuna, bu çeşit ölüm kararlarından hiçbir vicdan azabı duymaması gerektiğine inanıyordu... Aydınlatmak istediği bir nokta olduğu için sordu:

— «Siz Concini'nin gayrimeşru bir kızı olduğunu biliyor muydunuz?»

— «Nereden bileyim?.. Siz Concini'ye söylerken duydum.»

Fausta hayretle sordu:

— «Öyleyse bu kızın sağ olduğunu ve adına İnci Çiçeği dendiğini de biliyorsunuz? Ben Concini'ye, ne onun adını, söyledim, ne de hâlâ yaşadığını çıtlattım.»

— «Doğru söylüyorsunuz, madam... Bu sabah, çocuğun henüz hayatta olduğu benim de aklıma gelmedi doğrusu... Fakat biraz önce Mösyö d'Angoulême'ye, çiçekçi kızdan bahsettiniz. Hem öyle bahsettiniz ki bu çiçekçi kızla Concini'nin kızının aynı çocuk olduğunu anlamak için büyük bir zekâ gerek mezdi.»

Fausta tasdik etti.

— «Doğru... Bütün meseleyi benden öğrenmişsiniz. Bana söylemek istedikleriniz bunlar mıydı, Şövalye?»

— «Hayır, madam... Beni, Onüçüncü Louis'in koruyucusu durumuna getiren asıl sebebi de size bildirmek isterim.»

— «Kendisini sevdiğiniz için herhalde...»

— «Hayır, madam... Bu çocuğu ne severim, ne de sevmem. Onunla hiç ilgim yok. Kendisini tanımam ve tanımak da istemem. Fakat beni pek sıkıfıkı dostluğuyla şereflendiren babasını çok iyi tanırdım. Babası Dördüncü Henri...»

Fausta, sözünü keserek sordu:

— «Dördüncü Henri'nin, Onüçüncü Louis'in babası olduğundan emin misiniz? Bende biri Marie de Médicis, öteki de Concini tarafından imzalanmış öyle iki kâğıt var ki Dördüncü Henri'nin, şimdiki Küçük Kral'ın babası olmadığını ortaya koyuyor.»

Fausta, bir zafer kazanmış gibiydi. Pardaillan onun gözlerinin içine baktı. Sonra hiç istifini bozmadan:

— «Anladım,» dedi, «siz demek istiyorsunuz ki küçük Kral ve kardeşi küçük d'Angoulême, Dördüncü Henri'nin çocukları olmadıklarına göre Fransa tahtı üzerinde hiçbir hakları yoktur, demek istiyorsunuz, değil mi?»

Fausta:

— «Ben değil, herkes böyle söyleyecek,» dedi.

Pardaillan güldü:

— «Bu da sizin pek işinize gelecek ve ekmeğinize yağ sürecek. Bana kalırsa bu iki mektubu yazanla Concini'nin kızının vaftiz belgesini tahrif eden el, aynı eldir. Bu dediğinizin bence hiç önemi yok. Bence önemli olan şudur: Onüçüncü Louis'in ba-

bası, yakınlarda öldürüleceğinden korktuğu ve ölünce de bir çocuğun oturacağı tahtının çevresinde vahşî iştahlar belireceğini sezdiği için benden, oğlunu korumamı istemişti. Ben de söz verdim. Madam, sözümü yerine getirmekten beni ancak bir şey alıkoyabilir; o da ölümdür.»

Yine Dük d'Angoulême'ye dönerek sert sert:

— «Görüyorsunuz, Monsenyör, size karşı koyuşumun tek sebebi, kendimi kendi gözlerimde küçültmeden tutamamazlık edemeyeceğim bir söz vermiş olmamdır,» dedi. «Sonra size de, kendinizi lekelemekten bu entrikalara âlet olamayacağınızı ispat etmiş bulunduğuma inanıyorum. Bu yüzden, benim dostluğumun ve saygımın devamını istiyorsanız, ne yapmanız gerekeceğini de biliyorsunuz demektir. Hemen kararınızı veriniz; yoksa ben artık mevki hırsının, sizde her türlü şeref duygusunu öldürmüş olduğuna inanacağım.»

Fakat Pardaillan'ın bu sözleri, karşısındakinde umduğu tesiri göstermedi. Dük tereddüt ediyor, düşünüp hesaplar yapıyordu. Fausta gülümserken Pardaillan soğuklaştı. İkisi de Dük'ün tahta göz dikmekten caymayacağını anlamışlardı. Nitekim, utanıyormuş gibi boğuk bir sesle itiraza kalkıştı:

— «Pardaillan, bu tahtın benim olduğunu biliyorsunuz... Ben şimdi kendi malımı ele geçirmeye çalışıyorum...»

Pardaillan'ın cevabı kesin oldu:

— «Bu işi tartışacak kadar hukuk bilgini değilim. Bu konuyu hiç açmayacağım. Buna karşılık size şunu söyleyeceğim: 1588 yılında, Üçüncü Henri, Madam'ın koparttığı fırtına önünde yaralı bir kuş gibi tahtını sarsılmış ve yıkılmaya hazır bir durumda bırakıp kaçarken Paris'in Kralı gibi olan Dük de Guise bu tahta el atıp kendini Fransa Kralı ilan

«İtmeğe cesaret edemezken ben bu tahtı alıp size vereyim mi diye sormuştum ve siz de istememiş, taht üstünde hiçbir hakkınız olmadığını, her ne kadar babanız kralda da ananızın kraliçe olmadığını söylemiş, d'Angoulême'nin piçinden başka bir şey olmadığını zı belirtmişsiniz.»

Dük, afallayarak:

— «O zaman toydum, aşk gözlerimi körletmişti.» dedi.

Pardaillan duymamış gibi devam etti.

— «Bir zamanlar, size herkesin gözü önünde kılıcımın zoruyla fethetmek istediğim bu tahtı, şimdi bilmem hangi sefil vasıtalarla hırsızlamak istiyorsunuz... Oysa ben bunu şerefimle koruyacağıma söz verdim... Beni yolunuzun üstünde bulacaksınız. Şurasını aklınıza iyice yerleştirin, mösyö: Amacınıza ulaşmak için benim cesedimin üstünden geçmeniz gerekiyor.»

Bu sözleri söyledikten sonra ayağa kalktı. Belindeki kemeri düzeltti ve gülümseyerek Fausta'nın önünde zarif bir reverans yapıp müsaade isteyen bir adam tavrı takındı:

— «Bir kere daha tutuşmuş bulunuyoruz madam... Ne kadar müthiş, ne kadar amansız olursa olsun, daha önceki mücadeleler, yeni başlayan mücadele yanında basit çocuk oyunu kalacaktır. Çünkü bu mücadele, son ve büyük mücadelemiz olacak ve birimizden birinin ölümüyle bitecektir.»

Ne tehdit ediyor, hattâ ne de uyarmak ister görünüyordu. Sâdece durumu belirtir gibiydi. Sonunda şu tavsiyede bulundu:

— «Mademki bu sefer, birimizden biri mutlaka ölecektir, size tavsiye ederim, beni elinize geçirmişken durmayın, öldürün, madam.»

Fausta, soğuk soğuk:

— «Bu tavsiye pek yerinde,» dedi, «sözünüzü tutacağım.»

Pardaillan bu tehdidi duyunca sinirlenip meydan okudu:

— «Haydi ya, ne duruyorsunuz? Şuralarda bir yerde pusu kurdurtmuş olduğunuz kaatillerinizi çağırın da bitirelim bu işi artık...»

— «Hele bir oturun da, Şövalye... Siz bana bütün söyleyeceklerinizi söylediniz, ben de sizi, dikkatle dinledim. Şimdi bir-iki lâf söylemek sırası bana geldi.»

Pardaillan:

— «Aman, buyurun efendim, buyurun...» Diye cevap verdi. «Ne kadar söz söylemek isterseniz söyleyin. Benim de sizi dikkatle dinleyeceğimden emin olabilirsiniz.»

Koltuğa oturarak arkasına yaslandı ve bacak bacak üstüne atıp dikkatle dinledi. O kadar sâkin ve kendinden emin bir görünüşü vardı ki karşısındakilerde hayret uyandırıyordu. Fakat görünüşü böyleydi ama, bütün dikkatiyle tetikte bekliyor ve «*Yine haince bir oyun oynamaya hazırlanıyor!*» Diyordu.

Fausta, onun oturduğunu görünce nezaketle devam etti:

— «Benim size söyleyeceklerim uzun sürmeyecek... Bir kere, burada size karşı pusu kurmuş kaatil olmadığını bilin. Sözüme inanılacağını biliyorsunuz.»

— «Size inanırım, madam. Fakat şaşıyorum doğrusu ...Beni bu kadar şımarttığınız hiç olmamıştı.»

İçinden de: «*İşte burası daha kötü ya!*» Diyordu. Fausta ciddileşerek cevap verdi:

— «Sizi şımartmak niyetinde değilim. Bana pek yerinde bulduğum bir tavsiyede buldunuz. Bu tavsiyeye uyacağım. Yalnız bu işin kaatil kullanmayı ge-

rektirdiğini görmüyorum; işimi kendi başıma göreceğim.»

Pardaillan alay etti:

— «Hah, şöyle... Ben de. 'Acaba Prenses ne oldu?' Diyordum...»

İçinden de: «*Dikkat, Şövalye!.. En tehlikeli ânı yaşıyorsun... Acaba ne mendeburluk tasarlıyor yine!*» Dedi. Hâlâ tasasız duruyordu. Fakat içgüdüleriyle koltuğunda doğrulmuş, kılıcını bacaklarının arasına çekmişti. Sanki kendisine ne biçim bir oyun oynanacağını kokusundan sezmemek istiyormuş gibi burun delikleri açılıp kapanıyordu. Fausta devam etti:

— «Bu sefer aramızdaki mücadele uzun sürmeyecek, Pardaillan...» Sağ elini havaya kaldırıp söylendi: «Sizi mahvetmek için elimin şöyle bir vuruşu, bir tek vuruşu yetecektir.»

Şövalye, toparlanarak tetikte bekledi. Bu ufacık yumruğun, Fausta'nın sağında bulunan küçük bir masanın köşesine bütün şiddetiyle indiğini gördü.

Aynı anda, d'Angoulême'nin dehşetle açılan bakışları önünde Pardaillan'ın oturduğu koltuğun bulunduğu döşeme kısmı birdenbire çöküverdi. Şövalye'nin, bir yere tutunmak için kollarını havalandırdığı görüldü. Sonra hepsi birden, Şövalye de, koca koltuk da kayboldu ve kısa bir bağırış işitildi.

Dük d'Angoulême, rengi uçmuş, saçları dikilmiş durumda ayağa fırladı. Önünde apaçık duran karanlık deliğe bakakalmıştı.

— «Ne yaptınız?» Dedi.

Fausta, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Başladığımız işi bize kaybettirecek olan tek adamla giriştiğimiz mücadeleyi bitirdim. Aynı hareketle herşeyi de kazanmış oldum.»

Dük hıçkırdı:

— «Ama, o benim arkadaşımıdır. En sâdik dostumdur.»

— «Benim de gönlümün hükümdarı, sevcibileğim tek erkektir...»

Sonra kendini toparladı:

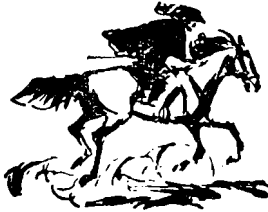
— «Böyle olmasına rağmen mahvettim,» dedi.

Dük yalvardı:

— «İmdatına koşalım, madam. Belki daha gecikmiş değilizdir...»

Fausta, ölüm kokan bir sesle cevap verdi:

— «Boşuna, Dük. Mösyö de Pardailan öldü.»

LÉONORA CONCINI

Şimdi, Stocco'nun, Concini tarafından Monsen-
yör de Liancourt'dan satın alınarak genişletilip
güzelleştirilen, Marie de Médicis sarayının iki
adım ötesindeki şahane konağının avlusunda olup bi-
tenlere gelelim. Bunları gerektiği gibi kavrayabilmek
için Stocco'nun peşine takılmaya ve onu tâ Odet de
Valvert'in Fontenay-aux-Roses köyüne gittiği andan,
yâni Gonca'nın Grison adlı eşeğe binerek ulaştığı
Perrine ananın evinin yanında bıraktığımız dakika-
lardan başlayarak izlemeye mecburuz.

Odet de Valvert gibi Stocco da genç kızın bahçede
Perrine anayla konuştuklarını ve Loïse'den bahseder-
ken «kızım» dediğini duymuştu. Léonora'nın casusu
da, Odet gibi bu sözleri gerçek sanmış ve şaşır kal-
mıştı. Önce biraz şaşalamış ve sonra homurdanmış-
tı.

Bildiğimiz gibi Odet de Valvert çekilip gitmişti
ama, bu gidişi vaktinde farkedemeyen Stocco, hava
kararınca kadar orada beklemiş; ancak Perrine ana
sürgüleri sürüp kapıları kilitleyince çiçekçi kızın ge-
ceyi orada geçireceğini anlayarak o da çekilmişti.

Ama, çok uzağa gitmedi. İlk iş olarak biraz karnı-
nı doyurabileceği bir han aradı. Sabahtan beri ağzına
bir lokma bile koymamıştı. Aradığını çabucak bula-
rak mütevazı bir sofraya kurulup köyün biraz ekşi
ve oldukça sert şarabından da iki testi kadar boşalttı.
Sonra tekrar güllü evin önüne geldi ve pelerinine sa-
rılarak hendeğe uzandı. Anlaşılan, genç kızın peşini
bırakmak niyetinde değildi; hattâ bu uğurda geceyi
bile açıkta geçirmekten yılmıyordu.

Ertesi sabah gün doğarken İnci Çiçeği'nin, çiçek dolu iki büyük sepetle yolculuğa hazırlandığını gördü ve onun, boynuna doladığı kollarını bir türlü açmak istemeyen Loïse'den ayrılışını seyretti. Genç kız, ağlayan çocuğu teselli ediyordu:

— «Ağlama şekerim, perşembe sabahı yine geleceğim.»

Stocco, genç kızın, çocuğu yatıştırmak için yalan söylemediğini anlıyordu. Zira Gonca, iriyarı köylü kadına da tembihte bulunuyordu:

— «Perşembe sabahına benim çiçeklerimi hazırlamayı unutmayın, Perrine ana. Çünkü burada ancak Grison'u biraz dinlendirecek kadar kalıp tekrar döneceğim...»

Stocco, kendi kendine: «Güzel!» Dedi. «Perşembe sabahı yine gelecek... Bu kadarı bana yeter. Şimdi artık gidebilirim.» Sonra sevinçle yüzünü buruşturup hesapladı: «Açıktaki bir gece geçirdim ama, bu günle bu gece, bana hiç değilse beşbin frank getirir. Concini'nin vaad ettiği beşbini de buna katarsak tam onbin eder. Zahmete değdi doğrusu!..» Bir yandan bu tatlı düşüncelerdeyken öte yandan da Gonca'yı kolluyordu. Genç kızın gecikmesini fırsat bilerek yola çıktı. Hendeğin içinde sine sine ilerledi ve ancak görülemeyeceğine inanınca şoseye sıçradı. Bundan sonra da genç kızla hiç ilgilenmeyerek yoluna devam etti. Paris'e dönünce doğru Léonora Concini'ye hesap vermeye gitti. Hiçbir şey saklamadan, ne gördü ve ne duyduysa teker teker anlattı. Léonora onu büyük bir dikkatle dinledikten sonra derin düşüncelere daldı. Onu kollayıp duran Stocco, hiçbir şey anlamadı. Çünkü Léonora da, Fausta gibi istediği zamanlar karşısındakine hiçbir şey sezdirmemesini bildirdi.

— «Concino'ya git, ona da anlat,» dedi.

Kadını iyi tanıyan Stocco, alaycı lâubaliliğiyle:

— «Kendisine ne diyeyim, Sinyora?» Diye sor-
du.

— «Bana dediklerinin hepsini söyle... Concino'ya herşeyin doğrusunu söylemeli...»

Bu söz, Léonora'nın, kocasına karşı takındığı ta-
vırla tam bir tezat teşkil ettiği için Stocco alaylı alay-
lı güldü. Léonora, kayıtsız tavırla devam ediyordu:

— «Yalnız, bu meseleden kendisine ancak çar-
şamba sabahı bahsetmelisin.»

Bu emir, Stocco'nun yüzünü ekşitmesine yol açtı.
Hattâ, söylenmekten de geri kalmadı:

— «Öyle ama, Sinyora, monsenyör tam bir hafta-
dır benden cevap bekliyor. Sabrı tükenmiş olmalı...»

Sonra bu tavsiyeye ancak fedakârlık karşılığında
uyabileceğini imâ ederek:

— «Hem, İsa hakkı için bana vaad ettiği şu beşbin
frank'ı da bir an önce elime geçirirsem hiç fena ol-
mayacak...» Dedi.

Léonora, aynı sükûnetle devam etti:

— «Concino iki gün daha beklerse çatlamaz ya...
Sana gelince...»

Yanındaki çekmeceye uzanıp oradan şişkin bir ke-
se çıkardı ve bunu Stocco'nun avucuna bırakarak sö-
zünü tamamladı:

— «Sen de bunu aldıktan sonra beşbin frank'ı bi-
raz daha bekleyebilirsin.»

Deminki sözüyle Léonora'yı bu çeşit bir harekete
kışkırtmak isteyen Stocco, keseyi hemen cebine indi-
rerek bir reverans yapıp teşekkür etti.

— «Siz o kadar açıkellisiniz ki Sinyora, sizinle ça-
lışmak, gerçekten de zevk oluyor.»

Léonora, korkunç bir gülümseyişle:

— «Benim bu iki güne ihtiyacım var.» Dedi. Sesi-

ni yükseltmeden, Stocco'ya ısrarla bakarak: «Sakın bu anlaşmamızı unutayım deme...» Diye devam etti.

Stocco garanti etti:

— «Deli miyim?»

Bir yandan da: «*Vah zavallı kız,*» diye düşündü, «*doğrusu, şu çiçekçi kızın yerinde olmak istemem.*»

Léonora'nın tembihini unutmadı. Fakat iki gün geçince de Concini'nin Tournon Sokağı'ndaki konağına koştu. Ne var ki o sırada Fausta'nın ziyareti bekleniyordu. Bu yüzden o da beklemeye mecbur kaldı. Fausta çıkınca Pardailan'ın da gitmesini bekledi. Bu işi, Şövalye konakta yakalanırsa kendi başına geleceklerden korktuğundan yapıyordu. Fakat, önceden de gördüğümüz gibi pek ürktüğü şey olmadı. O kapıda beklerken Fausta'yı uğurlayan Concini de odasına dönmüştü. Ancak Fausta'nın ziyareti ve bu ziyarette konuşulanlar, adamı deliye çevirmişti. Asıl kızdığı nokta da, Fausta'nın nelerden bahsedeceğini bilemeyerek Léonora'yı bu konuşmada hazır buldurmuş oluşuydu. Çünkü karısı, Fausta'nın söylediklerini duymuş ve hiç bilmediği şeyleri öğrenmişti. Gerçi karısının bunları bilmesi önemli bir tehlike yaratmazdı ama, Léonora'nın ne kadar kıskanç olduğunu ve bu yüzden şimdi yine aralarında neler geçeceğini düşünüp duruyordu. Léonora, ne yapıp edecek, kendisini sorguya çekecekti. Bu sorgu sırasında adamakıllı kavga edeceklerinden de hiç şüphesi yoktu. Kavgadan öyle bezmişti ki kızgınlığından ne yapacağını bilemiyordu.

Umduğu çıkmadı değil. Fausta gider gitmez, Léonora odaya girmiş ve kocasını haşlamadan çekilip gitmeyeceğini gösteren bir tavırla koltuklardan birine çökmüştü. Çenesini avuçlarına almış, dalgın dalgın bekliyordu. Concini, Fausta'yı uğurlayıp döner dönmez, karısını bu hâlde buldu. Odaya, kızgın, kavgacı

ve aksi bir tavırla girerek üç aşağı-beş yukarı dolaşmaya başladı ve karısından daha edepsiz davranarak baskın çıkmaya çalıştı:

— «Hah, ünlü Sinyorita Fausta'nızın savurduğu herzeleri duydunuz mu? Tebrik ederim doğrusu madam. Bir de bana: '*Fausta*'yla elele vererek başarıya ulaşırsınız,' diyorsunuz ve kendisiyle pazarlığa bile girişmişsiniz... Ama, ne başarılarla ulaştık, gördünüz mü? Sağ olun madam. İşte şimdi başıma bir düşman daha çıktı. Hem de ne düşman. Sanki ötekiler yetmiyormuş da!..»

Böylece haksız olduğunu bildiği hâlde, uzun süre söylendi durdu. Léonora, kocasını ciddî ciddî dinledi. Işıldayan gözleri, kocasına şefkatle bakıyordu; bu haksız saldırılar karşısında ne bir hareket yaptı, ne de bir söz söyledi. Kadın, bütün bu ağız kalabalığının kendisini susturup söyletmemek ve böylece konuyu değiştirmek uğrunda yapıldığını bildiği kadar; hiç ses çıkarmazsa Concini'nin kendi kendine susacağını da biliyordu. Nitekim Concini, en ufak bir itirazla bile karşılaşmayınca söyleyeceklerini söyleyip susmak zorunda kaldı.

Bunun üzerine söze Léonora başladı. Hiç kızmadan, yavaş yavaş ve soğuk bir tavırla:

— «Evlennemizden önce bir çocuğunuz olduğunu bana hiç söylememiştiniz, Concini,» dedi.

Concini, ödünü patlatan hesap verme ânının gelip çattığını anlayarak yeniden edepsizliği ele aldı:

— «Neden söyleyecekmişim? Sizi aldığım zaman benim, harama el sürmemiş bir papaz çömezi olmadığımı biliyordunuz, sanırım... Yoksa o tahammül edilmez kıskançlığınızla şimdi de benim bekârlık hayatımı eşelemeye başlayıp daha birbirimizi tanımadığımız zamanlara ait maceralarıma da mı öfkelenmeye koyulacaksınız?»

Léonora gözlerini yumarak ürperdi. Vahşî bir kiskançlığı vardı ve gerçekten de Concini'nin geçmişine ait taşkınlıklardan bile üzüntü duyardı. İtiraf etti:

— «Ne yapayım, Concino, elimde değil... Seni o kadar seviyorum ki beni tanımadan önceki serüvenlerini bile kışkıyorum. Fakat bana ait olmayan o geçmişteki taşkınlıkların için sana hiçbir şey söylemediğimi de kabul etmelisin.»

Concini, bıçak gibi kesti:

— «Öyleyse hiç bahsetmeyelim ve beni üzüp durma...»

— «Seni üzmem istemem, Concini... Fakat bu kadar önemli bir şeyi benden saklamış olmana kızırım. Meğer senin bir çocuğun varmış... Hem de kimden?.. Maria'dan... Aman Allahım, herşey aklıma gelirdi de, Maria'dan olabileceğini hiç ummazdım.»

Concini, yine yüksekte aldı:

— «Neye söyleyecektim sana, canım? Bu çocuk öldü, gitti...»

Léonora, birden ayağa kalkarak kocasının kolunu bütün kuvvetiyle sıktı ve ateşli gözlerini dikerek boşuk bir sesle mırıldandı:

— «Onu öldürdüğünden emin misin, Concini?»

Concini irkildi. Birden, içinde müthiş bir korku belirivermişti. Fakat hemen bundan sıyrılarak:

— «Elbette!» Dedi.

— «Ben de sana diyorum ki yanıyorsun, Concini... Bu çocuk ölmedi.»

Concini, hâlâ inanmaz görünmek istemesine rağmen kendini tutamayıp irkildi:

— «Yok canım!»

— «Yanıyorsun, budala!.. Öyleyse sen, demek ki Fausta'yı benim tanıdığım kadar tanımıyorsun. Sana bu çocuğun doğumundan ve bu doğumu ortalığa

yaymaktan neden bahsetti? Bir rezalet çıkarıp hepimizi silip süpürmekle bizi neden tehdit etti? Eğer bu çocuk yaşamasa ve elinin altında olmasa böyle şey yapar mıydı?»

Concini tir tir titredi ve:

— «Fakat,» dedi, «bunun imkânı yok. O zamanlar Landry Coquenard henüz bana ihanet etmemişti. Verdiğim emri yerine getirdiğinden eminim.»

— «Yaa, öyle mi? Çocuğu alır almaz götürüp suya atacağına, vaftiz ettirecek kadar yumuşak davranmış. Sen, bunun da farkında değildin. Fausta ise bunu biliyor. Eminim ki bu Landry Coquenard mel'unu, çocuğu vaftiz ettirdikten sonra öldürmeye kıyamadı. Hem bak, başka bir delilim daha var. Fausta bu sırrı saklayacağını ve elindeki müthiş silâhı sana karşı kullanmayacağını söyledi. Fausta, hiç söylemez. Fakat doğruyu kendine göre bir söyleyişi vardır. Kendisi sana karşı bir şey yapmayacak ama, bu çocuğu senin aleyhine ortaya salıverecek. Düşün bir kere... Bu çocuğun ortaya çıkması ve zâlim anasıyla babasından hesap sorması ne demektir ve sizi ne durumlara sokar? Çünkü herkes, ondan, çocuktan tarafa olacak, sizin aleyhinize yürüyecektir.»

Concini'nin rengi uçmuştu. Sinirli sinirli bıyıklarını kemirerek:

— «Vay canına! Vay canına!» Dedi. Ne yapsak acaba?»

Léonora'nın kara gözlerinde bir zafer ışığı yandı ve:

— «Bu çocuğu aramak, bulmak, ele geçirmek gerekiyor. Bu işi ben üstüme alıyorum. Bu çocuk meselesinde bazı izlerden şüpheleniyor gibiyim. Eğer yanılmamışsam, aramam uzun sürmeyecek. Kırksekiz saate varmaz, çocuk elimizde olacaktır.» Dedi.

Concini, sevindi:

— «Elimize geçirir geçirmez, ağzını açmasına engel olacağımızı da biliriz. Pek mükemmel bir düşünce bu, sevgilim.»

Léonora, kocasının hiçbir şey sezmemiş olduğunu görünce:

— «Evet,» dedi, «onun ağzını nasıl kapayacağımızı biliriz biz...»

Kocasını gözleriyle büyüleyerek müthiş bir gülümseyişle devam etti:

— «Biliyorsun ya, Concino, yalnız ölüler, ağızlarından baklayı çıkarmazlar.»

Concini, bu sefer de anlamamazlık edemedi. Rengi uçtu, şaşaladı ve dehşet içinde geriledi. Kadın, içindeki cinayet arzusunu kocasına aşılamağa istiyormuş gibi hep onun gözlerinin içine bakıyordu. Concini, uzun süre mücadele edemezdi. Bir dakika, müthiş bir sessizlikle geçti; sonra Concini mağlûp olup boğuk bir sesle söylendi.

— «Peki ama, annesi razı olacak mı bakalım? Bunu ondan saklayamayız ya...»

Léonora, hemen sözünü kesti:

— «Ben Maria'ya anlatmayı üzerime alırım. Onunla ben konuşurum.»

Concini, son bir tereddüt ânı daha geçirdikten sonra çekingenliklerini silkip attı:

— «Sana güveniyorum.»

Bu sözlerle kızının ölüm kararını vermiş olduğunu, kendisi de biliyordu. Daha çocuk doğduğu gün, ölümüne karar vermiş değil miydi? Şimdi, öldürme işini üstüne alıyordu. Léonora'nın, şu Landry Coquenard mel'ununun oynadığı oyunu oynamayacağından emindi.

Léonora hemen sâkinleşti ve sanki önemli bir şey olmamış gibi:

— «Ben, Fausta meselesini de üzerime alırım, Concino...» Dedi. «Bırak, ne yaparsa yapsın. Bizi tehdit ettiği rezaleti iyi tasarlamış ama, şimdi biz de ona karşı tedbir almış bulunuyoruz. Artık o da gözünden düşmeye başladı. Eski hâli kalmamış d'Angoulême'yle ilgilenmesi, tıpkı Guise'yle başarmaya yeltendiği cinsten bir iştir. Fakat Guise meselesinde de istediğini elde edemedi. Bırak, elinden geleni ardına komasın. Bırak, ne yaparlarsa yapsınlar... İşin ucunda mademki senin hayatın ve mutluluğun vardır, ben kendimde, hepsini yere serecek kuvveti görüyorum. Göz koydukları bu tahtı ellerine geçiremeyecekler! Bu taht senindir ve senin olacaktır.»

Gittikçe coşarak kollarını kocasının boynuna dolamış, zevkle sıkmıştı. Sonra onu dudaklarından öptü ve birdenbire bırakarak:

— «Şimdi Maria'ya gideceğim,» dedi.

Ve yavaş, sessiz, gürültüsüz adımlarla; karanlıklardan gelip yine karanlıklara karışan bir hayal gibi çekilip gitti.

Kuytu bir koridordan süzülüp geçerken kendi kendine şöyle düşünüyordu: «*Stocco'nun dediğine göre sokaklarda çiçek satan o kız, her sabah Sorrientès konağına çiçek götürüyor ve bu konakta epey kalıyormuş. Bu, sadece çiçek satmak için yetecek zamana benzemiyormuş... Stocco bunu bana söylediğinde, Fausta ile Düşes de Sorrientès'in aynı kimse olduğunu bilmiyordum ve bu iş bana pek önem verilecek bir şey gibi görünmemişti. Şimdi, sebepsiz bir iş görmeyen Fausta'nın bu kızı neden konağına çektiğini pek merak etmeye başladım. Neden böyle yapıyor? Sakın Maria ile Concini'nin kızı, bu kız olmasın? Ya oysa?» Bu düşüncüyü kafasında evirdi, çevirdi. Sonunda: «*Bu işi aydınlatmam gerekiyor.*» Dedi. «*Şimdilik Concino'ya, kızını kırk sekiz saatte ele geçireceğine**

söz vermedim mi? Tutar bu çiçekçi kızı, kızındır diye getiriveririm... Ama, gerçekten kızymış, ya da değilmiş, beni ilgilendirmez... Concini, onun kendi kızı olduğuna inansın da... Hiç olmazsa böylelikle bu kızıdan da kurtulmuş olurum.»

Bir süre daha düşündükten sonra:

«İnanacaktır. Evet, inanacak ve dediğimi yapacaktır.» Dedi.

CONCINI

Concini, karısı gittikten sonra dalgın dalgın düşündü. Sonra:

«Bu taht benim olacak... Hakkım olsun olmasın, onu elime geçirmek için önüme çıkan her engeli yakıp yıkacağım.» Diye karar verdi. *«Kahrolsun Kral! Bu tahtı bana vermemek isteyenler de kahrolsun!.. Kanlar aksın, sel gibi kanlar aksın... Beni tahta ulaştıracak yolda, kanlar içinde yüzeceğim... Ölümler, benim tahta yükselmeme basamaklık edecek... Ve bu tahtı bir kere elime geçirdikten sonra da hâlâ bana yüz vermeyen şu İnci Çiçeği'nin bir tek aşk öpücüğüne seve seve feda edeceğim.»*

İnci Çiçeği'ni hatırlar hatırlamaz, birdenbire Stocco aklına geldi ve:

«Bu Stocco humblı yine nerelerde kaldı?» Diye homurdandı ve hiddetle çingiraklardan birine asıldı.

Birkaç dakika sonra Stocco odaya girmişti. Concini'nin önüne gelerek mübalâğalı bir reveransla yerlere kadar eğildi. Sonra hem hanımına, hem de efendisine karşı takındığı lâubalî tavırla söze başladı.

— *«Monsenyör, bana borçlanmış olduğunuz beşbin frank'ı istemeye geldim.»*

Bu şekilde ifade edilmiş bir istek, başka zaman olsaydı, herifin hemen kapıdışarı edilmesini, hattâ belki gırtlığına bir bıçak sokulmasını sağlamaktan başka işe yaramazdı. Stocco da bunu pekâlâ bilirdi, ama buna rağmen küstahlıktan kendini alamamıştı. Çünkü bu seferki şartlar altında her türlü terbiyesizliğin

cezasız kalacağını biliyordu. Nitekim, Concini de buna pek aldırmadı. Bu sözün ne demek olduğunu hemen kavrayarak rengi uçarken yerinden fırladı ve soluk soluğa sordu:

— «Yerini buldun mu?.. Nerede ele geçireceğimi biliyor musun?»

Stocco, sahte bir alçak gönüllülükle:

— «Biliyorum,» dedi. «Daha bir sürü şey de biliyorum.»

Concini, üstünden büyük bir yük atmış gibi ferahladı.

— «Dedim ya, monsenyör,» dedi, «beşbin frank'ı kazandım. Hattâ fazlasını bile hak ettim.» Léonora gibi o da herifin para koparmak istediğini kavradı. Bir konsola giderek kapısını açtı, içindeki tıklım tıklım keselerden bir tanesini kavrayıp Stocco'nun ayaklarına fırlatarak:

— «Haydi, çıkar dilinin altındaki baklayı,» dedi.

Stocco'nun gözleri kamaşmıştı. Kesede, Concini'nin ilk ağzda söz verdiği için iki misli bulunduğunu hemen farketmişti. Bu hareketin verdiği sevinçle yerlere yatarcasına eğilerek içten bir coşkunlukla söylendi:

— «Kral olduğunuz gün, bütün öteki Hıristiyan krallarını açıkellilikle öyle bir solda sıfır bırakacaksınız ki hepsi de sizin yanınızda pek hasis kalacaklar, monsenyör.»

Bir yandan da keseyi çabucak ortadan kaldırıverdi. Sabırsızlığından yumruklarını kemirmeye başlayan Concini:

— «Haydi söyle. Ne duruyorsun rezil?» diye bağırdı.

Stocco sâkinleşti ve.

— «Bakıyorum ki sevginizden kendi kendinizi

yiyeceksiniz, monsenyör.» Dedi. «Çiçekçi kızı nerede bulacağınızı biliyorum. Hemen yarın gider, kendisini yakalayırız. Hem de kolayca...»

— «Neden yarın da, bugün değil? Niye hemen şimdi değil... Yerimde duracak hâlim mi kaldı? Görüyor musun?»

— «Görmez olur muyum, monsenyör? Fakat yarından önce bir şey yapamazsınız. Hele size bazı şeyler anlatayım da...»

— «Nasıl şeylermiş onlar? Karnını yarıp sözleri öyle mi alacağız yâni?»

Stocco güldü:

— «Bunlar, sanırım fikrinizi değiştirmenize sebep olabilir. Hattâ belki de sizin bu coşkunu aşkınızın üstüne buz gibi bir kova su dökülebilir. Sıkı durun, monsenyör, sıkı durun... Hani şu insafsız dilber, şu namus timsali yok mu?.. Hah işte, ben, onun bir çocuğu olduğunu öğrendim.»

Stocco, bu umulmadık haberi verince Concini'nin perişan olacağını; kendisinin de onun hâline bakıp keyifleneceğini umuyordu ama, hiç de umduğu gibi olmadı. Çünkü Concini, son sözlerini duyar duymaz, bir sıçrayışta masanın üstünde duran keskin bir hançere atıldı ve sonra da Stocco'nun üstüne saldırdı. Tüpleri diken diken olmuş, rengi uçmuş, müthiş bir hiddete kapılmıştı; boğuk bir sesle:

— «Ne dedin sefil,» diyordu, «ne dedin? Söyle bir daha bakayım...»

Stocco, hayatının, pamuk ipliğine bağlanıverdiğini hemen anladı. Cesur olmasına rağmen gerisin geriye fırlayarak: «*Vay canına! Bu iş şaka olmaktan çıktı!*» Diye düşündü. Sonra da yüksek sesle:

— «Kahrolayım ki doğruyu söylüyorum, monsenyör. Gözlerimle gördüm ve kulaklarımla duydum.

Eğer monsenyör, beni biraz dinlemek lûtfunda bulunurlarsa yalan söylemediğimi anlayacaklardır.»

İçten söylüyordu. Bunu, Concini de anladı. Kendini güç tuttu; hâlâ titreyen sesiyle:

— «Öyleyse söyle,» dedi, «söyle ama, ağzından çıkacaklara dikkat et, haa!..»

Stocco, aynı samimilikle:

— «Eğer, bir tek kelime yalan söylersem Allahın gazabına uğrayayım.» Diye cevap verdi.

Sonra bütün görüp duyduklarını kısaca anlattı. Bu sille, Concini'ye ağır gelmişti. Dişlerini gıcırdattı, hırsından ağzı köpürdü ve hiddetini kimden çıkaracağına bilemeyerek elindeki hançeri odanın bir köşesine fırlatıp sinirli sinirli dolaşmaya başladı. Stocco, gözücuyla onu süzüyor ve artık gülmeyi aklına bile getirmiyordu. «*Aman Allahım, ne kızdı, ne kızdı... Son saatim geldi sandım. Sinyor Concini, sevdiği zaman, kara sevdaya tutulmuşçasına seviyor. İyi ki ne kadar şıpsevdiyse o kadar da çabuk unuttur. Az önce şu kız yüzünden beni tavuk gibi boğazlayacaktı. Ama, yarın belki onun adını bile duymak istemez. Şimdilik bakalım şu hapı yutabildi mi, yutamadı mı?*» Diye düşünüyordu. Ama, Concini, hapı yutmuş olacaktı; biraz sonra sâkinleşti ve herhalde şimdi de bu genç kıza sâhip olma arzusuna kapılmış olacak ki kendi kendine söylendi: «*Eh, ne yapalım? İsterse bir sürü dostu olsun. Bu yüzden ondan yüz mü çevireceğim yâni? Kim demiş?.. Mademki bir sürü insanın koynuna girmiş, şimdi de benim koynuma girer, olur biter... Böyle bir şey başıma ilk defa gelmiyor ya... Şimdiye kadar koynuma girenlerin hepsi, benden önce erkek yüzü görmemiş değillerdi ya... Biz nelerini gördük...*»

Stocco'ya dönüp sordu:

— «Yarın bu kız yine o Fontenay-aux-Roses köyüne mi gidecek?»

Stocco, hâlâ çekingendi:

— «Oraya dönmeye söz verdiğini kulaklarımla duymum,» dedi. «Zaten oraya keyfi için değil, satacağı çiçekleri almak için gidecek... Ticaretini ciddi tuttuğunu bildiğim için oraya gideceğinden eminim.»

Concini, hemen karar verdi:

— «Buna benim de aklım yatıyor... Yarın sabah ondan önce ben de oraya giderim. Sen de benimle gelersin.»

— «Monsenyör bu kızdan vazgeçiyorlar mı?»

Concini hayret etti.

— «Neye vazgeçecekmişim? Haa, şu senin bana anlattıklarından ötürü mü?.. Azizim, ben yavuklularımı, benim oldukları müddetçe kıskanırım... Benim olmadan önce ne yaptıklarını umursamam bile... Ben onları dehledikten sonra ne yapacakları da beni ilgilendirmez.»

Stocco bu düşünceleri beğendi ve tekrar gülümseyecek kadar cesaretlenerek:

— «Çok iyi yapıyorsunuz, monsenyör,» dedi. «Şimdi neye karar vermiş olduğunuzu sorabilir miyim?»

Concini pis pis güldü:

— «Sabahleyin kızını kaçıırırız... Akşamına da koyunuma alırım...»

— «Zorla mı?»

— «Gerekirse öyle!..»

— «Peki, gönlünün rızasıyla size teslim olsa daha hoşunuza gitmez mi?»

— «Gitmez olur mu? Ama, bundan ümidim yok.»

— «Ya ben, sizin ümit etmediğiniz şeyi başarma-

yı üstüme alırsam? Göreceksiniz, onu kedi gibi uysal bir hâle getireceğim... Ne kaçırmak gerekecek, ne de zorlamak... Sizi nerede bulmasını söylerseniz, oraya kendi ayaklarıyla gelecek... Her isteğinize boyun eğecek... Bana izin verirsiniz bu işi başarırım, monsenyör.»

— «Nasıl yapacaksın bu işi bakayım?»

Stocco, düşündüğü çareyi anlatınca bu, Concini'ye akla yakın göründü; teklifi sevinçle kabul etmekle kalmadı, üstelik adamını övdü de:

— «Pek yezit herifsin be, Stocco! Hani bu işi de başarırsak... Sana onbin frank veririm.»

Bu sefer de sevinmek sırası Stocco'ya geldi ve gözleri parıldayarak:

— «Öyleyse hazırlayın paraları,» dedi. «Yarın akşam o paracıklar da benim olacak.»

Concini sabırsızlanarak:

— «Haydi sen de git, gereken bütün tedbirleri al...» Dedi.

Stocco, yerlere kadar eğildikten sonra:

— «Gidiyorum, monsenyör...» Diyerek uzaklaştı.

İlk işi, Concini'nin küçük konağına yollanmak oldu. Oraya vardığında, Léonora da Louvre sarayına, Marie de Médicis'i görmeye gidiyordu. Stocco'yu görünce hareketini birkaç dakika geciktirdi ve ondan Concini'yle neler konuşup hangi kararlara vardıklarını öğrendi. Stocco sözünü bitirince kadın, korkunç bir sükûnetle:

— «Güzel,» dedi. «Haydi git, Concini'nin verdiği emirleri yerine getir.»

Stocco, akşama doğru Saint-Michele kapısından çıktı; d'Enfer sokağına yöneldi. Yanında bir sürücüünün sürdüğü, boş bir tahtirevan götürmekteydi. Yavaş yavaş Fontenay-aux-Roses köyüne gidiyordu. Za-

man zaman duruyor, arkaya doğru kulak kabartıyor; arkadan birinin gelip gelmediğini görmek istercesine yola bakıyordu. Böylece bir saat kadar yol aldıktan sonra birden, arkasından, at sesleri duydu. Boş tahtirevan yola devam ederken o durup bekledi.

Gelen Concini'ydi. Rospignac, onun solunda at koşturuyor; arkalarından da Eynaus, Longval, Roquetaille ve Loignes geliyorlardı. Hepsi de neşeli görünen Concini'den cesaret aldıkları için pek keyiflenmiş, bağırışıp çağırıyorlardı. Yapacakları işten bahsetmediklerine göre Concini'nin onlara hiçbir şey açmadığı anlaşılıyordu. Bu durum, Stocco yanına gelip de sağına geçince ona da bir şey söylememesini ve bir bakışla işaret edivermesiyle büsbütün belli oldu. Sonra asıl meseleyle hiç ilgisi olmayan değişik şeylerden bahsettiler.

Birlikte köye vardıklarında, karanlık basmıştı. Stocco, hepsini geçen pazar karnını doyurduğu hana götürdü. Orada gecelediler. Sabahleyin, şafakta handan çıktılar. Atlarını orada bırakmışlardı. Peşlerinden sâdece tahtirevan ve seyisin yedeğinde götürdüğü, eyerlenmiş bir at geliyordu. Böylece sessiz sadasız görünen Perrine ananın evine ulaştılar ve evin kapısının önündeki çitlerin ardına sindiler.

Sabahın saat altısına doğru Perrine ana, evin kapısını açarak bahçeye çıktı. Eşikte bir süre durup İnci Çiçeği'nin geleceğini sandığı yöne doğru baktı. Herhalde genç kızını bu saatte henüz gelmeyeceğini düşünmüş olacak ki tekrar eve girdi. O girer girmez, Stocco saklandığı yerden çıktı. Eyanus ile Longval de peşinden yürüdüler ve hep birlikte bahçeye daldılar. Birkaç dakika sonra Stocco, İtalyanca:

— «Buyurun, girin monsenyör. Duruma hâkimiz.» Diye bağırdı.

Concini seğirtti. Askerleri de ardından yürüdüler

ve hepsi içeri doluştular. Perrine ana, en ufak bir hareket bile yapamayacak şekilde sımsıkı bağlanmış, ağzına da bir tıkaç tıklanmış, döşemelere yatırılmıştı. Concini, odada başka bir şey göremeyince:

— «Çocuk nerede?» Diye sordu.

Stocco:

— «Yandaki odada uyuyor. Hiç gürültü yapmaya dikkat ettiğimiz için uyanmadı. Kadının üstüne âni çullandık ve gık bile dedirtmedik.» Diye cevap verdi.

Concini, bu ayrıntılarla ilgilenmediğini belirtmek istercesine omuz silkerek Perrine anaya döndü. Kadın sâdece bağlanmış bir zarar verilmemişti. Fakat kötü durumuna rağmen şaşırılmış değildi. Concini'yle adamlarına ters ters bakıyordu. Concini, kadının korktuğunu sandı ve yatıştırmak isteyerek:

— «Size bir kötülük yapacak değiliz, hanım, dedi. «Eğer aksilenmezseniz size hiç zararımız dokunmaz.»

Sonra başını çevirdi ve artık onunla ilgilenmeyi gerekli görmedi. Stocco, dışarıya, bahçe kapısının önüne çıktı. Concini, kendi evindeymiş gibi yerleşerek arkadaşlarına da oturmalarını işaret etti. Sessiz sadasız çöktüler. Hem kırılmış, hem de içerlemişlerdi... Efendilerinin kendilerine hiçbir şeyden bahsetmemiş oluşuna kırılmışlardı. Stocco'nun da birdenbire pek önemli bir şahsiyet tavırları takınarak işi yönetir görünmesine içerlemiştiler.

Concini, bir çeyrek saat hiç ağzını açmadan oturdu. Yanındakiler de can sıkıntısından, esneyip durdular... Sonunda Stocco, bahçeden seslendi:

— «Kız geliyor, monsenyör...»

Concini hemen Roquetaille ile Loignes'e bir emir verdi. İkisi de emri yerine getirmek için dışarı çıktılar. Stocco ise eve girerek yandaki odaya çekildi. Concini'yle ötekiler yerlerinden hiç kıpırdanmadılar.

İnci Çiçeği, eşeğinin üzerinde, eve yaklaşıyordu... Kendi kendine gülümsüyor ve Perrine ananın, vereceği müjdeye ne kadar şaşıracağını düşünüyordu. İçinde, bir çiçek demeti kadar zarif bu köy evinde kendini beklemekte olan müthiş tuzakla ilgili en ufak bir şüphe bile yoktu.

Evin önüne vardıktan sonra Perrine ananın, da karşılamaya çıkmamasına şaşıtıysa da, merak etmedi. Bahçeye girdi ve eşeği kendi hâline bıraktıktan sonra eve doğru ilerlerken seslendi:

— «Perrine! Perrine!»

Yeşillikler arasına saklanmış olan Roquetaille'yle Loignes yerlerinden çıkmış, gelip bahçe kapısının önüne dikilerek arkasındaki yolu kesmişlerdi. Fakat onlar bu hareketi yaparken sessiz davranmaya lüzum görmedikleri için genç kız gürültülerini duymuş, geri dönünce ikisini de görmüştü. İki adam, kızın önünde mübalâğalı bir nezaketle eğildiler. Kızcağız, bunların yüzlerini pek göremediği için kendilerini tanıyamadı. Fakat kıyafetlerinden asîlzâde olduklarını kestirerek şaştı ve:

— «Orada ne yapıyorsunuz, mösyöler?» Dedi.

Tam bu sırada evin kapısı ardına kadar açıldı, eşikte beliren Concini, genç kıza seslendi:

— «Buyursanıza, madam, girsenize...»

İnci Çiçeği, Loignes ile Roquetaille'den tarafa döndüğü için yüzünü göremedi. Fakat sesinden onu hemen tanıdı. Adamın burada, evindeymiş gibi davranışı ve genç kıza kendi evine dâvet edecek kadar küstahlık göstermesi öylesine akıl almaz bir şeydi ki önce inanmadı. Fakat dönüp de Concini'yi görünce dehşetten gözlerini ona dikerek taş kesilmiş gibi kalakaldı.

Karşısındaki keyifle gülümseyerek şapkasını çıkarıp şatafatlı bir reverans yaptıktan sonra:

— «Buyurunuz madam, giriniz de size ziyaretimin sebebini anlatayım.» Dedi. «Bu ziyaret size biraz garip görünse bile bana karşı daima gösterdiğiniz insafsız sertliğin, beni buna mecbur bırakmış olduğunu elbette tahmin edersiniz... Sonra zaten burada uzun süre kalacak da değiliz... Size karşı duymakta olduğum ateşli sevginin beni size kötülük yapmaktan alakoyacağını tahmin edebilirsiniz.»

Sesi tatlılaşmıştı. Her ne pahasına olursa olsun, genç kıza güven vermek istediği belliydi. Ne var ki boşuna zahmet ediyordu. Çünkü İnci Çiçeği'nin ona kulak astığı yoktu. Kendini çoktan toparlamış, söğukkanlılıkla düşünüyordu: Tuzağa düşmüştü. Asıl tehlikenin, Concini'nin kendisini davet ettiği evde olduğunu da farkediyordu. Şimdi eve girip de, kendini eli-kolu bağlı bir hâlde ona mı teslim edecekti? Hayır!.. Şimdi şurada, bahçede bulunduğu yerden kımıldamaktansa, bütün vücudunu kıyım kıyım kıydırınaya râzıydı.

Böyle bir karar vermişti ki ansızın doğrudan doğruya kendisiyle ilgisi olmayan bir korkuya kapıldı ve:

— «Aman! Loïse'ye, Perrine'ye ne oldu?» Diye bir çığlık attı.

Bu müthiş korku önünde, kendi için duyduğu bütün korkular siliniverdi. Kendini hemen unutarak «kızını» ve belki de Loïse'ye bağlılığı uğrunda kendini feda etmiş olan kadını düşünerek tir tir titredi. Perrine ananın, çocuğu olanca gücüyle koruyacağından emindi. Mademki Concini duruma hâkim olmuş görünüyordu, öyleyse tam yerine yerleştirilmiş bir hançer, zavallı kadının direncini de kırmış olacaktı. Bunu düşününce, eşiği rüzgâr gibi geçti ve eve girdi.

Kendisini gördüklerinde, pis pis gülümseyerek elebaşları Rospignac'a bakan Eynaus'la Longval'in far-

kına bile varamadı. Gördüğü tek şey, Perrine ananın, yere boylu boyunca uzatılmış vücudu oldu. O kadar şaşırmişti ki zavallı kadının, çocuğu gerektiğince koruyamadığı için kendisine af dileyen gözlerle baktığını bile görmekten âciz kaldı. Çünkü bunları görse onun sağ olduğunu anlayacaktı. Fakat o, sadece bağların hareketsiz bıraktığı kaskastı vücudu görebildi. Dehşet ve hiddet içinde haykırdı:

— «Yoksa zavallının canına mı kıydınız?»

— «Ne kıyması canım?» Diye Concini alay etti. «Baksanıza, o bize bakışlarıyla kıyıp duruyor. Bana ne biçim baktığını görmüyor musunuz?»

İnci Çiçeği, ancak o zaman Perrine'nin sağ, hattâ yarasız olduğunu anladı. Bunun üzerine aklına hemen küçük Loïse geldi:

— «Burada bir de çocukcağız vardı,» dedi. «Sakin...» Concini, ne anlama geldiği belirsiz bir tebessümle:

— «Küçük Loïse mi?...» Dedi. «Şimdi onu da göreceksiniz, madam...»

Concini bu sözü öyle sükûnetle söylemişti ki genç kız biraz ferahladı. Ama bu, sâdece sevdikleri içindi. Şimdilik kendini düşündüğü yoktu.

Bu sırada Concini bağırıyordu.

— «Hey, Stocco!.. Bize madamın kızını getir bakalım... Getir de, çocuğa bir kötülük yapmadığımızı gözleriyle görsün...»

Sesinde öyle müthiş bir kin seziliyordu ki genç kız dehşetle titremekten kendini alamadı. İlk olarak çok çirkin bir entrikaya kurban gideceğini sezer gibi oldu ve bütün iradesini toparlamaya çalıştı.

Stocco, efendisinin seslenmesine karşılık vermekte gecikmemiş, eşikte belirmişti. Loïse'yi kucağında tutuyordu. Adamın kabasaba elleriyle uykusundan

apansızın uyandırılan çocukcağız, sarıldığı battaniye içinde debeleniyor, bağılıyor, ağlıyordu. Genç kıızı görünce sustu. Yüzü güldü ve küçük ellerini uzatarak:

— «Gonca anne! Gonca Anneciğim!» Diye seslendi.

Kederinden sesi boğuklaşan genç kız, ona koşarak:

— «Kızım, yavrurum! Benim küçük Loïse'm!» Dedi.

Fakat Concini, birden yolunu kesmiş homurdanıyordu:

— «Gözlerinizle gördünüz... Kendisine bir kötülük yapılmadığını anladınız ya... Şimdilik bu kadarı yeter...» Sonra Stocco'ya dönerek: «Haydi Stocco git,» dedi.

Uzun bacaklarının bütün hızıyla bahçeye koşan Stocco, hâlâ yana yakıla «Gonca annesini» imdadına çağırarak çocuğu alıp, kapının önüne kadar gelmiş olan tahtırevana kadar vardı. Kucağındaki yükü birlikte içine atlayınca tahtırevan yola koyuldu.

Bu çirkin çocuk hırsızlığına karşı koymak için çarpınan zavallı İnci Çiçeği, efendilerinin bir işareti üzerine yolunu kesen Eynaus'la Longval arasında kalakaldı.

Tahtıveran uzaklaştıktan sonra Concini, sahte nezaketiyle genç kıza döndü:

— «Merak etmeyiniz, madam, kızınıza hiçbir fenalık yapılmayacak ve onu tekrar göreceksiniz.»

Stocco'nun tasarladığı dalavereyi başarıyla uygulayan Concini'nin bu vaadi hiçbir şey sezmeyen genç kıza biraz ümit verdi. Heyecanla:

— «Ne zaman?» Dedi.

Concini, yine çirkin çirkin gülümseyerek:

— «Ne zaman isterseniz,» dedi. «İstediğiniz vakit gelip kendisini görürsünüz, olur biter.»

— «Nereye gelir görürüm?»

— «Onu da söyleyeyim... Çocuk, benim küçük evime götürülecek. Bu ev, Casset sokağının ortalarında, sol kolda, Kral'ın bahçesinin ardındadır. Evin kapısına iki defa vurur ve yirmidört saat içerisinde yâni yarın sabah saat sekize kadar 'İnci Çiçeği' parasını verirsiniz.»

— «Peki, o zaman çocuğu bana verecek misiniz?»

— «Asîlzâdelik şerefim üzerine yemin ederim ki evet...»

— «Bu iş için şart da koşacak mısınız?»

— «Tabii!»

— «Neymiş bu şart?»

— «Evime gelince öğrenirsiniz.»

Anlayacağını anlamıştı. Bir süre düşündükten sonra garip bir sükûnetle sordu:

— «Ya gelmezsem?»

Concini, soğuk bir tavırla:

— «Yarın çocuğu buraya getirirler,» dedi. Genç kızın hayretle gözlerini açtığını görünce korkunç bir gülümseyişle açıkladı: «Yâni çocuğun ölüsünü getirirler, demek istiyorum. Hiç değilse kendisini bir Hıristiyana yakışır şekilde gömdürürsünüz.»

Amansız ve zâlim tavrı, konuşuşundaki isyan ettirici küstahlık, sahte nezaketi, bakışlarındaki soğukluk ve kendisini, müthiş darbesini vurmadan önce kurbanıyla oynayıp avının tadını çıkarmaya çalışan bir canavara benzeten iğrenç tebessümü de gösteriyordu ki bu tehdit boş değildi. Genç kız, bunu, hemen kavradı. Ürperdi ve son derecede aşağılayıcı bir tavırla iğrentisini karşısındakinin suratına tükürdü.

— «Ne alçak ve sefil bir herifsiniz! Bir de kendinize asîlzâde süsü veriyorsunuz!.. Utanmadan, Fransa Mareşali unvanını taşıyorsunuz... Yazıklar olsun size...»

Bu sözler, özellikle de söyleniş tarzı, Concini'nin suratına inen bir kırbaç tesiri yaptı ve herif bir an için sahte nezaketini unutarak sapsarı kesilip homurdandı:

— «Sizinle evimde hesaplaşırız. Merak etmeyin, ben hiçbir şeyi unutmam.»

Odaya ağır bir sessizlik çökmüştü. Fakat kısa sürdü... Gonca birden dikildi, adamın yüzüne baktı ve alay edercesine:

— «Ne yazık ki bu kurnazca plânınız, bilmediğiniz ve şimdi size söylediğim bir gerçek dolayısıyla suya düşüyor: Loïse benim kızım değildir,» dedi.

Zavallı kızcağız, bu umulmadık sözle herifi şaşırtacağını umuyordu. Öyle ya, mesele basit değil miydi? Loïse, onun kızı değildi. Bu yüzden, gidip kızı, canavarın ininden kurtarmaya çalışmayacak ve böylece bütün plân suya düşecekti. Fakat Concini ona, ne kadar yanıldığını göstermekte gecikmedi. Genç kızın sözünden kuşkulananmak şöyle dursun; hemen inandı, fakat umursamadı. Tam tersine, pek sevinmiş göründü:

— «Daha iyi ya, canını sevdiğim, daha âlâ ya...»

Sonra sulu bir kibarlıkla af diledi:

— «Yâni sizin namusunuzdan şüphe etmek gibi bir hataya düştüğüme hâlâ şaşıyorum... Bakışınızdaki saflıktan da bunu anlamam gerekirdi.»

Genç kız yine perişan oldu. Adamın sözünü yanlış anladığını sanarak tekrarladı:

— «Loïse kızım olmadığı gibi onu kurtarmak kaygısıyla arzularınıza boyun eğecek de değilim.»

Beriki pis pis güldü:

— «Biliyorum. Biliyorum ama, onu almak için evime geleceğinizi de biliyorum.»

— «Niçin?»

— «O kız sizin çocuğunuz değil ama, kendisini öz anasıymış gibi seviyorsunuz... Biraz önce gözlerimle gördüm. Ayrıca şunu da sezdim ki siz, kendisini başkaları uğrunda feda eden eşsiz yaratıklardansınız. Benim için rahat. Kızınız olmadığı halde, size verdiğim süre dolmadan, yâni yarın sabah saat sekizden önce gelip çocuğu benden isteyeceğinizden eminim. Hem öylesine eminim ki artık bu mesele üstünde çene çalmayı da gereksiz buluyor ve sizi hareketlerinizde serbest bırakarak hemen adamlarımı alıp buradan gidiyorum.»

Bu sözleri de o acayip nezaketiyle söylemişti. Artık konuşacağı bir şey kalmamış gibi yerde boylu boyunca yatan Perrine anaya döndü ve sesini tatlılaştırma-ya çalışarak:

— «Büyük hanım,» dedi. «Adamlarımın size karşı kaba davranmalarına çok üzüldüm. Şunu alın da, kendinize bir ilâc alıp sinirlerinizi yatıştırın.»

Kadının ayak ucuna doğru altın dolu, şişkin bir kese bıraktı. Bu hareketi, elinin açıklığıyla genç kızın gözünü kamaştırmak için yapıyordu. Bundan sonra yine Gonca'ya dönüp gülümseyerek:

— «Azkalsın önemli bir şeyi unutuyordum.» Dedi. «Evime gelirken yanınıza herhangi bir kimse almak isteğine kapılmamanızı tavsiye ederim. Çünkü böyle bir şey, küçüğe büsbütün kötülük getirmekten başka bir işe yaramaz.»

Genç kızın önünde ağırbaşlı olmaya çalışarak eğildikten sonra çıktı. Rospignac ile ötekiler de ardından yürüdüler. Doğruca hana gittiler ve atlarına atlayıp dörtnala şehir yolunu tuttular.

Yalnız kalınca, Gonca'nın ilk işi, Perrine ananın bağlarını çözmek oldu. Bu iş bittikten sonra, Concini'nin önünde sâkin durduğu halde şimdi sükûnetini birdenbire kaybederek kadının kucağına atılıp hüngür hüngür ağlamaya başladı. Zavallı köylü kadın da hem onunla birlikte ağladı, hem de elinden geldiği kadar onu teselliye çalıştı. Bir yandan da merakla soruyordu:

— «Peki ama, bir çocuğu bile öldürmekten çekinmeyeceğini söyleyen bu canavar herif kim? Böyle korkunç cinayetleri işlemeye cesaret edecek kadar da kudretli mi?»

— «Yazık ki öyle, Perrine ana... Bu adam memleketimizin efendisi, Concini.»

— «Vay, o mu bu? İtalya'lı serseri mi?»

Hemen ilgilenmeye başladı.

— «İnşallah senin de sonun köpek gibi gebertilmekle biter, alçak herif! Mezarında hortlarsın inşallah leşini köpekler paralar! Allahın gazabına uğrayasınca...»

Perrine ana, biraz hafifledikten sonra:

— «Ee, şimdi ne yapacaksınız?» Diye sordu.

— «Sen benim yerimde olsan, o yavrucuğun öldürülmesine seyirci mi kalırdın? Kılını bile kıpırdatmadan onu öldürür, biliyor musun?»

Perrine ana, boynunu bükünce, Gonca devam etti:

— «Gidip çocukcağızı kurtaracağım.»

Perrine ana, Gonca'yı bu kararından caydırmaya kalkışmadı; zira onun yerinde kendisi de olsa aynı kararı verecekti:

— «Peki, ben de sizinle giderim... O serseri, benimle başa çıkmak kolay mıymış, görsün.» Dedi.

Gonca içini çekti:

— «Ama, yanıma birini aldığım takdirde çocuğa eziyet edeceğini söylediğini unutuyorsun. Yapar da!.. Bu tehdit olmasaydı Odet'e haber verirdim, üçümüzü de korurdu.»

— «Aa, onu yine gördün mü?»

— «Gördüm... Bana karısı olmak isteyip istemediğini sordu. Ben de 'peki,' dedim. Ha, önemli bir haber daha var; Loïse'nin ana-babası bulundu...»

İçinde taşan sevinci Perrine anayla paylaşmaya gelmiş olan Gonca, onları anlatmaya başladı. Bu uzun hikâyeye, kızcağıza, hiç değilse birkaç saat için, içinde bulunduğu müthiş durumu unutturdu. Fakat söylecek herşeyi söyledikten sonra yeniden müthiş gerçekle karşı karşıya kaldı. Artık yola koyulması gerekiyordu. Ağlamamak için kendini zorlayan Perrine anayı öptükten ve koynuna küçük bir hançer yerleştirdikten sonra evden çıktı. Tek başına, yaya, yüzü biraz soluk, ama sâkin ve tereddütsüz yürüdü.

Genç kız henüz çıkmıştı ki Perrine de, Concini'nin bıraktığı altın kesesini kaptı; evin pencere ve kapılarını sımsıkı kapattıktan sonra koşa koşa uzaklaştı. Hemen, atı ve arabası bulunan komşularından birine gitti. Atı da, arabayı da; istenilen para üzerinden, hiç pazarlık yapmadan kiraladı. Arabaya atlayıp dörtnala yola koyuldu. Kısa sürede Gonca'ya ulaşarak, kendini göstermemek için yüzünü örtmeyi ihmal etmeden, yıldırım hızıyla, geçip onu arkada bıraktı. Tabii İnci Çiçeği, bu arabada, Perrine ananın bulunduğu farkına bile varamadı.

Beygir, insafsızca ve ardı ardına kırbaçlandığı için köyle Paris arasındaki yolu çatlarcasına aşmış ve Cossonnerie sokağına kadar yıldırım hızıyla gitmişti... Perrine ana, genç kıza onu-bunu sorarken, Odet'in nerede oturduğunu öğrenmiş ve genç kıızı kurtaracak tek adamın, ancak onu seven bu delikan-

lı olabileceğini kafasına yerleştirmişti. Şimdi de koş koş Odet de Valvert'e gelmişti; meseleyi ona anlatmayı düşünüyordu. Artık o, karar vermeli, ne yaparsa yapmalıydı. Yaşlı kadın, bu heyecanla merdiven basamaklarını dörder dörder tırmandı. Aksilik bu ya, Valvert evde yoktu. Kadını karşılayan Landry Coquenard ise ancak Mösyö Kont'un gece eve gelmemiş olduklarını söyleyebiliyordu. Ne zaman döneceğini de bilmiyordu...

Zavallı kadın, bu hiç tahmin etmediği aksilikle karşılaşınca allak bullak oldu. Landry Coquenard, kadının kederden karmakarışık olan yüzüne bakıp mraklanarak kendisini şöyle hafiften bir sorguya çekti. Zaten onun da derdini dökmekten başka bir isteği var mıydı? Adama, herşeyi anlattı. Odet de Valvert'e rastlamış olsaydı, daha fazlasını söylemeyecekti.

Landry Coquenard, bu hikâyeyi dinleyince pek heyecanlandı ve bir iskemleye çökerek: «*Babası, kızını koynuna almak istiyor. Aman ya Rabbi! Öz kızını koynuna almak istiyor... İşte bu müthiş! Korkunç!*» Diye düşündü.

CINAYET TASARILARI

Perrine ana, imdat istemek için gelip de kendisini evinde bulamadığı sırada Odet de Valvert nereydi ve ne yapıyordu?..

Şövalye de Pardaillan'ın, Valvert'i, kendisini karanlık odada yalnız bırakmaya zorladığını ve ona, bir tehlike söz konusu olursa kendisini kurtarabilmek üzere tetikte beklemesi gerektiğini anlattığı okuyucularımızca bilinmektedir. Oysa Pardaillan, bu bahaneyi, sadece delikanlıyı öldürücü olacağını bildiği bir mücadeleye karıştırmamak için uydurmuştu.

Valvert, Şövalye'nin bu isteğini yerine getirdiyse de Pardaillan'ın sandığı kadar kolaylıkla bu bahanelere inanmadı. Yanından ayrılırken şöyle düşünüyordu: *«Anlaşılan, Mösyö de Pardaillan, beni yardımcılığına istemiyor... Herhalde bu müthiş kadınla yapacağı mücadeleye beni karıştırmak niyetinde değil. Başıma bir felâket gelirse bunun kendi yüzünden gelmiş olacağını düşünüyor... Beni sevdiği için böyle bir şeye asla dayanamaz. Benim bu mücadeleye, kendisine rastlamadan önce başlamış olduğumu bilmiyor. Gerçi bu işe atıldığımın farkında değildim ama, bir kere girişmişim ya... Artık hiç şüphem kalmadı. Şimdiye kadar Fausta hakkında duymuş olduklarımı, beni çok aşırı şartlarla yanına alışıyla bir araya getirince bu işi yaparken birtakım art niyetler beslediğinden hiç şüphem kalmıyor. Bu düşüncelerin bana şeref verecek soydan olmadıkları da muhakkak... Niyetini açtığı gün, nasıl olsa çatışacak değil miydik? Bu hesapça mücadeleye beni Mösyö de Pardaillan sürükledi. İstese de, istemese de, mücade-*

lenin içine girmiş bulunuyorum. Dövüşten kaçmak da âdetim olmadığına göre sonuna kadar gideceğim... Mademki artık karşımda müthiş bir düşman bulunduğunu biliyorum, hiç değilse fırsattan yararlanıp düşmanımın ne çeşit tasarıları olduğunu anlamaya çalışayım... Öyleyse ben de Mösyö de Pardaillan gibi yapar, Fausta'nın yanında getirdiği, şu pek ünlü birine benzeyen asîlzâde ile neler konuşacağını dinlerim...»

Valvert de, Pardaillan gibi çabuk karar verirdi. Yine Şövalye gibi - zaten bu çocuğun herşeyi, Pardaillan'a benziyordu - verdiği kararı yıldırım hızıyla uygulardı. Kararını verir vermez, kendisini sonradan oniki silâhşoron başında gördüğümüz odaya girdi, kapıya yanaşıp öteki odada konuşulanları dinlemeye başladı.

Böylece Fausta ile d'Angoulême'nin konuşmalarının ilk kısmını duydu ve kendisinin yeni bir Ravaille olarak - o nasıl babası Dördüncü Henri'yi öldürdüyse - oğlu Onüçüncü Louis'i öldürmekle görevlendirileceğinin konuşulduğu yere kadar dinledi. Fakat daha fazla dinleyemedi. Çünkü konakta harıl harıl Pardaillan'ı araştıran d'Albaran, bu sırada odaya girivermişti. Valvert azkalsın suçüstü yakalanacaktı. Kapının önünden uzaklaşmak için ancak iki adım atabildi. Zaten d'Albaran'ın da ondan şüphelenmesine sebep yoktu. Valvert'i, hanımının emri üzerine orada bekliyor sandı. Hiç kuşkulandıktan, delikanlıya olayı anlattı ve binaya giren yabancıyı yakalamak için aldığı tedbirleri saydı döktü. Bunun üzerine Valvert, Pardaillan'a ne kadar yardımı dokunabileceğini hesaplayarak bu odaya dikilecek nöbetçilerin komutasını üstüne almayı teklif etti. Aynı anda konağın her tarafında bulunamayacağını bilen d'Albaran, bu teklifi sevinçle kabul etti. İşte, Şövalye'yi

yakalamak için odaya dikilmiş oniki adam, böylece Valvert'in emrine girmişlerdi.

Pardaillan, yanında Fausta ve d'Angoulême'yle dışarı çıktığında, Valvert'le adamları, henüz işe karışmamak gerektiğini biliyorlardı. Çünkü Fausta, d'Albaran'a, yolu ışıklandırmasını söyleyince İspanyol devi odanın kapısını açmıştı ve o zaman, hem Valvert, hem de yanındakiler Pardaillan'la Fausta'nın konuştuklarını duymuşlardı. Bu yüzden Valvert, Şövalye'nin Fausta ile birlikte gidişine hiç meraklanmamıştı. Gittikleri yuvarlak kuledeki odayı da biliyordu, ama, buraya girenin ufacık bir hareketle yok edilebilecek kadar her tarafının makineleşmiş olduğunu aklından bile geçirmiyordu. Fausta'nın sinsî bir darbe hazırlayabileceğini hiç düşünmemişti. Bunun, Fausta'yı pek iyi tanınması gereken Pardaillan'ın da hiç aklına gelmemiş olduğunu gördük. Bu bakımdan, Valvert hiç endişelenmiyordu. Ona göre, şimdilik mücadele yoktu; iki düşman arasındaki konuşmanın sonucu, durumu berraklaştıracaktı. İki şeyden biri olabilirdi: Ya Pardaillan'la Fausta anlaşılardı ve o zaman Pardaillan, rahat rahat çekilip giderdi; anlaşamadıkları takdirdeyse Pardaillan'ı yakalamak için adama ihtiyaç olacak ve kendisine haber verilmesi gerekecekti. Bu yüzden, hiç meraklanmadan konuşmanın sonunu beklemekten başka yapacağı bir şey yoktu. Nitekim o da böyle yaptı; rahat rahat bekledi.

Fakat hanımının güvenini kazanmış bulunan d'Albaran, yuvarlak kulenin bütün sırlarını biliyordu. Yalnız buranın değil, bu korkunç konağın her çeşit sırrından haberi vardı. Zaten Fausta'nın verdiği emri duyar duymaz işi sezmişti. Bunun üzerine kapının önüne gelerek orada bekleyenlere artık odalarına dönebileceklerini, bu gece kendilerine ihtiyaç olmadığını bildirmişti. Çoğu İspanyol olan ve d'Albaran gibi

tam bir boyun eğme disiplini içinde yetiştirilen silâh-şorlar, herhangi bir şey sormayı gerekli görmeden dağıldılar. Bu haber, Valvert'in de içini ferahlattıysa da bununla yetinmedi ve kendisine bazı haklar tanınmış olduğu için dev İspanyol'a birtakım sorular sordu. D'Albaran'ın, Valvert'den şüphelenmesi için hiçbir sebep olmadığını söylemiştik. Fakat hanımının sırlarını ele vermeye de hiç niyeti olmadığı için, sâdece:

— «Asaletmeap, bu asîlzâde hakkındaki düşüncelerini değiştirmiş olduğunu söyledi. Başka bir şey bilmiyorum.» Diye kısa bir cevap vererek, ortadan kayboluverdi.

Bundan sonra Valvert de ötekiler gibi yaparak kendi dairesine çekildi. O zaman, bu dairenin, tam yuvarlak kule yolu üstünde bulunduğu aklına geldi. Pardaillan, mutlaka onun dairesinin önünden geçecekti. İçi rahattı ama, Şövalye'nin geçtiğini gözleriyle görürse daha rahat olacaktı. Bu düşünceyle yatağa yatmadı ve kapı arkasına sinerek dışarıyı gözetlemeye başladı.

Böylece, sebebini kendisi de pek bilmeden tuttuğu bu nöbette bir saat kadar vakit geçirdi. Fakat kapısının önünden geçen koridorda en ufak bir gürültü bile duymadı. Kendi kendine: «*Amma da uzun konuşular!*» Diyordu.

Bir saat daha geçtiyse de, yine kimsecikler görünmedi. Artık meraklanmaya başlamıştı. «*Sakin daha kısa ve gizli bir yol olmasın?.. Belki de Pardaillan'ı oradan çıkarmışlardır.*» Diye düşündüyse de işin iç yüzünü anlamak istedi. Sessizce odasının kapısını açtı, koridorda kaydı; yuvarlak kulenin odasına doğruldu. Fakat bitişikteki odanın kapısı önünde duraksadı: «*Ya d'Albaran bu kapının ardında nöbet bekliyorsa!.. Bu saatte buraya gelişimi ona nasıl halıkl göstereceğim?*»

Fakat bu tereddüdü uzun sürmedi; hemen sessizce içeri girdi. Yuvarlak odanın kapısı aralıktı. İçeride hâlâ şamdanlar yanıyor ve kapı aralığından sızan ışık, içinde bulunduğu odayı da aydınlatıyordu. Valvert'in ilk dikkatini çeken ve onu sevindiren şey, burada kimsenin bulunmayışıydı. Ayrıca burada şimdiye kadar hiç farkına varmadığı daracık bir gizli kapı keşfedişine sevindi. Öğreneceğini öğrenmişti. Kendi kendine: «*Zaten emindim,*» diyordu. «*Mösyö de Pardailan buradan çıkıp gitmiştir.*»

Artık içi rahattı, gülüyordu; bilinçsizce kapının aralığından sızan ışığa baktı ve öte yandan ses gelip gelmediğini dinledi. Çıt yoktu. Pardailan'ın, şu gizli kapıdan çıkıp gittiğinden hiç şüphesi kalmamıştı. Şimdi kimbilir ne kadar uzaktaydı. Artık çekilip gidebilirdi ve yapacağı en doğru şey de buydu ama, her nedense aralık kapıdan yuvarlak odaya bir göz atmaktan da kendini alamadı.

Bakar bakmaz, olduğu yerde kalakaldı. Kafasında saçları dimdik oluverdi. Odanın ortasına doğru geniş, kuyu ağzına benzeyen bir delik görmüştü... Şimdi bu deliğe dehşet dolu gözlerle bakıyordu. Bir sıçrayışta deliğin kenarına ulaşarak aşağıya eğildi, baktı.

Delğin içi zifirî karanlık olduğu için derinliğini anlamaya imkân yoktu. Belki dipsiz bir uçurum kadar derindi; belki de sadece birkaç metrelikti...

Delikanlı, olan biteni bir anda kavrayıvermişti. Kafası allak bullaktı: «*Mösyö de Pardailan'ı bu kuyuya attılar. Gizli kapıdan çıkıp giden de herhalde Dük d'Angoulême'ydi... D'Albaran, Dük'ü gizli kapıdan götürmüş ve kapıyı aralık bırakmış olmalı... Herhalde birazdan gelip herşeyi yerli yerine koyacak. Eğer Mösyö de Pardailan henüz ölmediyse ümit kesmemeli. Ben buradayım ya... Fakat zavallıyı öldür-*

dülerse, felâket!..» Diyordu. Bütün ömrü boyunca duymadığı kadar büyük bir acı hissetti. Fakat perişanlığı kısa sürdü. Bu acı, ansızın müthiş bir hiddete çevrildi. Boğuk sesle mırıldandı:

«Ah namussuzlar!.. Ben de onlardan bunun acısını çıkarmazsam...»

Yüzü hiddetten buruşmuş, tüyleri diken diken olmuştu. Hiçbir ihtiyata lüzum görmeden, sert adımlarla gizli kapıya yöneldi. Şimdi aklı fikri, Pardailan'ın sağ olup olmadığını öğrenmekteydi. Eğer sağsa, ne yapıp edip Şövalye'yi kurtaracaktı. Eğer öldürüldüyse, öcünü öyle bir alacaktı ki... Fakat amacına ulaşmak için ne yapması gerektiğini bilmiyordu.

İlk aklına gelen, gizli kapının ardında neler olup bittiğini öğrenmekti. İlerledi, kapının eşiğinden atlayıp duvarın içine oyulmuş dar merdivenden birkaç basamak indi. Karanlığa doğru eğilip kulak kabartınca durakladı. Tam bu sırada, yükselen bir ışık farketti. Bu hiç şüphesiz, d'Angoulême'yi salıverdikten sonra geri dönen ve merdivenleri tırmanan d'Albaran'dı... Valvert, kendi kendine güldü ve yapacağı şey, hemen kafasında billûrlaşıverdi: *«Şimdi hemen yukarı çıkıp kapının ardında bekler ve herifi bir yumrukta sersem ederim,»* dedi. *«Ondan sonra da çenesini açıp herşeyi anlatması ve beni Mösyö de Pardailan'ı attıkları kuyunun dibine indirmesi gerekiyor... Yoksa işi bitiktir.»* Yavaş yavaş yükselen ışığı gözleriyle takip ederek, yukarı çıkmaya başladı. O sırada, birdenbire ışığın durduğunu gördü. Kulağına bir fısıltı geldi. Sevincinden bağırmamak için kendine güçlkle hâkim oldu. *«Bu, Madam Fausta'nın sesi... Şansa bak!.. Nihayet seninle karşılaştık ha, Fausta zebanisi...»*

Basamakları tekrar, ihtiyatla indi. İndikçe sesler daha berraklaşıyordu.

Fausta soruyordu:

— «Dük ne oldu?»

D'Albaran cevap verdi:

— «Gitti, madam...»

— «Yalnız mı gitti?»

— «Evet... Kendisine vermek istediğim muhafızları kabul etmedi.»

— «Desene, epey cesur... Zaten soyu da böyledir. Ama, onun hayatı benim için pek değerli. Üstelik, geceleri de sokaklar hiç emin değil. Herhalde sen yine ihtiyat tedbirleri almışsındır.»

— «Dört adamım, adım adım peşinden gidiyor ve ona sezdirmeden kendisini kolluyor.»

— «İyi yapmışsın. Sana hiç Pardaillan'dan filân bahsetti mi?»

— «Evet, madam... Onu öldü sanıyor. Bana, bu ölüme pek üzülmüş gibi geldi.»

— «Geçer... Sen, kendisine, Pardaillan'ın ölmediğini sandığını filân söylemedin ya?»

— «Niye söyleyeyim? Mösyö de Pardaillan şimdi ölmediyse bile, nasıl olsa kısa süre içinde ölecek değil mi?»

Bir süre sustular. Fausta bir şeyler düşünüyor olacaktı. Valvert, basamaklar üstünde durmuştu. Bu son sözleri duyunca, sevincinden delirecek gibi oldu.

Yine Fausta'nın sesi duyuldu:

— «Şimdi yukarıya mı çıkıyorsun?»

D'Albaran cevap verdi:

— «Evet, madam, sonra da Mösyö de Pardaillan'ın, bulunduğu yeri, suyla dolduracak yolu açmaya gideceğim.»

Yine sustular. Valvert, çevik, sessiz adımlarla inmeye koyulurken, mırıldandı.

«Demek Pardaillan'ı suda boğacaksınız ha? Ah rezil haydut, ah... Hele biraz sabret de ben senin o pis İspanyol karnını barındıran damarlarının yolunu bir hançerde açayım. Gör, yol açmak nasıl olurmuş!»

Fausta:

— «Hayır, onun böyle ölmesini istemiyorum. Pardaillan, daha iyi bir ölümü haketmiştir...» Diyordu. «Onun gibi bir adama yaraşan ölüm, yüreğine bir hançer saplamaktır. Böyle bir kahraman, ancak bu çeşit ölümü hakeder.»

Valvert bu sözleri duyunca içinden alay etti: «Eh, olur şey değil... Karı hem adam öldürüyor, hem de öldürdüğü adamın şerefini, yok bilmem nesini düşünüp onun için ölümlerden ölüm beğeniyor. Âdetâ acıyor gibi... Eğer bu sözleri söylerken hıçkırıyor-duysa kellemi keserim.»

Bu söz doğruydu. Sözü bitirirken sesi gözyaşlarıyla ıslanmışa benziyordu:

— «D'Albaran! Tam yüreğine bir hançer saplayacaksın, o kadar... Hem de kendi elinle...»

— «Başüstüne, madam!..»

— «Fakat Pardaillan'ın silâhı vardır. Kendi gücüne, kuvvetine ne kadar güvenirsen güven; onunla boy ölçüşmeni istemem! Pardaillan, dünyada senden kuvvetli olan tek insandır. Hiç itiraz etme... Onun ne olduğunu bilmezsin. Fakat ben bilirim... Sana, senden kuvvetlidir diyorsam, bil ki öyledir.»

— «Öyleyse ne yapayım diyorsunuz?»

— «Yarın sabah Pardaillan'a bir yemek indirirsin... Bu adama lâıyk olduğu şekilde davranılmasını isterim... Ona güzel, bol bir yemek götürmelisin... En seçkin yemekler ve en âlâ şaraplar... Anlıyor musun, d'Albaran?»

— «Anlıyorum madam...»

— «Şarabına uyku ilâcı katarsın. Uyuyunca gider ve bir daha uyanmamasını sağlarsın!»

Valvert bir kere daha duraklamıştı. Sessiz adımlarla hızla geri çıkıp dosdoğru odasına yöneldi. Ama, hemen yatağa da girmedi; kapının ardına durup kulak kesildi. Böylece on dakika kadar dinledikten sonra koridorda yavaş ayak sesleri duydu. Hafifçe kapısını aralayıp baktı ve d'Albaran'ın elinde bir şamdanla geçip gittiğini gördü.

Ancak o zaman hızla soyunup kendini yatağa attı. Birkaç dakika sonra da yirmi yaşındakilerin derin ve sıhhatli uykusuyla mışıl mışıl uyuyordu.

ODET DE VALVERT

Ertesi sabah, Odet de Valvert'in ilk işi, Fausta'dan bir konuşma izni istemek oldu ve bu lûtuftan kendisinden esirgenmedi. Fausta, görünüşte değişmez sükûnetini muhafaza ediyorsa da, çok meraklanmıştı. Bu delikanlının, kendisiyle özel olarak konuşabileceğini merak ediyordu; bunun dışında herhangi bir endişe duymadı. Onu her zamanki nâzik tavrıyla kabul etti ve hemen söze başlayarak Valvert'i pohpohladı:

— «Sizden çok memnunum, Mösyö de Valvert... Dün akşamki alarında büyük çaba harcadınız.»

Valvert de sâkin sâkin, gülümseyerek cevap verdi:

— «Zaten ben de, dün akşam konağınızda geçen bütün olaylar üzerinde görüşmek için geldim, madam.»

Delikanlının pek üzerine bastığı bu «bütün olaylar» sözü üzerine Fausta delikanlıya uzun uzun bakıp pek iyi anlamamış gibi tekrarladı:

— «Bütün olaylar mı? Nelermiş bunlar?»

En saf tavrını takınan Valvert:

— «Ne olacak,» dedi, «sizin Dük d'Angoulême'yle konuştuklarınız, sonra bu konuşmalarınızı dinleyen Mösyö de Pardailles'in meydana çıkarılması ve onunla yuvarlak kuledeki odada yaptığınız konuşmadan sonra Mösyö de Pardailles'in ortadan kaybolu-vermesi gibi olayları kastediyorum. Mösyö de Pardailles, o odadan dışarı çıkmadığı hâlde ortadan kayboldu. Bunlar, önemli olaylar değil mi, madam?»

Delikanlı'nın gülümseyerek en saf tavrıyla söylediği bu sözler, Fausta'da tepesine inen bir gürz tesiri yapmıştı. Birden, tehlikeli, hattâ belki de öldürücü bir tehdit karşısında bulunduğunu sezdi. Fakat kendine o derece hâkimdi ki içinde kopan fırtınayı, yüzü hiç belli etmedi. Heyecanını sezdirenen tek şey, biraz kımıldanması ve pek soğuk bir tavır takınması oldu. Azametinden bir şey kaybetmeden, masanın üstündeki çekici alıp bir çingırağa vururken:

— «Özel konuşmanızda bir şahidin de bulunması daha iyi olacak sanırım, Mösyö de Valvert...» Dedi.

— «Ben de öyle sanırım!»

Odada hemen d'Albaran belirmişti. Fausta ona tek kelime bile söylemedi. Sadece ona bir saniye şöyle baktı ve bu bakış yetti. İriyarı adam, ölçülü adımlarla odanın biricik kapısına gidip yaslandı; kollarını geniş göğsünde kavuşturdu ve hareketsiz, sessiz canlı bir heykel gibi kalakaldı. Bu hâliyle izni olmadan kapıdan çıkılamayacağını anlatmak istiyordu.

Valvert, olup bitenleri, başını eğip beğendiğini belirterek dikkatle seyretmişti. Dev, yerine yerleşince Fausta da, en korkunç hiddet gösterilerinden daha müthiş bir kaygısızlıkla ve sesini yükseltmeden:

— «Şimdi anlatınız, mösyö...» Dedi.

Valvert, karşısındaki müthiş aktristen aşağı kalmadan, sükûnetle cevap verdi:

— «Zaten bunun için gelmiştim, madam...»

Gülümseyerek hâlâ dalgın dalgın, kaskatı kesilmişçesine duran d'Albaran'ı göstererek:

— «Hem şimdi daha rahat konuşabileceğim, madam.» Dedi. «Kendini savunamayan bir kadın karşısında söylemekten çekineceğim şeylerden çekineme de artık lüzum kalmadı.»

Fausta, ciddî bir tavırla onayladı. Valvert de saf saf devam etti:

— «Önce size şurasını haber vereyim: Dük d'Angoulême'yle konuştuklarınızı dinledim, madam...»

Fausta'nın gözlerinin kırılması, bu başlangıçtan duyduğu heyecanı belirtti. Fakat sadece:

— «Yaa? Neler biliyorsunuz bakalım? Doğrusu pek merak ettim!» Dedi.

Valvert bir reverans yaptı:

— «Merakınızı gidereceğim, madam!»

Doğruldu, ateşli gözlerini kadının gözlerine diktik:

— «İspanya Kralı'nın yardımıyla Kral Onüçüncü Louis'i soyup soğana çevirerek tacını, tahtını d'Angoulême piçine vermeyi tasarladığınızı biliyorum.» Diye söze başladı. «Hattâ Onüçüncü Louis'i soymak için öldürmeye kadar bile gidileceğini de biliyorum... Bu cinayet için Ravailac'ın kurbanının kanları arasından alınmış bıçağı benim elime vermek ve beni bu işe âlet etmek istediğinizi de biliyorum. Valvert soyundan bir insanın, bir kral öldürecek derecede küçülebileceğini düşünmekle bana hakaret etmek, ne demektir, biliyor musunuz? Erkek olsaydınız, yalnız bu düşünce için bile size kan kustururdum. Ama, ne yapayım ki kadınsınız. Geçiyorum...»

Valvert'in, şu anda Fausta tarafından mahkûm edildiği muhakkaktı: Baştan aşağıya tuzak dolu bu şahane konaktan sağ çıkamayacaktı. D'Albaran'ı bile hayrette bırakarak delikanlının hemen öldürülmesini işaret etmemesinin tek sebebi de, Valvert'in bu müthiş sırlardan ne kadarını bildiğini öğrenmek merakıydı. Hiç bozmadan:

— «Ee, sonra?» Dedi.

— «Sonra size şunu da söyleyeyim ki Mösyö de Pardaillan'ı karanlık aralığa götürerek konuştukla-

rınızı dinlemesine imkân veren de benim, madam... Gerçi sonradan orada d'Albaran tarafından yakalandı ama, benim sâdece başını dinleyebildiğim entere-san konuşmanızın hepsini dinledi.»

Bu sefer, delikanlının bu itirafını bir ihanet sayan Fausta, sükûnetini kaybetti ve kızgın bir canavar gibi titreyen sesiyle:

— «Vay, bunu da mı yaptınız?» Dedi.

— «Yaptım, madam...»

— «Niçin?»

— «Çünkü Mösyö de Pardaillan benden bu yardımı istedi. Onun hiçbir isteğini reddedemem.»

Fausta kendini tutamadı:

— «O kadar mı iyi ahbapsınız?» Diye kükredi.

— «Mösyö de Pardaillan'ı beş-altı yıldır tanırım ama, babam gibidir. Beni yetiştirip adam eden odur... Kendisine o kadar sevgi ve saygı beslerim ki çocukken kaybettiğim babama da ancak bu kadar sevgi ve saygı besleyebilirim.»

Fausta, lânet dolu bakışlarını göğe kaldırdı... Herşeyi umardı ama, bu silleyi hiç beklememişti. Kadının düşüncesini sezen Valvert, yine alay etti.

— «Hayal kırıklığına uğradığınızı görüyorum. Entrikalarınızın uygulanması için şeref sembolü olan Mösyö de Pardaillan'ın yetiştirmesi bir genci seçmeniz, gerçekten büyük şanssızlıktır. Neden daha sıkı araştırıp soruşturmadınız, madam?»

Fausta kendisini toparlamıştı. Soğuk soğuk gülümseyerek:

— «Bana söyleyeceklerinizin hepsi bu kadar mı?» Dedi.

— «Kim demiş bu kadar diye, madam... Ben size Mösyö de Pardaillan'ın ortadan kaybolduğunu söyledim... Kendisine karşı, evlâdıymış gibi sevgi besle-

diğimi de söyledim. Ama, dilimin ucunu kaşındırıp duran bir şey daha var ki yalnız olmuş olsaydınız, kadınsınız diye size söyleyemezdim. Fakat şimdi söyleyeceğim. Eğer pek ağır gelirse sizin hesabınıza, şurada bekleyen İspanyalı deviniz harekete geçebilir.»

— «Söyleyin...»

— «Söyleyeceğim, madam... Hiçbir zaman yalan söyleyecek kadar aşağılanmayacağını söyleyen Düşes de Sorrientès, beni hizmetine aldığı gün aynen: *'Fransa'ya sadece Kralımıza yardım için gelmiş olduğunu*' söylemekle büyük ihtiyatsızlık yaptı, madam. Vay canına! Demek birini öldürmeye kalkışmak, ona yardım etmek demektir, ha!»

— «Düşes de Sorrientès için gerçek kral, Onüçüncü Charles'dir. Bütün kuvvetiyle ona yardım için çalıştığını da inkâr edemezsiniz ya... Düşes de Sorrientès yalan söylememiştir.»

— «Tam, kadın papa olmayı kurmuş olan Prenses Fausta'ya yakışır bir tevil...»

Fausta; adıyla birlikte müthiş mazisine yapılan bu îmaya şaşmadı. Mademki Valvert, çocukluğundan beri Pardaillan'ı tanıyordu; şüphesiz kendisinin kim ve ne olduğundan da haberi vardı. Dün akşam da Pardaillan'la konuşmuş olduğuna göre Şövalye'nin kaşla göz arasında kendisine Düşes de Sorrientès'in asıl adını söylemiş olduğu besbelliydi.

Fausta:

— «Mösyö de Pardaillan hakkında başka söyleyeceğiniz varsa söyleyin.» Dedi.

Valvert, kendisini avucunda sanan bu dişi kaplanın karşısına boş yere çıkmamıştı. Ne yaptığını, ne istediğini, lunları nasıl koparacağını pekâlâ biliyordu. Gittikçe müthişleşen bir sesle:

— «Size şunu söylemek istiyorum madam,» dedi. «Siz, Mösyö de Pardaillan'ı bir tuzağa, tuzakların en

âdi ve alçakçasına düşürdünüz. Çünkü Mösyö de Pardailan, peşinizden gitmek ihtiyatsızlığında bulunduğu yuvarlak kuledeki odadan hâlâ çıkmadı. Mösyö de Pardailan'ı ne yaptınız, Madam?»

Fausta kesip attı:

— «Öldü!»

— «Yalan söylüyorsunuz... Zaten ben, bana yine böyle aşâğılık ve küstahça yalan söyleyeceğinizi de biliyordum. Ama, onun henüz ölmemiş olduğunu biliyorum.» D'Albaran'ı gösterdi. «Gözüyle beni geber-tecekmiş gibi bakan bu herif, Şövalye'ye mükemmel şaraplarla sulanmış nefîs bir yemek indirecek. O şaraplara da önceden uyku ilâcı katılacak. Böylece pek değer verdiği alçak vücudunu hiç tehlikeye atmadan Şövalye'nin yüreğine bir hançer yerleştirmek imkânına kavuşacak. Çünkü siz onun suda boğulmasına râzı değilsiniz. Bakın ben neler biliyorum, madam... Bir daha sefere bu cehennem konağının gizli merdivenlerinde sohbet ederken daha ihtiyatlı olmalısınız. İşte ben bütün bunları biliyorum ve size diyorum ki buradan ancak Mösyö de Pardailan'la beraber çıkacağım.»

Fausta, azametli ve kayıtsız bir tavırla hiç kıpırdamadan dinlemişti. En sonunda, tatlı sesiyle cevap verdi:

— «Doğrusunu ararsanız, bu isteğiniz bana haklı görünüyor.» D'Albaran'a dönüp aynı sesle: «D'Albaran, Mösyö de Valvert'i memnun et... Mademki Mösyö de Pardailan'ı babası gibi seviyormuş, buradan ikisinin bir arada çıkmalarının çâresine bak...»

Bunun yanlış anlaşılır yeri yoktu: Bu, ölüm emriydi... Verdiği emrin nasıl uygulanacağını görmek için koltuğuna yerleşişinden de belliydi ki d'Albaran'ın bu işi, başaracağını umuyordu. Devin müthiş gücüne güveniyor; delikanlıyı yalnız başına haklayacağını

muhakkak saydığı için yardım istemeyi bile gerekli görmüyordu.

Valvert, verilen bu emri anlamamış gibi teşekkür edercesine eğilip d'Albaran'a döndü ve hiçbir şey söylemeden, yerinden kımıldamadan, merakla onun kendisinden yana ilerleyişine baktı.

D'Albaran, kılıç çekmemiş ve hiçbir şey söylememişti. Sallana sallana yürüyordu. Hâlâ kendisine, pek eğleniyormuş gibi bakan Valvert'in iki adım yakınına kadar gelince boğuk sesiyle:

— «Sen, Prensesi tahkir ettiğin için öleceksin.» Dedi. «Tanrı'ya dua edebilmen için sana bir saniye izin veriyorum.»

Bir süre durdu. Sonra kendisini delikanlıdan ayıran mesafeyi iki adımda aşip iri yumruğunu kaldırarak Valvert'in tepesine indirdi.

Valvert, müthiş yumruğun kalkışını görmüştü. Ne gözünü kırptı, ne de ufak bir hareket yaptı. Yalnız, tam yumruğun ineceği anda topuklarının üstünde dönüverdi. Bu dönüş, o kadar çabuk ve kesin oldu ki d'Albaran'ın korkunç yumruğu, boşluğa indi. Ezici kuvvetini, tamamen bu öldürücü yumruğa vermiş olan dev, hızını alamayarak sendeledi. Zaten Valvert'in istediği de buydu. Çam yarmasının yumruğundan kaçınırken kendi yumruğunu herifin kellesine yıldırım gibi indiriverdi. Onunki boşluğa filân da inemedi. Azımsanamayacak güçle tepesine yerleşiveren yumruğu, devi büsbütün sersemlemiş hâlde, Fausta'nın ayaklarının dibine serdi. Valvert, ona kalkma imkânını vermeden, bir sıçrayışta üstüne çullandı. Yumruğu yeniden d'Albaran'ın kafasına müthiş bir ağırlıkla indi; herif, yere baygın ve bitkin durumda yapışıverdi.

Fausta, hayret içinde kuvvetine güvendiği deve baktı. Kendisi de şimdi tamamen Valvert'in elinde

kalıvermişti. Fakat sükûnetini bozmadı ve eli yine çingırağın çekicine uzandı. Devrin üstünden kalkıp doğrulan Valvert, çekici kadının elinde görünce karşısına dikiliverdi ve korkunç bir tavırla:

— «Dikkat edin, madam.» Dedi. «İmdat istemeye filân kalkışırsanız, sizi öldürmeye mecbur kalırım.»

— «Bir kadını, bir kraliçeyi öldürmekten de çekinmezsiniz, demek?»

— «Aşırnak niyetinde bulunduğunuz şu Fransa tahtına oturmuş bile olsanız yine çekinmem, madam.»

Bu söz de, herşeyi gözüne almış bir adamın tavrıyla söylenmişti. Fausta'nın rengi biraz solmuştu ama, hâlâ kendine hâkimdi; azametli görünmeye devam ediyordu. Delikanlıya baktı. Tehdidini yerine getiremeyeceğini mi sezdi? Belki de... Kayıtsız bir tavırla omuz silkerek elindeki çekici kaldırmaya yeltendi. Fakat Valvert, «*Eğer bu kadının tükenmek bilmez gururunu boğmazsam, ben de, Mösyö de Pardaillan da mahvolduk demektir!*» Diye düşündü. Artık tereddüt etmedi. Fausta'nın yapacağını hiç ummadığı şeyi yaptı. Eli, kadının bileğine yapıştı ve bu bilek, müthiş bir cendere içindeymişçesine, kıpırdanamaz bir hal aldı. Valvert, hançerini de çekerek Fausta'nın gırtlığına dayadı. Kadın, bileğini müthiş cendereden kurtarmak istediye de o, beyaz bileği kırmak pahasına bile olsa daha fazla sıktı. Aynı zamanda da korkunç bir sesle:

— «Ufacık bir ses çıkarırsanız, gık dedirtmeden boğazlarım sizi...» Diyordu.

Fausta bu sert hareketi, bu keskin tavrı, bu taş kesilmiş yüzü ve ateş saçan gözleri görünce delikanlı'nın ciddî söylediğini, ufacık bir ses çıkarırsa aman vermeden boğazlayacağını düşündü. Karıncalanan

parmaklarını istemeye istemeye açtı; çekici bıraktı. Can acısının verdiği iniltiyi bile yutkunarak önledi. Yüzü kireç gibi kesilmiş; gözlerinden en cesur insanları bile ürkütecek ışıklar fışkırmaya başlamıştı. Valvert, bunu da umursamadı. Kadın, sesini çıkarmıyordu ya... Onun istediği de buydu...

Gerçi Fausta imdat istemiyordu ama, hâlâ da inanamamış gibiydi; soruyordu:

— «Bir kadını öldürmekten de çekinmezsiniz demek?»

— «Mecbur ederseniz, kılım bile kıpırdamaz.»

— «Ne duruyorsunuz? Saplayın şu bıçağı gırtlığıma... Beni ölümden korkar mı sandınız?»

— «Cesur olduğunuzu bilirim. Ölüm size vız gelir. Ama, ben sizi öldürürsem; yâni şu bıçağı, sapına kadar gırtlığınıza sokuverirsem, o zaman bütün o tatlı hülyalarınıza, gelecek için beslediğiniz, o parlak ümitlerinize elvedâ demeniz gerekecek. Oysa bana Mösyö de Pardaillan'ın canını bağışlarsanız, ben de sizin canınızı bağışlayacağım. Sizin gibilere karşı ne kadar ihtiyatlı davranılsa yine az olacağı için Şövalye'nin bulunduğu zindana sizinle beraber gitmek istiyorum. Ondan sonra da ikimizi birden, bu müthiş ininizden dışarı sağ-salim bırakacaksınız. İşte şimdi size iki saniye mühlet, madam... Hemen kararınızı verin...»

Fausta, bu rengi kaçmış, tüyleri diken diken olmuş gencin üstüne eğildiğini görünce bir saniye daha gecikirse hançerin gırtlığına girivereceğini düşündü. Henüz ölmek istemiyordu. Mağlûp olduğunu, cesaret ve soğukkanlılıkla kabul etti. Öldürücü ışıltılar dolaşan gözlerini karşısındakine dikti ve korkunç bir sükûnetle:

— «Peki,» dedi, «sizi Pardaillan'ın yanına ben götürceğim. Geliniz!»

Valvert, kadının gözlerinin içine bakarak:

— «Bir dakika, madam...» Dedi. «Şimdi maiyetiniz, askerleriniz, uşaklarınız arasından geçeceğiz. Ayrıca, geçeceğimiz odaları, salonların ve koridorların da yuvarlak oda gibi makineli olması ihtimali var. Bu yerlerde, tıpkı Mösyö de Pardaillan'dan yakayı sıyırdığınız gibi ufacık bir hareket yapıp benden de kurtulabilirsiniz. Size şu kadar söyleyeyim ki bir şüpheli hareketinizi görür veya sesinizin tonunda en ufak bir değişiklik sezersem, ilk işim, bıçağı gırtlığınıza saplamak olacaktır.»

Fausta tam bir kayıtsızlıkla:

— «İhanet edeceğimden korkuyorsanız elimden tutun,» dedi.

Valvert'in kibarlık gösterip bu teklifi reddedeceğini sanıyordu. Oysa delikanlı hiç tınmadı. Sâdece:

— «Bahşetmek istediğiniz büyük şerefi, sevinçle kabul ederim,» dedi.

Valvert, sol elini açıp uzattı. Fausta, sağ elini çekinmeden avucuna bıraktı. Valvert'in parmakları bu eli kavradı ve delikanlı artık kadını kaçırmayacağından emin, sıktı...

Valvert, Fausta'nın, kendisi için pek aşağılayıcı olan bu durumdan bir an önce kurtulabilmek uğruna hızlı yürüyeceğini umuyordu ama, öyle olmadı. Fausta, azametli yürüyüşünü hiç bozmadı. Valvert'in hızlanma teşebbüslerini de boşa çıkarıyordu. Fakat, yine de bodrum katına indiler. Fausta, tereddütsüz, gideceği yeri bilen bir insan hâliyle yürüdü ve üstünde hiç kilit görünmeyen bir demir kapının önünde durdu. Valvert, bodrum katına inerlerken aldığı meşaleyi tutarak kapıyı ışıldattı. Kadın, gizli bir manivelayla kapıyı açar açmaz delikanlı içeriye doğru sevinçle seslendi:

— «Heey, Mösyö de Pardaillan! Ben geldim, Odet... Sizi çıkarmaya geldim.»

Fausta, kapı açılır açılmaz, herhangi bir hileye başvurmadığını göstermek için önden girdi. Valvert de, meşalesi elinde, Pardaillan'ın ses vermeyişine şaşarak ardından yürüdü. Birlikte içeriye girince ikisi birden aynı anda bağııştılar. Mahzen bomboştı.

Valvert, hiddetle homurdandı:

— «Eğer bu da yeni bir ihanetinizse size pek pahalıya malolacak, madam!»

Bu sözü söylerken şiddetle hançerini çekti ve kapıyla Fausta arasında durdu. Ama, Fausta'nın aklına sıvışmak gelmemişti. Belki de ömründe ilk defa olarak bir ihanetle yakayı kurtarmayı düşünmemişti. Hattâ o da Valvert kadar şaşırmıştı:

— «İşte bunu anlayamadım!» Diye haykırdı.

Odet de Valvert, kadının yalan söylemediğini sezdi. Ama, kuşkulandıktan ve kapının ağzında durmaktan kendini alamadı. Bütün dikkatini Fausta'ya vermişti. Oysa Fausta, başka şeyler düşünüyordu. Ne kımıldıyor, ne de bir lâf ediyordu. Şimdi onu ilgilendiren tek şey, Pardaillan'ın ortadan kayboluşuydu. Tetikte duran Valvert, birden sordu:

— «Yanlıı bir mahzene girmemiş olduğunuzdan emin misiniz?»

Kadın, ciddî bir isyanla:

— «Artık evimi de tanımayacak mıyım?» Dedi. «Hem baksanıza, mahzen yuvarlak değil mi?.. Yuvarlak kuledeyiz. Siz de bilirsiniz ki bizim konağın bir tek kulesi yuvarlaktır.»

Valvert düşündü: «*Mösyö de Pardaillan, dışarıdan yardım gelmesini bekleyecek tynette adam değildir. Kendi işini fazla uzatmadan kendisi görür. Herhalde bu zındandan kaçmanın bir çaresini bulmuş olacaktır.*

Ama, nasıl? Madam Fausta'nın da şaşmasına bakılırsa buradan kaçmak kolay değil! Fakat o, bu işi de başarmış. Balcsana, burada değil işte... Acaba nasıl sıvıştı şuradan?»

Öne doğru bir adım attı ve meşaleyi havaya kaldırarak kendinden önce Fausta'nın yaptığı gibi ortalığı gözden geçirdi; Pardailan'ın nasıl kaçmış olabileceğini keşfetmeye çalıştı.

Öne doğru bir adım attı ama, ikinciye atmaya fırsat bulamadı. Tam o sırada kafasına, müthiş bir şey indi, taş kubbenin beynine çöktüğünü sandı. Gözleri karardı. Kulaklarında dehşetli bir uğultu belirdi. Yüzükoyun külçe gibi yere yıkılarak hareketsiz kalakaldı.

Fausta, delikanlının, üstünden aşarak zındandan çıktı. Nereden geldiği bilinmeyen, rengi uçuk, bacakları üstünde sallanan ve sol yumruğunu zorlukla kırmıldataabilen d'Albaran, yanibaşındaydı; elinde bir fener vardı. Fausta kapıyı dikkatle kaparken söyleniyordu:

— «Hani sen de öcünü almak için vakit kaybeden soydan değilmişsin. Yukarıda bir ara gözünü kırpar gibi yaptın ama, acaba yanlış mı gördüm, dedim. Ama, bir yandan da sen yetişebilesin diye pek yavaş yürüdüm. Neyse, artık bu iş de bitti demektir. Geberdi gitti işte...»

D'Albaran:

— «Doğrusu, orasından pek emin değilim, madam,» dedi.

— «Nasıl değilsin? Bir yumrukta bir öküzü öldürürsün sen...»

— «Gücüm yerinde olursa evet, madam... Ama, bugün, kendim de yarı yarıya gebermiş gibiyim. Çok zayıf düşüverdim. Vurduğum yumruktan pek emin

değilim doğrusu... Onun için sözümü dinlerseniz, biz mahzene hemen su akıtmaya başlayalım...»

Fausta, bu söze cevap vermeden:

— «Peki, ama, Pardaillan ne oldu, d'Albaran?»
Dedi. «Buradan yakayı kurtarabileceğini aklım almıyor. Eğer zıندانın bomboş olduğunu gözlerimle görmemiş olsaydım, asla inanmazdım.»

Çam yarması, tahminini söyledi:

— «Herhalde dehlizde olacak. Dehlize giden pencerenin demir parmaklıklarından birini kırmıştır. Onu kırabilir ama, nehre bakan demir kapıyı kıramaz. Yapılacak şey, hem zıندانı, hem de dehlizi suyla doldurmak!»

Fausta da hemen kararını verdi.

— «Öyleyse hiç durma, d'Albaran, hemen git...»

Mahzun bir tavırla söylendi:

«Zavallı Pardaillan! Demek ki alnında suda boğulup ölmek yazılıymış!»

YERALTI DEHLİZİ

Pardaillan, birdenbire boşluğa doğru uçarken bir taş yığını gibi düştüğünü hissetmiş ve şaşkınlığından, bir çılgılık atmaktan kendini alamamıştı. Yuvarlak odada kalan Fausta ile Dük d'Angoulême, bu bağrışı duymuşlardı. Fakat Şövalyenin düşüşü, aynı şekilde, yıldırım hızıyla devam etmedi; birdenbire kesiliverdi.

Şövalye'nin oturduğu koltuğun döşeme kısmı, herhalde gözle görülmeyen bir yol üstünde hareket ediyordu ki iniş kısa süre sonra yavaşladı. Soğukkanlılığını elde etmiş olan Pardailan: «*Anlaşılan Madam Fausta, bu zıندانın dibinde kemiklerimin kırılmasını istemiyor. Bu da az şans sayılmaz doğrusu!..*» Diye düşündü.

Ayağa kalktı; keskin gözlerine rağmen etrafında karanlıkta hiçbir şey göremiyordu. Ortalığı kollamak için kollarını uzatmak zorunda kaldı ve: «*Burası kuyu,*» dedi. «*Bir kuyuya iniyorum galiba.*»

Ayakta durup gözüyle göremediğini kulağıyla seçmeye çabaladı. Fakat hâlâ işleyen makinenin gıcirtılarından başka bir şey duyamadı. Sonra makine durdu; bu gıcirtı da kesildi.

«*Anlaşılan, varacağımız yere vardık. Ama, neredeyiz? Burada bizi bekleyen âkıbet nedir?*» Diye düşündü. «*Cehennemî buluşları hiç de kıt olmayan Madam Fausta'nın bu sefer bana ne biçim bir sürpriz hazırladığını sezebildimse adam değilim!*» Alaycı bir gülümseyişle: «*Ama, aramaktan da geri kalmamalıyım,*» dedi.

Ayağını uzatınca boşluktan başka bir şeye rastlamadı. Oysa demin koltuğuyla beraber inerken kollarını uzatmış ve kuyu duvarlarını farketmişti. Eğilip kılıcıyla kuyunun dibini bulmaya çabaladıysa da herhangi bir sonuç alamadı. Tam bu sırada ansızın daha az şiddetli bir gıcırtı duyunca kendisini buraya indiren makinenin hiç değilse bir kısmının tekrar harekete geçtiğini sezdi. Aynı anda altındaki döşemenin eğilmeye başladığını hissetti. Döşeme eğildikçe ağır koltuk da bir tarafa kayıyor ve Şövalye'yi de itiyordu. Pardaillan: *«Artık inme zamanımız gelmiş olacak. İnelim, bakalım!..»* Dedi. Atlamaya yeltenmedi. Döşemenin üstünde hafifçe kaydı ve ufak bir sarsıntıdan başka bir şey duymadan ayaklarını yere değdirdi. Zifirî karanlıkta hiçbir şey göremiyordu ama, ne olacağını da kestiriyordu... Onun için bulunduğu yerden çabucak uzaklaştı. O sırada eğilen döşemede tutunamayan ağır koltuk yuvarlanıverdi. Biraz daha dursaydı, koltuğun altında ezilip giderdi.

Şövalye, saniye kaybetmedi. Ayağıyla yoklaya yoklaya duvara gitti ve duvardan elini hiç ayırmadan, yürüdü: *«Şimdi yuvarlak kulenin temelinde bulunuyorum. Bunu biliyorum ama, bu bilgiden ne yarar sağlayabilirim? Peki, bu kulenin bir kapısı olması gerekmez mi? Şu kapıyı bir arayalım bakalım.»*

Aradı. Sadece demir bir kapı vardı ama, kapıda hiç kilit yoktu. Üstelik, duvara o kadar iyi gömülmüştü ki kapı olup olmadığı bile belli değildi. Zaten bu sırada makine gürültüsü tekrar başlamıştı. Şövalye el yordamıyla koltuğunu aradı, bulunca üstüne çökerek derin düşüncelere daldı. Bu dalgınlığı aşağı-yukarı bir saat sürdü. Sonra birdenbire:

«Bu ne ya? Karanlık biraz hafifledi gibime geliyor.» Dedi.

Hemen ayağa fırlayarak kafasını yukarı kaldırım-

ca. ister istemez gülümsedi. Tâ yukarıdan, daracık bir delikten ışığa benzer soluk bir aydınlık sızıyordu. Bu deliğin üstünde haç şeklinde yerleştirilmiş bir parmaklık vardı ama, o kadar yüksekteydi ki oraya erişmeyi akla bile getirmemek daha iyiydi. Ne var ki bu buluşu Pardaillan'a önemli göründü ve gülümseyerek düşündü: «*Bu deliğin nereye açıldığını ve ardında ne olduğunu görmek gerek. Belki hiçbir şey yoktur. Böylesi daha akla yakın... Ama, ne de olsa bir kere oraya tırmanıp bakmalı! Güzel... Nasıl tırmanacağız?*»

Bir süre düşündükten sonra yine güldü. «*Şu dünyada benden salağı yok! Madam Fausta'nın tahsis ettiği mükemmel koltuğu ne çabuk unuttum... Bundan âlâ merdiven mi olur?..*»

Hemen koltuğu deliğin altına sürükledi, arkalığına tırmandı ve ayaklarını arkalığın tepesine basar basmaz, tanı istediği yüksekliğe erişmiş oldu. Başını parmaklık arasından geçirerek öte yanı inceledi. Hem gözleri yavaş yavaş karanlığa alışmıştı, hem de zifirî karanlık değildi. Deliğin öte yanında tavanı epey alçak bir yeraltı yolu bulunduğunu farketti. Burası, d'Albaran'ın «dehliz» dediği yerdi. Şövalye burayı görünce tekrar kendi kendine sorular sormaya başladı: «*Bu dehliz, nereye gidiyor acaba? Nereye olursa olsun, bir yere vardığını bilsem, yeter. Hiçbir yere varmasa bile buraya çıkmak, aşağıda kalmaktan daha iyi değil midir?... Yalnız, Madam Fausta'nın beni tıkmak istediği yer burası olmasın da...*»

Dehlizi daha dikkatle gözden geçirince dümdüz ve sert bir yokuş hâlinde uzandığını gördü. Burada eğilmeden yürünemezdi. Dehlizin zemininde kurşun bir boru vardı. Herhalde su borusuydu; dehlizin zındana açıldığı yerde duvara gömülüp iniyordu. Biraz daha araştırdıktan sonra borunun açılan yerini de keşfetti. Demir parmaklığın az altında, duvarda ge-

niş bir delik vardı ve bu delik iri bir bahçe kovasının süzgecine benziyordu. Ardı ardına yaptığı bu keşifler üzerine bir hayranlık ıslığı çalmaktan kendini alamadı. Meseleyi anlamıştı:

«Bu yeraltı dehlizi, Seine nehrine açılıyor galiba,» diye söylendi. *«Şu boru da, sanırım nehirden geliyor... Herhalde borunun nehirdeki ucunda bir kapak, bir musluk filân vardır. Bu musluğu açınca borudan süzgeç yoluyla zindana su akmaya başlıyor... Aşağıdan baksaydım, bu süzgeci imkânı yok göremezdim. Mahzen yavaş yavaş su ile doluyor ve içinde bulunan da boğulup gidiyor. Fausta, beni yirmi-otuz çeşit ölümlle öldürmeyi denedikten sonra demek ki şimdi suda boğup gebertmekte karar kıldı.»*

Uzun süre dalgın dalgın baktıktan sonra:

«Mademki bu dehliz nehre açılıyor, herhalde orada bir delik daha vardır. Belki bu delikten geçip yakayı sıyrırveririm. Zaten en kestirme yol, şu dehlize geçmek! Pek basit görünüyor ama, bir deneyelim bakalım...»

Parmaklıklardan birine tutunarak gerinip bütün kuvvetiyle asıldı. Demir titreyip gerildi ama, dayanmadı. Şövalye, aynı şeyi, on, belki de yirmi defa denediyse de her seferinde aynı sonuçla karşılaştı. Sonra birden, koltuğun arkalığında ayakta durup bu işe böyle iğreti bir durumda kalkışmanın anlamsızlığını sezerek durdu. Fazla inatçılığın gereği yoktu... Parmaklığın gömülü bulunduğu taşı yokladı. Hançeri yanındaydı. Çıkarıp eline aldı. Bu hançer, kısa, yayvan, sağlam bir âletti. Hemen parmaklığın etrafındaki taşı oynatmaya başladı. Daha ilk saldırışta başarılı olunca: *«İyi kazıyor,»* deyip devam etti.

Birkaç saatte parmaklık tamamen sökülmüş ve Pardailan, demiri kolayca çıkarmıştı. Pardailan dehlize girdiğinde güneş doğmuştu. Dakika kaybetmedi ve

yorgunluk nedir bilmediği için dehlizin nereye vardığını öğrenmeyi de iyice kafasına koydu. Rastgele yürümeye ve söktüğü parmaklığı da ya manivelâ, yahut da sopa olarak kullanılır diye taşımaya başladı. Sonunda kalın demir levhadan yapılmış, birkaç yerinde altın frank büyüklüğünde deliği bulunan bir kapıya rastladı: Orada durup demir kapının deliklerinden gelen taze nehir havasını içine çekti. Bu deliklerden yalnız hava değil, ışık da sızıyordu; önündeki kapıyı incelemeye başladı.

Bu kapıyı açmanın iki çaresi vardı: Ya kilit kırılacaktı; ya da kapıyla rezelerin gömülü bulunduğu rıhtım duvarı arasına bir manivelâ sokularak rezeler sökülecekti. Demir duvardan söktüğü parmaklığı yanında getirmişti ama, bu parmaklık, kapı ile duvar arasına giremeyecek kadar kalındı. Ancak, kilidi dövmek için çekiç gibi kullanabilirdi. Olanca gücüyle vurduysa da kilide herhangi bir zarar vermenin imkânı olmadığını gördü.

«Bu işi becermek için daha ağır bir şey lâzım. Hele arayalım bakalım,» dedi.

Yere doğru eğilince kurşun borunun içinde bir fokurtu duyar gibi olmuştu:

«Vay canına!» Dedi. *«Madam Fausta, zındana su akıtmaya başladı. Ansızın suya gömülmek hiç işime gelmez doğrusu... Gidip bakalım da şu suyun ne kadar aktığını görelim...»*

Dehlizin zındana açılan ağzına döndü ve duvardaki süzgeçten su akmakta olduğunu gördü. Artık zındanla uğraşmaya niyetli değildi ama, yerde bir cisim görmüştü:

«Bu ne böyle?»

Bu, Odet de Valvert yere yıkılırken elinden fırlayan, Fausta'nın da kaldırmayı gerekli görmediği ve bir rastlantı sonucu yere düştüğü halde sönmemiş

meşaleydi. Şövalye, meşalenin hafif ışığında yere uzalı adamı gördü. Ancak, yüzükoyun yatmış olduğu için Valvert'i tanıyamadı. «*Ben burada yokken Madam Fausta bana bir arkadaş göndermek lûtfunda bulunmuş...*» Diye düşündü. «*Bu zavallı neden kımldamıyor?.. Ölmüş mü acaba? Şunu yakından göreyim.*»

Delikten aşağı sarkarak ayağıyla koltuğun arkalığını araştırdı. Pek çabuk davrandı ama, süzgeçten akan sudan yakayı kurtaramadığı için epey ıslandı. Yine de aldırmadı ve yerdeki meşaleyi alarak Valvert'e eğilip vücudunu çevirdi. Hemen tanıyiverdi:

— «Aman, bu Valvert'miş!.. Ah Allahın belâsı Fausta!» Dedi. «Eğer bu çocuğa kıydınsa alacağın olsun...»

Yaralının yanına eğilerek vücudunun her tarafını yokladı. Delikanlının sadece bayılmış olduğunu hemen anladı. Çabucak öyle bir durumda yapılması gereken basit tedaviye girişti. Odet de Valvert de kendisine geliyordu... Kendisini Şövalye'nin kucagında bulunca hayretle:

— «A! Mösyö de Pardaillan!» Diye bağırdı.

Şövalye, heyecanını saklamak istediği zamanlarda takındığı soğuk tavırla:

— «Eee, nasılsınız bakalım, Kont?» Diye sordu.

Valvert, kendi kendisiyle alay etti:

— «Kafasına elli kilo iniveren bir insan ne kadar iyi olabilirse o kadar iyiyim...»

Pardaillan güldü:

— «Kafanız da epey kalınmış. Hiçbir yerinde kırığı, çatlağı yok. Zaten asıl mesele de onda... Bir saat kadar büsbütün kendinize gelirsiniz!»

Valvert, çevresine merakla bakınarak sordu:

— «Biz neredeyiz? Madam Fausta'nın sizi kancıkça attığı zındanda değil miyiz?»

— «Oradayız.»

— «İşte buna şaşım. Biraz önce Madam Fausta ile birlikte buraya geldiğim zaman siz burada değildiniz... Yâni biz sizi göremedik. Yoksa canınız istediği zaman göze görünmemenin yolunu mu buldunuz, mösyö?»

Bu soruyu pek ciddî soruyordu. Pardaillan «evet» deseydi, hemen inanacaktı. Fakat Şövalye bir yandan hafifçe gülerken bir yandan da:

— «Hayır,» dedi. «Henüz kendimi göze görünmez hâle getirmenin çaresini bulamadım... Sadece bu zındandan çıkan yolu buldum, o kadar... Eğer sözümü dinlerseniz, burada pek fazla kalmayalım. Daha şimdiden ayak bileklerimize kadar suya battık... Burası hiç de rahat bir yer değil, azizim...»

— «Su bileklerimize kadar çıkmış. Bakıyorum, şu Fausta, hiç vakit kaybetmiyor...»

— «Vaktin değerini iyi bilir kâfir...»

Valvert, Pardaillan'ın yardımıyla ayağa kalktı:

— «Ayaklarım vücudumu tutamıyor ama, dediğiniz gibi kırığım, çıkığım yok. Bir saate kalmaz turp gibi olurum.»

Daha fazla beklemediler. Tepelerinden boşanan suyun altında sırlıklam olmalarına aldırmayarak koltuğa tırmanıp dehlize geçtiler. Orada Pardaillan öne geçti ve pelerininin altında saklayıp sudan koruduğu meşale elinde, yola koyularak delikanlıyı delikli kapıya kadar götürdü. Deliklerden geçen temiz havanın Valvert'i çabucak kendine getireceğini umuyordu; bu ümidi boşa çıkmadı.

Şövalye, bu dehlizden bir an önce sıvışmanın doğru olacağı inancındaydı. Çünkü zındandayken suyun

endişe verecek kadar çabuk yükseldiğini farketmişti. Su, aynı hızla akarsa kısa sürede şimdi sığındıkları yeri de basacaktı. Fakat Şövalye'nin içi şimdi daha rahattı... Meşaleyle dehlizde giderken duvardan kurtulmuş koca bir kaya görmüş ve bununla kilidi darmadağın edebileceğini hemen anlamıştı... Yalnız, bu kayayı kaldırmak ve kilide fırlatmak her babayığidin harcı değildi.

Şövalye artık ne zaman isterse çekip gideceğinden emin olduğu ve üstelik de buraya kadar tırmanmanın Valvert'i biraz hırpaladığını farkettiği için delikanlıya onbeş dakikalık dinlenme fırsatı vermenin onu çabuk kendine getireceğini kestirdi. Bunda hiç tehlike yoktu. Çünkü aşağıdaki su ne kadar çabuk yükselirse yükselsin, kendilerine ulaşması için hiç değilse bir saat geçmesi gerekirdi. Bu yüzden, Valvert'in nehrin taze havasını ciğerlerine doldurmasına fırsat vererek koca kayayı kapının dibine getirip bıraktı ve delikanlıya:

— «Otur şunun üstüne, Valvert,» dedi. «Sıvışmadan önce biraz dinlenelim.»

Valvert, kaya parçasının üstüne çökerken:

— «Mademki birkaç dakika vaktimiz var,» dedi. «Hele şu mahzende seni nasıl olup da baygın bulduğumu bana bir anlat. Şansın varmış, delikanlı... Az kalsın kaçıyordum. Nedense aklıma esti de döndüm... Yoksa işin tamamı...»

Odet de Valvert, Pardaillan'ın kendisini karanlık aralıktan çıkarmasından, ansızın kafasına bir sille yediği âna kadar olup bitenleri teker teker anlattı. Şövalye, bu sözleri dikkatle ve bazan gülümseyerek dinlerken kâh gözünü demir kapının deliklerinden birine uydurup dışarıyı gözetliyor, kâh kulağını deliğe verip ortalığı dinliyordu.

En sonunda delikanlıya:

— «Demek ki sen de benim yüzümden şu Fausta'yı kendine düşman edip çıktın,» dedi.

— «Nasıl olsa eninde sonunda olacaktı. Benim için beslediği parlak ümitleri duymadınız mı? Bir gün bana açılacaktı. O zaman kızılca kıyamet kopacaktı tabii...»

Valvert gülmeye başladı. Pardaillan sordu:

— «Dediğin doğru ama, neden gülüyorsun?»

— «Neden gülmeyeyim, mösyö?.. Dün akşamdan beri sizi kurtarayım diye çırpındım... En sonunda benim canımı kurtaran siz oldunuz... Siz olmasaydınız, şu zındanda boğulup gidecektim... Yine size borçlandım, mösyö...»

Pardaillan, kurnazca gülümsediyse de, Valvert'in başına gelenlerin kendi yüzünden olduğunu ve bu yüzden, kendisine hiçbir borcu bulunmadığını söylemeyi gerekli görmedi. Delikanlı sözüne devam ederek:

— «Size, bir de müjdem var,» dedi. «Yeğenimi, Jehan eniştemin kızı Loïse'yi buldum.»

— «Emin misin?»

— «Elbette, mösyö... Çocuk çalındığı sırada başında bulunan ve üstüne Saugis arması işlenmiş takkeyi gördüm.»

— «Bu mükemmel bir haber!.. Nasıl buldun çocuğu? Sıhhati yerinde mi?»

Şövalye'nin ardı ardına sıraladığı sorular, torununa olan ilgisini ortaya koyuyordu. Valvert:

— «Çocuk çok sıhhatli,» dedi. «Kendisini bulan genç kız onu o kadar seviyor ve şımartıyor ki kendi kızı olsa daha fazla sevemez.»

— «Anlat bana şunu da, Valvert...»

Valvert, zaten bunu anlatmak için deli-divane oluyordu. Fakat ne yazık ki bu meseleyi şimdi de anlata-

mayacaktı. Delikanlı ağzını açmaya niyetlenirken Şövalye birdenbire sözünü kesti:

— «Yanılmıyorum!.. Tam umduğum gibi çıktı işte...»

Bir kere daha demir kapıya koşarak dışarıyı gözetleyip dinledi. İkisi de şüpheli bir şey göremediler ama, Valvert, Şövalye'nin kulağına fısıldadı:

— «Bir şey göremedim. Fakat, tam kapının altında bir şeyler oldu; rıhtıma bir kayık süründü gibi geldi bana...»

— «Tamam... Bana da öyle geldi. Hem de kayık epeydir orada duruyor; demek ki kayıktakiler bize görünmemeye çalışıyorlar. Yâni bizi bekliyorlar... Buradan dışarı çıkıp çıkamayacağımızı öğrenecekler...»

Valvert:

— «Fausta önce mahzende sizi göremeyince şaşır-
dı ama, sonradan buraya sığındığınızı kestirmiş ol-
malı...» Dedi. «O zaman, her tarafın suya boğulma-
sı emrini vermiştir. Fakat bir yandan da ihtiyatlı dav-
ranıp adamlarını deliğin dışarısına yerleştirmeyi
unutmamıştır... Burnumuzun ucunu gösterir göster-
mez pek parlak bir yaylım ateşiyle karşılaşacağız, Şö-
valye...»

Pardaillan kaşlarını çatmış, düşünüyordu:

— «Canım sıkıldı,» diye söylendi. «Bâri kaç kişi olduklarını bilseydik...» Delikanlıyı süzdü: «Nasıl, kendine güveniyor musun?»

Valvert, birdenbire eğilip kendini hiç zorlamadan yerdeki koca kayayı kaldırdı ve:

— «Eh, kuvvetim yerine gelmiş,» dedi. «Zaten sizinle beraber olduktan sonra hiçbir şeyden yılmanı.»

Şövalye, delikanlının, ağır kayayı tüy hafifliğiyle kaldırdığını görünce:

— «Sersemlemiş hâldeyken bunu yaparsan, aklın başında olunca kimbilir ne yaman işler becerirsin...» Dedi.

Valvert, elindeki kayayı bırakmadan sordu:

— «Şimdi ne yapacağız? Kapıyı mı kıracağız?»

— «Dur canım, acele etme... Önce yapacağımız manevrayı kararlaştıralım.»

Valvert kayayı yere bırakırken alçakgönüllülükle:

— «Gerçi kendimi tam formunda hissetmiyorum ama, size yardım etmeye çalışırım,» dedi.

— «Senin elinin tadını tadacaklara acırım doğrusu... Şimdi bak ne yapacağız?»

Birkaç cümleyle tasarladığı manevrayı anlattı. Valvert bu sözleri, bir vaaz dinlermiş gibi dinledi; sonra hemen işe giriştiler.

Gerçi Pardailan, genç arkadaşının gücü hakkında bir fikir edinmişti ama, kilidi kırmayı yine kendi üstüne aldı. Kayayı bir hamlede kilidin üstüne yerleştirdi demin parmaklık demirinin yapamadığı iş kolayca başarıldı ve kilit söküldü. Şövalye, kayayı kapının üstüne koydu; taşın ardına yan yana uzandılar. Sonra Şövalye kolunu uzatarak kapıyı hızla kendine çekti ve yine taşın arkasına sindi. Pardailan'ın umduğu olmuştu. D'Albaran, kayanın kilide müthiş bir gümbürtüyle indiğini ve kapının da ardına kadar açıldığını görünce Pardailan'ın hemen delikte belirivereceğini sandı: «Ateş» diye bağırdı. Üç tüfek, birden müthiş bir tarrakayla patladı.

Hemen aynı anda Şövalye ile Valvert, kayayı dışarıya itiverdiler. Ardından da kendileri sıçradılar... Pardailan, koca kayanın, kayığın tam orta yerine çöküp tekneyi devireceğini hesaplamıştı. Aşağıya atlamak için deliğin ağzında durakladıklarında, barut dumanları arasından taşın kayığa rastlamadığını gö-

rebildiler... Tekne hâlâ orada, ancak bir-iki metre altlarındaydı... İki birden kayığın içine sıçradılar ve ikisi de kayığın tam ortasına indiler...

D'Albaran ayakta, elinde tüfeğiyle duruyordu. Teknenin müthiş sallantısı üzerine dengesini kaybederek tepesi üstü suya yuvarlandı. İki arkadaşı da neye uğradıklarını anlayamadılar... İki de yakalanıp havaya kaldırıldıklarını hissederlerken suyun dibini boylayıverdiler.

Bütün bunlar, akıl almaz bir hızla olup bitmişti. Kürekteki adam, şaşkınlıktan ağzını bir karış açmış, kıpırdamadan kalakalmıştı. Pardaillan herifi yakasından tuttu, ayağa kaldırdı ve nehri göstererek:

— «Çabuk atla!» Dedi.

Öyle müthiş bakışlarla süzdü ki adam korkusundan tepeüstü sulara sıçrarken bir yandan da:

— «Aman ya Rabbi! Bu, şeytan mıdır, nedir?» Diye çığılığı bastı.

Küreklere yapışıp çekmeye başlayan Valvert, bir kahkaha savurdu. Pardaillan da gülüyordu ama, onları asıl güldüren, kürekçinin müthiş korkusundan çok için bu kadar çabuk ve zararsız başarılı olmuş olmasıydı. Valvert:

— «Madam Fausta, herhalde elbiselerimizle suda yüzmek zorunda kalmamaklığınız için bize bir kayak göndermek nezaketini göstermiş.» Dedi.

Pardaillan da sırılsıklam, çamurlu elbiselerini göstererek:

— «Ne çare ki daha önceden bize zoraki bir banye yaptırdı,» diye ekledi.

D'Albaran'la üç adamı, suyun dibini boyladıktan sonra yüze çıkmışlardı. Hiçbir yerlerinde yaraları, bereleri olmadığı için iyi yüzüyorlardı. Üç silâhşorunun

ilk işi, rıhtımın, aşağı-yukarı yirmi kulaç ötelinde bulunan en yakın merdivenine doğru yüzmek oldu.

Fakat elbaşları böyle düşünmedi. D'Albaran, yenilgiyi kabul etmek istemeyerek sert sesle adamlarına bir emir verdi. Üç adam, bu emre uyarak yön değiştirdiler ve akıntıya karşı kayığın ardından saldıran reislerinin peşine düştüler. Kayık, on kulaç kadar ilerlerindeydi. Şövalye ile arkadaşı da bu durumda başkaları gibi düşünseler, böyle bir fırsatı kaçırmaz ve onları beklerlerdi. Çünkü yanaşır yanaşmaz hep-sini kılıçtan geçirmek ya da bir-iki kürek savurarak kafalarını parçalamak işten değildi... Fakat hem Pardaillan, hem de Valvert, şövalyelere yanaşır, temiz yürekli insanlardı. D'Albaran'la adamlarının kayığın peşine düştüğünü görünce küreklere daha kuvvetle asılıp uzaklaşmaktan başka bir şey yapmadılar. Hat-tâ Pardaillan alay etti:

— «Biz Saunerie koyuna gideceğiz... Akıntıya karşı oraya kadar yüzecek derecede ustaysanız, buyurun.»

D'Albaran ağız dolusu küfürle cevap verdi ama, şövalyeler karşılık vermeye tenezzül etmediler.. İspanyol, yine de peşlerini bırakmadı. Fakat kendisi bir kulaç ilerlerken kayığın dört kulaç açıldığını da farketti. Böyle giderse boşu boşuna yorulacak, canını da tehlikeye koymuş olacaktı. Sonunda takipten vazgeçip adamlarıyla birlikte yol üstündeki ilk rıhtım merdivenine yanaştı... İnatçılığı hiç sonuç vermemiş, kayık uzaklaşıp gitmişti.

Pardaillan'la Valvert, kısa süre sonra kazasız belâ-sız Saunerie rıhtımına yanaştılar... Saint-Denis sokağının pek yakınındaydılar. Doğruca Grand-Passe-Partout hanına, Pardaillan'ın her zaman indiği yere gittiler... Hem sırlıklam olan elbiselerini değiştirecek, hem de açlığı bütün şiddetiyle hisseden mide-

lerine mükemmel birer ziyafet çekeceklerdi. Üstelik, Valvert de artık Jehan de Pardaillan'ın kızı Loïse hakkında bildiklerinin hepsini anlatabilecekti.

Handa, Jehan de Pardaillan'ın iki adamı, Escargasse ile Gringaille, Şövalye'yi bekliyorlardı. Bir akşam önce Saugis'den gelmişler ve kendilerine o sabah için randevu vermiş olan Pardaillan'ı bekleyip durmuşlardı. Hattâ iki ahbap, onun böyle birdenbire ortalıktan yok oluşu karşısında meraklanmaya da başlamışlardı. Kısa sürede bu merak, hanın, Pardailan'a özel bir sevgi besleyen tombul sahibesi Nicole kadına da geçmişti.

Pardaillan'ın birdenbire çıkagelişi, bu iyi yürekli insanların endişelerini silip süpürüverdi. Nicole kadın, Mösyö Şövalye için temiz çamaşır ve elbise getirmeye koştu. Ondan sonra da mutfağa gidip kendi elceğiyle nefis şaraplarla bezenmiş iştah verici bir sofraya hazırladı.

İki ahbabın karınları tok olduğu için Pardaillan, Gringaille'yi, Fausta'yı takip ederken bıraktığı handan atını getirmeye yolladı. Escargasse de Cossonne sokağına, Valvert'in evine giderek delikanlıya elbise getirmek ödevi verildi.

Escargasse, evde Landry Coquenard'ı bulamadı. Adam, efendisini aramaya çıkmıştı. Ancak, ihtiyatlı bir adam olduğundan, kendisi evde yokken, Valvert dönerse nişanlısının başına gelenleri ona anlatsın diye, Perrine anayı evde bırakmıştı. Escargasse, evde onu buldu. Kadın, Escargasse'nin, Kont de Valvert'in yanından geldiğini öğrenince Kont'a Fontenay-aux-Roses köyünden gelmiş bir kadının Matmazel Gonca'yla ilgili önemli şeyler söylemek üzere kendisini evinde beklediğini haber vermesini rica etti. Zavallı kadın, Escargasse'yi tanımadığı için daha fazla açılmayı doğru bulmamıştı... Belki, kendisi de Escargasse'

nin yanına katılıp Valvert'e gitse daha iyi ederdi ama, her nedense bu kadarını düşünemedi.

Tabii bu, hiç de yerinde bir hareket sayılmazdı. Çünkü Escargasse hana varınca elbiselere yapışan Nicole kadın, adamcağıza ağız açma fırsatı vermediği gibi Pardailan'ın odasında yemek yiyen Valvert'i görmesine de engel oldu. Zavallı Escargasse de işin önemini kavrayamamış olduğundan, Kont de Valvert'i görünceye kadar kadının isteğini yerine getiremedi.

BABA VE KIZ

Hatırlanacağı gibi Stocco, küçük Loise'yi kapar kapmaz tahtırevana atlamıştı. Tahtırevanın sürücüsü de, onun atını yedeğinde götürerek peşinden gelmeye başladı. Battaniyesine sarılmış olan Loise, artık ne ağlıyor, ne bağılıyor, ne de kımıldıyordu. Kendisini kaçıran adamın korkunç yüzünden ve belki de savurduğu tehditlerden ödü patlayan yavrucak, kendinden geçivermişti.

Stocco ise içindeki sabırsızlığa oranla kaplumbağa yürüyüşüyle ilerleyen bu tahtırevanda, bir çeyrek geçmeden patlayacak gibi oldu. Kendini dışarıya dar attı; hayvanının üstüne sıçrayıp seyise çocuğu kucağına verdirdi. Daha emin olsun diye yavruyu pelerinin altına gizleyerek dörtnala, tahtırevanı da, sürücüsünü de sokağın ortasında bırakarak yıldırım gibi ilerledi.

Dosdoğru Casset sokağına, Concini'nin küçük evine koştu. Burada çocuğu hemen, önceden kendisine gereken talimat verilmiş olan, hiçbir şey söylemeden yavruyu kapıveren bir kadına teslim etti. Böylece çocuktan kurtulan Stocco, yine dörtnala, Concini'nin Louvre yakınındaki küçük konağına ulaştı... Léonora kendisini beklediği için hemen kabul edildi ve kadının gözleriyle sorduğu soruya:

— «Çocuk, Casset sokağındaki evde... Monsenyör de şu saatte o eve doğru yola çıkmıştır,» demişti.

Léonora, bu haberi tasasız karşıladı ve sâkinin sâkinin sordu:

— «Stocco, bu kızın kendi kendine Concini'nin evine gideceğinden emin misin?»

Stocco, her zamanki lâubaliliğiyle:

— «Nasıl emin olurum?» Dedi. «Kadın milletinden emin olunur mu? Ama, monsenyörün bana vaad ettiği bin franka karşılık yüz franka bahse girebilirim.»

Léonora.

— «Yâni son derece eminsin,» dedi. «Şimdi sana ödenecek paraya mahsuben şunu vereyim... Ben dönünceye kadar burada bekle...»

Bir kese uzattı. Stocco, keseyi hemen cebine indirerek ortadan kayboldu... Léonora da acele acele evden çıktı; doğruca Louvre'ye, Maria dediği Kraliçe'yi görmeye gitti. Maria, yâni naip Kraliçe Marie de Médicis, Parislilerin «İnci Çiçeği» dedikleri, Landry Coquenard'ın ise adının «Florence» olduğunu söylediği kızın anasıydı.

Şimdi de Concini ile askerlerine dönelim...

Adamlarının önüne geçmiş ve arayı açarak yalnız kalmak istediğini belli etmişti. Yaptıklarından memnun, gülümseyip duruyordu. Ne pişmanlık, ne de endişe duyuyordu. Çiçekçi kızın kendi ayağıyla gelip kendini teslim edeceğine emindi. Bu sonuç gözlerini kamaştırıyor ve bunu elde etmek için alçakça bir çareye başvurduğunu aklına bile getirmiyordu.

Ardından da maiyeti; Roquetaille, Longval, Eynaus ve Loignes geliyor; hepsi de şefleri Rospignac'ın çiçekçi kızı delice sevdiğini bildikleri için şimdi onun kötü durumda bulunmasına seviniyor ve gözucuyla birbirlerine göstererek alay ediyorlardı.

Rospignac'ın onlara aldırdığı yoktu. Gözlerini Concini'ye dikmiş, arkasından öldürecekmişçesine bakıyor ve için için kendi kendini yiyordu: «*Bu İtalyan*

serserisi bu işe göz yumacağımı mı sanıyor?.. Hele zavallı kız, Casset sokağındaki eve gelsin... Ben de orada olacağım. Concini istese de, istemese de orada olacağım... Ama, kıza parmağının ucunu değdirmeye kalkarsa karnını deşerim...»

Concini, sonunda Casset sokağındaki evine vardı. Kıskançlıktan içi içine sığmayan Rospignac kendi kendine, emir almadan peşinden gitti. Dört yardımcı da bıyık altından gülerек ardından yürüdüler. Concini, ya dalgınlığından, ya da yakında bulunmalarını istediği için gelmelerine ses çıkarmadı. Geniş bir merdivenin halı döşeli basamaklarından çıktı. O sırada Rospignac, dönüp adamlarına baktı. Yapmak istediği şey engeli olabilirlerdi.

— «Hemen odanıza, mösyöler!» Diye emir verdi. «Beni bekleyecek ve emrim olmadan çıkmayacaksınız.»

Hiçbirinin, Rospignac'ın niyetinden haberleri yoktu; böyle bir şeyden kuşkulananmıyorlardı bile. Onun, kızı Concini'ye bırakmaktansa efendisini hançerlemeye kadar işi azıtabileceğini düşünmemişlerdi. Sıkı bir disiplinle yetiştikleri için emrine itirazsız uydular.

Rospignac, hiddetinden kudurarak ve kendi kendine sadece kızı öpmeye kalksa bile Concini'yi geberteceğine bin yemin ederek efendisinin peşinden gitti. Concini ona hiç dikkat etmedi. Birinci kata varınca çocuğu teslim alan kadına bazı emirler verip bir odaya girdi. Burası iki basamaklı merdivenle çıkılan, ortasına şahane bir karyola konulmuş yatak odasıydı. Concini bu odada, kâh hayallere dalıp kâh gezinerek iki-üç saat bekledi. Sonunda kapı açıldı; bir kadın, İnci Çiçeği'ni içeriye soktu.

Genç kızın yüzünde renk kalmamıştı. Fakat sâkin görünüyordu. Ellerini göğsünde kavuşturmuş, yüreğinin çarpıntısını bastırmak istercesine, hep orada

tutuyordu. Gerçekte, koynuna sakladığı küçük hançerin sapını sıkıp durmaktaydı...

Concini, onun odaya girdiğini görünce hemen ayağa fırlayıp gülümseyerek bir reverans yaptı. Gözleri parlıyordu ve daha şimdiden arzusuna hâkim olamıyordu...

— «Ben size, geleceğinizi söylemiştim,» dedi.

Şehvetle soluyarak ateşli gözlerini genç kıza dikti. Korkunç bir yılmışlıkla onu gözleriyle cırılçıplak soydu. Genç kız, iğrenip titreyerek gözlerini yumdu ve ancak o zaman, bu ine gelmekle müthiş bir hatâ işlemiş olduğunu sezdi. Çok geçti! Bunu düşününce korku bütün benliğine çöküverdi. Bütün sükûnetini, kendine itimadını kaybetti ve kafasında bir tek düşünce kaldı: Bu canavarı hemen öldürmek!..

Concini:

— «Demek geldiniz.» Diyordu. «Öyleyse kızınızın sağ-sâlim size verilmesi için teklif ettiğim şeye razı mısınız?»

— «Peki, ben istediğinizi yapacağım, sizin sözünüzü tutacağınıza nasıl inanayım?»

Ve Concini, sâdece genç kızın sâkin görüldüğünü farkedebildi ve sevindi:

«Vay canına be... Bu kız, umduğumdan daha kavrayışlı çıktı. Ama, neden böyle ellerini hep göğsünde kavuşturuyor? Biraz güven vermeye çalışalım...»

Bir çingırağı çalınca odaya Loïse'ye bakan kadın girdi.

— «Birazdan, madam bu odadan çıkınca bakmakta olduğunuz çocuğu kendisine verirsiniz ve kendisi burada kaldığı sürece her istediğini yaparsınız. Haydi, şimdi gidin.»

Kadın reverans yapıp «Başüstüne» diyerek çekildi.

Concini sordu:

— «Şimdi memnun musunuz? Zaten sözümde niye durmayayım? Bu çocuğa bir düşmanlığım yok. Umacı da değilim. Ama, başka bir garanti isterseniz söyleyin. Ne isterseniz yapayım.»

Sonra yavaşça genç kızın yanına yanaştı ve okşayıcı bir sesle:

— «Beni dinleyin.» Dedi. «Ben sizi buraya getirmek için zorladım. Hem de çirkin bir şekilde. Fakat kabahat sizde! Beni delice âşık ettikten sonra hep reddettiniz! Mademki şimdi teklifimi kabul ederek buraya geldiniz, Concini sizi zorlamış olmamalıdır. Benim size itimadım var. Buraya yine kendi isteğinizle geleceğinize söz verirsiniz, sizi şimdi bırakırım, çocuğu alıp gidersiniz. Ben sabırlıyım. Canınız istediği vakit gelmenizi beklerim. Görüyor musunuz? Artık sizi korkutmaya çalışmıyorum; tam tersine, yalvarıyor, ayaklarınıza kapanıyorum. İyiniyetinizin garantisi olarak sizden bir şey istiyorum. Bana o güzel dudaklarınızdan bir öpücük veriniz, bir tek öpücük... Ne olur...»

Genç kız cevap vermedi. Concini onun susuşunu, râzı oluşuna yordu. Görünüşe inanarak kollarını açıp ilerledi...

Gonca, beklediği fırsatın çıktığını sandı. Kaçınmak için herhangi bir hareket yapmadan Concini'nin gelmesini bekledi ve adamı, tam yakınında görünce hançerli elini birdenbire koynundan çıkararak yıldırım hızıyla herifin göğsüne indirdi.

Fakat genç kızın bu hareketini matem çanlarına benzeyen şeytanca bir kahkaha karşıladı ve Concini'nin sesi, İtalyan şivesiyle alay etti:

— «Vay ciğerim! Bu zavallı Concini'ye kıymak mı istiyordun?»

Zaten işin başından beri tetikteydi. Bıçağı görünce geriye doğru bükülüp kaçınmıştı. Sonra genç kızın ince bileğini kuvvetli eliyle kavrayıp bıçağı sökercesine alarak odanın bir köşesine fırlatıverdi. Sonra bileğini bıraktı ve iki elini genç kızın zayıf omuzlarına indirerek âdetâ çökertti. Gözleri parlarken soğuk bir sesle soluk soluğa homurdandı:

— «Artık elimdesin!.. İstesen de, istemesen de benimsin...»

Gerçekten de elindeydi. Concini, şehvetten buruşan iğrenç suratını, genç kızın gönül rızasıyla vermek istemediği öpücüğü almak için yanaştırdı. Gonca, kendini kirlenmekten kurtaramayacağını anladı. Korkudan aklı karmakarışık, kollarını öne uzatarak kendini korumaya kalkışırken boğuk bir çığlık attı. Sonra boğazlanan bir hayvanın duyduğu dehşetle:

— «Odet! Odet..» Diye haykırdı.

Concini, kızın sallandığını hissetti. Şaşkın şaşkın kollarını açıp kendisini serbest bırakınca Gonca yumuşak halı üstüne boylu boyunca yığılıverdi. İtalyan, genç kızın kaskatı, ölü sarılığında, hareketsiz ve nefessiz yığılıp kaldığını görünce korktu:

«*Acaba öldü mü?*» Diye kekeledi.

Sonra kendini toparlayıp eğildi, yanında diz çöktü. Elini yavaşçacık göğsüne koydu; kalp atışlarını duyunca: «*Bayılmış!*» Dedi.

Ve ancak o zaman, ömrü boyunca bütün kadınların deli divane oldukları bir erkek olmanın zevkine doymuş olan Concini, kendini aşağılaşmış hissetti. Gururunun isyanından duyduğu hiddetle dişlerini gıcırdatarak:

«*Ne?..*» Dedi. «*Benden bu kadar korkuyor ha?.. Benim dokunmam onu bu derece tiksindiriyor, bayılarak, yerlere yuvarlanacak hâle geliyor. Lânet olsun?..*»

Kendisini kudurtan bu düşünce, şehvetini soğutmak şöyle dursun, bilâkis yeniden ve daha şiddetle uyandırdı. Genç kızı düşünceli bir tavırla uzun uzun seyretti... Sonra dudaklarından şu sözler döküldü.

«Böylesi daha iyi... Şimdi bu fırsattan da istifade etmezsem, budalalık olur.»

Genç kızı kollarına alarak kaldırdı. Göğsüne bastırarak yatağa doğru yürüdü.

Bu sırada kapılardan biri gürültü ile açıldı. Odanın içine, saçları diken diken olmuş, yüzü allak bulak bir hal almış olan Rospignac, elinde bir hançer sallayarak atladı ve neye uğradığını bilemeyen Concini'nin üstüne saldırdı.

Rospignac'ın arkasından ise fırtınaya, kasırgaya veya yıldırıma benzer bir nesne belirivermişti.

CONCINI'NİN AŞK YUVASI

Odet de Valvert, bütün anlatacaklarını sıralayıp da içini dökünce bir an geldi ki kendisini dik-katle dinleyen Pardaillan'a artık anlatacağı bir şey de kalmamış, Pardaillan da artık herşeyi öğren-mişti.

Bu arada Pardaillan'ın, çiçekçi kız hakkındaki sözleri ilgiyle dinlemekle beraber İnci Çiçeği'nin Concini ile Marie de Médicis'in kızı olduğunu söyle-meyi şimdilik doğru bulmadı, bundan yararlanmayı geleceğe bıraktı.

Nihayet, diyeceğini deyip içini boşaltmış olan Val-vert, sözlerini şöyle bir teklifle bitirdi:

— «Daha vakit erken ve günler de epey uzun. Gringaille, sizin hayvanınızı getirmiş olmalı. Ben de benimkini Lion-d'Or hanından beş dakikada getire-bilirim. İsterseniz hayvanlarımıza atlayıp Fontenay-aux-Roses köyüne kadar bir gidelim. Hiç değilse pek cici bir çocuk olan Loïse'yi de görmüş olursu-nuz.»

Pardaillan alay etti:

— «Siz de bu fırsattan istifade ederek yavuklu-nuzun güzcl gözlerini seyrediverirsiniz.»

Valvert kızardı ve her zaman olduğu gibi açıkyü-reklilikle gülerek itiraf etti:

— «Ne yapayımı?.. Siz benim yerimde olsanız baş-ka türlü mü yaparsınız?»

Pardaillan bir kahkaha savurdu:

— «Bizden geçti, oğlum...»

Ve ciddileşerek:

— «Teklifiniz yerinde,» dedi. «Hem çocuğu görmem, hem de genç kıza bu mesele hakkında bazı sorular sormam gerekir. Haydi gidelim şu köye de küçük Loïse'yi görelim. Senin şu dilber Gonca'na da bir göz atalım. Gidin hayvanınızı getirin, Odet... Şimdi burada bekliyorum.»

Odet de Valvert, sevinçle yerinden fırlayarak hayvanını almak için yola koyuldu. Hanın umumî salonunu geçerken Escargasse kendisini saygıyla selâmladıysa da, kendisine yapılmış olan tembihi unuttuğundan buna dair hiçbir şey söylemedi. Azkalsın büsbütün uzaklaşıp gitmesine de göz yumacaktı. Genç âşık da, sevgilisini görmekten başka bir şey düşünmediği, odasına da uğramadan atını alıp dörtnala köye gideceği için mühim haberi öğrenemeyecekti. Valvert, sokağa çıkmış, epey de uzaklaşmıştı ki Escargasse birdenbire ödevini hatırlayarak yerinden fırlayıp arkasından seğirtti ve:

— «Azkaldı bana tembih edilmiş olan şeyi size söyleyemedim gidecektiniz, Mösyö le Kont,» dedi.

Valvert şaştı:

— «Ne tembihiymiş o?»

— «Mesele şu, efendim: Evinizde sizi bir köylü kadın bekliyor. Bana, bilhassa sizi görmek için şeyden... Ööf, neydi o, canım? Kafa kalmamış ki... Unutuveriyorum. Haa, çiçekli bir isimdi ya... Güllü bir şeydi ama...»

— «Sakın Fontenay-aux-Roses (Güllü kaynak köyü) olmasın?» Diye sordu.

Escargasse hayret etti:

— «Hah, işte oradan gelmiş ve size bir kızılın bahsedecekmiş. Durun bakayım... Yine öyle çiçekli miçekli bir isim işte...»

Valvert, heyecandan boğulan sesiyle:

— «İnci Çiçeği mi?» Dedi.

Escargasse tekrar keyiflendi.

— «Tamam! İnci Çiçeği... Ben size, onun da adında bir çiçek var demiyor muydum? Ne diyordum efendim? Haniya! Gitmiş bile yahu... Hem ne gidiş...»

Yalan değildi. Odet de Valvert, fazla bir kelime bile dinlememiş, genç kız tarafından birisinin kendisini görmeye gelişinden, pek mühim bir şey olmuş olacağını sezerek koşa koşa ayrılmıştı. İçinde kötü bir sıkıntı belirivermişti.

Escargasse tamamen afallayarak yolun orta yerinde kalakaldı. Onun da gözü oldukça açıktı. Birdenbire söylendi:

«Vay canına! Mesele mühimmiş meğerse... Acaba ona daha önceden söylemediğime çok mu fena ettim?.. Ah, o benim kırılması kafam yok mu?»

Odet de Valvert, birkaç saniyede Cossonnerie sokağına ulaştı. Çılgın sığırayışlarla merdiveni tırmanarak fırtına gibi evine girdi. Perrine ana hâlâ oradaydı ve sabırsızlığından kendi kendini yemeye başlamıştı. Çok vakit kaybetmiş olduğu için kısa cümlelerle durumu delikanlıya anlattı ve yine kısaca lâzım gelen izahları verdi... Valvert bu izahatı alınca fırtına gibi çıktı. Merdivenlerden yuvarlanırcasına indi. Ahıra girip hayvanına bir başlık takacak zamanı ancak buldu. Atın çıplak sırtına atlamasıyla mahmuzlarını hayvanının karnına daldırması bir oldu ve beygir, Sarraflar Köprüsü istikametinde dört-nala kalkıverdi.

Böylece bütün Üniversite mahallesi boyunca çılgın bir hızla hayvanı koşturdu. Sokaklardan kendisine edilen küfürleri ve lânetleri duymadan, şehrin göbeğinden yıldırım gibi geçti. Bu çılgın koşu, böylece

Casset sokağı yakınlarına kadar sürdü. Bu sokağa da şimşek gibi dalacaktı ama, önünde ve epeyce uzakta elini kolunu sallayarak kendisini durdurmaya çalışan bir adam farketti. Bu adamın Landry Coquenard olduğunu tanıyabildi. Landry, Paris'i allak bullak edip de efendisini bulmaktan ümidini kesince kendi başına, evlâdı saydığı genç kızı kurtarmaya kalkışarak buralara kadar gelmişti. Valvert, uşağını tanıyınca hayvanını bir an için yavaşlattı ve tam onun önünde bir saniyecik durup sol elini ona uzattı, bağırdı:

— «Atla!..»

Landry Coquenard, hızla hayvanın üstüne, delikanlının arkasına sıçradı... Ve hayvan, iki katlı yüküyle yine dörtnala kalktı. Zaten artık eve de bir şey kalmamıştı. Beygir, aynı hızla Casset sokağına dalarak birkaç adımda Concini'nin küçük evinin önüne ulaştı ve orada zıkkadak durdu...

Valvert yere atladı ve kapının tokmağını delicesine çalarken bağırmaya koyuldu:

— «Gonca! Gonca!..»

Sükûnetini pek kaybetmemiş olan Landry Coquenard, efendisinin bu patırdısı karşısında yavaş sesle itiraz etti:

— «Aman efendim, ne oluyorsunuz?.. Böyle çalarsanız, içeridekiler baskına uğradıklarını sanırlar. Açarlarsa şaşarım yâni...»

Odet, çok heyecanlıydı ama, içinden bu düşüncenin haklı olduğunu kabul ediyordu. Yapılan patırdıya rağmen kapı yine açıldı. İki birden fırtına gibi evin taşlığına daldılar. Tam bu sırada yukarıdan doğru Gonca'nın feryadı kulaklarına çınladı. Valvert:

— «Geldim, geldim!»

Diye âdetâ kükredi ve sesin geldiği yöne doğru merdivenlere atıldılar. Öte yandan, gürültüyü merak eden Eynaus, Longval, Roquetaille ve Loignes de şefleri tarafından beklemeye memur edildikleri odanın kapısını açmış, taşlığa çıkmışlardı. İkisini de hemen tanıyarak müthiş küfürlerle yollarını kesmek için saldırdılar. Fakat kılıçlarını çekmeye bile vakit bulamadılar. İki adam, kuduz gibi üstlerine yürüdü. Göğüslerine birer yumruk yiyen iki muhafız, dört adım öteye fırlayıverdi. Bunlardan biri, hıncını asla unutamayan Landry Coquenard'ını bilhassa nişanladığı Longval'di. Okuyucularımız, Longval'in, Landry'i idam sehpasına götürürken boynuna ip takıp sürükleyenlerden biri olduğunu hatırlayacaklardır. Geri kalan iki muhafız da birer müthiş yumruk yiyerek çekilmek zorunda kaldılar. Efendi, önden koşarak merdivenleri dörder dörder tırmandı. Uşak ise yumrukların verdiği sersemlikten kendine gelir gelmez ikisinin de peşlerinden saldıran ve bir yandan da:

— «Tutun! Komayın! Gebertin!»

Diye bağırarak Eynaus'la Roquetaille'yi gözetlemeye koyuldu. Hattâ Eynaus'un önüne geçen Roquetaille'nin kendisine erişebilmesi için yürüyüşünü kasten yavaşlattı da... Ve Roquetaille'nin tam istediği yakınlığa geldiğini kestirince yüzünü dönmeye bile lüzum görmeden geriye doğru herife öyle müthiş bir tekme savurdu ki Roquetaille, merdivenlerden paldır küldür yuvarlanırken Eynaus'u da birlikte sürükledi... Landry Coquenard, bu muvaffakiyetini parlak bir zafer anırmasıyla kutladı:

— «Aaa - iii... Aaa - iii...»

Ve nihayet iki sıçrayışta tam Rospignac'ın peşinden Concini'nin odasına rüzgâr gibi dalan Valvert'e yetişti.

Valvert, Baron'un hançeri havada bir ışık çakıp

Concini'nin sırtına düşeceği sırada Rospignac'ın üstüne çullanıvermişti. Rospignac'ın hançeri boşluğa indi. Delikanlının iki çelik yumruğu herifin üstüne çökmüş, kendisini çevirmiş ve sanki saman bir korkulukmuş gibi havalandırmıştı. Sonra Valvert'in çizmesi kalktı, muhafızların şefinin kaba etlerine müthiş bir tekme inmesiyle tam Landry Coquenard odaya dalarken onun ayaklarının dibine top gibi yuvarlanması bir oldu. Landry Coquenard, Rospignac'a kendini toparlamasına meydan vermeden kafası koparılan domuzlar gibi cırlak sesler çıkararak herifin üstüne çullandı. Odanın içini bir anda o kadar kalabalık bir domuz çatırdısı kapladı ki Concini'nin evi salhaneye döndü. Landry, bir yandan böyle koskoca bir domuz sürüsüne rahmet okutacak bir patırtı koparıırken öte yandan da Allah ne verdiyse yumruk, tekme, toslamak velhâsıl ne kolayına geldiyse savurarak Rospignac'ı yarı baygın bir hale getirdi. Bütün bunlar gayet kısa bir zaman içinde olup bitmişti. Landry, düşmanın serilip kaldığını görünce herifi bacaklarından sürüyerek kapıdan dışarı çıkarttı, merdivenlerden aşağıya sallayıverdi. Sonra tekrar geri döndü ve oda kapısını güzelce kilitledi.

Concini, Rospignac'ın odaya girişini duymamıştı... Zaten kendisini evinde ve emniyette hisseden Concini, bu sırada öyle bir şehvet coşkunuğu içindeydi ki bir şey duymasına, görmesine imkân yoktu. Şimdi o, sadece haris bir zevkle kucağında sıktığı bâkir vücudu görüyordu. Bu vücudun tatlı sıcaklığı, onun damarlarına kadar nüfuz ediyor, vücudunda dolaşan kanını kızdırıyor ve kafasında öyle müthiş uğultular yaratıyordu ki herhangi bir gürültü bu uğultuları bastıramazdı. Bu itibarla Concini, genç kız kucağında taşıyarak karyolanın bulunduğu basamakları çıktığı vakit arkasında anormal bir şeyler olduğunu sezer gibi oldu. Gonca'yı, yatağa bırakarak

kaşlarını çatıp arkasına döndü ve ancak Rospignac'ın Landry Coquenard'ın pençesine düşerek müthiş domuz cayırtılarıyla muhafızlar şefini leşe çevirdiğini görebildi... Eski uşağını hemen tanıdı. Aynı anda karşısına dikilivermiş olan Odet de Valvert'i de hemen tanımakta gecikmedi ve hayretinden olduğu yerde çakılı gibi kalakaldı.

Valvert'e gelince delikanlı, müthiş faciaya engel olmak için tam zamanında yetiştiğini hemen anlamıştı... Bütün benliğini saran kötü sıkıntı birdenbire dağılmış, derin bir ferahlık nefesi almıştı. Bu ferahlığı, Gonca da sanki sevgilisinin kendisini kurtarmaya gelişini hissetmiş gibi karyolada kıınılanmaya başlayınca daha ziyade artmakta gecikmemişti...

Karşı karşıya duran iki adam, kısa bir zaman sessizce kalakaldılar. Bu kalış, Concini'de hayretin verdiği bir toparlanma, Valvert'de ise sadece soluk almak ihtiyacından ileri gelmişti. Bu esnada da Landry Coquenard işini bitirip odaya dönüyor ve kapıyı güzelce kapatıyordu.

Concini çabucak kendine geldi. Landry Coquenard'ın kapıyı kilitleyişini görünce imdat çağırmanın beyhude olacağını kestirdi. Kendinden başka kimseye güvenemezdi. Korkak değildi ve cesur olduğunu gösterdi de... Silâh olarak üstünde hançeri vardı ve bu hançeri çekmesiyle basamaklardan odaya inmesi bir oldu. Aynı anda Valvert de hançerini sıyırıp eline almıştı. Artık endişesi kalmamıştı ama onun yerine benliğini müthiş, öldürücü bir hiddet kavramıştı. Alnında iri ter taneleri birikmişti ve yüzünün rengi uçmuştu:

— «Concini!..» Dedi. «İkimizden biri ölecek... Sen öleceksin, Concini...»

Bu söz, bir idam hükmünün amansız keskinliğiyle söylenmişti. Ne kadar cesur olursa olsun Concini'nin

sırtından soğuk korku terleri boşandı... Titreyerek kekeleydi:

— «Bu iki sefil haydut, tepeden tırnağa silâhlanıp buraya beni öldürmeye gelmişler... Benim yanımda ise kılıcım bile yok...»

Bu sözü karşısındakilere hakaret olsun diye söylememişti. Düşüncesini yüksek sesle söylüyormuş gibi bir hali vardı. Mamafih söz, Valvert'e hemen dokundu. Kılıcını çıkardığı gibi Landry Coquenard'a fırlattı ve mütehakkim bir sesle emir verdi:

— «Canına kıymet veriyorsan ne olursa olsun, yerinden kımıldanmayacaksın, Landry...»

Fakat Landry Coquenard, kendisine emredildiği gibi yerinde durmak şöyle dursun, bilâkis onlara yanaştı ve garip bir heyecanla allak bullak olmuş bir halde, titreyen sesiyle.

— «Mösyö,» dedi, «sahiden karar verdiniz mi?.. adamı öldürecek misiniz?»

Aşağılayıcı bir edâ ile parmağını uzatmış, bu müdahaleden fena halde ürken Concini'yi gösteriyordu. Zaten üçü de öyle şaşkın ve dalgındılar ki İnci Çiçeği'nin bu anda gözlerini açarak tamamen iyi olduğunu farkedemediler bile... Landry Coquenard'ın sesindeki gariplik, Valvert'in dikkatini çekti. Bir an uşağını süzerek düşünceli kaldı. Sonra sert bir sesle:

— «Bunu neden soruyorsun?» Dedi.

Artık sesi titremeyen Landry Coquenard:

— «Çünkü,» dedi, «çünkü uzun zamandır bana ait bulunuyor. Onun için sizden, onu sağ bırakmanızı dilerim, mösyö... Sağ bırakınız da onu gebertmek keyfini ben süreyim...»

Bu sözler, öyle müthiş bir kin edâsıyla söylenmişti ki hem Concini, hem Valvert, hem de Gonca'nın sırt-

larından soğuk terler boşandı. Fakat Valvert, uşağının ricasını reddetti:

— «Concini benim elimle ölecektir.»

— «Şu halde mösyö, müsaade edin de ben öne geçip onunla önce dövüşeyim... O beni öldürdükten sonra siz de onu haklısınız.»

Valvert, uşağına tekrar dikkatle baktı. Sonra başıyla birkaç defa «hayır» diyerek yine reddetti:

— «Evvêlâ efendi, sonra da uşak gelir. Ben ölürsem, sen benim yerimi alırsın, işte bu kadar... Daha bir kelime söylemeye kalkarsan, namusum hakkı için önce seni temizlerim, Landry...»

Landry Coquenard, adamakıllı mahzun bir tavırla:

— «Haklı söze bir şey diyemem,» dedi. «Fakat birazdan sözümü dinlemediğimize pişman olacaksınız.»

Ve soğuk bir edâ ile selâm vererek elinde efendisinin kılıcı olduğu halde gidip kapıya yaslandı, beklemeye başladı.

Valvert'le Landry Coquenard çene yarıştırdıkları Concini yavaş yavaş yer değiştirmiş, karyolanın ayak ucuna gelmişti. Basit de olsa, bu manevradan memnun kalmış olacaktı ki hafifçe gülümseyerek karyolayı baştan başa dolaşmak için daha ne kadar yolu kaldığını, soluna bakıp gözüyle ölçtü ve yine aynı sinsi ustalıklı manevrasını tamamlamaya niyetleniyordu ki Valvert, daha uzağa gitmesine fırsat bırakmadı. Üstüne yürüyerek bağırды:

— «İşte, gözünün önünde söz verdim. Bu adam, ben ölmeden işe karışmayacaktır... Senin de hançerin var, benim de... Haydi bakalım... Seninle eşit silâhlarla erkekçe dövüşeceğiz. Kendini kolla...»

Concini, yine sola bakınıp oraya doğru ilerleyecek olduysa da, Valvert:

— «Kendini koru... Namusum hakkı için geber-
tirim,» diye kükreyince artık tereddüdü bırakarak
cevap yerine dövüş vaziyeti aldı. İki düşman, bir an,
gözleriyle birbirlerinin gücünü ölçerek hain ve öldü-
rücü bakışlarla baktılar... Sonra ilk hücumu Concini
yaptı... Hançerini, müthiş bir hiddetle savurdu. Fa-
kat bu hücumun, karşısındakini öldürmekten ziyade
kendine yol açmayı gaye edindiği seziliyordu. Nite-
kim aynı zamanda yana, sola doğru hızla sıçramış,
epey mesafe de almıştı.

Valvert, bu hücumu karşıladı. O da sağa doğru sıç-
radı ve Concini, onu karşısında bulmuş oldu. Deli-
kanlı, İtalyan'ın manevrasını sezmişti. Sâfi dikkat
kesilmiş içinden: «*Bir sinsilik tasarlıyor ama acaba
ne?*» Diyordu. Concini, ikinci bir hücum daha yap-
tı... Bu da birincisi gibi sola doğru sıçramak, mesafe
kazanmak, soldaki duvara yanaşmak için oldu.
Sonra küçük adımlarla daima sola doğru gerilemeye
koyuldu . Ozaman Valvert, birdenbire herifin dalave-
resini sezdi: «*Haa, soldaki duvarda muhakkak gizli
bir kapı var. Oradan sıvışmak istiyor,*» dedi. «*Kaçar-
sa ben de Gonca da mahvolduk demektir.*»

Ve artık herife fırsat bırakmadı. Birdenbire bacak-
ları üstünde yaylanarak hızla Concini'nin üstüne atıl-
dı. Kollarıyla ona sarıldı. İtalyan, müthiş bir küfür
salıverirken delikanlı da bir kahkaha savurdu... İki
düşman, tek elleriyle birbirlerini sımsıkı yakalarken
öteki elleriyle de ölüm darbesini savurmayı denedi-
ler. Sonra birden müthiş bir korku feryadı duyuldu.
Concini'nin yere yuvarlandığı ve Valvert'in de dizini
herifin göğsüne dayayarak üstüne çöktüğü görüldü.
Valvert'in sol eli, İtalyan'ın gırtlakını sıkıp kendisini
yere mıhlarken sağ eli de yıldırım hızıyla havaya
kalkıyordu. Bu elde hançer parıldadı.

Fakat bu el inmedi. Landry Coqueuard, Concini'-
nin yere yıkıldığını ve artık hesabını tamam oldu-

ğunu görünce birdenbire seğirtip iki eliyle Valvert'in hançerli bileğine asılıvermişti. Valvert, hiddetle başını çevirdi, dehşetli bir sesle bağırdı:

— «Allahın gazabı herif!.. Evvelâ seni mi geber-
teyim istiyorsun?..»

Landry, gayet resmî bir tavırla cevap verdi.

— «Mösyö, siz bu adamı öldüremezsiniz.»

Valvert bağırdı:

— «Neden öldüremezmişim?»

— «Çünkü bu adam, sevdiğiniz kızın babasıdır.
Evlenmek istediğiniz kızın babasıdır, mösyö...»

Valvert, birdenbire Concini'yi bırakarak ayağa fırladı. İnci Çiçeği de yatağında doğrulmuş ve karyolanın öbür tarafına inmişti. Sapsarı yüzü ve cansız bacaklarıyla yere yıkılmamak için karyolaya sarılmış duruyordu.

Bu feci sahnenin dört kahramanı, bir an sessiz sadasız kalakaldılar...

Sonra Valvert kulaklarına inanamıyormuş gibi söylendi:

— «Babası demek, ha?..»

Dehşet içinde kalan İnci Çiçeği:

— «Babammış!» Diye hıçkırdı.

Landry Coquenard da yeniden tasdik etti:

— «Evet, öz babası...»

Ve itiraz kabul etmez bir serzenişle:

— «Ah, mösyö,» dedi, «niçin sizden önce benim onunla dövüşmeme razı olmadınız?.. Sizin yapamayacağınız şeyi, ben pekâlâ yapabilirdim ve ondan kurtulmuş olurduk. Halbuki şimdi ne oldu? İnşallah inadınız büyük felâketlere sebep olmaz, mösyö...»

Odet de Valvert, sinirli sinirli, bıyıklarını ısırarak başını önüne eğdi. Şimdi, Landry'nin çok haklı oldu-

ğunu seziyordu. Gonca'nın babası olan Concini'nin en aşağı Gonca'ya âşık Concini kadar ve belki de ondan daha fazla tehlikeli olacağını kavramaya başlamıştı. Şimdiye kadar bir düşman ve ahlâksız bir rakip tanıdığı bu adamı serbestçe temizleyivermesi mümkünken bundan sonra bu imkânı ebediyen kaybetmiş bulunuyordu.

Concini ise Landry'nin söylediği sözlerle beynine bir tokmak yemiş gibi olmuştu. Doğrusunu söylemek gerekirse bu sözler, duygularını allak bullak etmişti. Gonca'nın, kızı olduğunu öğrendiği andan itibaren ona karşı duyduğu sevgi yok oluverdi. O zaman hakikaten kendinden iğrendi, korktu ve öz kızını menhus bir aşkla tâkip etmiş olduğu için kendini tabiat dışında bir canavar, mel'un bir mahlûk gibi gördü.

Dört insanı, oldukları yerde taş kesilmişçesine mihlayıveren bu şaşkınlık ânı, birkaç saniye kadar sürdü ama hepsine yüzyılmış gibi geldi.

Belki bu hal, daha da uzardı. Lâkin karyolanın solunda ve başucunda, yâni Concini'nin sinsi manevrasıyla kaçmak istediği yerdeki duvarda bulunan gizli bir kapı birdenbire açıldı. İçeriye iki kadın girdi.

Landry Coquenard, bu iki kadını görür görmez, hemen Valvert'in koluna yapışıp sıktı. Gözüyle bu kadınlardan önde gelerek muhteşem ve azametli adımlarla ilerleyenini işaret edip alçak sesle kulağına fısıldadı:

— «İşte, Florance'nin, nişanlınızın annesi...»

Bütün vücuduyla titreyen Valvert, yerinde sıçradı:

— «Ana Kraliçe mi?»

Landry Coquenard, gözucuyla ana Kraliçenin önünde reverans yapan Concini'yi göstererek devam etti:

— «Dünyaya geldiği anda kızlarını ölüme mahkûm etmiş olan anne ve baba işte bunlardır. Dikkat edin, mösyö, dikkat edin...»

Valvert, cevap yerine, hançerini tasasız bir tavırla beline taktı.

İkisi de pek alçak sesle konuşmuşlardı. Fakat seslerini çok kısmış olmalarına rağmen İnci Çiçeği, konuşulanları duymuştu... Yüzünün solukluğu daha da artmıştı. Yuvalarından uğrayan gözlerini Marie de Médicis'e dikmişti ve bakışlarında hem tecessüs, hem de müthiş bir acı okunuyordu. İçin için yanıp tutuşuyordu: «*Annemmiş... İşte bu kadın benim anemmiş. Ve ben dünyaya geldiğim günü beni ölüme mahkûm eden kadın, bu anne imiş. Aman ya Rabbi!.. Benim anam canavar mı?.. Buna inanayım mı ben? Keşke ölseydim de bu dakikaları yaşamasaydım.*»

Onüçüncü Louis'in annesi, Naip Kraliçe Marie de Médicis, odaya girerken gayet ciddi, endişeli ve sinirli görünüyordu. Girer girmez, karyolanın ayak ucunda renksiz ve kudretsiz durakalmış olan Gonca'ya bakmış, gözlerini bir daha ondan ayırmaz olmuştu.

Ardından, Concini'nin karısı Léonora geliyordu. O da Gonca'ya yiyecekmiş gibi bakıyordu. Yalnız, Kraliçe'nin bakışlarında biraz kaçamak bir hal sezilirken onunkilerde ölüm hükmü verircesine bir ısrar vardı

Kızın annesi odada belirir belirmez Odet, hemen Gonca'ya yaklaşmıştı. Genç kızın, her zamankinden fazla tehlikede olduğunu seziniyor ve hissediyordu ki aslında hiç de düşmanı olmayan bu zavallı kızın hakikî koruyucuları olmaları gereken anasıyla babası, en büyük düşmanlarıydı ve bu düşünce Valvert'i isyan ettiriyordu. Landry Coquenard da aynı düşüncede olduğu için hemen gelmiş, efendisinin yanına dikilmişti.

Concini, zaten bütün kudretini teşkil eden bir kıvraklıkla kendini toparlamıştı. O andan itibaren Valvert'i hiçe saymaya başladı. Artık iyice biliyordu - çünkü parlak misalini daha yeni görmüştü - nişanlısının babası olduğu meydana çıkar çıkmaz Valvert'in gözünde kutlu bir mevki edinivermişti... Şimdi asıl bütün kozlar onun elinde bulunuyordu. Burada efendice konuşup hareket etmek hakkı ondaydı ve bu haklarından bol bol istifade etmeye katiyen karar vermişti. İlk iş olarak hızla ilerleyip Kraliçe'yi karşıladı.

Odada bulunanların hepsi bir an, derin bir sessizlik içinde kalakaldılar.

Kraliçe odaya girer girmez ilk iş olarak Concini'ye aksi aksi bakmış, sonra gözlerini, kızı olduğunu bildiği İnci Çiçeği'ne dikmişti. Eğer İnci Çiçeği'nin yanında iki muhafız gibi duran Valvert'le Landry'i görmemiş olsaydı, Concini'yi suçüstü ve ihanet halinde yakaladığı için adamakıllı haşlayacaktı. Fakat burada bulmayı hiç ummadığı bu iki adamı görür görmez, kıskançlığından eser bile kalmadı. Bir tek şeyi iyice kavradı: Başbaşa kalmış bir çifte baskın vermiş değildi. Şu halde Concini, kendisine sadakatsizlikte bulunmuş olamazdı. Bu yüzden, Concini'ye karşı olan tavrı da hemencecik değişiverdi.

Kraliçeyi buraya, Léonora getirmişti. Hemde kocasının ihanetini yakalatarak Concini'yi ve kendisini Kraliçenin gözünden düşürmek pahasına... Bu iş, onlar için kötü bir netice verebilirdi. Fakat başka çare bulamamıştı... Kraliçeye kızı olduğunu yutturmak istediği genç kızın - çünkü Gonca'nın sahiden onun kızı olduğunu bilmiyordu- ölüm kararını verdirtmek için Kraliçenin yardımına muhtaçtı ve şu anda bu iş, onca en mühim, her türlü tehlikeyi göze aldırta- cak kadar mühim bir işti. Tabii bu müthiş kıskanç kadın da ne Valvert'i, ne de Landry Coqueneard'ı bu-

rada bulacağını ümit etmiyordu. O da Marie de Médicis kadar hayret etti. Fakat Odet de Valvert'le Landry Coquenard'ı tanıdığı ve Kraliçenin bilmediği bir sürü şeyden haberi olduğu için burada geçmesi muhtemel olayı çabucak sezdi ve içinde zalim bir sevinç duyarak düşündü: «*Vah zavallı Concincocuk vah... Kendi evinde bile sevgilisi uğruna dövüğe gelen bu rakibinden yakayı kurtaramamış. Doğrusu şu sergüzeştçi de az cesur adam değil haa...*» Bu, ilk bakışta onun anladığı şey olmuş, sonra da hayret etmişti: «*Ama, bunlar herhalde dövüşmüş olmalıdır... Nasıl oluyor da Concino yalnız bulunuyor? Yalnız bulunduğuna göre Samson kadar kuvvetli olan bu adam nasıl olmuş da onu öldürmemiş?*» Ve gözlerini üç adamın yüzlerine dikerek hakikati kavramaya çalıştı.

Bu sırada Concini de Kraliçeye doğru ilerleyerek saygıyla eğilmiş.

— «Siz ha, madam?» Demişti. «Fakirhaneme ne şeref...»

Bu sözleri söyledikten sonra tir tir titreyerek sesini alçalttı ve aceleyle İtalyanca olarak ilâve etti:

— «Sizinle hemen konuşmam lâzım, madam... Selâmetimiz buna bağlı. Başımıza pek kötü bir iş geldi. Şu gördüğünüz genç kız, bizim kızımızmış, madam.»

Ne kadar alçak sesle konuşmuş olursa olsun, Kraliçe'nin arkasında duran Léonora da bu sözleri duydu. Fevkalâde hayrete düşmekle beraber istifini bozmadı. Bu sırada Marie de Médicis de soluk halinde Concini'ye cevap veriyordu:

— «Ben biliyorum sevgilim ve buraya, size bu haberi vermeye gelmiştim.»

Kızından bahseden sesinde bir tatlılık seziliyordu... Concini buna ehemmiyet vermedi:

— «Geliniz, madam. Allahaşkına geliniz.»

Marie:

— «Bir dakika,» diye mırıldandı.

Hâlâ karyolanın ayakucunda halsiz ve soluk duran genç kıza döndü. Birden soğuklaşıp âmir tavrı peydahlayan ve zerrece yumuşaklık bulunmayan bir sesle:

— «Arkamdan gelin, matmazel,» dedi.

Bu emri verdikten sonra dinlenip dinlenmediğine bakmaya bile lüzum görmeden dönüp yürüyerek odadan çıktı. Geçerken Léonora'ya alçak sesle bir şeyler emretti. Asık suratla girdiği bu odada bir dakika bile durmamıştı. Ama, şimdi, buradan güler yüzle çıkıyordu. Hiçbir kıskançlık eseri göstermemiş; tekrar kavuştuğu kızına en ufak bir şefkat göstermemişti. Hattâ, namussuzluğun canlı şahidi olan bu kızın nasıl bir tehlike teşkil ettiğini de sezmemiş görünüyordu. Hayır, bu odadan neşe içinde çıkıp gidiyor ve bir tek şey düşünüyordu: «*Concini, onu aldatmıyordu...*» Onun asıl önem verdiği şey de buydu.

Concini, gerine gerine, kabara kabara, içindeki endişeyi saklamaya çalışarak peşinden gitti. O, şahane metresinden daha uzağı gören bir adamdı.

Léonora ise Valvert, Gonca, Landry grubundan epey uzakta, küçük kapının eşiğinde kaldı. Kafası boyuna çalışıyor ve yeni öğrenmiş olduğu hakikatlere dayanarak yeni entrikalar çevirmeye hazırlanıyordu. Bu entrikalar da, daima her zaman çevirdikleri gibi sevgili Concino'sunun emniyet ve istikbalini sağlamaya yarayacaktı.

Bu sırada Gonca, Kraliçe'den aldığı emre uyarak yürümeye koyulmuştu. Valvert, onu kolundan tutarak tatlı bir sesle sordu:

— «Nereye gidiyorsunuz?»

— «Annemin arkasından gidiyorum. Duymadınız mı beni çağırdı.»

Bunu gayet garip bir sükûnetle söylemişti. Ve delikanlıya cevap verme imkânı bırakmadı, Landry'ye dönüp sordu:

— «Buradan çıkan adamla kadın, benim babamla annemdir dedinizdi, değil mi?»

Adamakıllı şaşalayan Landry Coquenard, kekeleydi:

— «Söylediğimi inkâr edemem. Ama, sizin duyup anlayacak halde bulunduğunuzu vallahi bilmiyordum.»

— «Duydum ve anladım. Bir kere olan oldu. Yanılmadığınızdan eminsiniz ya?..»

Landry Coquenard içini çekti:

— «Maalesef, katiyen eminim.»

Ve birdenbire kendi kendine fena halde kızarak:

— «Allah beni bildiği gibi yapsın,» dedi. «Eşşekler gibi bağırmamın pek lüzumu vardı, değil mi? Doğru lâf söylemenin pek sırasıydı...»

— «Ama, benim itaat etmem lâzım... Kraliçenin emrini değilse bile, annemin sözünü dinlemem lâzım değil mi?..»

Bu soru da Valvert'e sorulmuştu. O da Landry Coquenard kadar şaşalamıştı ve sinirli bir hareketle bıyıklarını ısırarak düşünüyordu: «*Şimdi kalkıp ona, doğduğu gün anasıyla babasının kendisini öldürmek istediklerini, bugün de o zaman kaçırdıkları fırsattan yararlanarak aynı işi yapmaya kalkışmalarının pek muhtemel olduğunu mu söyleyeyim?*»

Hayır, bunu yapamaz; bir evlâda, anasından, babasından sakınması gerektiğini söyleyemezdi... Halbuki onu bu işten caydırması icap ettiğine de kuvvetle inanmıştı. Onun için aynı tathılıkla genç kızın sözüne cevap verdi.

— «Yapmaya niyetlendiğiniz şey, o kadar ihtiyatsızca ki... Doğrusu, buna göz yumamam.»

Acaba Gonca, delikanlının neler düşündüğünü bakışlarında mı okumuştur? Yahut da belki, ana-babasının, kendisine karşı neler duydukları hakkında bir kuşkusunu mu vardı? Belki... Sebep ne olursa olsun, nahif elini, delikanlının koluna değdirdi, rengi uçuk, fakat vücudu dimdik, iri ve ışıklı gözleriyle ona bakarak pek acıklı görünen garip sükûnetiyle düşüncelerini söyledi:

— «Annemin bana ne yapmak istediğini öğrenmek için yanıyorum. Bu yüzden, şu kapının ardında beni cellâdın bile beklediğini bilsem, yine sözünü dinleyip gideceğim.»

Bu sözleri, verdiği karardan caymayacağını belirten bir edâ ile söyledikten sonra kesin adımlarla ilerledi. Odet de Valvert, onun neler düşündüğünü ve hangi dayanılmaz arzuya boyun eğdiğini bildiği, kendisi de onun yerinde aynı şeyi yapacağından emin olduğu için artık genç kızı durdurmaya cesaret edemedi ve eğilip selâm vermekten başka çare bulamadı.

Aralarındaki bu konuşma, ne kadar kısa sürmüş olursa olsun, sözlerinden hiçbir şey anlamamış olan Léonora'yı epey endişelendirmişti. İşe katılmak gerektiğini hesaplamıştı, gizli kapıya yöneldiğini görünce içi rahatladı. Elinden tutup iki adımda odanın ortasına ulaşmıştı. Bu sırada genç kızın elinden hafifçe çekerek en tatlı sesiyle:

— «Çabuk olun, yavrum... Kraliçeyi bekletmek ayıp olur,» dedi.

Ama, nişanlısının arzusuna engel olmaya kıyamamış olan Odet de Valvert, genç kızı büsbütün yalnız bırakmaya karar vermiş değildi. O da onun peşinden giderek onu koruyacaktı. Nitekim genç kız ka-

pıya yönelirken o da Landry Coquenard'daki kılıcını alıyor ve adamakıllı dövüş kokan bir hareketle kuşanıyordu. Aynı zamanda soğuk bir tavırla Landry'nin gözlerinin içine baktı ve:

— «Postuna kıymet veriyorsan, peşime düşmeye kalkışma,» dedi.

Landry Coquenard da aynı soğuklukla cevap verdi:

— «Ne kadar kıymetsiz görünürse görünsün, gözlerimde postumun itibarı pek büyüktür.»

Sonra birden dikildi ve:

— «Fakat işin ucunda «yavru» var, mösyö... Ve yavru, ufacık Florence-adı Florence'dir, mösyö-benim serseri hayatımda işlediğim tek sevabın canlı ispatı olan bu yavrucak, benim vaftiz kızımıdır. Gözlerimde onun itibarı, benim pöstekiminkinden de büyüktür... Siz burada kalmaya karar vermiş olsaydınız bile ben yine öbür tarafa gidecektim. Hem de pek kıymet verdiğim postumun kapının öte yanında bırakacağı-mı bile bile, yapayalnız gidecektim, mösyö...»

Valvert, ister istemez gülmeye mecbur kaldı ve:

— «Haydi gel peşimden öyleyse,» dedi.

Bu bir-iki lâkırdı, birkaç saniyelerini almıştı. Bu sırada Léonora da kızı çıkarmış ve kapıyı kapatıvermişti. Hem bu hareketi o kadar tabii yapmıştı ki genç kızda en ufak bir şüphe bile uyandırmamıştı. Herhalde gizli bir mekanizma ile açılıp kapanan bu kapı, hafif bir itişle kendiliğinden kapanıvermişti... Kapıyı geçtikten sonra girdikleri koridorda, bir-iki adım ilerleyince Léonora bir başka kapı açarak kenara çekildi ve genç kıza içeri girmesini işaret ederek:

— «Siz lütfen birazcık bu odada bekleyin,» dedi. «Kraliçe şimdi sizi çağırır.»

İnci Çiçeği veya Florance - asıl göbek adı böyle olduğu için biz de bundan sonra kendisine bu ismi vereceğiz - başını hafifçe eğip selâmladıktan sonra hiçbir şey söylemeden, tereddütsüzce içeri girdi. Eğer bu sırada arkasına bakmış olsaydı, ardında Valvert'le Landry'yi bıraktığı kapının duvarla bir olmuş olduğunu görecekti ama, bakmadı ve tabii hiçbir şey de göremedi.

Léonora, genç kız içeri girdikten sonra bu kapıyı da kapayarak yoluna devam etti. Birkaç adım ötede tekrar başka bir kapının önünde durdu. Bir an tereddüt etti, hattâ açmak için elini kapının tokmağına kadar uzattıysa da, sonra tekrar çekerek başını salladı ve mırıldanarak geçti:

«Hayır, şimdi Concino'cuğumun bana ihtiyacı yoktur... Başka yerde olursam, ona daha faydalı olurum. Mademki şimdi o, şu iki adamı, o mendebur menhus ve hain uşağı unuttu; bâri onlarla ben meşgul olayım. Bu iki adam, kocamın müthiş sırrını biliyorlar ve isterlerse onu mahvedebilirler. Her nasılsa girmiş oldukları bu evden sağ çıkmaları doğru değildir. Bu işi ben üstüme alayım. Zaten ikisi de elimde değiller mi? Ondan sonra şu genç kızın da icabına bakarım.»

Léonora, işin hiçbir tarafını eksik bırakmıyor ve herşeyi düşünüyordu. Odet de Valvert'le Landry Coquenard birazdan bunu göreceklendir.

Nitekim kadın, gizli bir merdivenden zemin katına indi. Buradaki odada, Rospignac ile dört muavini, Eynaus, Longval, Roquetaille ve Loignes'i buldu. Burada bağırıtı ve çağırıtı alabildiğine gidiyordu. Az önce kendilerine pek kötü bir oyun oynamış olan iki serseriye karşı kızgınlıkları gemi azıya alınmış, ağız dolusu küfür savurup lânet okuyarak kendilerini zaptetmeye çabalıyorlardı.

Hanımlarının söylediği ilk sözleri, pek çılgın bir sevinçle karşıladılar. Léonora, bir an Rospignac ile konuştu ve derin bir sessizlik içinde dinlenen bazı emirler verdi. Sonra da geri dönerek odadan çıktı. O çalkalı henüz bir dakika olmamıştı ki beş adamdan biri de hayvanına atlayarak çatlatırcasına koşturuyor ve Concini'nin Tournon sokağındaki saray yavrusu konağına ulaşıyordu. Rospignac, harekete geçme iznini alır almaz, dakika kaybetmemişti.

Léonora, onlardan ayrıldıktan sonra küçük bir odaya girdi. Burada yapayalnız Stocco vardı. Yumuşak bir koltuğa rahatça gömülmüş olan Stocco, önüne bir şişe eski şarap almış, saf kristalden bardağında, etrafa güneş ışıkları saçan bu şaraptan yudum yudum içerek vakit öldürüyordu. Hanımını görünce ayağa kalkarak lâubali ve mübalâğalı selâmlarından birini çaktı. Sonra hiç şüphesiz bir sürü kirli işte suç ortaklığı etmiş olmanın verdiği küstah bir terbiyesizlikle tekrar koltuğuna gömülüp şeytan şeytan gülerek Léonora'nın ağzını açmasını bekledi. Léonora, bu davranışı başka biri yapmaya kalkmış olsaydı adamakıllı azarlayacağı muhakkak olan bu hareketlere aldıriş etmedi. Onun karşısına oturdu ve eski alışkanlığıyla gayet ihtiyatlı davranarak bir sürü soru sormaya koyuldu. Stocco, efendilerini pek umursamıyordu ama haddini aşmaya kalkıştığı takdirde kendini çok tehlikeli bir duruma atmış olacağını bilmiyor değildi. Üstelik hanımının ne müthiş bir hilekâr olduğunu da pekâlâ biliyor ve kendisini aldatmaya veya ufacık bir ihanette, merhametsizce mahvedeceğini de gözönünden ayırmıyordu. Hali ve tavır, ne kadar tahammül edilmez olursa olsun, hem yaptığı hizmetler pek mühimdi, hem de hanımına karşı sadakati köklüydü. Zaten Léonora'nın ona karşı tahammüllü davranması da bundandı.

Bunun için Stocco, hanımının sorularından hiçbi-

rine kaçamak cevap vermeye kalkışmadı. Hepsine apaçık karşılık verdi.

Léonora da malını pek iyi tanırdı ve adamın alaycı bir edâ ile verdiği izahların gayet ciddî olduğunu bildiği için hepsini harikulâde hafızasına teker teker işledi. Sonra ondan öğrenmek istediklerinin hepsini öğrenmiş bir halde bazı tembihlerde bulunup çıktı.

Léonora, Rospignac'ın yanında beş dakika kalmıştı. Aşağı-yukarı, on dakika kadar da Stocco'nun yanında kaldı. Bu hesapça avucunda tuttuğundan emin olduğu Odet de Valvert ve Landry Coquenard'ın bulunduğu odadan çikalıberi şöyle böyle bir çeyrek saat olmuştu.

Gizli merdivenden tekrar birinci kata çıktı. Yavaş yavaş yürüyor ve sık sık basamaklarda durup düşünüyordu: «*Doğrusu, tesadüfün, biz insanların zavallı dimağlarından çok daha umulmadık, değişik ve acayip entrikalar kurduğuna artık iyice iman etmeye başladım. İşte şu çiçekçi kız için de böyle olmadı mı? Gerçi dünyada olmaz, olmaz... Bu kızın Concino ile Marie'nin çocuğu olabileceği benim de aklıma gelmemiş değildi. Hattâ o kadar gelmişti ki bu kızın, Kraliçe'nin kızı olduğuna dair kendisini ikna etmek için akla karayı seçtim. Böylelikle onun yardımıyla Concini'yi de inandırmak istiyordum. Bunu yaptım ama, yaparken buna kendim de inanıyor değildim ve hattâ bu düşünce bana pek saçma gelmiyor da değildi. Halbuki işe bak... Benim saçma bulduğum ve gözönüne almaya bile lüzum görmediğim, düşünceyi, tesadüf bir hakikat haline getirdi. Meğer bu kız, sahiden Concino ile Marie'nin kızıymış. Ne mükemmel şey...»*

Léonora da, tıpkı Concini gibi hiçbir izah istemeden, hiçbir soru sormadan bu olayı tereddütsüzce kabul etmiş olduğuna göre hiç değilse imkânsız say-

mıyor olacaktı. Acaba bu nedendi? Bu soruya cevap vermeyi üstümüze almayalım.

Léonora böylece düşünmekte devam etti. Fakat hiçbir kini, hiçbir kızgınlığı olmadığı halde, iki adamı, sadece kocasına hakaret ettikleri ve kocasının mühim bir sırrını bildikleri için ölüme mahkûm etmekten çekinmeyen bu kadının, kafasında şimdi kuvvetli bir tereddüt belirmişti. Kendi kendine soruyordu: «Peki, şimdi bu çocuğu ne yapacağız? Öyle ya, bu yavrucuk, basbayağı bir çocuk işte... Bu çocuğun öldürülmesi için Marie'den izin de aldım. O zaman ben, ölmesi gerektiği için Kraliçeyi, müthiş rezaletin ortaya yayılacağı korkusuyla ürküttüm. O zaman bu ölüm icap ediyordu ve lüzumluydu. Ama şimdi buna hiç lüzum yok. Allaha şükür, Concini'nin aşkı, bu kızın babası olduğunu öğrenir öğrenmez sönuvermişti. Ve hattâ bu kıza karşı bir meyil hissettiğinden dolayı kendi kendine lânet okuduğundan da eminim. Gerçi Concino'm şıpsевdidir ama, kızına şehvet duyacak kadar canavar ruhlu değildir. (Bu düşüncelerinde haklıydı). Concini mecbur olursa evlâdının ölümüne karar verebilir ama, ona şehvetli bir gözle bakmaya asla kalkışamaz. Bu itibarla, artık ikisi arasında bir aşktan korkmamda mâna kalmamış bulunuyor. Bu aşk tamamen öldü ve iyice gömüldü. Ah, keşke kocamın başka aşkları için de aynı şeyi söyleyebilseydim. Fakat şimdi asıl düşünmem gereken şey başka... Concino'mun selâmeti için bu kızın ölmesi lâzım mı, değil mi? Ortada Sinyora Fausta da var. Var ama, ben onunla pekâlâ boy ölçüşebilirim. Hem artık bu çocuğa karşı kin de duymuyorum... Ha ölmüş, ha yaşamış, bence hepsi bir... Tek ölümü benim elimden olmasın da... Allahtan korkarım ben... Dünyanın bütün hazinelerine kavuşacak olsam, vicdanıma lüzumsuz bir cinayet yükü yüklemek istemem...»

Birinci kata ulaşmıştı. Ardında Concino ile Marie de Médicis'in konuştukları kapının önünde bir an durduktan sonra birdenbire kararını verip mırıldandı.

«Ne isterlerse onu yapsınlar. Bu işi bir karara bağlamak hakkı onlarındır.»

Ve kapıyı açarak içeriye girdi.

Marie de Médicis oturmuştu ve Concini, ayakta sınırlı sınırlı gezinip duruyordu. İkisi de sarayın şahane teşrifatının boş ve lüzumsuz icaplarını tamamen unutmuşa benziyorlardı... Marie, Kraliçe değilmiş gibi duruyordu. Concini de bir saray asîlzâdesi olmaktan çıkmıştı. Maskelerini atmışlardı. Aslında neyseler, o olmuşlardı; yâni epey eski iki âşık... Hem de çok vahim ve ciddi, hattâ ölüm-kalım meseleleri karşısında kalmış ve esaslı kararlar almaya mecbur bırakılmış iki âşık...

Marie de Médicis'in pek asık yüzle girdiği odadan gayet keyifli çıktığını söylemiştik. Fakat durumun vahametini daha ziyade kavrayan ve henüz ardına gelen darbelerin verdiği sersemliği üstünden atamamış olan Concini ise adamakıllı şaşkın ve üstüne çöken korkunç endişeyi saklayamayacak bir halde bulunuyordu. Bu hal, Marie gibi ona çılgıncasına âşık bir kadının gözünden kaçamazdı. Nitekim, bütün neşesi birdenbire uçuverdi. Concini'nin kendisini pek şatafatlı bir şekilde soktuğu odaya girdiği vakit, Kraliçe de âşığı kadar endişeli ve perişandı. Bu yüzden, bitkin bir halde, bir koltuğa çökuverdi.

Sonra konuşmaya koyuldular.

Marie, korkunç haberi, Léonora'dan aldığını açıkladı. Concini zaten bunu tahmin etmişti. Kraliçe ise haberi alır almaz hemen Concini'ye haber vermeye ve danışmaya koşmuştu... Şimdi o da Concini'nin bu işi nasıl öğrendiğini merak ediyordu. Concini, Kra-

liçe'ye tabiatıyla hakikati söyleyemezdi. Hemen bir hikâye uydurdu ve gerçeğe pek uygun düşen bu yalana, Kraliçe derhal kanıverdi. Bunun neticesinde, ikisi de geçmişi hatırlamak zorunda kaldılar. Kızlarının doğuşunun hikâyesini, en ufak teferruatına kadar yeniden gözden geçirdiler. Concini, vaktiyle kendisine çocuğu öldürmesi hususunda vermiş olduğu emre ihanet eden Landry Coquenard'a lânetler yağdırdı. Marie de bu işte ona katıldı.

Ebediyen kurtulmuş olduklarını sandıkları, geçmişe ait bir hâtıranın canlı meyvasının birdenbire ortaya çıkması şeklinde tecelli eden «bu müthiş felâket» karşısında şaşkınlık içinde kalmışlardı.

Karanlık mazinin bu şekilde hatırlanması, epey bir zaman sürmüştü ve nihayet, birdenbire bu hususta söyleyecekleri bir şey de kalmamıştı. Yeniden, bir karar vermek mecburiyeti gibi müthiş bir durum karşısında kaldılar. Belki de şimdiye kadar uzunboylu konuşmaları, hep bu karar ânını geciktirmek içindi. Mesele basitti ama, korkunçtu. Bir mucizenin kurtardığı bu çocuğu yaşamaya bırakmalı mıydı, yoksa bu sefer kurtulma ümidi bırakmadan ortadan kaldırmalı mı?

Sıkıntılı bir hava hâsıl olmuştu. Concini, bunu saklamak için sinirli sinirli gezinmeye koyuldu. Marie koltuğuna gömülüp kaldı ve artık birbirlerine söyleyecek bir şey bulamaz oldular. Bu hal, birkaç dakika sürdü ama, ikisine de saatler kadar uzun geldi. Arada bir sessizliği bozmak için birbirlerinden yüksek sesle söyleniyorlardı.

— «Canım, bu Léonora da nerelerde kaldı?»

Léonora'nın gelişi, ikisini de ağır bir yükten kurtarıp hafifletti. Marie de Médicis, içine gömülüp kaldığı koltukta biraz dikildi. Concini de kafese konmuş bir canavar gibi dolaşmaktan caydı. İkisi de içlerine

kuvvet ve cesaret geldiğini sezdiler. Çünkü karşılarında, ikisini de yıldırان kararı verebilecek; fakat herhalde en ağır yüklerden kurtarabilecek bir insan bulunduğunu tecrübeyle biliyorlardı.

Nitekim Marie, hemen lâkırdıya çanak tutarak acı bir sesle sızlandı:

— «Başımıza gelen müthiş felâketi görüyor musun, Léonora...»

Léonora, daha odaya girer girmez, ıslıl ıslıl gözlerini dikip ikisini de süzmüştü. İkisinin de ne kadar sıkkın olduğunu sezmişti. Derhal, ikisinin de cesaretini artırmak lüzumunu hissetti ve bunun için gayet sâkin, tasasız bir tavırla omuz silkerek cevap verdi:

— «Başınıza gelen, gerçi kötü bir şey ama, ben bunda müthişlik filân görmüyorum Madam...»

Kraliçe şaşkın, âdetâ bağırdı:

— «Daha bu sabah bana tam aksini söylemiyor muydun? Şimdi nasıl böyle diyebiliyorsun?»

Léonora, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Ama, o zamandan beri mesele üstünde düşündüm. Anladım ki size karşı beslediğim ateşli muhabbet, tehlikeyi benim gözümde de pek büyütmüş... Bu yüzden fikrimi değiştirdim, oldu bitti.»

— «İyi ama ya bu iş meydana çıkarsa başıma gelecekleri düşün... Ya halk duyarsa ki...»

Süslü cümlelerle üstü kapalı konuşmasını bilmediği için birdenbire duruverdi. Ama, zoraki çekingenlik gösteriyordu. Léonora, icap ettiği vakit ne iş becermekten kaçınır, ne de sözünü sakınırdı. Onun yarıda bıraktığı cümleyi o sükûnetle bitirdi:

— «Ya halk duyarsa ki Marie de Médicis Fransız Kraliçesi olmadan önce bir erkekle düşüp kalkıyordu ve çocuk kaatili bir ana oldu. Değil mi? Evet,

halk bunu duyarsa işler kötü olur. Hem siz, hem de hepimiz için kötü olur. Fakat halkın duymaması sizin elinizde, Madam...»

— «Nasıl benim elimde?..»

— «Kraliçe ve Naip olduğunuzu unutuyorsunuz, Madam... Bir Krallığın tek hâkimi olduktan sonra ne istenir de yapılmaz?..»

Concini bu âna kadar sadece dinlemişti. Şimdi o da yavaş yavaş cesaretini elde ediyordu:

— «Gayet doğru söylüyor vallahi,» diye bağırdı. «Bu memleketin efendileri olduğumuzu unutuyoruz vesselâm... Léonora'nın hakkı var. Bu sırrın meydana çıkmaması bizim elimizdedir. Dilleri fazla uzun olanların çenelerini ebediyen kapamak için elimizde sayısız çare olduğu nasıl da aklımızdan çıkıyor, bilmem ki...»

Ve Concini bu sözünü gayet mânalı bir hareket ve çehre belirtileriyle kuvvetlendirince Marie:

— «Peki,» diye cevap verdi. «Ama, Fransa sarayında İspanya Kralını Düşes de Sorrientès adı altında temsil edecek olan Prenses Fausta'nın çenesini de aynı şekilde kapayabileceğimizi sanır mıyız?»

— «Eğer muhakkak gerekirse neden olmasın? Herkes, bir kazaya uğrayıp ölebilir; İspanya Kralının mümessili de, basit bir sokak serserisi de... Marifet, işi usulünce başarmakta...»

Artık Concini'nin hiçbir kuşkusu kalmamıştı. Marie de Médicis'in de içi ferahlamıştı. Fakat Concini ile Léonora'nın bütün sorumluluğu kendi omuzuna yüklemek istediklerini sezindiği için yine iç çekmekte devam etti ve bir an sustuktan sonra yalvardı:

— Bize nasihat ver, ne olur, Léonora...»

Hiç de uygun bir iş yapmıyordu. Çünkü Léonora bu hususta karar vermenin ikisine ait olduğunu za-

ten kafasına yerleştirmişti. Tekrar omuz silkti ve gayet saygısız, hattâ ters bir tavırla:

— «Nasihat mi?» Dedi. «Bunun gibi bir işte de nasihate lüzum var mı? Zaten sizler de bu çareyi pekâlâ görüyorsunuz ama, ne biriniz, ne de öbürünüz, bundan bahse cesaret edemiyor. Sizin için tek çıkar yol, çocuğunuzun ölümüyle hayatı arasında bir seçim yapmaktır. Seçin bakalım...»

— «Bunu seçmek kolay mı sanıyorsun? Söyle bakalım, sen olsan hangisini seçerdin?»

Léonora soğuk bir tavırla:

— «Müsaadenizle düşüncemi kendime saklayayım,» dedi.

Marie de Médicis tekrar sızlandı:

— «Neden? Sen de bizi bırakırsan, kime güveneceğiz Léonora?..»

— «Sizi bırakmadığımı pekâlâ bilirsiniz, Marie...»

— «Öyleyse söyle...»

— «Söyleyemem... Bu işte karar, annenindir. Anne sizsiniz, verin kararınızı...»

Marie de Médicis, Léonora'nın huyunu bilirdi. Söylemek istemediğini anladı. Fazla ısrar etmedi. Fakat vermek cesareti bulamadığı karardan yeniden kaçındı. Tekrar söylendi:

— «Aklım başımda değil. Ne olursa olsun, kararı verebilecek halde olmadığımı görmüyor musunuz? Siz ikiniz ne isterseniz yapın... Vereceğiniz karara ben de razıyım.»

Léonora, Marie'den karar kopartamayacağını anladığı için Concini'ye döndü:

— «Öyle ya... Siz de bu çocuğun babasıdır. Verin kararınızı bakalım, Concini,» dedi.

Concini, kendini iyice toparlamıştı. Bu şekilde or-

talıkta bırakılmaktan yılmadı. Az önce söylemekten ürktüğü şeyi, şimdi pattadak söyleyiverdi:

— «Bana kalırsa bu çocuğa kıymamak lâzım.»

Marie de Médicis, gözücuyla Léonora'yı süzdü ve bu kararı beğenip beğenmediğini anlamak istedi. Fakat kurnaz kadının yüzünde mânası hiç belli olmayan bir tebessümden başka bir şey yoktu. Üstelik aynı bakışlarla da kocasını süzüyor ve düşünüyordu. «*Zaten bu kararı vereceğinden emindim. Bahse girerim ki o da benim düşündüklerimin aynını düşündü.*» Ve yüksek sesle Concini'ye sordu:

— «Neden bu kararı verdin?»

Concini, aynı kesin tavırla düşüncesini açıkladı:

— «Gayet basit bir sebepten ötürü... Bakalım sizler ne diyeceksiniz? Bence, doğduğu anda tarafımızdan ölüme mahkûm edilen bu çocuğun bugün sağ ve salim olması, hakikî bir mucizedir. Ben bu mucize Tanrının isteğinin bir gösterisi görüyorum, bunun zıddına gitmenin başımıza bir felâket getireceğinden eminim.»

Bu sözleri gayet ciddî ve tamamen inanmış bir tavırla söylemişti. Acayip şeylere kuvvetle inanan bir adamdı. Buna şaşılamazdı, zira, yaşadığı devirde aşağı-yukarı herkes böyleydi. Üstelik İtalyan da olduğu için onun daha kuvvetle inanmasından tabii bir şey olamazdı. Aynı şekilde ve onun gibi İtalyan olan Marie de Médicis ile Léonora'nın da böyle inançları olduğu muhakkaktı. Bugün bizleri gülümsetecek olan bu sebep, her iki kadının zihniyetine de tamamen uygun düşmüştü. Zaten vaziyetlerine bakılırsa ikisi de böyle bir sebep bekliyor olacaktı. Çünkü Marie hemen haykırdı.

— «Gördünüz mü? Ben de aynı şeyi düşünüyorum işte...»

Léonora da itiraf etti:

— «Ben de... Senin böyle bir şey söyleyeceğini ben de umuyordum, Concini...»

Concini de:

— «Hepimizin de aynı şeyi düşünmüş olmasında, Tanrının bir uyarması olduğu muhakkaktır.»

Hepsi de dehşetli tesir altında kalarak bir an sessiz kalakaldılar. Bu andan itibaren küçük çiçekçi kızın yaşamasına karar vermiş bulunuyorlardı. Zavallı kızcağız, bu af kararını; bu üç insanın acayip inançlarının desteklediği menfaat kaygılarından başka hiçbir şeye borçlu değildi. Ne baba, ne de anne, çocukları hakkında bir şefkat kelimesi değil, merhamet lâkırdısı bile etmemişlerdi. Üstelik, âni verilen bu karar, Léonora'nın ince eleyip sık dokumasına ve uzun ölçüp biçmelerine uygundu. Fakat tam karar verilmiş görüldüğü bir sırada birdenbire:

— «Ama,» dedi, «Madam Fausta'nın, bu kızı Sorrientès konağına çekmiş olduğunu da gözden uzak bulundurmamalıyım... Fausta bu kızı, sizlere karşı kullanmak istiyor. Bana kalırsa katî bir karar vermeden önce hazır elimizdeyken bu çocuğu bırakmamalıyız.»

Ve bu sözlerle verilen kararı yine askıda bırakmış oldu. Concini de:

— «Benim de düşüncem buydu...»

Diyerek karısını tasdik ederken Marie'nin baş işaretiyle tasvibine uğradı. Léonora:

— «Sonra,» dedi, «kendisini ustalıkla sorguya çekmeli ve ana-babası hakkında neler bildiğini, ne kadar bilgisi olduğunu öğrenmeliyiz.»

Concini söylendi:

— «Benim babası olduğumu biliyor.»

Léonora kaşlarını çatarak:

— «İşte bu kötü... Kim söyledi bunu ona?»

Concini, hiddetle başını sallayarak:

— «Kim olacak, şu mendebur Landry,» dedi.

Léonora bir saniye düşündükten sonra kesin bir tavırla:

— «Eğer anasının da kim olduğunu biliyorsa susup susmayacağından emin olamayacağımız için kendisini hayatta bırakmaya imkân kalmayacak,» dedi.

Ve Marie de Médicis'e dönerek müthiş bir soğuklukla:

— «Siz de aynı düşüncede değil misiniz Madam?» Diye sordu.

Marie, Tanrının bir mucizesiyle kurtulan bu kızın ölümüne karar vermekten pek ürküyordu. Ürküyordu ama, anası hakkında çok şeyler biliyor, üstelik çenesini tutmasını da bilmiyorsa kopacak rezaletten daha fazla ürküyordu. Bu sefer sorulan fikrini hemencecik söyledi ve söylediği şey de bir idam hükmü oldu:

— «O zaman, öyle yapmak gerekecek,» dedi. «Eğer tepemde böyle bir tehdit asılı olarak yaşamak zorunda kalırsam, çıldırırım.»

Concini hemen atıldı ve oldukça acele:

— «Anası hakkında bir şey bilmez,» dedi.

Léonora sordu:

— «Emin misin?»

Concini yine pek acele:

— «Landry beni söyledi ama, Kraliçeyi söylemediğinden eminim,» cevabını verdi.

Halbuki yalan söylüyordu. Landry Coquenard'ın anne olarak Marie de Médicis'i gösterdiğini de pekâlâ duymuştu... Genç kızın titrediğini görünce annesini öğrendiğini de hemen anlamıştı. Halbuki şimdi aksini söylüyordu. Genç kızı kurtarmak mı istiyordu?

Bundan şüphe edilemezdi. Peki ama, neden? Çok geç kalmakla beraber pişmanlık duymaya mı başlamıştı? Belki... Yahut da belki kendi başına bir belâ gelmesinden korkuyordu. Çünkü bâtil inançlara, herşeyden fazla bağlıydı.

Léonora:

— «Ama, bu Landry, kendisine bunu daha önceden söylemiş olabilir,» dedi.

— «Sanmam... Landry’i ilk defa burada gördüğünden, fazla bir şey bilmiyor.»

Léonora:

— «Bizim için de, kendisi için de bunu temenni edelim,» dedi. «Fakat herhalde bu işin içyüzünü çabucak öğrenmeliyiz.»

Marie de Médicis ayağa kalktı:

— «Ben artık Louvre’ye döneyim,» dedi.

Léonora sordu.

— «Kraliçe bu genç kızı alıp götürmek mi istiyorlar?»

Marie şiddetle atıldı:

— «Elbette... O, elimin altında bulunsun isterim.»

Léonora, başıyla bunun uygun olduğunu belirten bir işaret yaptı:

— «O halde gideyim de onu getireyim.»

Kraliçe:

— «Git, Léonora’cığım, git,» dedi. «Concini bir yandan beni tahtırevana kadar götürsün. Sen de oraya gelirsin.»

Concini:

— «Kraliçeyi Louvre sarayına kadar uğurlamak şerefine nail olmak isterim.»

Léonora kapıya doğrulmuştu. Tam Concini, bu

sözleri söylerken o da kapıdan çıkmak üzereydi ki birdenbire geri dönerek söylendi:

— «Concini, sen burada işin olduğunu unutuyorsun galiba... Şu Valvert'le Landry'nin icabına bakmak lâzım...»

Concini elini alnına vurarak:

— «Hay Allah müstahakını versin,» dedi. «Ben onların ikisini de tamamen unutmuştum.»

Sonra birden yanıp yakıldı:

— «Onların ikisi de çoktan çekip gitmişlerdir.»

Léonora korkunç bir tebessümle:

— «Merak etme, Concino, ben onları unutmadım,» dedi. «İkisi de sizin odanızda kısıklıvrak bir halde kapana girmiş gibi tutulu kaldılar.»

Bu sözler üzerine, Concini'yi meselenin ne olduğunu Kraliçeye izah etmeye bırakarak çıktı. Concini ile Kraliçe bir yandan uzaklaşırken, o da Florence'yi bıraktığı odaya girdi.

Aklı karmakarışık olan genç kız, «anası» Kraliçe kendisini çağırınca kadar biraz kafasını toparlayabilmek için koltuklardan birine yerleşmiş, düşünmeye niyetlenmişti. Fakat oturmasıyla sıçraması ve ayağa kalkması bir oldu. Ardından birtakım mırıltılar duymuştu. Hemen geriye dönerek içinde bulunduğu odayı gözden geçirmeye başladı.

Sesler, kendi girdiği kapının tam aksi istikametindeki köşede bulunan bir kapıdan geliyordu. Bu kapı aralıktı. Genç kız, kulak kabarttı. «Babası» ile «anesi» nin seslerini tanıdı. Bir an, dinleyeyim mi, dinlemeyeyim mi, diye tereddüt ettiyse de, dinlemek arzusuna dayanamadı ve Concini ile Kraliçe'nin, mütecessis kulaklardan uzakta bulduklarını sanarak açık bir dille görüştükleri odaya açılan bu kapıya doğru âdetâ çekinerek sürüklendi. İçeride konuşan-

ların, kendisini görmelerine imkân yoktu. Çünkü öteki odada, kapının önüne kalın bir kadife perde asılmıştı.

Léonora'nın genç kızı kendi konuştukları odanın bitişiğine sokmuş olabileceği, Concini'nin asla aklına gelemezdi. Gelmiş olsaydı, Kraliçe'yi başka bir yere götüreceği veya hiç değilse perdenin arkasındaki kapının kapalı olup olmadığına bakacağı muhakkaktı.

Concini ile Marie de Médicis'in bedbaht kızı - düşünül­düğü takdirde pekâlâ haklı olan - dinlemek merakına gem vurmuyarak gelip perdenin arkasına yerleşti ve göğsü heyecanla inip kalkarak şakakları patlayacakmışçasına atarak kulağını açtı ve bir sevgi kelimesi değilse bile hiç olmazsa bir acıma lâkır­dısı duymak istedi.

İşte doğuşunun müthiş sırrını da böylece öğrenmiş oldu. Nabif, zarif çocuğun, kendisine bir tokmak yemiş gibi tesir etmesi gereken müthiş hikâyeyi sonuna kadar kendini belli etmeden durup dinleyebilmek cesaret ve kudretini de gösterdi ve böylece babasıyla anasının iğrenç açıklamalarını duymuş oldu. Bu suretle herşeyi, tâ Léonora gidip kendisini getireceğinden bahsettiği âna kadar dinledi. Sonra eğer dinlediği belli olur ve yakalanırsa mahvolacağını ve bu odadan sağ çıkamayacağını kestirerek gürültüsüzce ve ihtiyatla çekilip kapıyı kapattı. Nihayet, kapıdan mümkün olduğu kadar uzağa oturup sırtını o tarafa döndü.

Bu yüzden, Léonora'nın, Concini ve Marie de Médicis'ten ayrılmadan önce nişanlısı Valvert'le Landry Coquenard hakkında söylediği son sözleri duymadı. Eğer duymuş olsaydı, birkaç dakika sonra vereceği kararı vermezdi. Bu sözleri işitmedi ve doğrusu aranır­sa zaten bu ân için Valvert'i unutmuştu da... Tıpkı küçük Loïsc'yi de unuttuğu gibi...

Zaten bu dakikalarda başka türlü yapamazdı. Şimdi sadece, son derece feci şartlar içinde tekrar bulunduğu anasıyla babasını düşünüyordu ve kendi kendine, içinden kanlı göz yaşları dökerek, «*ömrümün sonuna kadar onları tanımamış olsam, çok daha iyi olacaktı...*» Diye düşünüyordu.

Bilhassa annesine aklı takılıyordu. Bu kadındaki katı kalplilik, onca öyle anlaşılmaz ve kavranmaz bir şeydi ki bir türlü inanamıyor ve kendi kendine bu muammayı çözmeye uğraşıyordu: «*Annem olacak,*» diyordu. «*Annem olacak ve beni evvelce öldürmek istedikten başka şimdi de yine öldürmek istiyor. Böyle şey olur mu? Bir ana, evlâdının ölümünü istesin, olur mu hiç!.. Olmaz bu... Eğer yanlış duyup anlamadımsa herhalde benim bilmediğim daha bazı şeyler; onu, hakikî duygularını saklamaya mecbur eden bazı sebepler olmalı... Eminim ki şimdi fırsat bekliyordur. İmkân bulur bulmaz beni bağına basacak ve kızım diye yırtınacaktır... Bundan başka türüsü olamaz... O zaman, ben de kendisinden şüphe ettiğim için af dileyeceğim. Her insan, annesinden şüphe eder mi? Ne kötü insanım ben... Hiçbir evlât, anasının hareketlerini tenkide kalkışır mı?.. Hem sonra bu anne, Kraliçe de... Krallar ve Kraliçeler, teşrihat bağlarına bağlıdır. Her zaman, yüreklerinin istediğini yapamazlar. Ben, yalnız bir şeyi düşünmeliyim: O, benim annemdir, işte bu kadar... Ve yine şunu da gözden uzak bulundurmamalıyım ki annem beni açık evlâdı olarak ilân ederse rezil olur.»*

Babasını aklına getirdiği yoktu. Çünkü babası Concini idi. Çünkü Concini'yi bildi bileli küçümsemiş, hayvanca şehvetiyle peşine düştüğü andan itibaren ise ondan iğrenmeye başlamıştı. Bütün bunları çabucak unutuvermesine imkân yoktu ve babasına karşı hâlâ kuşkuluydu. Halbuki kendi kendine, annesini müdafaa etmek için çırpınıyor, bütün kalbi-

ni ve düşüncesini bu anneye vermiş bulunuyordu. Zaten, hiç tanımadığı bu anneyi çoktandır düşünmüştü. Muhayyilesinde bu anneyi her türlü haslet ve iyi huylarla süslemişti. Fakat, doğrusunu söylemek lâzım gelirse Marie de Médicis, onun tahayyül ettiği anneye hiç mi hiç benzemiyordu. Bunu görmemek için insanın kör olması lâzımdı... Florence kör değildi ama, görmek de istemiyordu ki böylesi, körlükten de fenaydı. Bu uğurda, canını da verse annesinin, hayalinde tasarladığı anneden başka bir şey olduğunu katiyen görmeye razı değildi.

Bir evlâdın annesini bu şekilde görmesi kadar övülmeye değer bir şey olamayacağı muhakkaktır... Fakat bu yüzden, kendisini zorla ölüme sürükleyecek kararlar vermesi ihtimali vardı ki işin bu tarafı kötüydü. Bütün görünüş, kendisine, kendini korumak için her türlü çareye başvuracak olan nişanlısının yanında kalmasını emrederken körü körüne annesini takip etmiş olması, delilik değil miydi? Şimdi maalessif bu kadarla da yetinmiyor, daha aşırı hareketlere niyetleniyordu.

Léonora, onu koltuğunda oturur bir halde buldu. Şüpheli bakışlarla genç kızı süzerek içinden geçenleri okumaya yeltendiyse de, kızın renginin solukluğundan ve gözlerinin hararetle parıldadığından başka bir şey göremedi. Mamafih kendisinden umulmayacak bir irade gösteren Florence, sâkin kalmaya muvaffak oluyordu. Léonora, memnun bir tavırla odayı da gözden geçirdi. Florence, kadının gözünün bir an şüpheli kapıda takılıp kaldığını görünce içinden tir tir titredi. Fakat Léonora, bu kapının sımsıkı kapalı olacağını pek tabii saydı. Ne kadar usta ve kuşkulu bir kadın olursa olsun, hiçbir şeyin farkına varamadı. Gayet nâzik, kibar, âdeta annece halim ve selim davrandı.

Léonora'nın bu hali bir hesaba dayanıyordu. Mak-

sadı, daha ilk temas ânında genç kızın gönlünü kazanmak, ona güven vermek istiyordu. Kurnaz kadın, hiçbir şeyi tesadüfe bırakmak istemediği için çabucak kararını verip tatbikata geçmiş ve daha ilk rastlayışında, annesi hakkında neler bildiğini ondan tamamiyle öğrenmeye azmetmişti. Belki bu işte çok kolay muvaffak olacaktı; zira istediği vakit, pek cana yakın olmasını bilirdi. Léonora, böyle hülya kuruyordu ama, gayreti pek boşunaydı. Tabiatıyla Florence, artık Léonora'nın hiçbir hilesine kanmayacak, onun karşısında tamamen tetikte bulunacaktı. Bu durumda bütün kozlar Florence'nin elindeydi. Zira düşmanının hilesini biliyor, halbuki düşmanı, onun herşeyi bildiğini ummuyordu bile... Léonora, bu hesapça tam bir başarısızlığa uğrayacaktı. Lâkin işin farkında olmadığı için en tatlı tebessümünü ve en candan edâsını takınarak aralarında hakikî bir mücadele olacak olan bu konuşmada hücumla geçti:

— «Babanızın adını biliyorsunuz, değil mi evlâdım?» Diye sordu.

Böyle bir soruya, karşısındakinin doğruluk ve samimilik derecesini anlamaya çalışarak vereceği cevabı merakla bekledi. Ve bu cevap, kendini pek fazla bekletmedi ve gayet açık oldu:

— «Babamın Mösyö le Mareşal d'Anere olduğunu biliyorum efendim.»

Bu sözler, Léonora'nın dudaklarında bir memnurluk tebessümü belirmesine sebep oldu ve tekrar sorusuna devam etti:

— «Bunu nereden biliyorsun bakayım?»

— «Bana söylediler, Madam.»

— «Herhalde söyleyen, pek iyi tanıdığınız biri olacak ki sözüne hemen inanıverdiniz.»

— «Hayır Madam, hiç tanımadığım biri söyledi. Zaten dayanağım, sadece bu yabancının sözü olsaydı,

kulak asacak değildim. Fakat inanmama başka şeyler de sebep oldu. Bu söz, Mösyö le Mareşal d'Ancre'nin önünde söylendi ve Mösyö le Mareşal da hiç itiraz etmedi. Ufacık bir şüphesi olsa sesini yükseltmez miydi hiç?»

— «Gayet doğru... Peki sonra?»

— «Sonra Mösyö le Mareşal, aynı zamanda Majeste Kraliçeye de...»

Léonora, genç kızın sözünü kesip sordu:

— «Bir dakika... Siz o zaman içeriye girenin Kraliçe olduğunu biliyor muydunuz?»

— «Tabii...»

— «Nasıl anladınız bunu? Kimse bir şey söylememişti ki...»

— «Ben sokakta çiçek satarım, Madam... Çiçeklerimi çok defa Louvre sarayı civarındaki müşterilerime veririm. Şimdiye kadar birçok kere Majesteyi gördüm. Onun adını duymama hiç lüzum yoktu. Odaya girer girmez hemen tanıdım... Sizi de, Mösyö le Mareşali de tanıdım.»

— «Anlıyorum... Ne diyordunuz? Mösyö le Mareşal, Kraliçeye sizden bahsetti mi diyordunuz?»

— «Evet, Madam... Herhalde benim, kızı olduğumu kendisine söylemiş olacak.»

Léonora kulak kabartarak sordu:

— «Buna nereden hükmediyorsunuz? Duydunuz mu? İtalyanca bilir misiniz?»

— «Hayır Madam, duymadım. Duymuş olsaydım da bir şey anlayacağım yoktu, zira italyanca bilmem. Bunu düşünerek buldum, Madam... Kraliçe beni, benim gibi basit bir çiçekçi kızı tanımaz, tanıyamaz. Halbuki bana, peşinden gitmemi emir buyurdu. Tanımadığına göre benimle hiç ilgilenmemesi gerekmez miydi? Mademki beni çağırdı, herhalde

Mareşal d'Ancre benden bahsetti ki o da beni çağır-
dı»

Bütün bu cevaplar, hep aynı dürüstlikle ve teredütsüz veriliyordu. Ve Léonora, bir yandan kızı sıkı bir göz hapsinde bulundururken öte yandan da bu cevaplar sahi olmasalar bile gayet tabii oldukları için bunları kabul etmek zorunda kalacağını düşündü.

Florence'nin de gayet usta bir manevra çevirerek Léonora'dan önce annesinden bahse başlayışı hakikaten cesurca bir işti. Fakat Kraliçe'den bahsederken korku ile karışık bir nevi saygıyla konuşmakla beraber, hem hali, hem de tavrıyla bu, Kraliçe'nin kendi öz annesi olduğundan şüphe etmekten çok uzak olduğunu belirtiyordu. Léonora, bütün bunlara dikkat etti. Fakat böyle basit görünümlere aldanacak kırıta bir kadın da değildi. Sorgusuna devam etmek için bir kat daha nâzikleşti ve cana yakınlaştı. Tekrar söze başlamadan önce Florence'yi biraz pohpohlamayı da uygun bularak:

— «Bakıyorum ki çevrelerinde olup bitenlere ve konuşulanlara hiç dikkat etmeden geçip giden hafifmeşrep kızlardan değilsiniz. Hem çevrenize dikkat ediyor, hem de düşünmesini biliyorsunuz. Doğrusu, tebrik ederim.»

İstemediği halde bu sözler biraz mânalıydı. Halbuki karşısında gayet saf ve mahçup görünen bu genç kızın sadece kendi silâhlarıyla kendisinin sırtını yere getirecek kadar usta olduğunu hiç bilmiyordu. Nitekim, gözlerindeki mânalılık ne kadar sezilmez derecede olursa olsun Florence hemen kavradı... Gözlerini şaşmış gibi iri iri açarak Léonora'ya baktı ve:

— «Teşekkür ederim, Madam, iltifat ediyorsunuz, dedi.

Ve gayet saf bir tavırla:

— «Eğer yanılmışsam şaşarım doğrusu...» Diye ilâve etti:

Léonora alay etti:

— «Neden? Hükümlerinize bu kadar itimadınız mı var? Dikkat edin evlâdım, insan kendisine bu derece güvenmemeli...»

Florence, son derece mütevazı ve tatlı bir edâ ile başını sallayarak:

— «Hayır Madam, ben kendimin biçare ve bilgisiz bir kız olduğumu bilirim,» dedi. «Demek istiyorum ki eğer yanıldıysam pek şaşarım, zira düşünün bir kere, Kraliçe, Fransa Kraliçesi, basit bir çiçekçi kızla ilgileniyor. Bu ne demektir?»

Ve kendisini tanıyanların sinirlice olduğunu hemen sezecekleri bir tebessümle:

— «Bu öyle inanılmaz bir şeydir ki bana sebep-siz yere bakacağını sanmak için insan çılgın olmalı...»

Léonora, Florence'yi tanıımıyordu. Aldandı ve biraz fazla ileri gittiğini kestirerek düşündü: «*Ben de ama budalayım haa! Eğer bu kızın dedikleri doğruysa durup dururken onun dikkatini Marie üstüne çekmekte mâna var mı? Bırak, Kraliçenin kendisiyle meşgul oluşunu, Concino'nun ricasının sebep olduğuna inansın... Kendi kendine bulduğu bu izah şekli, işi pekâlâ hallediyor. Ben de daha iyisini bulacak değilim ya... Bunu hemen Marie'ye haber vereyim de, o da işi bu tarafından tutsun.*»

Ve hemen söylediklerinden cayar gibi bir tavır takınarak yüksek sesle.

— «Ben onu demek istemedim,» dedi. «Sadece size hakikati buldurtan zekâ ve doğru görüşünüzü

övdüm. Dediğiniz doğrudur; Kraliçe, Mareşal d'Ancre'nin ricası üzerine sizinle ilgilendi...»

Florence de:

— «Ben de zaten kendi kendime bunun başka türlü olamayacağını söylüyordum,» diye cevap verdi.

İlk temasta birbirlerini yokladıktan sonra bir netice alamayan iki güreşçi gibi bir an soluk almak ihtiyacını hissettiler. İlk temasın galibi Florence'ydi. Bunu kavramıştı ama, sezdirmekten sakınıyordu. Léonora, düşünceli bir tavırla sordu:

— «Annenizin adını biliyorsunuz, değil mi?»

Bu, soru tarzında değil de, muhakkakmış gibi bir tavırla sorulmuştu. Ama, Florence, kanmadı ve hemen savunarak gayet tatlı bir tavırla:

— «Annem mi?» Dedi. «Eğer onun kim olduğunu bilseydim, çoktan ona kavuşmak için yanına giderdim.»

Bunu ağlamaklı bir tavırla söylediği için sözünden şüphe edilemezdi. Léonora yarı yarıya emin, düşündü: «Hiçbir şeyden haberi yok.» Ve yüksek sesle:

— «Size babanızı gösterenin, annenizi de söyledi sanmıştım da...» Dedi.

— «Yazık ki hayır, Madam... Hiçbir şey söylemedi.»

Léonora ısrar etti:

— «Söylemediyse bile kim olduğunu biliyordur...»

— «Bakın bunu iyi hatırıma getirdiniz, Madam... Bu mümkündür. Bu adam, belki de hâlâ buradadır. Müsaade ederseniz gidip kendisini bulayım.»

Florence bu sözleri söyleyerek kapıya yöneldi. Halbuki gidip Landry Coquenard'ı bulmaya hiç niyeti

yoktu. Fakat Léonora buna inandı ve hemen genç kızın yolunu keserek:

— «Neden bulacaksınız onu?» Dedi.

— «Sormak için Madam... Diz çöküp kendisine, bana annemin adını söylemesini yalvarmak için... Allah aşkına beni bırakın da gideyim, Madam...»

Florence heyecanlı bir tavırla:

— «Annem söz konusu olurken Kraliçe umurunda mı benim?» Dedi.

— «Demek annenizi tanımayı bu kadar istiyorsunuz ha?»

— «İstemek ne lâf, Madam? Onu bir kere görmek, kollarımda sıkmak, kulaklarına dünyanın en tatlı lâkırdısı: «*Anneciğim*»i fısıldayabilmek için tereddütsüz ömrümün yarısını verirdim, Madam.»

O konuşurken Léonora da düşünüyordu: «*Hiç şüphe yok. Tanımadığı annesini, tapınırcasına seviyor ve tabiatıyla tanımadığı için bu kadar seviyor... Bu mükemmel bir iş... Zaten ben bu kızın, kendi arzusuyla her istediğini yapmasını istemiyor muydum? Yolunu buldum gitti, demektir.*»

Ve gayet tatlı bir tebessüm takınarak yüksek sesle biraz da anaca bir şefkatle söylendi:

— «Çocuksunuz siz, çocuksunuz... Bu kadar yüreğinizi yakan bu isteği yerine getirmek için belki de annenizi hiç bilmeyen o adamı aramanıza ne lüzum var? Zaten o adam gideli çok oldu. Gidip Mareşal d'Ancre'ye sorsanız, o size annenizin kim olduğunu söylemez mi? Sizi onun yanına götürmez mi? Elbette götürür...»

Genç kız aceleyle sordu:

— «Ne vakit?..»

— «Çok sürmez, pek yakında... Tabii benimle beraber Mareşal d'Ancre'ye giderseniz...»

Florence kesin bir tavırla:

— «Gidelim,» dedi.

Léonora bir saniye bile kaybetmeden onun kolunu tutarak sürüklercesine yola koyuldu. Yürürken memnun bir tebessümle düşünüyordu: «Kendisini nereye götürdüğümü merak bile etmiyor. Akli fikri hep bu, muhalılcak tanıyıp görmek istediği annede... Artık avucuma girdi demektir... Bu ana sevgisinden istifade ederek ona her istediğimi yaptırabilirim.»

Sonra yine yüksek sesle ve lâf olsun diye sormaya devam etti:

— «Adınız ne sizin kızım?»

— «Bana İnci Çiçeği veya Gonca derler.»

— «Ama, bu isim değil ki...»

Genç kız sadece:

— «Orası öyle,» dedi. «Bana bu adı, Paris'liler taktı.»

Ve dalgın bir tavırla etledi:

— «Eskiden, ben küçükken benim de başka bir ismim vardı.»

Léonora, Fausta'nın, Concini'ye söylediği sözler sırasında, Concini ile Marie De Médicis'in çocuğunun vaftiz adının Florence olduğunu öğrenmişti.

— «Neydi o isim?» Diye sordu.

Genç kız:

— «O isim, tamamen aklımdan çıktı,» dedi. «Yıllarca uğraştım. Hatırlamaya çalıştım, bir türlü aklıma gelmemişti. Hattâ bir saat önce sormuş olsaydınız, yine size söyleyemezdim, Madam...»

— «Peki, şimdi?»

— «Şimdi hâtıramı örten örtü yırtılmış bulunuyor. Bunun nasıl olduğunu ben de anlayamadım.

Fakat adım, birdenbire hatırıma geliverdi. Benim adım Florence'dir Madam...»

Birdenbire düşünceli bir edâ peydahlayan Léonora:

— «İşte bu garip,» dedi.

Ve gülümseyerek ilâve etti:

— «İyi... Ben de bundan sonra sizi bu adla çağırırım.»

YUVANIN ÇEVRESİNDE

Konuşa konuşa, evin taşlığine kadar gelmişlerdi. Sokak kapısı ardına kadar açıktı. Beraberce dışarı çıktılar. Kapının tam önünde gayet sade bir tahtirevan duruyordu. Tahtirevanın kapısı önünde başı açık olan Concini, içerdeki yastıklara rahatça yerleşmiş olan Kraliçe ile konuşmaktaydı. Öteki kapı hizasında da hayvanının eyeri üstünde dimdik duran Stocco, eli kılıcının kabzasında, bekliyordu. Stocco'nun kor gibi yanan gözleri, zaman zaman Vaugirard sokağı yakınında bekleyen, kukuleteleri yüzlerine iyice inik, cübbelerinin yakaları adamakıllı kalkık ve hiçbir yerleri görünmeyen iki papaza bakıyordu. Ama, zaten manastırlarının pek yakınında duran bu iki adama, başkaca bir önem verdiği de yoktu.

Léonora, Florence'ye kapının eşiğinde beklemesini işaret etti. Genç kız olduğu yerde dururken o da hızla tahtirevana yaklaştı ve Concini yerini hemen karısına bıraktı.

Marie de Médicis, alçak sesle ve italyanca olarak epey endişeli bir tavırla sordu:

— «Eeeey?»

Léonora.

— «Eysi, hiçbir şey bilmediğinden emin olunabilir madam,» dedi.

Marie ısrar etti:

— «Olunabilir, ne demek, canım? Tamamen emin olmak lâzım...»

— «Merak buyurmayın madam. Bir şey biliyorsa bile bu yavrucaktan katiyen korkmaya değmez. Çün-

kü anasını öyle tapınırcasına seviyor ki annesi olduğunu söyleyerek onu rezil etmektense dilini koparttırmaya razı olur.»

Léonora'nın katî sözleri, Marie'nin endişelerini biraz gidermişti. Fakat kızının, kendisini tapınırcasına sevmesi haberi, onu en ufak bir heyecana olsun düşürmemişti. Sadece içini çekti ve:

— «İnşallah yanılmıyorsunuzdur,» dedi. «Ama ben onun hakikati bilmediğinden tamamen emin olsaydım, içim daha rahat ederdi.»

Léonora, bir veya iki dakika içinde, alçak sesle Kraliçe'ye, kızıyla yaptığı ilk konuşmada neler öğrendiyse hepsini kısaca anlattı. Bu sırada Florence de kapıda bekliyordu. İki kadının kendisinden bahsettiklerinden emindi. Onlardan tarafa bakıp annesini görmeye can atıyordu ama, yüreğini doldurup taşan sevginin, bakışlarından sezilebileceğinden çekiniyordu. Bütün bu zaman zarfında Vaugirard sokağı tarafına bakacak kadar temkinini muhafaza edebilirdi. Tam bu sırada ardından doğru bir sesin kulağına şöylece fısıldadığını duydu:

— «Eğer canınıza kıymet veriyorsanız annenizi tanıdığınızı belirtecek tek bir kelime bile söylemeyin.»

Hemen arkasına döndü ve Concini'nin, tâ burnunun dibine kadar sokulmuş olduğunu görünce fena halde şaşaladı. Concini, pek kısa bir zaman olduğu yerde ve susmasını işaret eder gibi parmağı ağzında kalakaldı. Sonra gayet saygılı bir selâmla eğilirken çabucak söylendi:

— «Münasip bir zamanda size herşeyi anlatacağım.»

Bunu dedikten sonra çabucak tahtirevana yaklaştı. Bu sırada Kraliçe ile Léonora arasında çok kısa süren bir danışma oldu. Nihayet Concini, karısının

tahtirevana çıkmasına yardım etti. Bundan sonra da kızına dönerek yüksek sesle:

— «Ricalarım üzerine Majeste Kraliçe, sizi de kızları arasına almak lûtfunda bulundular. Geliniz evlâdım, siz de Karliçeye yoldaşlık etmek gibi büyük bir şerefe nâil olacaksınız...»

Florence yaklaştı. Concini, onun da tahtirevana çıkmasına eliyle yardım etti:

Tam bu sırada Vaugirard sokağından gelen ve bir kadın tarafından sürülen bir köy arabası Casset sokağına giriyor ve tahtirevanın yolunu kesiyordu. Arabayı süren kadın Perrine'ydi. Genç kız, tahtirevana binerken görerek saniyede yetişmişti. Birden beygirini durdurarak:

— «Gonca!» Diye bağırdı.

Florence cevap verdi:

— «Ne var, Perrine!»

Zavallı kadın, arabasından telâşla yere atladı:

— «Loïse'cik ne oldu ya?»

Loïse'cik mi? Genç kız onu tamamen unutmuş gitmişti değil miydi? Onun gibi nişanlısı da aklından çıkmamış mıydı? İki elini kavuşturarak Concini'ye yalvardı:

Concini, onun sözüne devam etmesine fırsat bırakmadan:

— «Bu meseleyi hiç merak etmeyin. Çocuğu hizmetçinize kendi elimle teslim edeceğim,» dedi.

İçten bir şükran duyan genç kız:

— «Allah sizden razı olsun, mösyö,» dedi.

Concini yalvaran bir sesle:

— «Aman çabuk çıkın şuraya,» diye söylendi.

Ve daha alçak sesle Léonora'nın da söylemiş olduğu şeyi tekrarladı:

— «Kraliçeyi bekletmek ayıptır. Bu, daima aklınızda olmalı...»

Bu sözü duymuş olan Perrine de fena halde şaşaladı:

— «Kraliçe ha?..»

Ve sırayla bir Concini'ye, bir Gonca'ya, bir de tahtırevana bakıp olan bitenleri anlamaya çalıştı.

Genç kıza gelince saray teşrifatını pek umursadığı yoktu. Bu sırada kendi kendine, kızı Loïse'yi ve nişanlısı Valvert'i bu kadar zamandır unuttuğu için sitem edip duruyordu... Annesinin, tahtırevana kendisini de almadan gitmeyeceğini hissettiği için Concini'nin acele davetine pek aldırmadan, Perrine anneyi kucakladı ve kulağına fısıldadı:

— «Concini meğerse benim babammış... Şimdi sus... Odet'e, benim muhtemel olarak Louvre'ye götürüldüğümü söylersin. Kızıma iyi bak. Onu benim tarafımdan da öp. Odet'e, Loïse'yi sana geri verdiklerini de söyle. Uygun görürse Mösyö de Pardaïllan'a haber versin. Adımı sakın unutma: Florence... Haydi şimdi Allahısmarladık, Perrine'ciğim.»

Ve köylü kadını adamakıllı afallamış bir halde olduğu yerde bırakarak tahtırevana bindi. Bunun üzerine tahtırevan da, Concini'nin iki seyise verdiği bir işaretle hemen yola koyuldu.

Bir an Concini ile Perrine anayı, evin kapısında gözleriyle Vaugirard sokağına giden tahtırevanı takip eder bir halde bırakarak aynı sokakta yüzleri gözleri örtülü bir halde bekleyen iki papaza gelelim. Bu iki papaz, taştan yontulmuş evliya heykelleri gibi yerlerinden bile kıpırdamıyorlardı. İki de Concini'nin Rönesans tarzında yapılmış küçük aşk yuvası önünde neler olduğunu görmüyor ve neler konuşulduğunu duymuyor gibiydiler. İki de derin bir huşu içinde bekler haldeydiler. Halbuki yüzlerini

örten kukuletelerinin altında, olan bitenlerin hepsini gördükten başka orta sesle söylenen lâkırdıların da hepsini duydular. Tahtırevan yola koyulduğu vakit bu iki papazdan kısa boylusu, uzun boylusuna temiz bir Kastilya ispanyolcasıyla dedi ki:

— «Görüyor musun, d'Albaran? Léonora, dakika kaybetmiyor. Bak, küçük çiçekçiyi nasıl kaçırdı?»

Ve d'Albaran, daimî sükûnetiyle dünyanın en basit şeyini söylüyormuş gibi cevap verdi:

— «Emrediniz madam... Emrediniz de hemen çiçekçi kızı kaldırıp konağa götürürüz.»

Fausta - bu papaz kıyafeti altında saklananlardan biri oydu - mânası belli olmayan bir tebessümle reddetti:

— «Böyle şey olur mu, d'Albaran? Fransa Naip Kraliçe'sinin tahtırevanına saldırılır mi hiç? Böyle şeyler yapılmaz, canım...»

D'Albaran ısrar etmeden:

— «Şu halde tahtırevanın peşine mi düşeceğiz madam?..» Dedi.

— «Nemize lâzım? Nereye gittiğini bilmiyor muyuz? Bence şu köylü kadının Loïse adlı çocuğu alabilip alamayacağı daha mühim... Hiç yerimizden kıpırdamayalım, d'Albaran...»

Ve oldukları yerde gözleyerek kaldılar.

Birkaç dakika sonra Perrine, Concini'nin evinden çıkıyordu. Kucağında, melekler gibi gülümseyerek boynuna kollarını dolamış olan Loïse'yi taşıyordu. Concini sözünde durmuş, Loïse'yi kendi eliyle kadına teslim etmişti. Böyle zamanlarda yaptığı gibi yine açıkelli davranarak kadına altın dolu bir kese vermiş ve:

— «Sebep olduğum heyecanlarınızı yatıştırmak ve şu cici çocuğa yemiş ve oyuncak almak için,» demişti.

Ve Perrine ana bu sefer, parayı kabul etmekte tereddüt bile etmemişti: «*Mademki artık adı Florence olan Gonca'nın babasıdır, pekâlâ parası alınabilir.*» Diyordu. Fakat herşeye rağmen içi rahat değildi ve bu uğursuz yerlerden bir an önce uzaklaşmaktan başka bir düşüncesi yoktu. Araba oradaydı. Çabucak bindi. Çocuğu dizlerine oturttu ve hayvanı dehleyerek yoluna koyuldu.

Fausta, bulunduğu yerden kendini soluk soluğa getiren bir heyecanla bakıyordu. Esrarengiz bakışlarını küçük Loïse'ye dikmiş, düşünüyordu: «*Demek küçük Loïse buymuş... Pardaïllan'ın oğlunun çocuğu... Yâni benim torunum buymuş ha...*» Acaba meyus mu olmuştu? Kimbilir... Ve Fausta'nın böyle zamanlarda ne düşündüğünü kim bilebilirdi? Araba henüz Fausta ile d'Albaran'ın önünden geçmişti ki Prenses birdenbire adamının kolunu yakalayıp sıkışmış ve kendisini sürüklercesine çekerken her zaman ki sükûnetiyle emretmişti:

— «Bu kadının peşine düş ve hiç bırakmadan çocuğu nereye götürdüğünü öğren... Haydi git, d'Albaran...»

Ve önden giden d'Albaran, geniş adımlarla yürüyerek Vaugirard sokağında sağa döndükten sonra Carmes Déchaussés manastırının önünden geçip ilk eve girdi. Bu evin alttaki salonunda bir düzine kadar adam, zar atıp kumar oynayarak vakit öldürüyorlardı. Reislerinin içeri girdiğini görünce hep birden ayağa kalkarak sessizce emir beklediler. D'Albaran, bunlardan ikisine emirlerini verdi. İki adam birkaç saniye sonra atlarına atlayıp Perrine ananın arabasına yetişmişler, peşine düşmüşlerdi.

Bu iki adam henüz gitmişlerdi ki Fausta da eve giriyor ve peşinde d'Albaran olduğu halde birinci kata çıkıyordu... İndikleri zaman, ikisi de süvari

elbiseleri giymiş ve eteklerini yüzlerine kaldırmışlardı. Hep birden atlara atladılar. Yanında d'Albaran bulunan Fausta, küçük kafilenin başına geçti ve beraberce şehre yollandılar.

Eğer Fausta, birkaç dakika önce yola çıkmış olsaydı, dört nala gelen birtakım atlıların fırtına gibi Casset sokağına daldıklarını ve Mareşal d'Ancre'nin küçük evinin önünde durduklarını görecekti. Bunlar, kendilerini almaya gitmiş olan onbaşının kumandası altında hızla yetişen Concini'nin muhafızlarıydı. Yirmi kişi kadar vardılar ve aralarında Mösyö de Bazorges, Montreval, de Chalabre ve de Pontailles gibi evvelce tanımış olduğumuz kimseler de bulunuyordu.

Bunların ardında da Kralın kaldırıkları üstünde kasırğa gibi uçup giden bu atlıları yakalamak istiyormuşçasına garip bir fikre saplanmış üç adam, tabanlarının bütün kuvvetiyle seğirtip duruyordu.

TUZAK

O kuyucularımız Odet de Valvert'le Landry Coquenard, Concini'nin odasında, Florence'nin peşinden gidip kızcağızı korumaya katiiyen karar vermiş bir halde bıraktığımızı hatırlayacaklardır. Ne yazık ki bu kararın, tatbikinde bir-iki saniye kaybetmişlerdi ve bazı zamanlar, bir saniyenin yarısını kaybetmek bile tâmir kabul etmez felâketlere sebep olur. Onlar için de böyle oldu. Harekete geçtikleri vakit, birdenbire kapanıveren kapıya burunlarını çarpmalarına kıl payı kalmıştı. Valvert hiddetle:

— «Allah kahretsin!» Diye kükredi.

Landry Coquenard da:

— «Gördünüz mü başımıza geleni?» Diye hayıflandı.

İkisi birden, bir tek bareketle uğursuz kapıya epey omuz vurdular ve kılıçlarının kabzasıyla adamakıllı tokmakladılar. Kapı, titremedi bile... Zaten bu kapı, o kadar güzel gizlenmişti ki onların yüklenmediği yerler, kapıya ait olan kısımlar mıydı, yoksa basbayağı duvar mıydı, onu bile kesinlikle söylemelerine imkân yoktu. Nihayet bunu kavradılar. Valvert, duvarı yakından gözden geçirdi ve birdenbire endişelenmeye başlayarak:

— «Demirdenmiş,» dedi.

Bir sürgü, bir kilit, bir yarık veya hançerinin ucunu sokup zorlayabileceği herhangi bir delik aradıysa da bulamadı.

Landry Coquenard da:

— «Boşuna inat etmeyelim,» dedi. «Bu gizli ka-

pı, herhalde şu duvarın süslerinden birinde gizli bir yayla açılıyor olacak.»

Ve sözünü ettiği düğmeyi aramaya koyuldu. Bu sırada Valvert de çevresinde aranıyor ve kapıya toslayıp kırmaya yarayacak ağırca bir âlet arıyordu. Nihayet, som meşeden ağır bir koltuğu gözüne kestirdi. Yakaladığı gibi olanca kuvvetiyle kapıya fırlattı. Fakat böyle birkaç fırlatış koltuğun darmadağın olmasıyla sonuçlandı. Kapıya gelince azıcık olsun sarsılmamıştı bile...

O, kapıyı kıramayacağını; Landry Coquenard da fevkalâde bir şansın yardımı olmazsa kapıyı açan gizli düğmeyi bulamayacağını anladı. Bunun üzerine vazgeçtiler.

Ama, yine de büsbütün vazgeçtiler diyemeyiz. Daha önce yapmakta hatâ etmiş oldukları bir şeyi yaptılar: Odanın, dışarıdaki küçük sofaya ve oradan da merdivene açılan büyük kapısına çullandılar. Hemen Landry Coquenard'ın sürdüğü sürgüleri çekip kilitlediği kilitleri açtılar. Lâkin kapı yine açılmadı. O zaman Landry Coquenard adamakıllı şaşaladı:

— «Vay canına!» Dedi. «Halbuki ben dışarıki sofanın merdivene açılan kapısını da kilitlemişim.»

Ve birdenbire acayip bir korkuya kapılarak titremeye başladı.

— «Bu işin içinde görünmeyen kuvvetlerin bir oyunu var.»

Valvert:

— «Haydi oradan be, aptal!» Dedi. «Ne görünmeyen kuvvetiymiş bu? Senin kapısını kapattığın dışardaki sofanın başka bir kapısından girip bu odanın kapısını dışarıdan kapamış olacaklar...»

— «Ama, o sofanın başka kapısı olduğunu görmedim.»

Valvert omuz silkerek:

— «Sen görmedin diye, yok mu olacak?» Dedi. «Şu karşıda bir kapı olduğu belli mi? Halbuki var olduğunu sen de, ben de gördük, değil mi?»

Landry, cin ve peri düşüncesinde biraz sarsıldı:

— «Sahi, öyle ya...»

Sonra yine birden korkuya kapıldı:

— «Ama, bu oda kapısının dışarıdan sürgüsü fi-lân da yoktu...»

— «Vardı da sen görmedin. Çünkü sürgüler herhalde gizli cinstendi. Herhalde biri sürgüsünü itivermiş olacak. İşin kötüsü, galiba burada kısıkvrak yakalandık.»

Bu son düşünce, Landry'nin aklını cinlerden, perilerden alıp Concini'nin evinde mahpus kalmış olmanın daha yakın tehlikesine getirdi. Ama, doğrusunu söylemek lâzım gelirse Odet hiç de endişeli görünmüyordu. Zaten önceki telâşi da sadece nişanlısını düşünmesinden ileri gelmişti. Fakat şimdi git-tikçe kafasını da işletmiş ve Concini ile Kraliçenin evvelâ uzunboylu görüşüp konuşacaklarını, ancak bundan sonra genç kız için bir tehlike düşünülebileceğini kestirmişti. Bu görüşüp konuşma da, herhalde birkaç gün sürerdi. O zamana kadar da Allah kerim-di. Ama, Pardaillan'ın yetiştirmesi olduğu için her işte ancak kendi gücüne güvenebileceğini pek iyi biliyordu. Nitekim, usta bir gözle kapıyı kolaçan etmiş ve gayet sağlam olduğunu anlamıştı. Sağlam vücuduyla birkaç kere omuz verdiği halde kanadı sarsamamıştı. Küçük bir kapıdan bu tecrübeyi edinince büyüğüne de bir şey yapamayacağını hemen kestirdi. Bunun üzerine pencereye doğruldu. Ondan da hiçbir sonuç elde edemedi. Pencereyi açılırsa da kepenk-ler açılacak soyundan değildi.

Bunun üzerine Landry Coquenard yüzünü buruşturarak:

— «İşte şimdi hoşafın yağı kesildi, mösyö... Kendi kendimize girdiğimiz bu tuzaktan bizi şeytan bile çıkaramaz.»

Belki bu hükmünde de yanılmıyordu. Fakat Odet de Valvert, yine de sükûnetini bozmadı:

— «Görürüz,» dedi. «Şimdilik şu senin tuzak dediğin yerden çıkmanın çaresi yok mu, onu arayalım.»

Pencereyi açık bıraktılar. Böylelikle kapalı kepenkler arasından sızabilen hava, odanın gittikçe berbatlaşan havasını birazcık olsun düzeltebildi. Bundan sonra tükenmez bir sabırla araştırmaya koyuldular. Bu araştırmalar da, evvelkiler gibi tamamen neticesiz kalmakla beraber onlara vakit geçirtmek gibi bir fayda verdi. Valvert, zaman zaman kulak kabartıp dinliyor, fakat kulağına en ufak bir gürültü bile gelmiyordu. Delikanlının kulağı pek delikti. Böyle olmasına rağmen hiçbir şey duyamamış, üzerlerine çöken sessizliğin gittikçe artması, delikanlının sinirlerini adamakıllı bozmaya başlamıştı. Landry Coquenard, oda duvarındaki süsler ve oymaları en ufak parçalarına kadar eliyle yoklayıp gizli kapıyı hareket ettiren düğmeyi inatla araştırırken Valvert de odanın içinde sinirli sinirli dolaşmaya koyulmuştu. Nihayet birdenbire durdu ve:

— «Peki, bu sefil Concini bizi burada büsbütün unutup açlık ve susuzluktan öldürmeye mi karar verdi?» Dedi.

Landry Coquenard, bir türlü araştırmalarını bırakmayarak:

— «Sanmam,» dedi.

— «Öyleyse niyeti nedir?»

— «Nasıl, niyeti nedir? Bizi buz gibi diri diri yakalamak ister, tabii...»

— «Yakalayıp da ne yapacak?»

— «Sadece temizleyiverecek, mösyö... Hem de keyfini çıkaracak. Yâni bizi birazcık işkenceye sokacak. Doğrusu işkenceden çok anlar, mösyö... En usta işkenceci cellâtlara bile pek çok ders verebilir.»

Valvert:

— «Sen korkudan saçmalamaya başladın, Landry,» dedi.

Ve saf tavırla ilâve etti:

— «Bizi neden öldürsün? Bize neden işkence etsin? Mademki kızın babasıymış, artık kıskanmasına lüzum kalmıyor ki...»

— «Orası öyle ama, siz, kızının doğuşundaki sırrı öğrendiniz. Bu sırrı bilmek, öldürülmeye yeter sanırım.»

— «Ama, kızını sevdiğim için bu sırrı kimseye açmayacağımı da pekâlâ bilir.»

— «Orası da öyle ama, kendisini tahkir ve tehdit ettiğinizi, hattâ dövüştüğünüzü de unutacak mı yâni? Bana kalırsa siz de, ben de ölüme mahkûmuz, mösyö...»

— «Vay canına! Bu söylediklerin hiç de keyif verici değil.»

— «Ben de keyiflenelim diye söylüyor değilim zaten ya...» «Yalnız...»

Landry Coquenard, birdenbire susarak sevinç feriyadı bastı:

— «Aman mösyö...»

Valvert yerinden sıçradı:

— «Ne var, ne oluyor?»

Landry sevinçten yarı çılgın bir halde:

— «Ka... Ka... Kapı! Kapı açıldı. Bakın, vallahi açıldı.»

Valvert de şaştı:

— «Sahiden de açılmış...»

Doğruydu... Yalnız , kapı, Landry Coquenard'ın dediği gibi açılmış değil, sadece aralanmıştı ve hafifçe itilmekle açılabilirdi...

Landry Coquenard:

— «Şu eşek inadımın da nihayet faydasını gördüm...» Dedi. «Halbuki nereden açıldığını da anlayamadım. Anlaşılan hiç farkında olmadan, kapıyı açan düğmenin üstüne basmış olacağım. Hemen sıvışalım, mösyö...»

Valvert, hemen dışarı saldıracaktı ama, Landry'nin son sözlerini duyunca birdenbire düşünceye dalmıştı. Az önceki sinirliliği kalmamış, hareket imkânı bulur bulmaz, bütün soğukkanlılığını elde etmişti:

— «Dur bakalım,» dedi. «Kimbilir, belki bu kapı ne zamandır açıktır ve bunu açan da sen değilsindir.»

— «Allah Allah, ben açmadım da kim açtı ya?...»

Valvert, soğuk bir tavırla:

— «Concini açmış veya dışarıdan açtırmış olabilir,» dedi.

Ve birdenbire kılıcını çekerek sert adımlarla kapıya yöneldi. Onun gibi kılıcını çekmiş olan Landry Coquenard da peşinden seğirtti. Odet de Valvert, sert bir hareketle kapıyı itip açarak eşiği aştı. Landry Coquenard da arkasından geldi. İkisi de kılıç ve hançerleri ellerinde, kendilerini bekleyen bir kaatil sürüsüyle karşılaşacaklarını sanıyorlardı. Fakat dışarıda kimsecikler olmadığını görüp şaşakaldılar. Az önce, Léonora Concini'nin girdiği koridora girmişlerdi. Bu koridor, tâ öbür uçta bulunan küçük bir pencere-

den ışık alıyordu. İkisi de gözlerini o pencereye diktiler. Pencerenin dışında kalın parmaklıklar vardı. Bunu görünce artık ona daha fazla dikkat etmediler. Kulak kabarttılar: Ortalıkta derin bir sessizlik vardı. Âdetâ ev bomboş kalmış ve onlar da içinde bırakılmış gibiydi. Gidecekleri yönü tayin ederken biraz soluk aldılar. Valvert:

— «Kapıyı açık bırak. Ne olacağı bilinmez,» diye fısıldadı. Çevik ve sessiz hareketler ve döşemeyi ayaklarının altında gıcırdatmamaya dikkat eden adımlarla, her an koridora açılan kapıları gözetleyip bu kapıların birdenbire açılması ihtimalini ve yapılacak herhangi bir hücumu karşılamaya hazır bulunarak ilerlediler. Fakat bu kapılardan hiçbiri açılmadı ve gizli merdivene ârızasızca varabildiler.

Tam merdivenin ilk basamağına basmak için adımlarını uzatıyorlardı ki ardlarından doğru şeytanca bir kahkaha çınladı. Bütün vücutlarıyla dönüp baktılar. Kimseyi göremediler. Bin zorlukla açabildikleri küçük gizli kapıyı görüyorlardı. Landry Coquenard'ın bıraktığı gibi ardına kadar açıktı. Fakat bu arada ve birdenbire aynı kahkaha bir daha çınladı. Bu sefer artık yanılmalarına imkân yoktu. Bu kahkaha, şimdi çıktıkları odadan geliyordu. Ama, yine de kimse görünmüyordu. Lâkin bu seferki kahkahanın hemen ardından kuru bir gürültü işittiler. Az önce çıktıkları odadan sızan ışık, birdenbire kesiliverdi. Kapı ve onunla beraber kendilerine bırakmış oldukları geri çekilme yolu da kapanıvermişti. Valvert bu hali görünce işin içyüzünü hemen kavrayıverdi ve Landry'ye:

— «Gördün mü?» Dedi. «Demek, kapıyı açan sen değilmişsin.»

Landry Coquenard, bitkin bir tavırla sızıldandı:

— «Bu dediğinizi ben de şimdi anladım, ama, iş işten geçtikten sonra...»

— «Bizim aşağıya inmemizi istiyorlarmış. Demek bizi orada bekliyorlar ve orada dövüşeceğiz.»

Landry Coquenard, feci bir halle:

— «Ölüme!» Dedi. «Yâni demek istiyorum ki maalesef öyle.»

Valvert ona yan gözle baktı. Arkadaşının mânevîyatını yükseltmek lüzumunu hissetti ve arkadaşlarını cesaretlendiren bir efsane kahramanı gibi:

— «Mademki bizi aşağıda bekliyorlar, gidip ne yaman adamlar olduklarımızı ve bizim gibi iki kişinin neler yapabileceğini aşağıda onlara göstereyim,» dedi.

Fakat Landry Coquenard kötü zamanlarından birinde bulunuyor olacaktı. İnler gibi söylendi:

— «Siz kendi hesabınıza konuşun mösyö... Bende iş yok... Yüreğim tıp tıp etmeye başladı. Ne yalan söyleyeyim... Şu mendebur evde olmaktansa şimdi başka yerde olmayı bin kere tercih ederdim.»

Valvert ayıpladı:

— «Aman Landry usta... Korkuyor musun yoksa?..»

Landry deminkinden daha bitkin:

— «Bal gibi korkuyorum, mösyö... Hem çok, pek çok korkuyorum. Öylesine korkuyorum ki korkudan karnım ağrımaya başladı ve başıma bu yüzden bir felâket geleceğinden ürkmeye başladım.»

Sonra birdenbire dimdik kesildi ve:

— «Ama, demin size de söylemek şerefine nâil olduğum gibi postuma pek kıymet veririm. Onun için bu posta mümkün olduğu kadar az zarar versinler diye, elimden geleni ardıma koymayacağımdan emin olabilirsiniz, mösyö...»

Valvert, memnun, gülümsedi:

— «İyi... Ben de bundan fazlasını istiyor değilim zaten.»

Ve artık kendilerini saklamaya hiç lüzum görmeden merdivenden indiler. Birçok kapısı bulunan küçük bir sofaya ulaştılar. Eve buradan girmemiş oldukları ve sofa oldukça loş olduğu için hangi kapıdan dışarıya çıkacaklarını kestirmek uğrunda biraz duraladılar. Çünkü ikisi de, getirilmek istedikleri yerin burası olduğunu ve bu loş sofada kolayca sarılabileceklerini sanıyordu. Bu yüzden gözleri ve kulakları her zamankinden daha tetikteydi.

Nitekim, şimdiye kadar görünmeyen düşman da, onlar sofaya ayak basar basmaz kendini belirtmekte gecikmedi. Arkalarında, şimdi indikleri merdivende birtakım fısıltılar ve gülüşmeler duyuldu. Hemen dönüp bakınca Concini'nin muhafız adı verilen adamlarından beş-altısının bu merdivende yer almış olduklarını gördüler. Hepsi de o şekilde durmuşlardı ki merdivenden gerisin geriye gitmek hemen hemen imkânsızlaşmıştı.

Nihayet meydana çıkan bu ilk kaatil sürüsüne Longval kumanda ediyordu. Landry Coquenard, herifi hemen tanıdı... Bilhassa bu onbaşıyla Roquetaile'ye hıncı vardı. Hemen hıncını bir-iki alay ve sunurlu küfürle belirtmekten kendini alamadı. Halbuki çevresine bakınıp sussa daha iyi ederdi. Temin edebildiği bu pek hafif inanç, kendisine epey pahalıya mal oldu. Başını yukarıya kaldırıp da kendine hiç cevap vermeye tenezzül etmeyen Longval'e atıp tutarken ayağı nenin nesi olduğu bilinmeyen bir engele takılmasıyla küttedek yere oturması bir oldu. Tam bu saniyede merdivenden hiç kıpırdamayan Longval bir düdük öttürmüştü. Bu işaret üzerine bütün kapılar açıldı. Concini'nin kaatil sürüsü, birdenbire aydınlatıliveren sofaya doldu. Landry Coquenard'ın omuzlarına on sağlam el yapıştı. Daha neye uğradı-

ğını anlayamadan havaya kaldırılmış, silâhları alınmış, tepeden tırnağa sımsıkı ve kıpırdamasına imkân bırakılmadan bağlanmıştı. Şimdi zavallı Landry, acı acı yüzünü buruşturuyor ve kendi kendine: «*İnsan alınının yazısından kurtulamaz. Benim de alımda, herhalde Concini denilen şu vahşi canavarın eline diri diri düşmek yazılıymış.*» Diyordu. Sonra da, baştan aşağıya titreyerek: «*Vay başıma gelenler!*» Diye düşünüyordu. «*Kimbilir bana ne işkenceler çecktirecek.*»

Odet de Valvert serbestti ve bir elinde kılıcı, ötekinde de hançeri vardı. Lâkin durumu pek müthişti. Çevresine kanlı gözlerle bakındı. Her yanından demir bir çember içine alınmış olduğunu ve Concini'nin bütün kaatillerinin burada bulduklarını gördü. En aşağı otuz kişi kadar vardı ve ön saflarında Rospignac, Roquetaille, Eynaus ve Loignes ile merdivenden inmiş bulunan Longval görünüyordu. Bu daracık yerde birbirini çığnıyor gibiydiler. Ortada kalmış olan Valvert, kılıcı bir yere çarpmadan hiçbir istikamete iki adım bile atamayacaktı. İçinden kükredi. «*Lânet olsun!.. Kendimi diri yakalatmayacağım. Ölmeden önce de birkaçını temizlemezsem adım haram olsun!*»

İşin garibi, Concini'nin kaatillerinin, âdetlerine aykırı olarak hiç ses çıkarmayışlarıydı. Ne bir söz söylüyor, ne de bir hareket yapıyorlardı. Nasıl sessizce gelivermişler ve halka olmuşlarsa şimdi de öylece hareketsiz, sessiz, kılıçlarını ileriye uzatmış, kalakalmışlardı. Valvert, kendi kendine: «*Neden hücum etmiyorlar? Ne bekliyorlar?*» Diye sormaya bile başlamıştı ve bunun sonunda da ilk olarak kendisi saldırmaya karar vermişti ki tam karşısında birdenbire halkanın yarıldığını, o zamana kadar hiç göze görünmemiş olan Concini'nin meydana çıktığını gördü. Bir-

denbire geriledi ve nihayet, arkasında, kılıç uçlarının sırtına dayandığını hissedince duraladı.

Concini, kılıcını çekmeye bile lüzum görmeden, silâhsız, ilerliyordu. Ne yaptığının pekâlâ farkındaydı ve biliyordu ki Valvert artık kendisine hiç el kaldıramayacaktı. Nitekim, umduğu olmadı da değil... Valvert, sevdiğinin babası karşısında gerilemekten başka bir şey yapmamıştı. Concini, delikanlıya bir-iki adım kala yaklaştıktan sonra sert bir sesle:

— «Teslim olunuz! Kılıcınızı veriniz!» Dedi.

Odet de Valvert, kısa bir tereddüt ânı geçirdi ve bu hal Concini'nin gözünden kaçmadığı için hemen söylendi:

— «Boşuna dayanmaya kalkışmayın... Bu adamlar sizi öldürmeyeceklerdir. Ne yaparsanız, yapınız, öldürülmeyeceksiniz. En iyisi, teslim olmanızdır.»

Valvert, razı oldu:

— «Peki, teslim oluyorum. Fakat kılıcıma gelince...»

Kılıcını dizine dayayıp bir büküşte kırdı ve hançeriyle birlikte yere fırlattı. Sonra Concini'nin gözlerine baktı. İtalyan, küçültücü bir tavırla:

— «Götürün şunu...» Dedi.

O zaman kalabalık, bu ucuz zaferi bağırtılar ve kahkahalarla alkışladı. Rospignac, Roquetaille, Longval ve ötekiler, Valvert'in hırpaladığı ve onun sillelerinin izleri hâlâ omuzlarında yaşayanların hepsi itişe kakışa onun üstüne atılacak ve Landıy Coquenaud gibi elini, kolunu bağlayacak oldular. Fakat Valvert, bu çeşit maskaralıklara tahammül edecek soydan değildi. Kendisine pek yaklaşanları bir silkeleyişle yerlere serdikten sonra gayet sâkin bir tavırla:

— «Concini!» Dedi. «Ben böyle peşinizden geli-

rim. Ama, size tavsiye ederim, şu köpeklerinize söyleyin, rahat dursunlar. Kendi iyilikleri için tavsiye ederim bunu...»

Concini, bu sözün ciddiliğini kavrayarak bir el işaretiyle sürüyü durdurdu ve:

— «Bağlamaya lüzum yok, nasıl olsa kaçamaz,» dedi.

Sonra Rospignac'ın koluna girdi:

— «Haydi gel, Rospignac...»

Rospignac, hiç memnun olmamış bir insan haliyle:

— «Monsenyör, bu herife karşı pek âlicenap davranıyorlar,» dedi.

Odet de Valvert'in yüzünde soluk bir tebessüm belirdi ve aynı sâkin sesle dedi ki:

— «Rospignac, sana verdiğim sözü hatırla... İster tahtın eşiğinde, ister kralın önünde, ister mihrap dibinde ve Tanrının huzurunda olsun, sana her rastlayışımda çizmemin tabanını kaba etlerinde bula caksın.»

Ve sonra emir vermek hakkı sanki kendisindeymiş gibi.

— «Gidelim,» dedi.

Öyle mütehakkim bir tavırla söylüyordu ki muhafızları, mahpusa itaat etmekten başka çare bulamadılar.

DOKUZUNCU CİLDİN SONU